art
educațional

Emilia Bercu Loredana Caucea Irina-Roxana Georgescu
Florentina Loscaţu Gabriela Simona Medan

100 de teste

pentru Evaluarea Naţională 2018

Limba şi literatura română

8

avizat
M.E.N. 2018

Emilia Borza
Loredana Carcea
Irina-Roxana Georgescu
Florentina Leucuția
Gabriela Simona Medan

Limba și literatura română
Clasa a VIII-a

100 de teste pentru Evaluarea Națională 2018

- 50 de teste de evaluare curentă
- 50 de teste sumative conform modelului oficial

art educațional

lucrare în conformitate cu programa școlară de limba și literatura română pentru Evaluarea Națională 2018

avizată cu Ordinul Ministrului Educației Naționale nr. 4431/29.08.2014

Coordonator editorial: Florin Ioniță
Corector: Theodor Zamfir
Tehnoredactor: Mihaela Aramă
Copertă: Alexandru Daș

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Limba și literatura română. Clasa a VIII-a. 100 de teste pentru Evaluarea Națională 2018/Emilia Borza, Loredana Carcea, Irina-Roxana Georgescu, Florentina Leucuția, Gabriela Simona Medan - București: Art, 2017

ISBN 978-606-710-443-1

811.135.1(079.1)
821.135.1.09(079.1)

Pentru comenzi vă puteți adresa:
Departamentului Difuzare
C.P. 22, O.P. 84, cod 062650, sector 6, București
telefon
021.224.17.65
0721.213.576
0744.300.870

Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate Editurii Art Educațional. Nicio parte a acestei lucrări nu poate fi reprodusă, stocată ori transmisă, sub nicio formă (electronic, mecanic, fotocopiere, înregistrare sau altfel), fără acordul prealabil scris al Editurii Art Educațional.

© Art Educațional, un imprint al Art Klett SRL, 2017

CNI CORESI
Tipărit la C.N.I. „CORESI" S.A.

Câteva precizări

Probabil cel mai important obiectiv pentru oricare dintre viitorii absolvenți ai clasei a VIII-a este să verifice din timp măsura în care pot performa la testul de limbă și literatură română. Acesta este și obiectivul principal al volumului nostru, care pune la dispoziția elevilor *50 de modele de teste construite în concordanță cu formatul proiectat de C.N.E.E.*, teste ce acoperă absolut toate competențele specifice și toate conținuturile asociate acestora, astfel încât rezolvarea lor să-i ajute să depășească dificultățile inerente pregătirii pentru examen.

Desigur însă, trecerea la rezolvarea pur și simplu a testelor, fără o „încălzire" prealabilă, s-ar putea dovedi uneori dificilă. Drept urmare, ne-am gândit că ar fi util să propunem, în Partea I, și un număr de *teste de evaluare curentă* (tot 50 la număr), concepute astfel încât să urmărească punctual fiecare dintre competențele specifice evaluate la examen și care să necesite pentru rezolvare un timp mult mai scurt decât cel alocat probei de examen: între zece și douăzeci de minute. Acesta este, de fapt, unul dintre elementele de noutate ale demersului nostru, având în vedere că, în fond, subiectele oficiale se realizează tocmai prin integrarea unor astfel de cerințe punctuale într-un format mai amplu, proiectat pentru două ore. Parcurgerea și rezolvarea lor pas cu pas îi poate obișnui pe viitorii candidați atât cu obligativitatea încadrării într-o limită precisă de timp, cât și cu rigorile rezolvării și redactării corecte și clare a diferitelor cerințe. Tocmai de aceea am formulat, în această primă parte, itemi variați – cu alegere duală și multiplă, de asociere, de completare, cu răspuns scurt, compuneri libere de tip expozitiv, argumentativ etc. –, care pot permite evaluarea adecvată a măsurii în care sunt stăpânite diferitele componente ale celor două competențe generale din programa de examen (*receptarea mesajului scris, din texte literare și nonliterare, în scopuri diverse* și *utilizarea corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse*).

Recomandăm, în consecință, utilizatorilor acestui volum să nu neglijeze testele de evaluare curentă. Parcurgerea lor îi va ajuta cu siguranță în faza decisivă a pregătirii: rezolvarea modelelor de teste pentru proba de limba și literatura română.

Autoarele

Testele de evaluare curentă au fost realizate de:

Emilia Borza (*pentru competența 1.1.*)
Gabriela Simona Medan (*pentru competența 1.2.*)
Florentina Leucuția (*pentru competența 1.3.*)
Irina-Roxana Georgescu (*pentru competența 2.1.*)
Loredana Carcea (*pentru competența 2.2.*)

Modelele de teste și baremele au fost realizate de:

Florentina Leucuția (*testele 1 – 10*)
Loredana Carcea (*testele 11 – 20*)
Emilia Borza (*testele 21 – 30*)
Irina-Roxana Georgescu (*testele 31 – 40*)
Gabriela Simona Medan (*testele 41 – 50*)

PARTEA I
TESTE DE EVALUARE CURENTĂ

1. Receptarea mesajului scris, din texte literare și nonliterare, în scopuri diverse

1.1. competențe specifice: dovedirea înțelegerii unui text literar sau nonliterar, pornind de la cerințe date

- idei principale, idei secundare; ordinea logică și temporală a ideilor/a întâmplărilor dintr-un text;
- moduri de expunere (narațiune, descriere, dialog);
- structuri în textele epice (logica acțiunii, timp, spațiu, modalități de caracterizare a personajelor, relațiile dintre personaje, naratorul) și lirice (concordanța dintre forma grafică a poeziei și ideea transmisă de aceasta, eul liric);
- subiectul operei literare, momentele subiectului;
- procedee de expresivitate artistică în textele studiate (figuri de stil: personificarea, alegoria, repetiția fonetică/aliterația, metafora, hiperbola, epitetul, comparația, repetiția, enumerația, antiteză);
- sensul propriu și sensul figurat al unor cuvinte într-un context dat;
- elemente de versificație (măsura, rima, piciorul metric, ritmul, versul, strofa);
- trăsăturile specifice genului epic, liric și dramatic în opere literare studiate sau în texte la prima vedere;
- trăsături ale speciilor literare: schița, basmul popular, pastelul, fabula, nuvela, romanul, doina populară, balada populară;
- texte literare (populare și culte – aparținând diverselor genuri și specii); texte nonliterare.

1

Citește textul următor.

Ce să-ți aduc, iubito, de pe mare?
O întreba în șoapte într-o zi.
„Din insule pierdute-n depărtare
Cea mai frumoasă floare care-o fi." [...]

Un an întreg prin insule cu soare
Corabia opri și strânse-n ea
Morman de flori, căci fiecare floare
Cea mai frumoasă-n felul ei era.

Dar florile, prea multe într-o seară,
Cu pești de aur prinși la subțiori,
Corabia de foc o scufundară,
Și toți muriră-ncolăciți de flori....

(Radu Stanca, ***Cea mai frumoasă floare***)

1. Scrie câte un enunț în care substantivele *mare,* respectiv *floare* să fie folosite cu sens figurat. **4 puncte**
2. Precizează ce imagine artistică este prezentă în versurile:
   a. *O întreba în șoapte într-o zi.*
   b. *Corabia opri și strânse-n ea.*
   c. *Cu pești de aur prinși la subțiori.* **3 puncte**
3. Transcrie câte un vers în care să existe următoarele figuri de stil:
   a. epitet; **b.** aliterație; **c.** hiperbolă. **3 puncte**

• Timp de lucru: 10 minute
• Total: 10 puncte

2

Citește textul următor.

Țifra Zero, obosită,
Gâfâind, cum e ea grasă,
Vru-ntr-o zi să stea la masă,
Căci era și flămânzită
(Pântecu-i e vecinic gol,
Lângă Unu. Deci domol,
Zero roagă să-l primească
Un minut să s-odihnească
Și foamea să-și potolească.
Însă Unu,
Ca nebunu,
Insultă pe bietul Zero:
— Cum îndrăznești, hahalero,
Lângă mine să te-așezi?
Nu te vezi
În ce hal ești, măi fârtate?
Un nimic!... O nulitate! [...]

(George Ranetti, ***0 și 1***)

1. Răspunde la următoarele cerințe:
   a. Scrie numele personajelor din textul dat.
   b. Precizează cauza care declanșează conflictul.
   c. Transcrie un vers în care ai identificat o trăsătură fizică a unuia dintre personaje.
   d. Numește o modalitate de caracterizare prezentă în text, precizând ce exprimă. **4 puncte**
2. Formulează o idee principală din textul dat. **2 puncte**
3. Demonstrează în 50 – 60 de cuvinte, prin două argumente, că fragmentul dat face parte dintr-o *fabulă.* **4 puncte**

• Timp de lucru: 20 de minute
• Total: 10 puncte

3

Citește textul următor.

Anul acesta se împlinesc 100 de ani de la nașterea unui mare scriitor pentru copii – Roald Dahl. Cu siguranță, voi ați citit deja Matilda, Vrăjitoarele, James și piersica uriașă *și alte cărți publicate la Editura Arthur. În* Marele Uriaș Prietenos, *un roman care a fost ecranizat de curând în regia lui Steven Spielberg, Sophie, o fetiță orfană este înșfăcată din patul ei, în toiul nopții, de un uriaș blând, care nu mănâncă oameni și care o va duce în Țara Uriașilor unde îi va deveni în scurtă vreme cel mai bun prieten. Imaginați-vă că aveți la rândul vostru un prieten care este un uriaș, bun, rău, amuzant sau posac și povestiți-ne o aventură prin care ați trecut împreună. Cum ar schimba el viața voastră de zi cu zi? V-ar putea ajuta la teme? Dar la alte lucruri pe care nu le puteți face pentru că sunteți prea mici? Ar speria-o pe profa de mate dacă l-ați duce cu voi la școală? Sau... ar folosi copacii din curtea școlii pe post de scobitori?*

Toate aceste întrebări și multe altele așteaptă răspunsuri cât mai originale, căci revista Ordinul povestitorilor, *o publicație editată de Editura Arthur, propune un nou concurs de scriere creativă pentru copii și adolescenți cu vârste între 8 și 15 ani. Cele mai bune texte (și desene) vor fi selectate de un juriu și publicate în numărul 4 al revistei.*

(http://www.editura-arthur.ro/blog-arthur/archives)

1. Răspunde la următoarele întrebări referitoare la textul citat.
   a. Ce informație transmite textul?
   b. Cui i se adresează?
   c. Cu ce scop a fost scris acest text?
   d. Care sunt titlurile cărților amintite în text?
   e. Ce personaje ale lui Roald Dahl sunt amintite? **5 puncte**
2. Demonstrează în 50 – 60 de cuvinte, prin două argumente, că textul dat este nonliterar. **5 puncte**

• Timp de lucru: 15 minute
• Total: 10 puncte

4

Citește textul următor.

Vara s-a dus...
Palid, și fără vlagă, moare
Colo-n apus,
Mâhnitul soare...

Pustii sunt toate...
Când vine toamna cu vălu-i alb de brumă,
Holdele-s moarte,
Pădurea-i goală, izvoru-n maluri jalnic sună...

S-a stins farmecul nopții...
Nu mai răsare luna-n taină...
S-au îmbrăcat natura-ntreagă... cu-a morții
Neagră haină...

(Dimitrie Anghel, ***Toamna***)

1. Transcrie un cuvânt folosit cu sens propriu și unul cu sens figurat. **2 puncte**
2. Precizează tipul strofei, rima și măsura versurilor din prima strofă. **3 puncte**
3. Demonstrează în 50 – 60 de cuvinte, prin două argumente, că poezia lui Dimitrie Anghel este un *pastel*. **5 puncte**

• Timp de lucru: 20 de minute
• Total: 10 puncte

5

Citește cu atenție textul pentru a putea rezolva cerințele:

Altă dată a nimerit la o școală de băieți, atras de gălăgia din pauză. S-a strecurat în clasă și a adormit sub tablă. Curând au intrat toți în bănci, iar motanul invizibil, plictisindu-se ca orice școlar, începu să-și caute distracție. Înșfăcă un sandviș dintr-un ghiozdan de pe podea, apoi sări pe catedră. Un profesor de aritmetică învăța elevii să socotească pe o numărătoare cu bile, așezată pe catedră.

— Socotește cât fac trei ori patru.

— Zece, domnule profesor, zise elevul după ce numără bilele.

— Nu e adevărat. Corect e doisprezece.

Copiii însă vedeau din bănci zece bile. Numără și profesorul: erau numai zece bile.

(Grete Tartler, Stelian Tăbăraș, ***Motanul invizibil***)

1. Transcrie un indice de timp și unul de spațiu. **2 puncte**
2. Stabilește varianta corectă:
   a. Motanul intră într-o sală de sport/de spectacol/de clasă.
   b. Copiii învață să scrie/să socotească/să cânte.
   c. Motanul fură bilele/mâncarea/creta.
   d. Nimeni nu poate explica ce se întâmplă, căci motanul este atent/șiret/invizibil. **4 puncte**
3. Scrie rezumatul textului. **4 puncte**

• Timp de lucru: 15 minute
• Total: 10 puncte

6

Citește textul următor.

Gând cel Bun a avut parte și de alt gen de experiențe. De exemplu, odată a nimerit în capul lui Simion, un tânăr care lucra în publicitate. La început s-a bucurat, pentru că a fost imediat pus la treabă. Trebuia să prezinte cât mai frumos și mai convingător un model de telefon mobil. Bucuros că a fost băgat în seamă, Gând cel Bun a dat tot ce a putut mai bun din el și, împreună cu celelalte gânduri, a realizat spoturi publicitare amuzante, anunțuri pentru radio, pliante colorate, de toate.

Încet-încet însă, Gând cel Bun și-a dat seama că telefonul la care făceau reclamă nu era deloc așa de deosebit. Era exact telefonul care i se stricase lui Simon a doua zi după ce

îl primise cadou de la părinții lui! Gând cel Bun era tare revoltat pe el, pentru că despre un produs atât de prost a putut zice că este așa de bun. [...]

(Laura Grünberg, ***Poveste cu un gând strănutat***)

1. Scrie două idei principale ale textului dat. **2 puncte**
2. Numește modul de expunere predominant. **1 punct**
3. Selectează varianta care se potrivește cel mai bine mesajului textului și justifică-ți alegerea.

   Fragmentul dat aduce în prim-plan:
   a. puterea gândurilor oamenilor;
   b. o problemă des întâlnită: manipularea;
   c. o discuție despre utilitatea telefonului mobil. **4 puncte**
4. Explică, într-un enunț, de ce ai fi interesat(ă)/n-ai fi interesat(ă) să citești continuarea povestirii. **3 puncte**

• Timp de lucru: 20 de minute
• Total: 10 puncte

7

Citește textul următor.

Dar cine să stea să se uite la carte și la desenele ei? Fusese alungată în fundul unui cufăr, laolaltă cu tot felul de păpuși cu capul spart, ciorapi rupți de ți-ar fi ieșit toate degetele prin ei, hăinuțe atât de petecite că n-ai mai fi putut spune ce culoare avuseseră la început și pe care le purtaseră, probabil de-a lungul timpului, multe generații de copii, rachete de badminton cu corzile, dacă nu și cozile rupte și câte și mai câte. Cartea se simțea tare singură. Toate celelalte lucruri din cufăr se văicăreau și mustruluiau în gura mare Timpul care le-a îmbătrânit prea repede și pe oamenii nerecunoscători, mai ales pe copiii cei atât de vicleni încât, când ți-e lumea mai dragă, te trezești că s-au făcut mari și nu dau doi bani pe tine. Cartea însă nu zicea nimic. Tăcea și ținea în ea toată supărarea. Tăcea și tăcea. Până într-o bună zi, când a început să miroasă. [...]

(Caius Dobrescu, ***Cartea care mirosea urât***)

1. Ordonează cronologic următoarele idei principale.
   a. Cartea începe să miroasă.
   b. Cartea a fost aruncată într-o ladă.
   c. Cartea tace.
   d. Celelalte obiecte se revoltă, acuzând Timpul și copiii. **2 puncte**
2. Precizează care este rolul descrierii în fragmentul dat. **3 puncte**
3. Demonstrează în 50 – 60 de cuvinte, prin două argumente, că fragmentul face parte dintr-un *text epic*. **5 puncte**

• Timp de lucru: 20 de minute
• Total 10 puncte

8

Citește textul următor.

A fost odată un împărat mare și puternic. Abia la vremea căruntețel dobândi și el un copil. Bucuria lui fu nespusă când se văzu și el tată, și toată împărăția lui fu veselă dimpreună cu dânsul, căci acest împărat era bun, drept și temător de Dumnezeu. [...] *Fiul împăratului creștea într-o lună cât alții într-un an. Când fu de opt ani, părea că este de optsprezece. Dacă văzu așa, tată-său, împăratul, îl dete la carte; după ce învață filosofia și citirea în stele de la cei mai iscusiți dascăli, îl dete la cel mai meșter vraci de învață și meșteșugul leacurilor. Văzând tată-său, împăratul, că fiu-său are ținere de minte grozavă și ia în cap ușor cele ce i se arată, se umplu de mulțumire sufletească, căci Dumnezeu îi dase un copil tocmai după gândul său.*

Învățând el toată cartea, împăratul a început a trimite pe fiu-său din cetate în cetate să învețe toate meseriile. Cum auzea că în cutare cetate este câte vrun meșter mai dibaci și că acea meserie nu se află pe la dânsul, îndată îl trimitea să învețe și acea meserie. Astfel umblă fiul împăratului din țară în țară, ca și un pribeag, până ce învață toate meseriile de pre pământ. Și întorcându-se la palaturile tatălui său, socotea că acum s-a sfârșit; are să se strângă de pre drumuri.

(***Hoțu' împărat***, basm cules de Petre Ispirescu)

1. Corectează, acolo unde consideri că este necesar, enunțurile:
   a. Împăratul a avut un fiu la bătrânețe.
   b. Băiatul are calități deosebite: citește foarte multe cărți.
   c. Împăratul vrea ca fiul său să asimileze cât mai multe informații.
   d. Fiul urmează toate recomandările tatălui. **4 puncte**
2. Numește unul dintre momentele subiectului care se regăsește în textul dat și justifică alegerea. **1 punct**
3. Demonstrează în 50 – 60 de cuvinte, prin două argumente, că fragmentul dat face parte dintr-un basm. **5 puncte**

• Timp de lucru: 20 de minute
• Total 10 puncte

9

Citește textul următor.

Floricica-n foi albastră!
Păcat de dragostea noastră
Că e lumea rea și hoață,
Umblă-n față să ne-o scoață.
Toți strig și fac gura largă
Dragostea ca să ne-o spargă.
Of! draga mea-n-lume-i una,
Mai frumoasă decât luna,
Cu fețișoara ca crinul
Și cu ochii ca seninul.
Din mână dacă m-ar pierde,
Cine o să te dezmierde?
Cine-o să-mi apuce locul?
Să-și fericească norocul?

(***Floricica-n foi albastră***,
doină culeasă de Vasile Alecsandri)

1. Indică ritmul, rima și măsura primelor patru versuri. **3 puncte**

2. Transcrie două cuvinte/structuri care indică prezența eului liric. **2 puncte**
3. Demonstrează în 50 – 60 de cuvinte, prin două argumente, că poezia culeasă de Vasile Alecsandri este o *doină*. **5 puncte**

• Timp de lucru: 20 de minute
• Total 10 puncte

10

Citește textul următor.

Carmen: *Mort e după tine, dragă!*
Dora: *Totdeauna băieții proprietăreselor se amorezează de fetele care stau cu chirie la ele.*
Carmen: *Păi și eu stau cu chirie tot la mama lui Anibal, și pe mine nu mă iubește.*
Dora: *Te iubește în schimb prietenul lui.*
Carmen: *Ionescu C. Heruvim? Crezi?*
Dora: *Parcă tu nu știi?*
Carmen: *Dacă m-ar iubi, mi-ar spune-o verde în față.*
Dora: *N-are curaj.*
Carmen: *Când iubești trebuie să ai curaj.*
Dora: *E timid.*
Carmen: *Să aibă măcar curajul timidului.*
Dora: *Dar tu de ce nu-i spui?*
Carmen: *Ce?*
Dora: *Că nici tu nu ai curajul timidului și, deci, trebuie să aibă el, că e bărbat.*
Carmen: *Dar de ce să am eu curajul timidului?*
Dora: *Fiindcă mori după el!*
Carmen: *Eu, după Ionescu C. Heruvim? Mă confunzi cu tine. Tu ești cocă după Anibal.*
Dora: *Da! Vezi, eu sunt sinceră. Recunosc că Anibal îmi este foarte simpatic... așa, ca un frate... ca un văr primar, chiar.*
Carmen: *Bine! Așa, simpatic, îmi e și mie Heruvim. Dar de la simpatie până la iubire e distanță.*
Dora: *Te-nșeli! Nu e decât un pas.*

(Tudor Mușatescu, ***Profesorul de franceză***)

1. Indică tema discuției dintre cele două personaje. **1 punct**
2. Numește două modalități de caracterizare prezente în fragmentul dat și justifică-ți alegerea prin citate. **4 puncte**
3. Demonstrează în 50 – 60 de cuvinte, prin două argumente, că fragmentul dat face parte dintr-un text dramatic. **5 puncte**

• Timp de lucru: 20 de minute
• Total: 10 puncte

1.2. sesizarea corectitudinii și a valorii expresive a categoriilor morfosintactice, a mijloacelor de îmbogățire a vocabularului și a categoriilor semantice studiate, a ortografiei și punctuației

– arhaisme, regionalisme și neologisme; cuvinte derivate, compuse sau obținute prin schimbarea valorii gramaticale/conversiune;
– categorii semantice studiate: sinonime, antonime, omonime, cuvinte polisemantice; construcții pleonastice; sensurile cuvintelor în contexte diferite;
– mijloacele interne de îmbogățire a vocabularului (derivarea, compunerea, schimbarea valorii gramaticale/conversiunea), familia de cuvinte; mijloacele externe de îmbogățire a vocabularului;
– ortografierea diftongilor, a triftongilor și a vocalelor în hiat;
– despărțirea cuvintelor în silabe;
– semne de punctuație: punctul, virgula, două puncte, ghilimelele, linia de dialog, semnul întrebării, semnul exclamării, cratima, punctul și virgula, linia de pauză;
– semne ortografice: cratima, punctul;
– valori expresive ale nivelurilor limbii (fonetic, lexical și morfosintactic) într-un text dat; elemente de limbă și de stil în textul literar; figurile de stil, versificația;
– categorii morfologice specifice părților de vorbire (conform programelor școlare pentru clasele a V-a – a VIII-a): părțile de vorbire flexibile (verbul, substantivul, articolul, pronumele, numeralul, adjectivul) și neflexibile (adverbul, prepoziția, conjuncția, interjecția); relații și funcții sintactice;
– elemente de sintaxă a propoziției și a frazei (probleme de acord; funcții sintactice; tipuri de propoziții principale și subordonatele indicate de programa școlară; propoziția regentă, elementul regent, cuvintele și construcțiile incidente; relații sintactice; topică și punctuație; valori stilistice ale folosirii acestora în textul dat).

1

Citește textul pentru a putea rezolva cerințele.

Vorbiți încet, sau poate chiar în șoaptă,
Azi sunt neputincios ca o mătasă.
Doar sufletul îmi lunecă prin casă
Pe marile covoare și așteaptă.
Intrarea lui în vis e-ngăduită
De mult. S-a pregătit cu sârguință.
Hainele mele fragede palpită
Să-i înfășoare lirica ființă.
Căci va pleca. Și-n alba încăpere
O să rămân cu fața mai frumoasă
Și fiecare lucru îmi va cere
Să îi surâd. Azi sunt ca o mătasă.

(Emil Brumaru, ***Astenie***)

1. Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera **A**, dacă o consideri adevărată, sau litera **G**, dacă o consideri greșită:

1. **A G** Cuvântul subliniat este adverb de mod: *Vorbiți <u>încet</u>, sau poate chiar în șoaptă.*
2. **A G** Cuvântul subliniat este verb auxiliar: *S-<u>a</u> pregătit cu sârguință.*
3. **A G** Cuvântul subliniat este pronume nehotărât: *Și <u>fiecare</u> lucru îmi va cere...*
4. **A G** Cuvântul subliniat este conjuncție: *Intrarea lui în vis e-ngăduită/ <u>De</u> mult.*
5. **A G** Cuvântul *neputincios* este adjectiv în cazul nominativ.
6. **A G** Verbul *o să rămân* este la modul conjunctiv.
7. **A G** Substantivul *mătasă* este defectiv de plural.
8. **A G** Sinonimul cuvântului *fragede* este *gingașe.*
9. **A G** Antonimul cuvântului *va pleca* este *va ajunge.*
10. **A G** Cuvântul *mai* poate avea un omonim.

• Timp de lucru: 10 minute
• Total: 10 puncte

2. Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera **A**, dacă o consideri adevărată, sau litera **G**, dacă o consideri greșită, și scrie, în spațiul rezervat, afirmația corectă:

1. **A G** Cuvântul *mele* este pronume posesiv.

.....

2. **A G** Cuvântul subliniat este verb auxiliar: *Să-<u>i</u> înfășoare...*

.....

3. **A G** Cuvântul subliniat este pronume reflexiv: *<u>Și</u>-n alba încăpere...*

.....

4. **A G** Cuvântul subliniat este verb predicativ: *Azi <u>sunt</u> ca o mătasă.*

.....

5. **A G** Cuvântul *neputincios* are funcția sintactică de complement circumstanțial de mod.

.....

6. **A G** Cuvântul subliniat nu are funcție sintactică: *Intrarea <u>lui</u> e-ngăduită.*

.....

7. **A G** Cuvântul *-ngăduită* are funcția sintactică de atribut.

.....

8. **A G** Propoziția *Să îi surâd.* este subiectivă.

.....

9. **A G** Propoziția *Să-i înfășoare lirica ființă.* este completivă directă.

.....

10. **A G** Verbul *să înfășoare* este regent pentru o propoziție consecutivă.

.....

• Timp de lucru: 15 minute
• Total: 10 puncte

3. Încercuiește litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect:

1. Cuvântul *-ngăduită* conține:
   a. un diftong;
   b. un triftong;
   c. vocale în hiat.
2. Cuvântul *sârguință* înseamnă:
   a. conștiinciozitate;
   b. atenție;
   c. continuitate.
3. Sunt numai propoziții principale în seria:
   a. *Azi sunt neputincios ca o mătasă; Doar sufletul îmi lunecă prin casă pe marile covoare; S-a pregătit cu sârguință.*
   b. *Azi sunt neputincios ca o mătasă; căci va pleca; să îi surâd;*
   c. *Fiecare lucru îmi va cere; S-a pregătit cu sârguință; căci va pleca.*
4. În versul al doilea există:
   a. un cuvânt derivat cu prefix;
   b. două cuvinte derivate cu prefix;
   c. trei cuvinte derivate cu prefix.
5. Cuvântul *înfășoare* s-a format prin:
   a. compunere;
   b. conversiune;
   c. derivare.
6. Indică seria în care toate cuvintele sunt sinonime:
   a. îngăduită, permisă, posibilă, capabilă;
   b. va pleca, va merge, se va duce, se va retrage;
   c. lunecă, alunecă, plutește, se mișcă.
7. Cuvântul *ființă* s-a format cu ajutorul sufixului:
   a. -ță; **b.** -nță; **c.** -ință.
8. Indică seria în care câmpul lexical este corect alcătuit:
   a. casă, odaie, încăpere;
   b. covoare, lână, mobilier;
   c. suflet, inimă, gând.
9. Indică seria care conține numai derivate ale cuvântului inițial:
   a. *sârg*, sârguință, sârguitor, sârgui;
   b. *șoaptă*, șoptit, a șopti, am șoptit;
   c. *gătit*, pregătit, pregătire, gătej.
10. Indică seria care conține numai antonime:
    a. *frumoasă* – urâtă; *surâd* – zâmbesc; *pleacă* – vine;
    b. *vorbiți* – tăceți; *îngăduită* – neîngăduită; *înfășoare* – desfășoare;
    c. *cere* – solicită; *intrare* – ieșire; *surâd* – plâng.

• Timp de lucru: 10 minute
• Total: 10 puncte

4. Scrie în spațiul liber din dreptul fiecărei cifre litera care corespunde valorii morfologice a cuvântului/cuvintelor subliniat/e:

1. ..... *o să rămână*	A. pronume personal
2. ..... *sufletul îmi lunecă*	B. verb auxiliar
3. ..... *doar sufletul*	C. adverb fără funcție sintactică
4. ..... *căci*	D. prepoziție simplă
5. ..... *S-a pregătit*	E. adjectiv propriu-zis
6. ..... *prin casă*	F. verb copulativ
7. ..... *fiecare*	G. verb predicativ
8. ..... *sunt ca o mătasă*	H. adjectiv pronominal nehotărât
9. ..... *mai frumoasă*	I. pronume reflexiv
10. ..... *lunecă*	J. conjuncție subordonatoare

• Timp de lucru: 10 minute
• Total: 10 puncte

5. Scrie, în spațiul rezervat, răspunsuri potrivite pentru fiecare cerință:

1. Transcrie doi termeni folosiți cu sens figurat.

.....

2. Scrie o locuțiune verbală în care să incluzi cuvântul *ființă*.

.....

3. Transcrie un cuvânt care, în alt context, să poată căpăta o valoare gramaticală diferită de cea din text. .....
4. Transcrie două neologisme. .....
5. Alcătuiește o propoziție prin care să demonstrezi polisemia cuvântului *a se pregăti*. .....

.....

6. Transcrie două cuvinte care conțin diftongi. .....
7. Indică modul de formare al cuvântului *ființă*. .....
8. Scrie ce tip de raport sintactic se stabilește între propozițiile: *Și-n alba încăpere/ O să rămân cu fața mai frumoasă/ Și fiecare lucru îmi va cere.*

.....

9. Transcrie o conjuncție care realizează un raport de coordonare disjunctivă. .....
10. Transcrie propoziția regentă pentru o completivă directă.

.....

• Timp de lucru: 15 minute
• Total: 10 puncte

6. Completează spațiile libere astfel încât afirmațiile să fie corecte:

1. În cuvântul *azi*, sunetul *i* este .....

2. Cuvintele *sârguință, ființă* conțin grupuri de sunete numite .....
3. Cratima din structura *să-i înfășoare* s-a folosit .....

.....

4. Adjectivul *mai frumoasă* este la gradul .....
5. Cuvântul *poate* are valoare morfologică de .....
6. Funcția sintactică a cuvântului *mele* este .....
7. Termenul regent pentru *alba* este .....
8. Două dintre părțile de vorbire fără funcție sintactică sunt:

.....

9. Din punctul de vedere al structurii (alcătuirii), propoziția *...căci va pleca* este .....
10. Se stabilește un raport de coordonare copulativă între propozițiile

.....

• Timp de lucru: 15 minute
• Total: 10 puncte

2

Citește textul pentru a putea rezolva cerințele.

A fost odată un împărat sărac, care avea un fecior și trei fete. El lăsă cu limbă de moarte ca feciorul său să mărite fetele, dar să nu se uite cui le dă. Oricine ar veni la împărăție, ziua ori noaptea, să le deie pe rând.

Acuma, într-o seară, după moartea împăratului, stăteau câte patru la masă și vorbeau de trebile împărăției. Când, deodată se lăsă ca din senin o negură deasă, iar feciorul de împărat zise către soră-sa mai mare să iasă și să vadă ce este. Dar cum ieși fata afară, pâcla o luă și se duse cu ea, unde, nu se știe. Fratele și surorile celelalte se mirară de așa întâmplare.

A doua seară, tot la vremea mesei, veni o negreață de ciori, care se lăsară pe curți, atât de multe, că nu mai aveau loc. Atunci feciorul de împărat strigă la sora cea mijlocie să iasă afară și să vadă ce este. Ciorile o luară și se duseră cu dânsa.

A treia seară se stârni un vuiet grozav și-o vântoasă năprasnică veni. Feciorul iar trimise pe sora cea mai mică să vadă ce este, dar vântoasa o luă și se duse cu dânsa.

Rămânând singur și pustiu, feciorul de împărat s-a întristat mult și l-a prins o jale grozavă și-un dor de surorile lui.

Se hotărî atunci să se ducă după ele să le găsească. Își luă un buzdugan în mână și purcese la cale.

(***, ***Câmpan verde și frumos***)

1. Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera **A**, dacă o consideri adevărată, sau litera **G**, dacă o consideri greșită, și scrie, în spațiul rezervat, afirmația corectă:

1. **A** **G** Verbul *a rămâne* (*rămânând singur și pustiu*) este predicativ.

.....

2. **A G** Verbul *se stârni* este la diateza activă.

.....

3. **A G** Cuvântul subliniat este verb auxiliar: *pâcla o luă.*

.....

4. **A G** Cuvântul subliniat este adverb de timp:
...iar feciorul de împărat zise.

.....

5. **A G** Substantivul *fecior* (*avea un fecior*) este în cazul nominativ.

.....

6. **A G** În propoziția următoare există un complement direct:
A fost odată un împărat.

.....

7. **A G** Verbul *să iasă* (*să iasă afară*) este copulativ.

.....

8. **A G** *Câte patru* (*stăteau câte patru la masă*) este numeral adverbial.

.....

9. **A G** Cuvântul *și* din enunțul *s-a întristat mult și l-a prins o jale grozavă* este pronume reflexiv.

.....

10. **A G** Verbul *strigă* poate fi regent pentru propoziții subiective.

.....

• Timp de lucru: 15 minute
• Total: 10 puncte

2. Încercuiește litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect:
1. Cuvântul *mesei* conține:
a. diftong ascendent;
b. diftong descendent;
c. hiat.
2. În enunțul *Oricine ar veni la împărăție, ziua ori noaptea, să le deie pe rând...*, virgulele marchează o:
a. apoziție;
b. construcție incidentă;
c. enumerație.
3. Cuvântul *negreață* (*veni o negreață*) s-a format prin:
a. compunere;
b. conversiune;
c. derivare.
4. Sinonimul contextual pentru *vuiet* (*se stârni un vuiet grozav*) este:
a. cântec;
b. șuier;
c. zvon.

5. Indică seria în care toate cuvintele sunt sinonime.
a. *pâclă*, ceață, negură;
b. *purcese*, ajunse, pornise;
c. *se stârni*, se iscă, se opri.
6. Verbul *purcese* este la timpul:
a. prezent;
b. perfect simplu;
c. mai-mult-ca-perfect.
7. Indică seria în care familia lexicală este corect alcătuită.
a. vânt, vânticel, vântoasă;
b. negru, negreață, negrește;
c. singur, însingurat, izolat.
8. Este locuțiune structura:
a. a trage de limbă;
b. limbă de pantofi;
c. limbă de pământ.
9. Substantivul *buzdugan* are funcția sintactică de:
a. subiect;
b. complement direct;
c. complement indirect.
10. Propoziția *să se ducă după ele* este:
a. subiectivă;
b. completivă directă;
c. completivă indirectă.

• Timp de lucru: 15 minute
• Total: 10 puncte

3. Scrie în spațiul punctat din dreptul fiecărei cifre litera care corespunde valorii morfologice a cuvântului/cuvintelor subliniat/e:

1. ..... *a doua*	A. verb predicativ
2. ..... *vorbeau*	B. adjectiv pronominal posesiv
3. ..... *dar*	C. pronume reflexiv
4. ..... *feciorul său*	D. adverb de timp
5. ..... *Își luă un buzdugan*	E. verb copulativ
6. ..... *vuiet grozav*	F. pronume relativ
7. ..... *Feciorul iar trimise*	G. prepoziție
8. ..... *feciorul de împărat*	H. adjectiv propriu-zis
9. ..... *să vadă ce*	I. substantiv comun
10. ..... *rămânând*	J. numeral ordinal

• Timp de lucru: 10 minute
• Total: 10 puncte

4. Scrie, în spațiul rezervat, răspunsuri potrivite pentru fiecare cerință:
1. Transcrie o locuțiune adverbială. .....

2. Scrie o expresie/locuțiune în care să incluzi cuvântul *cale*.

.....

3. Scrie o propoziție în care verbul *a ieși* să fie copulativ.

.....

4. Transcrie două cuvinte compuse. .....

5. Scrie trei termeni aparținând familiei cuvântului *fecior*.

.....

6. Transcrie un cuvânt care conține triftong. .....

7. Indică modul de formare a cuvântului *vântoasă*.

.....

8. Transcrie un adjectiv la gradul superlativ absolut. .....

9. Transcrie o construcție incidentă. .....

10. Precizează tipul de raport care se stabilește între propozițiile: *Ciorile o luară și se duseră cu dânsa.* .....

• Timp de lucru: 15 minute
• Total: 10 puncte

5. Completează spațiile libere cu afirmația corectă.

1. În cuvântul *trei*, sunetul *i* este .....
2. Cuvintele *seară, moartea* conțin grupuri de sunete numite .....
3. Cratima din structura *într-o* s-a folosit pentru .....
4. Substantivul *împăratului* este în cazul .....
5. *Dânsa* are valoare morfologică de .....
6. Funcția sintactică a cuvântului *care* (*care avea un fecior și trei fete*) este .....
7. Termenul regent pentru *sărac* este .....
8. Un cuvânt a cărui formă nu mai este acceptată de norma literară actuală este .....
9. Virgula din enunțul *Rămânând singur și pustiu, feciorul de împărat s-a întristat mult* are rolul de .....
10. Construcțiile incidente din text sunt despărțite de restul propoziției prin .....

• Timp de lucru: 10 minute
• Total: 10 puncte

6. Redactează, pe baza textului citit anterior, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Explică utilizarea cratimei în structura *și-o vântoasă*.

.....

2. Desparte în silabe cuvântul *buzdugan*. .....
3. Precizează rolul enumerației *într-o seară..., a doua seară..., a treia seară*.

.....

4. Scrie un enunț în care cuvântul *pustiu* să aibă sens propriu.

.....

5. Scrie un enunț în care cuvântul *să iasă* să fie verb copulativ.

.....

6. Rescrie fraza astfel încât între două dintre propoziții să se stabilească un raport de coordonare copulativă: *El lăsă cu limbă de moarte ca feciorul său să mărite fetele, dar să nu se uite cui le dă.*

.....

.....

7. Numește persoana verbelor la care se face relatarea acțiunii.

.....

8. Explică folosirea perfectului simplu ca timp al povestirii.

.....

.....

9. Scrie un enunț în care să folosești adjectivul la superlativ relativ, prezent în text.

.....

10. Explică diferența de sens datorată schimbării topicii, în cele două enunțuri: *A fost odată un împărat sărac...; Odată a fost un împărat sărac.*

.....

.....

• Timp de lucru: 20 minute
• Total: 10 puncte

1.3. identificarea valorilor etice și culturale într-un text, cu exprimarea impresiilor și preferințelor

– elemente etice și culturale în texte literare și nonliterare și exprimarea propriei atitudini față de acestea.

1

Citește textul următor:

Cum nu se dă scos ursul din bârlog, țăranul de la munte strămutat la câmp, și pruncul, dezlipit de la sânul mamei sale, așa nu mă dam eu dus din Humulești în toamna anului 1855, când veni vremea să plec la Socola, după stăruința mamei. [...] *Dar, vorba ceea: „Ursul nu joacă de bună voie". Mort-copt, trebui să fac pe cheful mamei, să plec fără voință și să las ce-mi era drag!*

Dragu-mi era satul nostru cu Ozana cea frumos curgătoare și limpede ca cristalul, în care se oglindește cu mâhnire Cetatea Neamțului de atâtea veacuri! Dragi-mi erau tata și mama, frații și surorile, și băieții satului, tovarășii mei din copilărie, cu care, în zile geroase de iarnă, mă desfătam pe gheață și la săniuș, iar vara, în zile frumoase de sărbători, cântând și chiuind, cutreieram dumbrăvile și luncile umbroase, prundul cu știoalnele, țarinile cu holdele, câmpul cu florile și mândrele dealuri, de după care-mi zâmbeau zorile în zburdalnica vârstă a tinereții! [...]

Apoi lasă-ți, băiate, satul, cu tot farmecul frumuseților lui, și pasă de te du în loc străin și așa depărtat, dacă te lasă pârdalnica de inimă! Și doar mă sileam eu, într-o părere, s-o fac a înțelege pe mama că pot să mă bolnăvesc de dorul ei... și să mor printre străini! că văru-meu Ion Mogorogea, Gheorghe Trăsnea, Nică Oșlobanu și alții s-au lăsat de învățat și, despre asta, tot mănâncă pâine pe lângă părinții lor. Dar zadarnică trudă! Mama avea alte gânduri; ea îmi pregătea cu îngrijire cele trebuitoare, zicându-mi de la o vreme cu asprime:

— Ioane, cată să nu dăm cinstea pe rușine și pacea pe gâlceavă!... Ai să pleci unde zic eu. Și Zaharia lui Gâtlan merge cu tine. Luca Moșneagu, megieșul nostru, vă duce cu căruța cu doi cai ca niște zmei. Ia, mai bine, repezi-te până la el de vezi, gata-i de drum? Că mâine desdimineață, cu ajutorul Domnului, plecați.

— Nu mă duc, mamă, nu mă duc la Socola, măcar să mă omori! ziceam eu, plângând cu zece rânduri de lacrimi. Mai trăiesc ei oamenii și fără popie.

— Degeaba te mai sclifosești, Ioane, răspunse mama cu nepăsare, la mine nu se trec acestea... Pare-mi-se că știi tu moarea mea... Să nu mă faci, ia acuș, să iau culeșerul din ocniță și să te dezmierd cât ești de mare!

Apoi cheamă pe tata și-i zice hotărâtor:

— Spune-i și d-ta băiatului, omule, ce se cuvine, ca să-și ia nădejdea și să-și caute de drum.

— Mai rămâne vorbă despre asta? zise tata posomorât. Are să urmeze cum știm noi, nu cum vrea el, că doar nu-i de capul său. Când m-ar bate numai atâta grijă, măi femeie, ce mi-ar fi? Dar eu mă lupt cu gândul cum să-i port de cheltuială, căci banii nu se culeg de la trunchi, ca surcelele. Și la iști vro șase, afară de dânsul, dacă rămân acasă, nu le mai

trebuie nimica? Dar fiind el cel mai mare, norocul său; trebuie să căutăm a-l zburătăci, căci nu se știu zilele omului! Și poate vreodată să fie și el sprijin pentru ișialalți.

[...] *În sfârșit, ca să nu-mi uit vorba, toată noaptea cea dinainte de plecare, până s-au revărsat zorile, m-am frământat cu gândul, fel și chip, cum aș putea îndupleca pe mama să mă dea mai bine la mănăstire; și tocmai când eram hotărât a spune mamei acestea, iaca și soarele răsare, vestind o zi frumoasă, și Luca Moșneagu,* [...] *se și aude strigând afară: „Gata sunteți? Haidem! că eu vă aștept cu caii înhămați". Mama atunci mă și ia repede-repede la pornit, fără să am când îi spune de călugărie.*

Și, scurtă vorbă, ne adunăm, cu rudele lui Zaharia, cu ale mele, în ogradă la moș Luca, sărutăm noi mâna părinților, luându-ne rămas bun cu ochii înecați în lacrimi și, după ce ne suim în căruță, supărați și plânși, ca vai de noi, Luca Moșneagu, harabagiul nostru, dă bici cailor...

(Ion Creangă, ***Amintiri din copilărie***)

1. De la episodul povestit în text au trecut peste 150 de ani. În ce măsură consideri că situația prezentată a rămas actuală?
a. deloc;
b. în foarte mică măsură;
c. în mică măsură;
d. în mare măsură.
Scrie o justificare pentru varianta de răspuns pe care ai ales-o. **4 puncte**

2. Transcrie două fragmente care conțin argumentele la care apelează copilul pentru a-și convinge mama să renunțe la planul ei. **2 puncte**

3. Ce crezi despre atitudinea mamei?
a. ești total de acord cu felul în care procedează;
b. ești parțial de acord;
c. ești total împotrivă.
Scrie o justificare pentru varianta de răspuns pe care ai ales-o. **4 puncte**

• Timp de lucru: 20 de minute
• Total: 10 puncte

2

Citește textul următor:

Gânditor și cu mâinile la spate
Merg pe calea ferată,
Drumul cel mai drept
Cu putință.
Din spatele meu, cu viteză,
Vine un tren
Care n-a auzit nimic despre mine.

Acest tren – martor mi-e Zenon bătrânul –*
Nu mă va ajunge niciodată,
Pentru că eu mereu voi avea un avans
Față de lucrurile care nu gândesc.

Sau chiar dacă, brutal,
Va trece peste mine,
Întotdeauna se va găsi un om
Care să meargă în fața lui
Plin de gânduri
Și cu mâinile la spate.

Ca mine acum
În fața monstrului negru
Care se apropie cu o viteză înspăimântătoare,
Și care nu mă va ajunge
Niciodată.

(Marin Sorescu, ***Drumul***)

---

* Zenon – filosof grec care în anul 450 î.H. a formulat celebrul paradox numit „Ahile și broasca țestoasă", prin care încearcă să demonstreze afirmația conform căreia cel care aleargă mai repede nu îl va întrece niciodată pe cel care aleargă mai încet.

1. Propune un termen care consideri că redă atitudinea celui ce merge pe calea ferată. Justifică alegerea lui, folosind sugestiile oferite de text. **3 puncte**
2. Transcrie argumentul prin care se susține afirmația: *Acest tren* [...]/ *Nu mă va ajunge niciodată.* **1 punct**
3. Scrie un text de maximum 100 de cuvinte în care să arăți ce reflecții despre condiția umană îți trezește poezia lui Marin Sorescu. **6 puncte**

• Timp de lucru: 20 de minute
• Total: 10 puncte

3

Citește textul următor:

...la ce sunt bune cărțile? Îmi vine să răspund: la totul și la nimic. Poți trăi foarte bine fără să citești. Milioane de oameni n-au deschis niciodată o carte. A vrea să le explici ce pierd e totuna cu a explica unui surd frumusețea muzicii lui Mozart. În ce mă privește, mă număr printre cei care nu pot trăi fără cărți. Sunt un vicios al lecturii. Am nevoie să citesc așa cum am nevoie să mănânc și să beau. Hrana pe care mi-o oferă lectura îmi este la fel de indispensabilă ca și aceea materială. Resimt fiecare zi fără o carte ca pe o zi pierdută. Înainte de a mă culca seara, îndată ce mă trezesc dimineața, în călătorii, ba chiar și în tramvai, pretutindeni și oricând citesc. Nu mă pot închipui fără să țin în mână o carte. Îmi e uneori de ajuns să o răsfoiesc. Gestul mecanic al cititului mă satisface adesea. Când era foarte bătrân, tata nu mai citea decât romane polițiste: aceleași, de mai multe ori. Le uita și le relua. Așa fac și eu cu unele cărți. Am uitat uneori ce am citit în ele. Am uitat alteori că le-am citit. Plăcerea lecturii rămâne de fiecare dată întreagă. În cele mai multe cazuri le țin minte perfect și aș putea să vorbesc la nesfârșit despre ele, fără să le am dinainte, fără să le deschid și să le ordonez [...].

Pe cele noi le aștept cu sufletul la gură. Curiozitatea nu m-a părăsit niciodată. O carte nouă e lucrul cel mai frumos care mi se poate întâmpla. Sufletul mi-e vesel, oho, pentru că n-am citit toate cărțile.

(Nicolae Manolescu, ***Cititul și scrisul***)

1. La întrebarea pusă la început, autorul dă un răspuns aparent contradictoriu. Transcrie un fragment (de maximum 20 de cuvinte) care poate justifica prima parte a răspunsului – *la totul* – și un fragment (de maximum 20 de cuvinte) care poate justifica a doua parte a răspunsului – *la nimic.* **2 puncte**
2. Explică sensul ultimei fraze: *Sufletul mi-e vesel, oho, pentru că n-am citit toate cărțile.* **3 puncte**
3. Ești de acord cu afirmația *A vrea să le explici ce pierd e totuna cu a explica unui surd frumusețea muzicii lui Mozart*? Justifică răspunsul în maximum 100 de cuvinte. **5 puncte**

• Timp de lucru: 20 de minute
• Total: 10 puncte

4

Citește textul următor:

În toamna acelui an, 1921, intram în clasa a V-a. Terminasem gimnaziul (trecusem, vara, ceea ce se numea „examenul de capacitate") și începeam cursul superior.* [...] *Alesesem matematicile, care nu mă atrăgeau decât sporadic. Dar știam că fără pregătire matematică nu voi putea ajunge niciodată un bun chimist.*

S-a întâmplat însă că nu mă aveam prea bine cu profesorul de matematici, Banciu. Toți – profesorii, elevii și părinții elevilor – îl considerau pe Banciu un profesor-model. Se spunea: „E imposibil să nu înțelegi când îți explică Banciu!" Asta o știam și eu. De câte ori îl ascultasem, nu numai că înțelesesem, dar simțisem cum mă fascinează matematicile. După obiceiul meu însă, când mă interesa ceva – o carte începută acasă și neterminată, un articol pe care mă pregăteam să-l scriu, un subiect de nuvelă – nu puteam asculta explicațiile profesorului. Încercam întâi să văd dacă nu pot lipsi de la lecție fără să se observe. Dacă vedeam că e prea imprudent, rămâneam la lecție, dar nu ascultam. De cele mai multe ori, reușeam să-mi continui lectura fără ca să remarce profesorul.

Scoțându-mă o dată la tablă și văzând că nu știam cum să rezolv problema, Banciu a crezut că n-am înțeles și mi-a explicat încă o dată numai mie ceea ce explicase cu câteva lecții mai înainte. S-a convins atunci că sunt în stare să înțeleg dacă sunt atent și a început să se ocupe de mine. Curând după aceea, m-a surprins citind în timpul lecției Le Rouge et le noir**, *mi-a dat trei, mi-a confiscat cartea și m-a avertizat că, dacă mă prinde a doua oară, mă elimină pe o săptămână. Am crezut că glumește. Dar câtva timp în urmă, Banciu m-a prins din nou și s-a ținut de cuvânt. Nu numai că mi-a pus trei și m-a eliminat, dar m-a chemat în cancelarie și mi-a tras două perechi de palme.*

*Asta se petrecea în primăvara lui 1922. Împlinisem 15 ani și știam acum ce înseamnă umilința și ura. Palmele acelea au creat o prăpastie între noi. Zadarnic s-a arătat Banciu afabil*** și prietenos când am revenit, după o săptămână, la școală. Mă ferecasem pe*

dinăuntru, eram ca o stană de piatră. Dar în săptămâna aceea parcursesem tot manualul de algebră și rezolvasem un număr de probleme. Când m-a scos odată la tablă, Banciu a fost atât de surprins, încât era gata să mă felicite. Probabil că și-a spus că lecția pe care mi-o dăduse îmi prinsese bine.

(Mircea Eliade, ***Memorii***)

---

* actuala clasă a IX-a.
** ***Roșu și negru***, celebru roman al scriitorului francez Stendhal.
*** *afabil*, binevoitor, cordial.

1. De la episodul povestit în text au trecut aproape 100 de ani. În ce măsură consideri că situația prezentată a rămas actuală?
a. deloc; **b.** în foarte mică măsură;
c. în mică măsură; **d.** în mare măsură.
Scrie o justificare pentru varianta de răspuns pe care ai ales-o. **4 puncte**

2. Este corectă evaluarea celor care *îl considerau pe Banciu un profesor-model*? Scrie pe o coloană toate informațiile din text care pledează pentru această apreciere și pe altă coloană informațiile care pot infirma această evaluare. **2 puncte**

3. În ce măsură consideri că formula *lecția pe care mi-o dăduse îmi prinsese bine* ar putea caracteriza adecvat întreaga situație? Argumentează răspunsul pe baza informațiilor din text și a experienței tale de elev. **4 puncte**

• Timp de lucru: 20 de minute
• Total: 10 puncte

5

Citește textul următor:

Înainte de luna martie a anului 2015, am urmărit cum se prezintă ajunul primei zile din martie pe internet, dar și diferite postări din anul precedent. În prezent am constituit un mic corpus de informații care configurează o imagine destul de completă a acestei tradiții în spațiul virtual. La o analiză succintă, mărțișorul online are câteva ipostaze specifice: mărțișorul virtual propriu-zis preia virtual mărțișorul clasic; mărțișorul este un dar făcut public; mărțișor colectiv.*

Ce este un mărțișor virtual? În variantele sale cele mai numeroase și cele mai simple, un asemenea mărțișor poate fi unul scanat, fotografiat sau realizat grafic în diferite programe pe calculator. Poate fi o felicitare virtuală care se deosebește de alte asemenea produse prin mesajul pe care îl transmite, mesaj care se referă, de obicei, la începutul primăverii. Acesta este un mărțișor care simulează practic tradiția, așa cum se întâmplă și cu alte atâtea tradiții. [...]

Mărțișorul virtual, prin urmare, este destinat tuturor, bărbați și femei, cunoscuți și necunoscuți, prieteni ori simple cunoștințe, fără excepție. Mărțișorul dăruit virtual este, prin urmare, independent de funcțiile sociale ale mărțișorului real. El nu implică febra confecționării și achiziționării, ci este mai degrabă un mărțișor golit de aceste etape. Totodată, cel care îl dăruiește/postează/trimite este mult mai dezinteresat în privința destinatarilor potențiali. [...]

Dacă în realitate mărțișorul se oferă mai degrabă cuiva cunoscut și destul de arareori unor persoane necunoscute (cu excepții protocolare), în spațiul virtual circulă mai mult ceea ce aș putea numi un mărțișor colectiv. Postarea și comentariile sunt, într-adevăr, ale tuturor membrilor comunității virtuale. Nimeni nu poate fi invidios că nu a primit urarea, ea fiind generală. Oamenii își trimit aceste obiecte virtuale în ziua de 1 martie, indiferent dacă se cunosc sau nu, într-un fel de comunitate imaginată, având în vedere că în comunitățile virtuale există multe persoane care nu se cunosc în realitate, însă consideră că prietenia virtuală este la fel de consistentă ca și cea din mediul real.

(Eliana Popeți, ***Mărțișoare virtuale ca nonmărțișoare***, în vol. ***Mărțișorul. Ediție limitată***)

---

* *corpus*, culegere sau colecție texte diverse: de documente, legi etc.

1. Ce spune textul despre asemănările și deosebirile dintre mărțișorul clasic și cel virtual? **3 puncte**

2.1. *(pentru fete)* Cum ai prefera să primești mărțișoare – în mod tradițional sau online? Justifică răspunsul. **3 puncte**

2.2. *(pentru băieți)* Cum ai prefera să oferi mărțișoare – în mod tradițional sau online? Justifică răspunsul. **3 puncte**

3. Ce crezi despre opinia celor ce consideră că prietenia virtuală este la fel de consistentă ca și cea din mediul real? Scrie un răspuns argumentat de maximum 100 de cuvinte. **4 puncte**

• Timp de lucru: 20 de minute
• Total: 10 puncte

2. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse

2.1. redactarea diverselor texte, cu scopuri și destinații diverse, adaptându-le la situația de comunicare concretă

– elemente de redactare a unor compuneri pe o anumită temă/urmărind un plan dat sau conceput de elev; părțile componente ale unei compuneri; organizarea planului unei compuneri pe o temă dată; structurarea detaliilor în jurul ideii principale; dispunerea în pagină a diverselor texte; scrierea îngrijită, lizibilă și corectă;
– redactarea unor texte reflexive și imaginative (compuneri care presupun exprimarea propriilor sentimente cu ocazia unui eveniment personal, social sau cultural; evidențierea unor trăsături ale unui obiect (peisaj, operă de artă, persoană) într-o descriere;
– redactarea unor scurte narațiuni; continuarea unor dialoguri;
– redactarea unor texte argumentative (susținerea preferințelor și a opiniilor); redactarea unor compuneri având ca suport texte literare studiate sau la prima vedere – rezumat, caracterizare de personaj;
– motivarea apartenenței unui text studiat sau la prima vedere la o specie literară sau la un gen literar;
– prezentarea unui punct de vedere asupra unor secvențe din texte la prima vedere, pe baza unor cerințe date (de exemplu: elemente de structură a operei literare, figurile de stil studiate, elemente de versificație etc.) sau prin exprimarea argumentată a opiniei personale privind structura textului, semnificația titlului, procedeele de expresivitate artistică învățate și semnificația/mesajul textului dat;
– exprimarea argumentată a unui punct de vedere privind un text studiat sau textul la prima vedere; aprecieri personale referitoare la fragmente din textele studiate sau la prima vedere.

1

Imaginează-ți că îl însoțești pe Prâslea cel voinic pe tărâmul zmeilor. Descrie în cel mult 15 rânduri drumul până la sălașul acestora.

• Timp de lucru: 20 de minute
• Total: 10 puncte

2

Scriitorul tău preferat vine în școala unde înveți, iar tu îl rogi să-ți acorde un interviu pentru revista școlii.

Formulează 5 întrebări la care ai dori să primești răspunsuri.

• Timp de lucru: 20 de minute
• Total: 10 puncte

3

Rezumă textul în 3 – 5 rânduri.

După trei ore de vâslit ca la galere, distanța tot mai mare a redus insula la o pată de-o palmă. Nu mai semăna deloc cu fortăreața prevestitoare de rău, înconjurată de stânci, pe care o zărisem doar cu câteva săptămâni în urmă. Acum părea fragilă, o aschie de piatră amenințată de valuri.

— Priviți! strigă Enoch ridicat în picioare în barca de lângă noi. Dispare!

O ceață fantomatică învălui insula, ascunzând-o, și ne-am oprit din vâslit ca s-o urmărim cum dispare.

— Luați-vă rămas-bun de la insula noastră, spuse Emma în timp ce se ridica și își scoase pălăria cu boruri largi. S-ar putea să n-o mai vedem niciodată.

— Rămâi cu bine, insulă dragă! spuse Hugh. Ai fost bună cu noi.

Horace lăsă vâslele jos și dădu din mână.

— La revedere, casă! O să-mi fie dor de toate camerele și grădinile tale, dar cel mai mult, de patul meu.

(Ransom Riggs, ***Miss Peregrine – Orașul pustiu***)

• Timp de lucru: 10 minute
• Total: 5 puncte

4

Transformă textul dialogat în text narativ.

Domnul Marshall a înmuiat vârful creionului în gură și a zâmbit.

— Ei, fiule, cât spui?

Appleseed a respirat adânc.

— Șaptezeci și șapte de dolari și treizeci și cinci de cenți, a spus dintr-o suflare.

Alegând un număr cu zecimale, dovedea originalitate, căci toți ceilalți dăduseră sume rotunde.

Domnul Marshall a repetat solemn, în timp ce trece în registru.

— Când am să știu dac-am câștigat?

— În ajunul Crăciunului.

— Asta-i mâine, nu?

— Firește, a spus domnul Marshall, fără să fie surprins. Să vii la ora patru.

(Truman Capote, ***Clondirul cu arginți***)

• Timp de lucru: 10 minute
• Total: 10 puncte

5

Scrie, în 30 – 50 de cuvinte, o caracterizare a unuia dintre personajele din fabula de mai jos.

Nenorocita privighetoare
Cânta-n pădure a ei durere,
Natura-ntreagă da ascultare,
Tot împrejuru-i era tăcere.

Alții în locu-mi ar descrie poate
Acele tonuri neimitate,
Glasul acela-nmlădiitor,
Ce c-o-ntorsură lină, ușoară
Treptat se urcă și se coboară,
Plin de simțire, plin de amor.

Eu vă spui numai că despărțirea
Și suvenire pline de jale,
Că nedreptatea, nelegiuirea,
Era sujetul cântării sale.

Un măgar mare ce-o ascultase,
Și ca un aspru judecător
Capul pleoștise, sau rădicase
Câte-o ureche-n semn de favor,

Ieși-nainte să-i dea povață,
Și c-o neroadă încredințare:
„Am fost – îi zise – aci de față,
Dar, zău, nu-mi place a ta cântare.

Cu toate-acestea, am nădejdi bune,
De nu îți pare lucru prea greu
La niște reguli a te supune,
Luând de pildă cântecul meu."

Atunci începe cu bucurie
Un cântec jalnic și necioplit,
Încât de aspra lui armonie
Toată pădurea s-a îngrozit.

Privighetoarea, fără sfială,
Zise: „Povața e în zadar;
Căci de-aș urma-o, nu e-ndoială
Că eu în locu-ți n-aș fi măgar."

(Grigore Alexandrescu,
Privighetoarea și măgarul)

• Timp de lucru: 15 minute
• Total: 10 puncte

6

Scrie o continuare de trei–patru replici a dialogului dintre cele două personaje, al cărei conținut să fie adecvat contextului. Atenție! Folosește în dialogul pe care îl vei scrie și elemente de vorbire indirectă.

— Fiți amabil, cum aș putea ajunge mai rapid la Gară?
— În colțul străzii este o stație de taximetre.

• Timp de lucru: 5 minute
• Total: 10 puncte

7

Redactează, în minimum 150 de cuvinte, o scrisoare adresată unui prieten, în care să-i povestești cum ți-ai petrecut vacanța de vară.

Atenție! În scrisoarea ta, trebuie să respecți convențiile specifice redactării unui astfel de text, precum și precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

• Timp de lucru: 15 minute
• Total: 10 puncte

8

Imaginează-ți următoarea situație: Un prieten din clasa a VII-a a primit ca temă la școală – termenul fiind o săptămână – să citească un roman (SF, de aventuri, polițist etc.) și te-a rugat să-i faci o recomandare.

Recomandă-i prietenului tău, sub forma unui text de 100 – 150 de cuvinte, o carte pe care o consideri potrivită pentru tema primită și pentru intervalul de timp în care trebuie îndeplinită.

• Timp de lucru: 20 de minute
• Total: 10 puncte

9

Imaginează-ți următoarea situație: Ai participat, ca spectator, la o competiție sportivă la care echipa ta favorită a fost învinsă. Descrie, sub forma unei pagini de jurnal, impresiile tale de spectator.

• Timp de lucru: 15 minute
• Total: 10 puncte

10

Ai citit romanul ***Baltagul***, asemenea colegilor tăi de clasă. Părerile au fost împărțite. Mulți au afirmat că a fost o carte plicticoasă și că ar fi preferat să citească un roman polițist. Alții l-au apreciat, dar cu rezerve, în timp ce câțiva, puțini, au declarat că le-a plăcut mult. Tu în ce grup te-ai plasa? Justifică-ți răspunsul într-un text de minimum 150 de cuvinte.

• Timp de lucru: 20 de minute
• Total: 10 puncte

11

Imaginează-ți următoarea situație: prietenul tău îți povestește o întâmplare la care a fost martor în timp ce se afla în metrou/autobuz/tren. Scrie un dialog de 5 – 6 replici purtat între tine și prietenul tău în care să integrezi și trei dintre următoarele formule de menținere a dialogului: *Nu mai spune?, Vorbești serios?, Și...?, Nu pot să cred!, Hm!.*

• Timp de lucru: 15 minute
• Total: 10 puncte

2.2. utilizarea în redactarea unui text propriu a cunoștințelor de lexic și de morfosintaxă, folosind adecvat semnele ortografice și de punctuație

- elemente de lexic studiate în clasele V – VIII;
- aplicarea corectă a cunoștințelor de morfosintaxă în exprimarea scrisă;
- folosirea corectă a semnelor de punctuație la nivelul propoziției și al frazei (coordonare, subordonare, incidență);
- enunțul, fraza, părți de propoziție și propoziții studiate (predicatul și propoziția subordonată predicativă, subiectul și propoziția subordonată subiectivă; atributul și propoziția subordonată atributivă; complementul direct și propoziția subordonată completivă directă; complementul indirect și propoziția subordonată completivă indirectă; complementele circumstanțiale și propozițiile subordonate circumstanțiale corespunzătoare (de loc, de timp, de mod, de cauză, de scop); propoziția subordonată circumstanțială condițională, concesivă, consecutivă; expansiunea și contragerea.

1

Citește textul pentru a putea rezolva cerințele.

Inițial, capitala se numise Cetatea de Scaun, fiindcă aici își avea reședința conducătorul țării. Însă locuitorii analizaseră mai bine numele orașului și ajunseseră la concluzia că posesia unui scaun de calitate ar putea să acorde oricui prestigiu și importanță. Cu timpul, toți cetățenii care își doreau să devină – sau chiar presupuneau că sunt – niște personaje sus-puse, cu rang și cu funcții înalte, începură să-și cumpere scaune în neștire. Astfel, scaunul deveni un simbol al bunăstării și un blazon al posesorului său. A avea un scaun îmbrăcat în catifea, cu ciucuri auriți, sau un jilț din lemn de abanos, cu incrustații și cu o pernuță, cu înveliș din mătase, sub șezut, echivala cu a fi un om înstărit, cu un trai confortabil.

Nimeni nu impusese o ierarhie, aceasta se formase treptat și de la sine. Scaunele erau diferite, în funcție de personalitatea și de situația financiară ale celor cărora le aparțineau – scaune din plastic, scaune din fier forjat, scaune ergonomice de birou, scaune îmbrăcate în piele, scaune rotunde, pătrate, înalte sau scunde, tabureți și fotolii impozante, scaune pentru bebeluși, scaune moi, tapițate și scaune tari, țepene, din lemn masiv, scaunele dentiștilor, ale funcționarilor publici, ale arbitrilor meciurilor de tenis, ale judecătorilor, scaune electrice, șezlonguri și balansoare. De obicei, oamenii nu-și prea țineau scaunele pe-acasă, unde nu le-ar fi văzut decât familia și prietenii apropiați, așa că le scoteau afară, în stradă, în fața locuințelor și a magazinelor. [...]

Astfel, Capitala a început să se numească Cetatea de Scaune.

(Adina Popescu, ***O istorie secretă a Țării Vampirilor 1. Cartea pricoliciului***)

1. Transcrie câte două cuvinte formate prin derivare, prin compunere și prin conversiune, respectiv două neologisme. **8 puncte**
2. Selectează patru termeni aparținând câmpului semantic al obiectelor de mobilier. **4 puncte**

3. Redactează un text descriptiv de 8 – 10 rânduri, cu titlul *Camera mea/Casa mea/Clasa mea*, în care să folosești patru cuvinte aparținând câmpului semantic al obiectelor de mobilier; subliniază-le. **8 puncte**

• Timp de lucru: 20 de minute
• Total: 20 de puncte

2

Citește textul pentru a putea rezolva cerințele.

Pricoliciul se afla doar de câteva zile în Marele Oraș. [...] *O vreme hoinări pe acoperișuri, iar atunci când clădirile deveniră prea înalte ca să mai merite osteneala să le escaladeze, se prelinse discret pe asfaltul trotuarelor, astfel încât oamenii obișnuiți văzură în el doar o Umbră.* [...]

O mulțime grăbită de oameni se revărsa pe străzi, înghiontindu-se printre scaunele din trafic pentru a ajunge cât mai repede la serviciu. Pricoliciul observă un om cu scaun la cap, adică un tânăr cât se poate de serios care mergea pe stradă cu cel mai bun scaun al său sprijinit pe creștetul capului. Într-o stație de autobuz, un altul ținea cu dinții de scaun și ținea morțiș să urce în autobuz cu scaunul în dinți. Tot aici Pricoliciul auzi pentru prima oară expresia: „Ține-ți scaunul acasă!" adresată tânărului cu dinții înfipți în scaun de către o bunicuță, șezând pe un taburet de bucătărie. [...]

De obicei, Pricoliciul întrebuința cuvintele în sensuri foarte stricte, fără să fie conștient de multiplele lor sensuri și de faptul că acestea ar putea avea o înrâurire asupra lucrurilor pe care le denumesc. Așa că nu pricepu mare lucru din povestea cu scaunele, închipuindu-și că era doar o ciudățenie a acelor locuri.

(Adina Popescu, ***O istorie secretă a Țării Vampirilor 1. Cartea Pricoliciului***)

1. Integrează secvențele subliniate în enunțuri, folosindu-le ca expresii (cu sens unitar). **5 puncte**
2. Transcrie două cuvinte polisemantice. **5 puncte**
3. Redactează un text narativ de 6 – 10 rânduri în care să folosești unul dintre grupurile de cuvinte: *a se pune cu burta pe carte* sau *a face din țânțar armăsar*, atât ca îmbinare liberă de cuvinte, cât și ca expresie (cu sens unitar). **10 puncte**

• Timp de lucru: 15 minute
• Total: 20 de puncte

3

Citește textul pentru a putea rezolva cerințele.

...dinspre pădure veni un nechezat. [...] *După câteva clipe de așteptare, în noaptea adâncă, la ceasul când se întrupează duhurile, precum și alte făpturi nebănuite și magice, își făcu apariția un cal năzdrăvan. Ce altceva putea fi calul cel alb, înaripat, care vorbea cu grai omenesc? gândi domnul Ar.*

— Stăpâne, ți-am mai zis să nu mă mai chemi după apusul soarelui fără să mă anunți cu cel puțin două zile înainte? îl mustră Calul pe voinic. N-o să-mi priască iarba

grasă pe care am păscut-o la cină. În plus, am mai băut și o fiertură de orz cu hamei și mă simt cam amețit... E treaba ta dacă o să mă ciocnesc de vreo pasăre sau dacă depășesc din nou viteza legală de zbor.

Calul părea într-adevăr destul de năuc. Zbura împiedicat, la o distanță mică de pământ, iar ochii i se închideau de somn. Însă Fătul îl cunoștea mai bine decât oricine, fiindcă îl încălecase pentru prima oară cu multă vreme în urmă, pe la începuturile Basmului Străvechi. Știa că joacă teatru. În ultima vreme, Calul se plângea de diferite boli imaginare și de faptul că îmbătrânise doar ca să scape de alergătură și de corvezi.

(Adina Popescu, ***O istorie secretă a Țării Vampirilor 1. Cartea Pricoliciului***)

1. Stabilește sinonime contextuale pentru cuvintele: *năuc, corvezi*; antonime prin prefixare pentru: *legală, încălecase*; omonime pentru: *ochii, somn*; două sensuri ale cuvântului polisemantic *teatru*. **8 puncte**
2. Scrie o continuare, de patru replici, a dialogului dintre Cal și voinic, al cărei conținut să fie potrivit contextului. **4 puncte**
3. Alcătuiește patru enunțuri în care să ilustrezi patru puncte de vedere diferite despre comportamentul/atitudinea Calului, folosind, în fiecare dintre acestea, câte un cuvânt dintre cele opt de la punctul 1. **8 puncte**

• Timp de lucru: 15 minute
• Total: 20 de puncte

4

Citește textul pentru a putea rezolva cerințele.

Cea mai frumoasă poveste cu cuvintele aripi *și* lacrimă *cred că este* Prințesa Fluture. *Cartea o primisem pe la 7 ani de la mama. Uitasem complet de ea până azi când, cu privirile agățate de copacul cu mere, pere și prune desenat pe perete, am auzit o voce micuță, vocea aia interioară, știți voi, de copil, spunând în mintea mea: prințesa fluture. De ce prințesa-fluture? Nu mai știam de unde, din adâncul memoriei mele, săriseră, ca o amintire fără formă – încă -, aceste două cuvinte. Am căutat pe internet – adică am scris pe Google – cuvântul prințesă și cuvântul fluture și... mi-a apărut în fața ochilor, spre marea mea uimire, coperta cărții aceleia pe care am primit-o acum aproape 40 de ani și de care uitasem cu desăvârșire. Aproape că mi-au dat lacrimile când am recunoscut-o pe fata cu aripi de fluture. Fluture-păun, mai precis, din cei pe care îi vedeam așa des când eram mică. Uitasem și că povestea era scrisă de Iulia Hasdeu, o fată neobișnuită.*

(Simona Popescu, ***O amintire din copilărie și o poveste dintr-o poezie,*** în vol. ***Ce poți face cu două cuvinte***)

1. Transcrie un substantiv, respectiv un numeral formate prin compunere. **4 puncte**
2. Selectează câte un verb pentru fiecare timp trecut al indicativului. **8 puncte**
3. Rezumă conținutul fragmentului. **8 puncte**

• Timp de lucru: 15 minute
• Total: 20 de puncte

5

Citește textul pentru a putea rezolva cerințele.

Învățasem să citesc înainte de a merge la școală. Intram în camera înțesată cu cărți până-n tavan și citeam la întâmplare tot ce-mi cădea în mână. După un timp, am observat că volumele care-mi plac cel mai mult fac parte dintr-o colecție, numită „Cutezătorii". Erau cărți de aventuri și, citindu-le, visam ore întregi la nemaipomenite întâmplări, urmăriri, lupte, răzbunări pe care le trăiau eroii din acele pagini. Noi, copiii, n-aveam parte de multe aventuri în sat. Ne aventuram în camerele acum pustii ale castelului, ne jucam „de-a hoții și bandiții" și ne imaginam ce frumoase domnișoare trăiseră cândva acolo, închise și abia așteptând să fie salvate de neînfricați cavaleri din ghearele nobilului ungur.

(Ioan Groșan, ***Cartea copilăriei mele,*** în vol. ***Care-i faza cu cititul?***)

1. Precizează valoarea morfologică a fiecăruia dintre cuvintele subliniate în text. **4 puncte**
2. Subliniază verbele la moduri nepredicative din următoarea listă: *să citesc, a merge, am observat, trăiseră, așteptând.* **1 punct**
3. Redactează un text descriptiv de 8 – 10 rânduri în care să prezinți *o frumoasă domnișoară/un neînfricat cavaler* din vremurile de demult, așa cum ți-o/ți-l imaginezi. **5 puncte**

• Timp de lucru: 20 de minute
• Total: 10 puncte

6

Citește textul pentru a putea rezolva cerințele.

Și-ncălecai pe-o tastatură
Să spun povestea-n stare pură –
Dacă sunt unii dintre voi
Ce vor, cu episoade noi,
Să ducă textul mai departe,
Continuați această carte
Sau scrieți o poveste nouă
Cu ce sau cum vă place vouă.
Dar nu uitați – o aventură
Se plămădește din lectură.
Deci, înainte de a scrie,
Faceți un drum la librărie.

(Florin Bican, ***Povestea cea fără rost cu Prâslea-Nastratin cel prost,*** în vol. ***Reciclopedia de povești cu rimă și fără tâlc***)

1. Transcrie următoarele părți de propoziție: complement direct, complement indirect, complement circumstanțial de timp, complement circumstanțial de loc. **4 puncte**

2. Realizează contragerea primei propoziții subordonate, numind partea de propoziție obținută. **2 puncte**
3. Scrie un text de 8 – 10 rânduri, în care să prezinți o întâmplare (adevărată/ fictivă) din copilărie. **4 puncte**

• Timp de lucru: 20 de minute
• Total: 10 puncte

7

Citește textul pentru a putea rezolva cerințele.

Îi rămăseseră atâtea lucruri nefăcute, parcă avea ceva obligatoriu în agendă... A, da, antrenamentul!... Dar pentru ce anume se antrena? Uf!... Durerea de cap, e drept că mult mai ușoară, încă nu o lăsa să-și vadă de treabă. În dreptul salonului 5, trei dintre brațele griliciului începură s-o ciupească.

— Ce nu-ți place, urâciosule? îl mustră Darisa.

— Griligril... Griligril...

Și griliciul își întinse un braț, mai, mai să se agațe de clanță.

— Nu e voie! Ce faci? îl trase Darisa într-o parte.

De unde să știe ea că în spatele ușii, cu bărbia în palme, nespus de nefericit, se afla însuși Fil?

(Ioana Nicolaie, ***Ferbonia***)

1. Explică rolul semnelor de punctuație din secvența subliniată. **10 puncte**
2. Imaginează-ți că ești Darisa și, la finalul zilei, completezi o pagină de Jurnal. Scrie 8 – 10 rânduri în care să te referi la *lucrurile nefăcute* din agenda ta. Folosește cinci semne de punctuație diferite. **10 puncte**

• Timp de lucru: 20 de minute
• Total: 20 de puncte

8

Citește textul pentru a putea rezolva cerințele.

Uneori, după plecarea acestor indivizi care veneau să asculte cărțile din librăria Verdeau încercam și eu, în condiții de liniște deplină, să captez cea mai mică vibrație venind dinspre diversele volume aruncate de-a valma. Spre disperarea mea, niciodată însă n-am captat nici cel mai mic sunet, nici cel mai mic suspin. Într-o zi am deschis însă această discuție cu Domnișoara Ri:

— Domnișoară Ri, știți că în absența dumneavoastră și a domnului Bernard, atunci când rămân eu singur în librărie, vin aici diverși indivizi ca să asculte cărți?

— Nu vă cred!

— Ba da, vă jur. Există o specie de oameni care aud ce spun cărțile. Nu știu dacă acești oameni și citesc, dacă sunt și îndrăgostiți de literatură, dar ei știu să asculte o anumită muzică emanată din paginile cărților.

— Nu vă cred!

— Vă jur, Domnișoară Ri, probabil că acești oameni sunt organizați într-un club sau într-un cerc... Mai mult ca sigur că ei își furnizează și informațiile despre locurile unde cărțile șoptesc, șușotesc sau fredonează diverse arii... Pentru că nu peste tot se produce acest fenomen, probabil că în marile librării cărțile rămân mute, la fel și în supermarketuri... Dar într-o librărie ca a noastră se întâmplă ceva miraculos, iată, din ce în ce mai mulți vizitatori vin și-și lipesc urechile de cărți.

(Matei Vișniec, ***Negustorul de începuturi de roman***)

1. Alege două situații în care apare virgula în fragmentul de mai sus și justifică-i folosirea. **2 puncte**
2. Relatează, în 8 – 10 rânduri, o întâmplare pe care ai trăit-o sau ți-a fost povestită, referitoare la o situație ieșită din comun/neobișnuită. Folosește două semne de punctuație diferite pentru a reda stări sufletești. **8 puncte**

• Timp de lucru: 15 minute
• Total: 10 puncte

9

Citește textul pentru a putea rezolva cerințele.

Odată cordonul ombilical tăiat, copilul și mobilul au fost preluați de echipa de asistente medicale care i-au luat în brațe, i-au curățat, i-au spălat și au trecut la evaluarea stării lor de sănătate. Țipând tare și fiind roșu în obraji, copilul a obținut scor APGAR 10 – dovadă că era perfect sănătos. Pentru telefon, deși era în stare de funcționare, evaluarea nu s-a putut face pentru că nu exista, până la acel moment, o metodă de notare a stării de sănătate la naștere a unui asemenea obiect. De dincolo de geamul sălii de operație, zeci de ochi priveau agitați și zeci de guri vorbeau simultan întrebând câte ceva.

— Ce e? Ce e? se auzea distinct vocea tatălui, lipit cu nasul de geam, strivit de masa de jurnaliști din spatele lui.

— E fată, spuse doctorul către el și apoi către mama epuizată din salon, fără însă ca restul lumii să dea vreo importanță acestui amănunt.

Toți ceilalți întrebau disperați.

— Ce e? Ce e?

— Fată, continua să spună ferm doctorul.

— Domnule doctor..., e Apple sau Android?

— Ce să fie? întreba doctorul mirat.

— Apple sau Samsung?

Doctorul se uită la făt.

— Habar n-am. Să vină careva care se pricepe.

(Laura Grünberg, ***Breaking News***, în vol. ***Cui i-e frică de computer?***)

1. Transcrie câte un enunț care să conțină linie de pauză, semnul întrebării și motivează-le folosirea. **4 puncte**
2. Scrie un enunț în care să motivezi de ce ai dori/nu ai dori să citești textul integral. **1 punct**

3. Exprimă-ți opinia referitoare la ideea că noile tehnologii ne pot schimba viața, într-un text de 8 – 10 rânduri. **5 puncte**

• Timp de lucru: 20 de minute
• Total: 10 puncte

10

Citește textul pentru a putea rezolva cerințele.

— Of, căluțule, căluțule, a oftat atunci fata lui Verde Împărat. Tatăl meu nu mai e nici pe jumătate omul care a fost. După ce surorile mele mai mari s-au măritat – fiecare cu câte-un împărat – și s-au dus de-acasă, mi-a venit și mie rândul la măritiș. Datina era ca bărbatul meu să ia frâiele împărăției. Numai că tata nu mai era așa dornic să le dea din mână, cum fusese atunci când se trezise văduv, cu trei fete și fără niciun fecior.

— Mă iartă, domniță, da' eu nu pricep rânduielile oamenilor, clătină căluțul din cap. Acu', nu că le-aș pricepe pe-ale cailor, adăugă el cu amărăciune. Deslușește-mi, rogu-te, povestea de-ai început să mi-o spui.

— Apoi ți-oi deslușI-o căluțule, că vreme-avem.

— Drag îmi e să te-aud spunându-mi cal, domniță, chiar de nu-s cal întreg. Jumătate de Om de ce nu mi-a spus niciodată așa?

— O să afli și asta din povestea mea...

— Atunci povestește, domniță.

— Rânduiala oamenilor, ce rânduială o mai fi și asta, e că fetele nu pot moșteni tronul tatălui lor. Și tata era tare amărât, cum îți spuneam, că n-are niciun fiu. Și Fratele lui, pe care nu-l văzuse de-un car de ani, rămăsese și el văduv, dar avea trei băieți.

Împărăția lui era la celălalt capăt al lumii. I-a trimis dar carte și l-a-ndemnat să-și mâne unul din feciori la noi, ca să-l învrednicească cu treburile împărăției când el nu le-o mai putea dovedi.

(Florin Bican, ***Și v-am spus povestea așa. Aventurile cailor năzdrăvani rememorate de ei înșiși***)

1. Transcrie propozițiile din fraza subliniată și precizează-le felul. **4 puncte**
2. Identifică, în ultima frază a textului, o propoziție subordonată și regenta ei. **2 puncte**
3. Construiește o frază formată din două propoziții (o propoziție principală și o propoziție subordonată atributivă), în care să descrii un cal năzdrăvan. **4 puncte**

• Timp de lucru: 10 minute
• Total: 10 puncte

11

Citește textul pentru a putea rezolva cerințele.

Pe la opt – nouă ani am descoperit locul cel mai bun pentru deliciile lecturii: adăpostul de sub masă. Aveam nevoie, ca să pot citi cu voluptate, de ideea că mă ascund, că nimeni nu m-ar putea găsi. Uneori, mă urcam pe dulap. Stăteam cu genunchii la gură, sprijinită pe perete, cu cartea în brațe. Acolo, la înălțime, totul era mai serios, mai lent, mai luminos. De fiecare dată însă mi-era frică să mai cobor. Câteodată trebuia să-i chem pe ai mei să mă dea jos și ei mă certau întotdeauna și nu-nțelegeau nimic.

Niciodată n-am citit cu adevărat într-o casă străină. Îmi plăcea să citesc în pădure, cu spatele lipit de un brad uriaș sau cu obrazul înfundat într-o catifea adâncă de mușchi verde înflorit. Sau la mare, cu vuietul amețitor într-o parte, dimineața, când încă nu apar familiile cu copii pe plajă, sau seara, cu prosopul pe mine, cu o senzație vag euforizantă, de frig, care-ți face pielea de găină.

(Simona Popescu, ***Exuvii***)

1. Selectează câte un exemplu pentru următoarele tipuri de propoziții subordonate: circumstanțială de scop, subiectivă, circumstanțială de timp. **3 puncte**
2. Numește tipul de raport sintactic care se stabilește între propozițiile subliniate și arată modul de realizare. **4 puncte**
3. Transcrie ultima propoziție subordonată din text, precizându-i felul și termenul regent. **3 puncte**

• Timp de lucru: 10 minute
• Total: 10 de puncte

12

Citește textul pentru a putea rezolva cerințele.

Cărțile sunt fluturi cu care zburăm prin propria noastră minte, sub bolta uriașă a țestei noastre.

Niciun aparat de zbor nu te-a dus atât de departe. [...] *Citind și zburând, ceea ce e unul și același lucru, nu faci decât să desenezi harta magică a propriului tău suflet.*

Ai știut că ești atât de complicat? Ai fi bănuit vreodată că trăiesc atât de multe lumi în tine? [...]

Citind o carte, privești în tine însuți. Nimeni, niciodată, n-o să citească scrierile citite de tine. Zece oameni care citesc aceeași carte citesc de fapt zece cărți diferite. Dacă autorul ei scrie undeva „era seară", cei zece cititori își vor închipui zece seri diferite, seri trăite de ei și numai de ei. Căci fluturele pe care zbori ești întotdeauna tu însuți...

(Mircea Cărtărescu, ***A patra inimă***, în vol. ***Care-i faza cu cititul?***)

1. Transcrie propozițiile subordonate din frazele subliniate și precizează-le felul. **8 puncte**
2. Realizează expansiunea cuvântului subliniat *Căci fluturele pe care zbori ești întotdeauna tu însuți...* și numește subordonata obținută. **4 puncte**
3. Scrie un text de 8 – 10 rânduri, în care să povestești un vis. Folosește următoarele părți de propoziție pe care le vei sublinia: complement circumstanțial de cauză, predicat nominal. **8 puncte**

• Timp de lucru: 20 de minute
• Total: 20 de puncte

PARTEA A II-A

MODELE DE SUBIECTE
BAREME DE CORECTARE ȘI NOTARE

MODELE DE SUBIECTE
(50 de variante)

Varianta 1

Subiectul I (40 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Se scula Duțu cu noaptea-n cap și pleca-n cântatul cocoșilor, căci era lung drumul până la linie și ținea să se pună la lucru mai 'nainte de a se fi luminat de ziuă. Căra pământul cu metrul cubic**, și cu cât mai de dimineață-ncepea să-l care și cu cât mai pe noapte înceta cu căratul, cu atât mai mulți erau metrii la sfârșitul săptămânii.* [...]

Avea mâna norocoasă, și pe ce punea el mâna lui nu putea să-i iasă decât bine.

Deprins cu gândul acesta, nu o dată, dând cu cazmaua în pământ, el se-ntreba de ce adecă n-ar fi cu putință ca să găsească vreo comoară-n calea lui. [...]

*Când, deodată, Doamne ferește și-n ceas bun să fie! cazmaua se lovește de ceva vârtos, foarte vârtos***, ce nu suna nici a lemn, nici a piatră, nici a cărămidă, nici a oală spartă, nici chiar a fier, ci curat ca o căldare de aramă, ca un cazan, mare cazan.*

Duțu, om de vreo douăzeci și opt de ani, mai mult slab decât plin la trup, mai mult bălan decât oacheș, cu fața cam prelungă și cu ochii căprui, rămase nemișcat și cu fața galbenă și mai lungă decât de obicei. Îi trecuse un fel de junghi prin inimă, i se oprise sângele-n vine și i se tăiaseră picioarele.

— Dăduși de cazan?! grăi Dumitru al Ciungului, care săpa la o depărtare de vreo zece pași.

Duțu se cutremură în tot trupul și se uită speriat împregiurul său.

Vorbise Dumitru-n glumă, dar grăise un adevăr atât de grozav, încât Duțu abia se mai putea stăpâni să nu-l lovească cu cazmaua-n cap, ca să-l lase mort pe loc.

Mai erau însă și alții prin apropiere.

— Da, am dat, răspunse el cu glasul înecat. „Dar, taci, c-o să-l ridicăm la noapte și să-l împărțim", voi el să urmeze, dar aceste vorbe i se opriră-n gât.

Era peste putință ca el să împartă cu cineva: mai bine moarte de om!

Urmă deci a săpa înainte, ca și când nimic nu s-ar fi întâmplat; răsuflarea i se îneca însă, mâinile și picioarele îi tremurau, ochii i se furișau pânditori spre Dumitru.

Un singur sâmțământ îl stăpânea: frica de o mare primejdie necunoscută.

El nu știa și nu putea să se încredințeze dacă e ori nu cazan în pământ și dacă e ori nu ceva în cazan; era însă amețit de gândul că trebuie să fie, și-n amețeala aceasta era ca ieșit din fire.

— O să te faci boier mare, Duțule; fă-mă și pe mine vreun vătaf la curtea ta, grăi Dumitru, urmându-și gluma.

Duțu iar se cutremură.

— O să te fac – răspunse el – mai mare peste cei mici.

[...]

Acum Duțu era încredințat că nu bănuiește Dumitru nimic; sângele, cu toate aceste, nu i se potoli. Săpa înainte și băga bine de seamă, ca să nu mai ajungă cazmaua pe unde

sunase cazanul, dar îl treceau fiorii când vedea că roaba se umple și trebuie să plece cu ea, vreo patru sute de pași.

Era peste putință ca el să plece, să se depărteze, să părăsească comoara lui – acolo, în apropierea lui Dumitru.

El răsuflă ușurat când Dumitru plecă cu roaba plină.

(Ioan Slavici, ***Comoara***)

---

* *linie*, cale ferată.
** *metru cubic*, metru cub.
*** *vârtos*, dur, tare.

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *deprins, să se încredințeze.* **4 puncte**
2. Explică modul de formare a unui cuvânt obținut prin conversiune și a unui cuvânt obținut prin derivare din fraza evidențiată în chenar. **4 puncte**
3. Explică rolul liniilor de pauză în structura: *O să te fac – răspunse el – mai mare peste cei mici.* **4 puncte**
4. Transcrie un cuvânt care conține diftong și un cuvânt care conține hiat din fraza: *Săpa înainte și băga bine de seamă.* **4 puncte**
5. Menționează două moduri de expunere prezente în text. **4 puncte**
6. Prezintă opinia ta, susținută cu un argument oferit de fragmentul dat, privind atitudinea lui Duțu față de Dumitru. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să motivezi apartenența fragmentului dat la genul epic. **16 puncte**
În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi două trăsături ale genului epic;
– să ilustrezi cu exemple din text trăsăturile menționate;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Dacia, colonie romană

Iată acum această mare țară [Dacia], *destul de populată, devenită colonie romană. Într-adevăr, după ce au făcut mii de prizonieri, după ce au omorât mii de luptători daci, după ce alte mii vor fi fugit peste munți (dar n-au putut lua cu ei pe toată lumea, au rămas femei, copii, bătrâni), învingătorii au purces la repopularea provinciei cu coloniști romani. Cine să fi fost acești coloniști?*

Iată o explicație pe care mi-a sugerat-o un profesor francez de istorie antică, Jérôme Carcopino, care a descoperit un lucru la care nu se gândise nimeni până atunci. De ce a putut veni atâta lume în Dacia în puțini ani? Fiindcă acolo se găsea aur.

Decebal avea un tezaur colosal, pe care-l ascunsese sub un râu, dar unul dintre captivii luați de romani a dezvăluit taina. Iar romanii au găsit acolo aur în cantități uriașe. Apoi se știe că se putea extrage aur din Munții Apuseni.

Carcopino a avut o idee foarte simplă: „Ia să văd cum arăta moneda romană înainte

de Traianus și ce devine ea în timpul domniei lui Traianus" – și constată că, de unde banul de aur înainte de Traianus era subțire ca o foiță de țigară, la sfârșitul domniei sale era gros. Înseamnă că a reevaluat moneda de aur a Romei pe baza exploatării aurului din Dacia. Se întâmplă, ca să comparăm cu istoria modernă, ceva asemănător descoperirii aurului din California, în veacul al XIX-lea, care a declanșat în Statele Unite un gold rush, *cum spun americanii, o goană după aur. Așa se explică probabil cum au putut veni în Dacia, în puține generații, mii și mii și zeci de mii de coloniști din toată împărăția. Altfel nu s-ar explica cum, în puținul timp cât a durat această colonie romană, populația să fi fost complet romanizată.* [...]

Dar, fără îndoială, faptul că se găsea acolo aur trebuie să fi favorizat recrutarea de coloniști.

Unii arheologi au pus la îndoială teza lui Carcopino, fiindcă – spuneau ei – nu s-ar fi găsit dovezi că minele de aur din Munții Apuseni ar fi fost exploatate pe vremea dacilor. Începând din 2002 însă, o echipă de arheologi francezi și români a descoperit existența unor tuneluri de exploatare – mai strâmte și mai primitive, datând incontestabil din vremea dacilor – și au putut astfel confirma o concluzie logică: tezaurul lui Decebal ar fi fost greu explicabil fără exploatarea aurului din Munții Apuseni.

(Neagu Djuvara, ***O scurtă istorie a românilor povestită celor tineri***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
   – regiunea în care existau zăcăminte de aur în Dacia;
   – motivul pentru care opinia istoricului *Jérôme Carcopino* a fost pusă la îndoială. **4 puncte**
2. Prezintă în cuvinte proprii explicația pe care o dă Neagu Djuvara pentru faptul că repopularea Daciei cu coloniști romani s-a făcut în puțini ani. **4 puncte**
3. Precizează ce părți de vorbire sunt cuvintele subliniate din structura: *Înseamnă că a reevaluat moneda de aur a Romei pe baza exploatării aurului din Dacia.* **4 puncte**
4. Precizează funcția sintactică a pronumelor din structura: *...ce devine ea în timpul domniei lui Traianus....* **4 puncte**
5. Transcrie propozițiile subordonate pe care le identifici în fraza următoare și precizează felul lor: *Altfel nu s-ar explica cum, în puținul timp cât a durat această colonie romană, populația să fi fost complet romanizată.* **4 puncte**
6. Realizează contragerea subordonatei din fraza următoare și numește partea de propoziție obținută astfel: *Așa se explică probabil cum au putut veni în Dacia, în puține generații, mii și mii și zeci de mii de coloniști din toată împărăția.* **4 puncte**

B. Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, o narațiune în care să prezinți o întâmplare reală sau imaginară petrecută în timpul unei vizite la vestigiile unei așezări antice. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să povestești o întâmplare respectând succesiunea logică a evenimentelor;
– să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 2

Subiectul I (40 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Bunicul și-a știut precis ținta. Și-a dat copiii la școli bune și și-a făcut zilnic socotelile ca să-și asigure existența. A fost <u>prudent</u> în toate actele și sceptic față de transformările prea repezi cu care ne învățase războiul. Ca director de liceu – timp de 40 de ani – nu i se întâmplase <u>niciodată</u> să schimbe notele, și aveam lungi discuții cu el în urmă, căci nu-și închipuia că se poate face așa ceva. „Dacă ai vreun elev pentru care ești obligat, îl mai asculți o dată cu atenție. Dar dacă nici atunci nu știe, ce poți să-i faci?"

În politică și-a păstrat toată viața partidul, ca un om din alte vremuri. Bunica vorbește deseori de el cu mândrie: „El a făcut totul. Părinții lui, cu nenumărați copii, dormeau într-o singură cameră la țară. El a știut să îndure sărăcia și să învețe, apoi să-și crească bine copiii și pe alți copii săraci să-i ajute. Să facă economii la bancă și să clădească această frumoasă casă. Nu este copac pe care să nu-l fi plantat el singur!"

În jurul nostru, pomii bogați cu tot felul de fructe și brazii superbi, acum de o înălțime miraculoasă. Familia lui a prosperat odată cu copacii și apoi el a dispărut, singurul care era în legătură directă cu ei. Căci noi suntem veniți mai târziu și am găsit totul de-a gata.

Bunicul era înalt și drept, ca o lumânare, cu o barbă albă de patriarh, și pe fruntea lui nici la bătrânețe n-a avut niciun creț. Așa a fost fizicul lui, așa a fost firea lui, întocmai ca brazii din fața casei.

Bunica i-a fost cea mai desăvârșită ajutoare. A lucrat hainele copiilor, i-a bătut când a fost nevoie și a fost atentă ca să fie hrăniți bine. N-a clevetit pe nimeni (de altfel, pe vremea aceea nici nu erau multe fapte de clevetit), a fost dreaptă și față de străini, n-a invidiat norocul altuia. Și-a îndeplinit toate datoriile, fără să suspecteze calitatea acestor datorii. Pe astfel de oameni se sprijină societatea. Nu pe noi, cărora ni se par anumite idei învechite, căci n-avem niciun gând care să ne călăuzească mai multă vreme fără să nu-l fărâmițăm prin toate bănuielile. Nu va rămâne după noi nici măcar un pom plantat de mâna noastră.*

(Anton Holban, ***Bunica se pregătește să moară***)

* *a cleveti*, a ponegri, a bârfi, a defăima.

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Notează câte un antonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *prudent, niciodată.* **4 puncte**
2. Explică modul de formare a cuvintelor subliniate din enunțul *vorbește <u>deseori</u> de el cu <u>mândrie</u>.* **4 puncte**
3. Explică rolul ghilimelelor în secvența: *„Dacă ai vreun elev pentru care ești obligat, îl mai asculți o dată cu atenție. Dar dacă nici atunci nu știe, ce poți să-i faci?"* **4 puncte**

4. Desparte în silabe cuvintele *transformările, războiul.* **4 puncte**
5. Formulează o idee principală/secundară din primul paragraf. **4 puncte**
6. Prezintă semnificația enunțului: *Așa a fost fizicul lui, așa a fost firea lui, întocmai ca brazii din fața casei.* **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să realizezi caracterizarea bunicului. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi două trăsături ale bunicului, ilustrându-le cu exemple din text;
– să menționezi două mijloace de caracterizare;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Astronomia este o știință care studiază mișcările, structura și evoluția corpurilor cerești și a sistemelor formate din ele. Provine de la cuvintele grecești astron*: stea, respectiv* nomos*: lege. Obiectul său de studiu îl constituie stelele, planetele, cometele, galaxiile sau radiațiile cosmice de fond, precum și studiul formei și al formării universului. Astronomia este una din cele mai vechi științe, apărând din nevoile practice ale agricultorilor. Se consideră că începuturile acestei științe ar putea fi identificate cu observațiile bolții cerești efectuate de către magii chaldeeni (în secolul al X-lea).* [...]

Revoluția agricolă (în urmă cu 10 000 de ani oamenii domesticeau animale și cultivau plante) a condus la dezvoltarea ulterioară a astronomiei. Avem mărturii că după această revoluție au fost perfecționate observatoare astronomice cum ar fi monumentele megalitice din sudul Angliei și Marea Piramidă, piramida lui Keops. De asemenea, există mărturii asupra predicției eclipselor, au fost inventate calendare solare și a început elaborarea cataloagelor stelare. [...]

Azi se simte nevoia de a cunoaște și explica fenomenele din jur. În natură există legi izvorâte din proprietățile materiei, care pot fi folosite în mod util.

Planeta noastră este supusă acțiunii întregii materii din afara ei, prin atracția gravitațională și prin efectul radiațiilor emise de toate corpurile cerești. Pe baza progreselor mecanicii cerești [...] *astronomii sunt capabili să prevadă pentru un moment dat poziția oricărui corp ceresc.* [...]

Oamenii fiind mereu în căutare de noi surse de energie pentru a-și asigura existența, apelează la inepuizabilele resurse care se găsesc în spațiul cosmic, cum ar fi Soarele și stelele.

De aici rezultă nevoia imperioasă de a cerceta spațiul cosmic.

(Afrodita Liliana Bordea, ***Cercetarea și explorarea directă a spațiului cosmic***, în rev. *Evrika!*, nr. 7 – 8, 2015)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
   – cum se explică apariția astronomiei; **4 puncte**
   – de când datează primele observații ale bolții cerești. **4 puncte**
2. Scrie numele autoarei articolului citat și denumirea publicației în care a apărut acesta. **4 puncte**

3. Precizează ce părți de vorbire sunt cuvintele subliniate din enunțul: *Avem mărturii <u>că</u> după <u>această</u> revoluție <u>au fost</u> perfecționate observatoare <u>astronomice</u>.* **4 puncte**
4. Numește părțile de propoziție pe care le identifici în enunțul: *a început elaborarea cataloagelor stelare.* **4 puncte**
5. Transcrie propoziția subordonată din fraza următoare și precizează felul ei: *...astronomii sunt capabili să prevadă pentru un moment dat poziția oricărui corp ceresc.* **4 puncte**
6. Realizează expansiunea cuvântului subliniat din propoziția următoare și precizează felul subordonatei obținute: *În natură există legi, <u>izvorâte</u> din proprietățile materiei.* **4 puncte**

B. Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, o compunere în care să-ți exprimi opinia privind importanța explorării spațiului cosmic. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să formulezi o opinie în legătură cu tema dată;
– să prezinți două argumente care susțin opinia formulată;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 3

Subiectul I (40 de puncte)

Citește cu atenție textul:

*Broasca mică și zevzeacă**
A zărit păscând o vacă.
Și uimită de mirare
Că o vede-așa de mare,
S-a-ntrebat cum a făcut
*Gogeamitea** de-a crescut.*
— Știu eu bine, zice, las', că...
Parcă vaca nu-i tot broască?
M-am gândit și am aflat:
S-a silit și s-a umflat!
Eu mă jur pe cinstea mea
Să mă fac taman cât ea.
O ajung, ba o și-ntrec!
De n-o fi cum vreau, mă-nec.

Așezată-n patru labe,
Între tinere și babe,
A-ntrebat dacă-mprejur
Este loc și mal destul,
De nu-i cerul prea aproape,
Cum sticlește dintre ape,
Să nu-l ia, Doamne ferește,
În spinare când o crește.
Broaștele s-au adunat –
Stau turcește, ca la sfat;
Unele c-un ghem în poală
Împletesc ciorapi de școală
Pentru dracii de brotaci,
Buni băieți, dar cam săraci,
Și un dar de primăvară
Pentru broasca profesoară.
[...]

Broasca iar se lăuda:
— În curând mă veți vedea
Lată-n piept cât o saltea!
În pășunea verde, grasă,
Voi fi eu cea mai frumoasă!
*Nu mai vreau din zmârc*** să cânt,*
Și-mi fac case pe pământ.
Dar mă leg să nu mă las:
Le clădesc cu turn și ceas.
Și pe toate-o să vă-mbuib:
O să vă trimit la cuib
Fel de fel de bunătăți,
Să vă lingeți pe mustăți.
Brânză proaspătă de vaci,
Cu zmântână și colaci.
Dimineața, pe la șapte,
Vă trimit cafea cu lapte.
Că, de lapte, nu-s ca vaca,
*Să-l iei numai cu bârdaca****.
Nu știu de m-oi mulțumi
*Cu zece vedre***** pe zi.*
Sunteți gata? Eu sunt gata!
E-n picioare toată ceata.

Din rărunchi și subsuori
S-a umflat de zece ori.
— Am ajuns-o?... Da... surată?
— Nu... Mai umflă-te o dată!
— E destul? iar a-ntrebat,
După ce s-a mai umflat.
— Dragă, vai de maica mea,
Nu mai te-ncăpățâna,
Zise sora cealaltă.
Stai frumos și las-o baltă.
— Nici măcar nu se cunoaște!
A mai spus un pâlc de broaște,
Gospodine cu simțire.
— Ba mai fac o opintire!

Și când iar s-a opintit,
Broasca șubredă și mică
S-a umflat și a pleznit,
Și s-a spart ca o bășică.

Nu putea, copiii mei,
Să rămâie-n pielea ei?

(Tudor Arghezi, ***Broasca și vaca****)*

* *zevzec*, prost, nătărău.
** *gogeamitea*, foarte mare, foarte înalt.
*** *zmârc*, mlaștină, mocirlă.
**** *bârdacă*, ulcică de lut.
***** *vadră*, găleată.

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Explică modul de formare a unui cuvânt obținut prin compunere și a unui cuvânt obținut prin conversiune din versurile: *Și un dar de primăvară; E-n picioare toată ceata.* **4 puncte**
2. Scrie câte un sinonim pentru sensul din text al cuvintelor subliniate din versurile: *M-am gândit și am aflat:/ S-a silit și s-a umflat* **4 puncte**
3. Transcrie din versurile subliniate un cuvânt care conține diftong și un cuvânt care conține hiat. **4 puncte**
4. Motivează folosirea virgulei în fraza: *— Știu eu bine, zice.* **4 puncte**
5. Selectează două structuri care ilustrează figuri de stil diferite. **4 puncte**
6. Rezumă fabula lui Tudor Arghezi. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să-ți exprimi opinia privind semnificația mesajului în fabula *Broasca și vaca*, de Tudor Arghezi. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să formulezi o opinie adecvată privind mesajul poeziei;
– să susții cu două argumente oferite de text opinia formulată;

– să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

FABULĂ (*lat.* fabula, *poveste*).

1. Specie a genului epic, în proză sau în versuri, care exprimă alegoric, prin simboluri (animale, plante, obiecte neînsuflețite) acțiuni și trăsături caracteristice oamenilor, pentru a sublinia de cele mai multe ori cusururile acestora. Deosebirea pe care o făcea Aristotel între fabula propriu-zisă, în care se povestește o acțiune fictivă petrecută în viața animalelor sau a plantelor, și apolog, în care personajele pot fi, alături de animale, și oameni, este astăzi părăsită. Atunci când urmărește în mod expres să ne dea, prin ceea ce se numește morala fabulei, îndemnuri, recomandări de comportare în viață cu preocuparea autorului de a ne feri de viciile personajelor vizate, fabula face parte din genul didactic. Morala fabulei, care, după unii teoreticieni ai ei, ca romanul Quintilian sau francezul De la Motte, trebuie neapărat să fie cuprinsă în fabulă, dacă nu explicit, în orice caz implicit, poate fi găsită în unele fabule la începutul lor, în altele la sfârșit, după cum în altele reiese doar din însăși desfășurarea acțiunii. [...] *În ceea ce privește dimensiunile ei, Quintilian pretindea, ca un principiu absolut, că fabula trebuie să fie povestirea unei întâmplări, a unei acțiuni, în puține cuvinte. Posteritatea însă n-a ratificat acest deziderat, deși nu-i mai puțin adevărat, fabulele lui Esop sunt în general scurte. Pe lângă narațiunea propriu-zisă, cei mai mulți fabuliști au folosit și folosesc în fabulă, ca o altă modalitate literară, și dialogul care imprimă o anumită vioiciune și naturalețe întregului conținut al fabulei.* [...]

2. Subiectul, textura unei scrieri literare. Prin extensie: Povestire mincinoasă, născocire, minciună.

(***Dicționar de terminologie literară***, coord. Emil Boldan)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
   – principiul formulat de Quintilian privind dimensiunile fabulei;
   – rolul dialogului în fabulă. **4 puncte**
2. Menționează două sensuri diferite ale cuvântului *fabulă*. **4 puncte**
3. Precizează ce părți de vorbire sunt cuvintele subliniate: *Morala fabulei* [...] *poate fi găsită în unele fabule la începutul lor, în altele la sfârșit, după cum în altele reiese doar din însăși desfășurarea acțiunii.* **4 puncte**
4. Transcrie cuvintele care au funcția sintactică de subiect în următorul fragment: *Deosebirea pe care o făcea Aristotel între fabula propriu-zisă, în care se povestește o acțiune fictivă petrecută în viața animalelor sau a plantelor, și apolog, în care personajele pot fi, alături de animale, și oameni, este astăzi părăsită.* **4 puncte**
5. Transcrie propozițiile subordonate din fraza următoare și precizează felul lor: *...Quintilian pretindea, ca un principiu absolut, că fabula trebuie să fie povestirea unei întâmplări, a unei acțiuni, în puține cuvinte.* **4 puncte**
6. Realizează contragerea subordonatei subliniate din fraza următoare și numește partea de propoziție obținută astfel: *Deosebirea pe care o făcea*

Aristotel între fabula propriu-zisă, în care se povestește o acțiune fictivă petrecută în viața animalelor sau a plantelor, și apolog în care personajele pot fi, alături de animale, și oameni, este astăzi părăsită. **4 puncte**

B. Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, o narațiune în care să prezinți o întâmplare reală sau imaginară care poate constitui o lecție de viață pe care o învățăm din comportamentul animalelor. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să povestești o întâmplare respectând succesiunea logică a evenimentelor;
– să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 4

Subiectul I (40 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Aș vrea să prind aici silueta unui scatiu și să-mi liniștesc părerile de rău de a mă fi despărțit de el. Îl botezasem în glumă Boris, dar aspectul lui n-avea nimic comic, cu penele moi și mărunte, colorate așa de delicat, și, mai ales, cu căldura mereu vibrantă ce se degaja din trupul mic.* [...]

Îl făceam să ia parte la frământările mele, și nu o dată am vorbit cu el, i-am spus necazurile sau speranțele. De Anul Nou am adus în cameră un mic brad, de care am legat lumânările, câteva bomboane învelite în hârtie poleită și un Moș Crăciun. La colivia lui Boris am agățat niște flori și i-am pus smochine. I-am cumpărat, ca dar deosebit, și o piuliță în care se sparg ușor semințele. Numai noi amândoi am ascultat cele douăsprezece bătăi ale ceasului care vesteau un alt an. Și nu mă simțeam complet singur. [...]

Când a venit primăvara și am văzut afară frunzele și păsările așa de vesele, m-am hotărât, cu infinită părere de rău, să-i dau drumul lui Boris. Să se bucure și el ca toți ceilalți, să-și croiască o casă, să-și facă familie. Despărțirea a fost tragică. L-am obligat la mai multe încercări de zbor prin cameră și apoi l-am luat cu mine la Cernica, în pădulicea de lângă mânăstire, unde nu mai sunt pisici aprige. (O! Uitătura pe care i-o îndrepta uneori motanul Emil și care mă înghețа și pe mine!) În fața unui copac cu frunze bogate am început să desfac pe Boris din cutioara unde fusese pitit și unde tremura de groază. Pe lângă mine, împrejurul pomului, se adunaseră o mulțime de călugări, apariție stranie, în hainele lor lungi, cu bărbile de toate formele și culorile, și cu toții păream că oficiem cine știe ce slujbă bizară.

Adio, Boris, frate!... Am simțit în mână pentru ultima oară căldura lui, și s-a dus pe prima cracă. Apoi, în timp ce noi îl priveam ținându-ne răsuflarea, a început să sară printre crengi, pe frunze, tot mai sus, cu sărituri mici, crezându-se poate încă închis în

colivia mică. Și deodată a pornit-o într-un zbor falnic spre mândria și tristețea mea, peste pădure, departe, dispărând în zare.

Adio, Boris, frate!... Ce se va mai întâmpla cu tine? Poate că vei începe o dragoste aprinsă cu o păsărică tot așa de dulce... Sau, nedeprins cu spațiul, vei căuta zadarnic colivia; nu vei ști să-ți găsești mâncare și vei muri de foame; nu vei ști să te aperi de păsările rele și te va strivi una din ele... Sau vei pleca odată cu tovarășii tăi, când frunzele vor începe să îngălbenească, spre soare, spre țările fermecate...

(Anton Holban, ***Scatiul și stăpânul său***)

---

* *scatiu*, pasăre mică din aceeași familie cu sticleții.

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Transcrie din fragmentul dat două cuvinte derivate cu ajutorul unor sufixe diminutivale. **4 puncte**
2. Transcrie din fragmentul următor un cuvânt care conține diftong, un cuvânt care conține triftong și două cuvinte care conțin hiat: *I-am cumpărat, ca dar deosebit, și o piuliță în care se sparg ușor semințele. Numai noi amândoi am ascultat cele douăsprezece bătăi ale ceasului care vesteau un alt an.* **4 puncte**
3. Explică rolul semnului exclamării din enunțul: *Adio, Boris, frate!...* **4 puncte**
4. Integrează într-un enunț un sinonim al cuvântului *comic.* **4 puncte**
5. Scrie o idee principală sau secundară din ultimul paragraf al fragmentului dat. **4 puncte**
6. Explică atitudinea personajului narator (stăpânul scatiului), sugerată de structura subliniată din fragmentul: *Și deodată a pornit-o într-un zbor falnic spre mândria și tristețea mea, peste pădure, departe, dispărând în zare.* **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să-ți prezinți opinia privind semnificația mesajului exprimat în fragmentul dat. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să formulezi o opinie adecvată privind mesajul textului;
– să susții cu două argumente oferite de text opinia formulată;
– să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Scatiul (*carduelis spinus*) *este o pasăre mică din familia Fringilidae, din care mai fac parte și sticleții.*

Este răspândită de-a lungul întregului continent european (mai puțin în Islanda), cât și în Asia. Totodată, scatiul este și o îndrăgită pasăre de companie. [...]

Aspectul exterior și dimensiunile

Pe teritoriul României, scatiul este cel mai mic reprezentant al familiei Fringilidae. De regulă, dimensiunile sale sunt cuprinse intre circa 11 si 12,5 cm. Anvergura aripilor este de aproximativ 20-23 cm. Greutatea unui scatiu este de circa 100 – 180 gr.

Dimorfismul sexual la scatii este pronunțat. Astfel, masculul are un colorit preponderent verzui, cu partea inferioară a corpului și aripile galbene. De asemenea, creștetul capului este negru.*

Femela și puii, în schimb, au un penaj mai degrabă oliv, spălăcit, penajul din zona capului fiind colorat în verde. Totodată, zona abdominală este de regulă albă sau cenușiu deschis.

Forma ciocului scatiului este determinată de obiceiurile sale alimentare. Ciocul său este puternic, dar subțire, pentru a putea apuca semințele, hrana sa de bază. Picioarele și ghearele scatiului sunt colorate în maro închis, iar ochii săi sunt negri.

În captivitate, scatiul poate prezenta mutații coloristice, fiind recunoscute mutații precum pastel, rubinio, topazio, brun, agatha, avorio etc.

Personalitatea

Scatiul este o pasăre activă, sociabilă, ce formează stoluri bine sudate în mediul natural, cu precădere toamna și iarna. În general, se adaptează bine și în captivitate, întrucât are capacitatea de a stabili legături profunde cu oamenii. Singura perioadă în care afișează un comportament timid este cea în care se împerechează.

Scatiul este și o pasăre cântătoare care emite sunete plăcute. Cântecul său ia forma unor triluri care se succed cu rapiditate. Scatiul cântă de-a lungul întregului an și, cel mai adesea, în grupuri.

(http://www.animale.ro/articole/scatiul)

---

* *dimorfism*, existența a două forme diferite la o specie de animale.

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
   – o zonă din Europa unde nu trăiesc scatii;
   – ce parte a corpului unui scatiu are culoarea maro. **4 puncte**
2. Explică modul în care obiceiurile alimentare ale scatiului determină forma ciocului acestei păsări. **4 puncte**
3. Precizează ce părți de vorbire sunt cuvintele subliniate din enunțul: *Forma ciocului scatiului este determinată de obiceiurile sale alimentare.* **4 puncte**
4. Numește părțile de propoziție din structura: *scatiul este și o îndrăgită pasăre de companie.* **4 puncte**
5. Transcrie propozițiile din fraza următoare și precizează felul lor: *În general, se adaptează bine și în captivitate, întrucât are capacitatea de a stabili legături profunde cu oamenii.* **4 puncte**
6. Construiește o frază din două propoziții în care să existe o subordonată subiectivă având ca regent un adverb predicativ. **4 puncte**

B. Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, o compunere în care să descrii un animal de companie. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să organizezi logic secvențele descrierii;
– să prezinți patru trăsături ale animalului ales;
– să ai un conținut adecvat cerinței;

– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 5

Subiectul I (40 de puncte)

Citește cu atenție textul:

De câte șapte ori pe zi, până în ajunul Anului nou, am zis mamei:
— Mamă... sorcovă cu beteală!
În ajun:
— Mamă!...
— Bine, bine... cu beteală...

Pe înserate, mama intră cu două sorcove. Una cu patru trandafiri de hârtie subțirică și cu câteva fire de beteală, alta, mai proastă, cu trandafiri roșii p-o față și albi pe cealaltă. A bună pentru mine și a proastă pentru Ionică, un biet copil fără tată, cu un an mai mic ca mine, cu care umblam eu la sorcovăială.

A doua zi, cizmele în picioare (nu mă mai uitam la ele, se cam învechiseră), căciula în cap și cu Ionică prin mahala.

Ionică, fericit, nu-și mai lua ochii de la sorcova lui.

Lapoviță; noroi; ploua și ningea; ne scufundam în noroi și abia ne scoteam picioarele, pocnind, ca și cum am fi spart burdufuri de hârtie.

Un câne se repede; eu fug; Ionică rămâne în noroi; țipă; se apără desperat cu sorcova; un țipăt și mai tare... l-a mușcat... din sorcovă n-a mai rămas decât bățul. A scăpat. Îl iau de mână. El plânge arătând la picior și nu vede că trandafirii i-au picat în mocirlă. Intrăm la noi acasă. Mama îl întreabă: „De un' te-a mușcat?" Ionică vede bățul sorcovei fără trandafiri.

— De sorcovă! răcni el.

Era mai mult învinețit decât mușcat. Mama îmi făcu cu ochiu' și desprinse doi trandafiri de la mine și îi legă de betișorul lui. Mie îmi venea să plâng... dar mi-era și milă de bietu' Ionică.

El tăcu. Se uită la trandafiri...

— Nu mă mai doare...

Parcă pe mine mă durea... Și pe mine mă mușcase cineva de sorcovă. Înghiții de vro câteva ori și plecarăm.

An fără noroc.

Ca să nu ne mai apropiem de curtea cu cânele, trebuia să sărim un șanț cu apă. Un fior. De n-ar cădea Ionică. El sări și se clătină pe celălalt mal. Eu, grăbit, țâști dincolo într-un picior... alunec și bâldâbâc în șanț. Trandafirii mei se umplură de mocirlă.

Mi se înecase sorcova. Lacrămile cădeau, picături mari. De pe mine se scurgea apă murdară și groasă.

Ionică îmi întinse sorcova lui.

Eu îi întorsei spatele și plecai spre casă suspinând. Acasă începui să plâng, nu glumă. Mi se păru că mama abia se ținu de râs. Mă primeni. Mă apucase frigul. Adormii lângă sobă.*

Cam pe la toacă intră pe ușă Ionică, cu un pumn de gologani. Îl trimesese mă-sa să-mi dea și mie. Știu că mama mi-a șoptit în ureche: „E sărac... Îți dau eu ție"... Și l-a trimes îndărăt.

*De unde-a avut, de unde n-a avut, mi-a dat mama o sfănțoaică** și mi s-a întors inima la loc.*

(Barbu Delavrancea, ***De azi și de demult***)

---

* *a primeni*, a schimba hainele.
** *sfănțoaică*, monedă care valora jumătate de sfanț (adică puțin).

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Scrie câte un enunț în care să utilizezi omonimele cuvintelor subliniate din fragmentul: *Și pe <u>mine</u> mă mușcase cineva de sorcovă. Înghiții de vro câteva <u>ori</u> și plecarăm.* **4 puncte**
2. Desparte în silabe cuvintele subliniate: *Una cu patru <u>trandafiri</u> de hârtie subțirică și cu câteva fire de beteală, alta, mai proastă, cu trandafiri <u>roșii</u>.* **4 puncte**
3. Explică rolul semnelor de punctuație din enunțul: *„De un'te-a mușcat?"* **4 puncte**
4. Explică modul de formare a cuvintelor subliniate din enunțurile: *<u>desprinse</u> doi trandafiri; trandafirii <u>mei</u> se umplură.* **4 puncte**
5. Precizează o trăsătură a mamei și transcrie un fragment de cel mult zece cuvinte care ilustrează trăsătura menționată. **4 puncte**
6. Explică semnificația structurii: *An fără noroc.* **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să motivezi apartenența fragmentului dat la genul epic. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi două trăsături ale genului epic;
– să ilustrezi cu exemple din text aceste trăsături;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Sorcova

În dimineața Anului Nou, pentru a ura sănătate și putere oamenilor, copiii mici, până la zece-doisprezece ani, umblă din casă în casă „purtând în mâini un mănunchi de crenguțe verzi sau, foarte adesea – în special pe la orașe –, o nuia rămurată simetric, în mod artificial și împodobită cu flori de hârtie colorată și cu diferite alte ornamente ca: beteală, poleială, fire de lână de diferite culori, panglici. [...] *Cum intră în casă, ei caută cu ochii pe stăpâni, mergând întâi la unul din aceștia, de obicei la gospodar; în lipsa lui, la gospodină. Sorcovitorul recită foarte cadențat o urare în versuri stereotipe*, în timp ce, în ritmul lor, lovește ușor cu sorcova – ținând-o totdeauna în mâna dreaptă – persoana căreia îi urează:*

„Sorcova, vesela/ Să trăiți, să-mbătrâniți,/ Ca un măr, ca un păr,/ Ca un fir de trandafir,/ Tare ca piatra,/ Iute ca săgeata,/ Tare ca fierul,/ Iute ca oțelul,/ La anul și la mulți ani!"

*După cum o spune și numele, semantica** practicii se dezvoltă în jurul „nuielușei" cu care umblă sorcovitorii. „Potrivit tradiției românești, tratamentul la care este supus lemnul pentru a deveni «baghetă magică», capabilă să dea forță la ceea ce lovește, pune în aplicare o tehnică pe care botanica o numește «forțaj». Creanga de măr (sau alt pom fructifer) luată din curtea gospodăriei este culeasă în plină iarnă (30 noiembrie) și pusă la înflorit la căldură, pentru ca mugurii să i se deschidă prematur, de Anul Nou. Cu alte cuvinte, se poate spune că o creangă este sustrasă coacerii sale naturale, făcând astfel obiectul unei coaceri culturale"* (Petru Caraman, Originea și geneza Sorcovei). *Rezultat al unei „nașteri" anticipate și magice, nuielușa folosită ca sorcovă este obiectul puternic al ritului. Atingându-i pe cei felicitați, copiii le „transmit calitățile atribuite pomului viu, pe care-l reprezintă mlădița"* (Marianne Mesnil, Asia Popova, Eseuri de mitologie balcanică), *în vreme ce, rostind sacadat textul, ei comunică, în mod direct, urarea.*

(Otilia Hedeșan, ***Lecții despre calendar***)

---

* *stereotip*, care se repetă, care are o structură fixă.
** *semantica*, (aici) semnificația.

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
   – când se practică obiceiul sorcovitului;
   – o regulă pe care trebuie să o respecte copiii în momentul în care rostesc urarea. **4 puncte**
2. Explică în ce constă tehnica „forțajului". **4 puncte**
3. Transcrie din enunțul următor două verbe la moduri nepersonale. Precizează care sunt cele două moduri: *Cu alte cuvinte, se poate spune că o creangă este sustrasă coacerii sale naturale, făcând astfel obiectul unei coaceri culturale.* **4 puncte**
4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din propoziția: *<u>Creanga de măr</u> (sau alt pom fructifer) luată din curtea <u>gospodăriei</u> <u>este culeasă</u> în plină iarnă.* **4 puncte**
5. Transcrie propozițiile pe care le identifici în enunțul următor și precizează felul lor: *Cum intră în casă, ei caută cu ochii pe stăpâni, mergând întâi la unul din aceștia, de obicei la gospodar...* **4 puncte**
6. Construiește o frază formată din două propoziții în care să existe o subordonată atributivă introdusă printr-un adverb relativ. **4 puncte**

B. Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, o narațiune în care să prezinți o întâmplare reală sau imaginară petrecută în timpul sărbătorilor de iarnă. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să povestești o întâmplare respectând succesiunea logică a evenimentelor;
– să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 6

Subiectul I (40 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Privesc grăbiții nouri ce-alunecă pe zări,
Topindu-se departe și revenind întruna.
Parcă-mi trimit tăcute, nostalgice chemări,
Ei, frații cu dreptatea, cu ziua și cu luna.

Oceane mari de apă pe-a cerului genuni
Câteodată-s limpezi ca lacrima pe-o pleoapă,
Revarsă altădată și trăsnet și furtuni –
Rămân aceleași totuși oceane mari de apă.

Ce chipuri prinde-n slavă al norilor convoi!
Centauri, turme, nave, creneluri de redută...
Noi îi urâm când grindini revarsă peste noi,
Noi îi iubim, cu stropii lor calzi, când ne sărută.

(Nicolae Labiș, ***Nourii***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Explică modul de formare a cuvintelor subliniate din versul: *Revarsă altădată și trăsnet și furtuni.* **4 puncte**
2. Scrie câte un antonim pentru cuvintele subliniate. **4 puncte**
3. Explică rolul cratimei în structura: *prinde-n slavă.* **4 puncte**
4. Subliniază silaba accentuată din cuvintele: *centauri, creneluri.* **4 puncte**
5. Precizează tipul de rimă din poezie și măsura primului vers. **4 puncte**
6. Prezintă semnificația versurilor: *Ce chipuri prinde-n slavă al norilor convoi!/ Centauri, turme, nave, creneluri de redută...* **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să motivezi apartenența fragmentului dat la specia pastel. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi două trăsături ale pastelului;
– să ilustrezi cu exemple din text aceste trăsături;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

*În unele legende mitice norii sunt înfățișați ca „*boii soarelui *sau fioroșii bivoli negri" tocmiți să care apă din mările pământului la curțile astrale pitite în cearcănul* protuberanțelor solare. Ei sug apa din lacuri, din râuri, din fluvii adânci. Cu butiile** încărcate în spinare urcă podul cerului, iar când nu-l zăresc pe Soare acasă, de greutate mai slobozesc, sub formă de ploaie, apă din cele butii. Nourii mai sunt considerați când ca o herghelie năprasnică de cai suri care galopează în văzduh, când un stol negru de păsări răpitoare cărora le fulgeră ochii și croncănesc fioros. În alte legende mitice sunt considerați niște butii ciudate ale văzduhului, pe care solomonarii***, cu ajutorul balaurilor, le încarcă cu apă, pentru a le purta pe cer și a le descărca apoi sub formă de ploaie pe pământ. Putem observa, după mersul lor, mersul dosit al solomonarilor care poartă balaurii cu apă umblând pe ei călare. Norii mai negri și vâscoși sunt lăsați în seama solomonarilor de Sfântul Ilie, stăpânul norilor. Norii cei mici, mărunți și alburii, care sunt „oile Domnului", numiți și „norii mieilor", sunt dați în seama îngerilor de strajă în cer. Pe spatele moale al norilor, seara coboară Fărtatul pe pământ. În Transilvania se pomenește ca stăpân al norilor un monstru ce locuiește într-o peșteră pustie, pe care când o deschide „face curent pe cer", de se pornesc norii care încotro le e rostul.*

Înrudit cu balaurii care sug apa din râuri, fluvii și mări pentru a o transporta în văzduh și a încărca norii de ploaie, este Sorbul, „o vietate suprafirească [...] *care soarbe apa din mare și din râuri ca să hrănească norii. El soarbe câteodată* [...] *așa de lacom, că trage în gura lui și broaște, ba chiar și balauri, care apoi cad pe pământ* [...] *în ploi cu broaște și în ploi cu balauri".*

*Tot mirifice**** sunt* ploile cu soare *care mănează***** bucatele pe câmp. Sătenii califică aceste ploi un blestem sau o pedeapsă* a soarelui, *pentru că norii se bat cap în cap între ei, scapără și bubuie de se cutremură pământul.*

(Romulus Vulcănescu, ***Mitologie română***)

---

* *cearcăn*, cerc de vapori vizibil uneori în jurul soarelui.
** *butie*, bute, vas mare de lemn.
*** *solomonar*, persoană care prevestește vremea, înțelept, magician.
**** *mirific*, (aici) miraculos.
***** *a (se) măna*, (despre plante) a căpăta boala numită *mană*.

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
   – două animale cu care e asociată imaginea norilor în mitologia românească;
   – cine este considerat stăpânul norilor. **4 puncte**
2. Prezintă cauza și efectul ploii cu soare. **4 puncte**
3. Precizează ce părți de vorbire sunt cuvintele subliniate din enunțul: În *alte legende mitice sunt considerați niște butii ciudate ale văzduhului...* **4 puncte**
4. Precizează cazul și funcția sintactică a substantivelor subliniate din enunțul: *Înrudit cu balaurii care sug apa din iezere, fluvii și mări pentru a o transporta în văzduh și a încărca norii de ploaie, este Sorbul...* **4 puncte**
5. Transcrie propozițiile subordonate din enunțul următor și precizează felul

lor: *El soarbe câteodată* [...] *așa de lacom, că trage în gura lui și broaște, ba chiar și balauri, care apoi cad pe pământ...* **4 puncte**

6. Construiește o frază din două propoziții în care să existe o subordonată cauzală introdusă prin conjuncția *că*. **4 puncte**

B. Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, o compunere în care să descrii un fenomen al naturii. **12 puncte**

În compunerea ta trebuie:
– să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal al fenomenului descris;
– să prezinți cel puțin două imagini vizuale și două imagini auditive specifice fenomenului descris;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 7

Subiectul I (40 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Dragile iubirile
Cântă ca păsările
În toate colțurile
Și prin lunci și prin câmpii
Și prin munții cei pustii.
Iubirile care-s mari
Stau la drumuri ca tâlhari,
Iubirile care-s mici
Se ațin pe la potici,
Trec prin tină, nu se-ntină,
De voinici tineri s-anină,
Dau prin apă, nu se-neacă,
De copile se tot leagă,
Trec prin foc, nu se topesc,
Ci mai tare-ncă hoțesc!*

(Vasile Alecsandri, ***Poezii populare ale românilor***)

* *a hoți*, a duce o viață de hoț (haiduc), a fura.

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Scrie o expresie/locuțiune care să conțină cuvântul *apă* și o expresie/locuțiune care să conțină cuvântul *drum*. **4 puncte**

2. Scrie patru termeni din familia lexicală a substantivului *drum*. **4 puncte**
3. Explică scrierea cu doi *i* a cuvintelor din versul: *Și prin munții cei pustii.* **4 puncte**
4. Subliniază vocala accentuată din cuvintele: *iubirile, hoțesc.* **4 puncte**
5. Transcrie două versuri ce redau o imagine auditivă. **4 puncte**
6. Prezintă, în 30 – 50 de cuvinte, semnificația versurilor: *Dragile iubirile/ Cântă ca păsările/ În toate colțurile/ Și prin lunci și prin câmpii/ Și prin munții cei pustii.* **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să motivezi apartenența fragmentului dat la specia *doină*. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi patru trăsături ale doinei;
– să ilustrezi cu exemple din text două din aceste trăsături;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Pentru UNESCO, noul mileniu a adus o nuanțare a conceptului de* patrimoniu cultural universal. *La Paris, în 2003, s-a redactat și s-a propus spre adoptare statelor membre* Convenția pentru salvgardarea** patrimoniului cultural universal [...]. Patrimoniul cultural imaterial *a fost definit ca: „totalitatea practicilor, reprezentărilor, expresiilor, cunoștințelor, abilităților* [...] *pe care comunitățile, grupurile sau, după caz, indivizii le recunosc ca parte integrantă a patrimoniului lor cultural". [...]*

*Dosarele de nominalizare a elementelor de patrimoniu imaterial alcătuite de România în ultimele decenii în vederea integrării pe lista de salvgardare a UNESCO pun în evidență o serie de urgențe conștientizate mai ales de specialiștii domeniilor etnologie***, folclor, antropologie****. [...] Până în prezent, propunerile acceptate de UNESCO și înscrise în Inventarul Patrimoniului Cultural Imaterial în perioada 2005 – 2015 aduc în atenția societății românești și (mai ales) a lumii practici care erau pe punctul de a dispărea* [...]. *Ritualul Călușului, Doina, tehnici legate de ceramica tradițională Horezu, colindatul de ceata bărbătească în România și în Republica Moldova, Jocul fecioresc din România sunt practici culturale din lumea satului tradițional românesc, legate de sărbători, de aspecte ale vieții cotidiene, de resurse naturale locale* [...]

Propunerea Practicilor culturale asociate cu 1 Martie – *Mărțișorul/Martinki*****/ Mártenitsa în sesiunea UNESCO din 2015 lansează o nouă perspectivă a societății românești asupra tradițiilor și a patrimoniului ei cultural. Prin această nominalizare România se recunoaște drept parte a unei comunități transfrontaliere* [...].

Definit de etnologii români, moldoveni, bulgari și macedoneni într-un efort conjugat de salvgardare a unei practici sociale care pune în valoare asemănările, Mărțișorul/ Martinki/Máartenitsa ne obligă să privim în jurul nostru, să eliminăm granițele mentale și să ne așezăm confortabil într-o comunitate supranațională.

În toate cazurile, menționează aplicația UNESCO, școala este principalul transmițător al acestui ritual. Copiii îl redescoperă în mediul școlar și îl practică în cercul familiei.

(Corina Popa, ***UNESCO și politicile mărțișorului***, în vol. ***Mărțișorul. Ediție limitată***)

* *UNESCO*, Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură.
** *a salvgarda*, a apăra, a proteja.
*** *etnologie*, știință care studiază specificul fiecărei etnii (al fiecărui popor).
**** *antropologie*, știința care studiază apariția și evoluția omului.
***** *Martinki, Mártenitsa*, denumirile mărțișorului la macedoneni, respectiv la bulgari.

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
– două practici tradiționale românești înscrise în Inventarul Patrimoniului Cultural Imaterial UNESCO;
– o țară vecină cu România în care există obiceiul mărțișorului. **4 puncte**

2. Precizează numele autoarei și titlul volumului în care apare fragmentul citat. **4 puncte**

3. Precizează ce părți de vorbire sunt cuvintele subliniate din enunțul: *lansează o nouă perspectivă a societății românești asupra tradițiilor și a patrimoniului ei cultural.* **4 puncte**

4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din enunțul: *În toate cazurile, menționează aplicația UNESCO, școala este principalul transmițător al acestui ritual.* **4 puncte**

5. Transcrie propozițiile pe care le identifici în fraza următoare și precizează felul lor: *Până în prezent, propunerile acceptate de UNESCO și înscrise în Inventarul Patrimoniului Cultural Imaterial în perioada 2005 – 2015 aduc în atenția societății românești și (mai ales) a lumii practici care erau pe punctul de a dispărea.* **4 puncte**

6. Realizează contragerea subordonatei din fraza următoare și numește partea de propoziție pe care ai obținut-o: *...ne obligă să privim în jurul nostru...* **4 puncte**

B. Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, un dialog imaginar de opt replici între un copil și un membru mai în vârstă al familiei sale despre un obicei popular tradițional. **12 puncte**
În compunerea ta, trebuie:
– să organizezi replicile într-o succesiune logică;
– să oferi cel puțin patru informații relevante despre obiceiul prezentat;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 8

Subiectul I (40 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Din vârf de munți amurgul suflă
cu buze roșii
în spuza unor nori*
și-ațâță
jeraticul ascuns
sub vălul lor subțire de cenușă.

O rază
ce vine goană din apus
și-adună aripile și se lasă tremurând
pe-o frunză:
dar prea e grea povara –
și frunza cade.

O, sufletul!
Să mi-l ascund mai bine-n piept
și mai adânc,
să nu-l ajungă nicio rază de lumină:
s-ar prăbuși.

E toamnă.

(Lucian Blaga, ***Amurg de toamnă***)

* *spuză*, cenușă fierbinte.

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Transcrie din strofa a doua două cuvinte care conțin diftongi diferiți. **4 puncte**

2. Scrie patru termeni din familia lexicală a cuvântului *frunză*. **4 puncte**

3. Explică rolul virgulei în versul *O, sufletul!*. **4 puncte**

4. Integrează într-un enunț un sinonim al cuvântului *amurg*. **4 puncte**

5. Transcrie o structură care reprezintă o marcă a eului liric. **4 puncte**

6. Prezintă semnificația versurilor din strofa a doua a poeziei. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să motivezi apartenența fragmentului dat la genul liric. **16 puncte**
În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi două trăsături ale genului liric;
– să ilustrezi cu exemple din text aceste trăsături;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Reprezentarea mitică a ceasurilor din zi și din noapte

Românul împarte unitățile de timp mitic, în timp diurn, de zi și nocturn, de noapte; ziua, în cinci părți: dimineața, prânz, miezul zilei, chindie, seară; noaptea, tot în cinci părți: amurg, înnoptare, miezul nopții, când bate toaca-n cer, cântători și zorii albi. Fiecare parte din zi și noapte era împărțită în ceasuri, care nu erau echivalente ceasurilor obiectiv cronometrice, ci ceasurilor subiectiv cronometeorologice, după sezon și vremuire. De altfel la români măsurarea timpului mitic era în strânsă legătură cu măsurarea spațiului mitic. Există în legătură cu această dublă și ambiguă măsurare, o zicală cu tâlc: „de aici până acolo, e nimica toată, o zvârlitură de băț și o fugă de iapă până crapă", sau „timpul se măsoară cu pașii, și spațiul cu închipuirea". Ziua se măsura după apariția soarelui la orizont și urcarea lui pe cer *(de o suliță*, două, trei), după jumătatea de drum a soarelui între orizont și crucea cerului, adică prânzul (care cădea cam între orele 10 și 10.30). La prânz se oprea săteanul din lucru și îmbuca ceva din merindele aduse de nevastă. Apoi lucra până în miezul zilei,* când soarele ajungea sus în *crucea cerului. În miezul zilei (care cădea cam între orele 12 și 12.30) se mânca ceva mai bine. Urma uneori lucrul până la chindii (când se bătea toaca, cam pe la orele 4 după-masă). Atunci, dacă omul avea ce, mai îmbuca ceva și-și continua lucrul, până în amurg, când lăsa totul baltă, pornea acasă și cina vârtos**. Între chindie și amurg orele se măsurau pe cer tot cu sulița, calculând distanța invers de la jumătatea drumului soarelui (dintre crucea cerului și orizont), spre orizont.*

(Romulus Vulcănescu, ***Mitologie română***)

* *suliță*, unitate de măsură a timpului de aproximativ o oră și jumătate.
** *vârtos*, (adverb) zdravăn.

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
– două momente ale timpului diurn;
– momentul din timpul nocturn *când bate toaca-n cer.* **4 puncte**

2. Explică, pe baza informațiilor oferite de text, expresia *crucea cerului.* **4 puncte**

3. Precizează ce părți de vorbire sunt cuvintele subliniate din enunțul: *La prânz <u>se</u> oprea săteanul din lucru <u>și</u> îmbuca <u>ceva</u> din merindele <u>aduse</u> de nevastă.* **4 puncte**

4. Menționează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din fraza: *<u>Fiecare parte</u> din zi și noapte era împărțită în ceasuri, <u>care</u> nu erau <u>echivalente</u> ceasurilor obiectiv cronometrice, ci ceasurilor subiectiv cronometeorologice, după sezon și vremuire.* **4 puncte**

5. Transcrie din fraza următoare trei propoziții în raport de coordonare și precizează felul lor: *Atunci, dacă omul avea ce, mai îmbuca ceva și-și continua lucrul, până în amurg, când lăsa totul baltă, pornea acasă și cina vârtos.* **4 puncte**

6. Construiește o frază din două propoziții în care să existe o subordonată circumstațială de timp introdusă printr-o locuțiune adverbială. **4 puncte**

B. Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, o compunere în care să-ți exprimi opinia despre importanța planificării timpului în organizarea unei activități. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să formulezi o opinie în legătură cu tema dată;
– să prezinți două argumente care susțin opinia formulată;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 9

Subiectul I (40 de puncte)

Citește cu atenție textul:

În fiecare seară, de-un timp, stau cu mirare
Și-ascult ce straniu cântă tumultoasa mare.

Atent îmi plec urechea, și-ascult notele-i grele,
Ascult, cătând pe-ncetul să mă desprind de ele,

Să-mi lămuresc ce-o doare când spumegă de ură,
Ce vrea să spuie marea cu-nfricoșata-i gură.

Dar apele-i țin taina, schimbând a ei cântare,
Acum, parcă se joacă zvârlind mărgăritare,

Și-acum, ca sub imperiul unei porunci secrete,
Își părăsește jocul, și-n larmă de trompete,

Își trâmbițâ mânia, iar miile-i de creste
Le umflă în talazuri, în larguri dând de veste,

Că cineva ascultă și-nseamnă cu mirare
Ce poate să surprindă din larga ei cântare.

(Dimitrie Anghel, ***Cum cântă marea***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Scrie câte un enunț în care să folosești omonimele cuvintelor subliniate din structurile: *straniu cântă tumultoasa <u>mare</u>; cineva ascultă și-<u>nseamnă</u> cu mirare/ Ce poate să surprindă din larga ei cântare.* **4 puncte**

2. Transcrie patru cuvinte din câmpul lexical al muzicii. **4 puncte**
3. Explică rolul cratimei în structura: *Și-ascult.* **4 puncte**
4. Subliniază silaba accentuată din cuvintele *tumultuoasa, lămuresc.* **4 puncte**
5. Transcrie un vers care conține o imagine vizuală și un vers care conține o imagine auditivă. **4 puncte**
6. Prezintă, în 30 – 50 de cuvinte, semnificația versurilor din strofa a doua a poeziei. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să-ți prezinți opinia privind semnificația titlului în relație cu conținutul liric al poeziei. 16 puncte

În compunerea ta, trebuie:
– să formulezi o opinie privind semnificația titlului;
– să prezinți două argumente oferite de text în sprijinul opiniei formulate;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Apa

În majoritatea miturilor, apa este un element de bază din care s-a constituit universul creat de zei, dar și unul din cele 4 elemente în filosofia antică încă nedesprinsă complet din mitologie. Chiar dacă în antichitate, nici autorii anonimi de mituri, nici filosofii nu știuseră că 71% din suprafața terestră e acoperită de apă, ei intuiseră aspectul general al proporției, cunoscând și funcția apei de element esențial în existența umană; Pindar scria că apa e mai bună ca orice. (Olimpice I). *În ipostaze mitologice variate, apa are mereu semnificație simbolică; locuitorii ținuturilor aride, care duc lipsă de apă potabilă, corăbierii, pescarii care trăiesc de pe urma mării și fluviilor, agricultorii hrănindu-se de pe urma ploii și irigațiilor, sinistrații suferind din cauza deselor inundații ș.a. i-au acordat puteri supranaturale, iar în stadiile de cultură primitivă, au divinizat-o. Noțiunea mitologică de apă se poale diviza în 7 categorii.* ~ 1) Apele primordiale. *Haosul inițial, materia primă în crearea universului, e de obicei o vastitate acvatică.* [...] ~ 2) Apa diluviană. *Apele potopului universal, rezultând din îndelungatele ploi de pedeapsă.* [...] *acoperă tot pământul, lăsând de obicei un pisc de munte pentru acostarea navei salvatoare* [...] ~ 3) Apa vie. *Ideea de apă vie e posibil să se fi constituit mitologic după descoperirea efectelor curative, uneori spectaculoase, ale apelor minerale și termale; dar apa vie în sens mitic este în general apa potabilă, cu funcțiile ei de regenerare vădită* imediat a vegetației și viețuitoarelor.* [...] ~ 4) Apa moartă. *Există 2 categorii: una nefastă și alta salutară**.* [...] ~ 5) Apa pluvială *este apa care împrospătează vegetația cultivată de om și îi asigură omului hrana; zeii ploii sunt cu atât mai numeroși și mai importanți la popoarele ale căror culturi agricole necesită ploaie mai abundentă: precolumbienii aveau mai mulți zei ai ploii, porumbul fiind una din plantele cultivate care depind sensibil de cantitatea și de ritmul precipitațiilor, de aceea Tlaloc era chiar zeul regent la azteci. Ploaia este simbolul integral al fertilității, al fecundației. În multe mitologii există ritualuri magice speciale de invocare a ploii în vreme de secetă; de exemplu, în obiceiurile folclorice românești – dansul Paparudelor (țigănci care nu au depășit vârsta pubertății*

dansează goale, înfășurate în frunzare și sunt stropite cu apă din găleți în timp ce-și recită invocațiile). ~ 6) Apa rituală. *E apa considerată sau pregătită printr-o acțiune de magie religioasă în nevoile exercitării cultului.* [...] ~ 7) Absența apei *este asociată în multe mitologii cu Infernul sau cu ideea de lume a morții: morților le e mereu sete, lipsindu-le factorul regenerator, iar libațiile*** funerare au scopul de a le potoli temporar suferința. Divinitățile acvatice sunt de obicei printre cele mai puternice și importante în panteonul multor mitologii.*

(Victor Kernbach, ***Dicționar de mitologie generală***)

---

* *vădit*, evident, vizibil, ușor observabil.
** *salutar*, salvator.
*** *libație*, act ritual care consta în gustarea și apoi vărsarea unei cupe de vin, lapte etc. ca omagiu adus divinității.

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
   – înțelesul expresiilor *apa diluviană* și *apa pluvială*;
   – denumirea unui ritual magic din tradiția românească. **4 puncte**
2. Explică, pe baza informațiilor oferite de text, cum se justifică faptul că apa este un element atât de important în mitologia universală. **4 puncte**
3. Precizează valorile verbului *a fi* în următoarele enunțuri: *să se fi constituit mitologic; zeii ploii sunt cu atât mai numeroși și mai importanți.* **4 puncte**
4. Transcrie din fragmentul următor atributele și precizează felul lor: *zeii ploii sunt cu atât mai numeroși și mai importanți la popoarele ale căror culturi agricole necesită ploaie mai abundentă.* **4 puncte**
5. Transcrie propozițiile subordonate pe care le identifici în fraza următoare și precizează felul lor: *Chiar dacă în antichitate, nici autorii anonimi de mituri, nici filosofii nu știuseră că 71% din suprafața terestră e acoperită de apă, ei intuiseră aspectul general al proporției, cunoscând și funcția apei de element esențial în existența umană.* **4 puncte**
6. Construiește o frază din două propoziții în care să existe o subordonată circumstanțială de scop introdusă prin conjuncția *de*. **4 puncte**

B. Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, o compunere în care să descrii un peisaj marin. 12 puncte

În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal al descrierii;
– să prezinți cel puțin două imagini vizuale și două imagini auditive specifice peisajului descris;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 10

Subiectul I (40 de puncte)

Citește cu atenție textul:

SCENA V
D-ra CUCU — ELEVA

D-ra CUCU (Făcând un pas pe peron): *Zamfirescu!* (Formidabilă): *Stai pe loc, Zamfirescu... Ia vino aici, domnișoară... Mai aproape! Mai aproape, n-auzi?* (Prin fereastră se vede ivindu-se din stânga o fată de școală în uniformă. Abia îndrăznește să se apropie de teribila d-ră Cucu, care a rămas în fața ușii și-i face semn cu degetul): *Prin urmare, de astea-mi ești d-ta? Aici îți faci d-ta veacul? La gară, ai? La gară!*

ELEVA (Pierdută): *Domnișoară...*

[...]

SCENA VII
D-ra CUCU — PROFESORUL

D-ra CUCU: *Ai văzut d-le profesor de matematici?*

PROFESORUL (Timid): *Am văzut.*

D-ra CUCU: *Ce dezordine! Ce scandal! Când eu strig în conferință că se duce școala de râpă, d-ta taci.*

PROFESORUL: *D-ră Cucu.*

[...]

D-ra CUCU: *Și între timp elevii și elevele își fac de cap. Ce desmăț! Ce perversitate!*

PROFESORUL: *Perversitate? Exagerezi.*

D-ra CUCU: *Exagerez? Poți d-ta să-mi spui ce caută fata asta la gară?*

PROFESORUL (După o tăcere de o secundă, foarte serios): *D-ră Cucu! D-ta ai fost vreodată la mare?*

[...]

D-ra CUCU (Bănuitoare): *Ce vrei să spui cu asta?*

PROFESORUL: *Într-un târg de provincie ca al nostru... gara este... marea. Este portul, necunoscutul, depărtarea.*

D-ra CUCU (Plat): *Ce depărtare?*

PROFESORUL: *Este dorul de a pleca, de a fugi.*

D-ra CUCU: *De a pleca? De ce să pleci? Unde să pleci?*

PROFESORUL: *În altă parte. În altă lume.*

D-ra CUCU (Severă): *Domnule profesor, dacă astea sunt lecțiile pe care d-ta le dai elevelor, în orele d-tale, atunci să-mi dai voie să-ți spun.., dă-mi voie să-ți spun...* (Se aude un șuerat de locomotivă și un zgomot de tren.)

ȘEFUL (Apărând o secundă în prag): *Personalul. Vine personalul.*

PROFESORUL (Cu o tresărire de emoție): *Vine.* (Iese precipitat.)

D-ra CUCU (Singură în scenă): *Auzi d-ta. Necunoscutul? Depărtarea.* (Iese și ea pe peron.)

(Mihail Sebastian, ***Steaua fără nume***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Explică modul de formare a cuvintelor subliniate: *Ce dezordine!*; *În altă lume.* **4 puncte**
2. Transcrie din următorul fragment un cuvânt care conține diftong și un cuvânt care conține hiat: *...astea sunt lecțiile pe care dumneata le dai elevilor...* **4 puncte**
3. Explică rolul semnului exclamării în structura: *Ce dezordine! Ce scandal!* **4 puncte**
4. Scrie un sinonim pentru sensul din text al cuvântului *serios* (*După o tăcere de o secundă, foarte serios*). **4 puncte**
5. Precizează două funcții ale indicațiilor scenice în fragmentul dat. **4 puncte**
6. Transformă în vorbire indirectă cele trei replici subliniate în textul dat. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să motivezi apartenența fragmentului dat la genul dramatic. **16 puncte**

În compunerea ta trebuie:
– să precizezi patru trăsături ale genului dramatic;
– să ilustrezi cu exemple din text două dintre aceste trăsături;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

„Weekend Adevărul": *Domnule Solomon Marcus, încă din copilărie v-a pasionat matematica?*

Solomon Marcus: *Nu, nici gând. Abia mult mai târziu, după terminarea liceului. Toată adolescența, am fost îndrăgostit de poezie, de teatru și de filosofie.*

W.A.: *Ce autori vă plăceau?*

S.M.: *Abia pe la 15 ani, pot spune că l-am înțeles pe Mihai Eminescu în profunzimea lui, după ce am citit poezia* Sara pe deal. *Parcă descopeream o altă limbă română. Din acel moment, l-am numit pe Eminescu co-autor al limbii române. M-a pasionat și* O scrisoare pierdută *a lui I.L. Caragiale, dar nu o înțelegeam pe deplin, că eram prea tânăr ca să înțeleg viața politică. Mă captiva modul în care personajele lui Caragiale deformau limba română.* [...]

W.A.: *Și de teatru cum v-ați apropiat? Voiați chiar să deveniți actor?*

S.M.: *În Bacău, orașul meu natal, nu exista teatru, dar mai venea, din când în când, în turneu, câte o trupă de la București. Într-o zi, am trecut prin dreptul Căminului Cultural. Am văzut că se adunase lumea. Din curiozitate, am intrat și eu pe furiș în sală, că n-aveam bilet. Era o trupă de amatori care interpreta piesa* Omul care a văzut moartea, *de Victor Eftimiu. Habar n-aveam atunci cine erau actorii sau ce piesă era. Însă momentul acela a fost pentru mine o mare descoperire, care poate părea acum naivă: că un om se poate preface în așa fel încât să trăiască viața altui om. Formidabil, domnule! De-atunci, dorința mea supremă a fost să devin actor. Timp de zece ani, nu am scăpat niciun spectacol. Iar înainte de a merge la o piesă de teatru, făceam rost de textul piesei și îl studiam.*

W.A.: *Dar ați jucat vreodată într-o piesă, măcar în conjuncturi private?*

S.M.: *Am jucat teatru, înainte să merg la școală, dar chiar despre joacă e vorba. Ne adunam toți copiii de pe stradă într-o magazie de pe strada copilăriei mele, Strada Iernii, și jucam teatru. Ne împărțeam între noi rolurile și firește că mai mult ne schimonoseam. Eu mă ocupam atunci și de „Ziarul Străzii", eram singurul redactor. Scriam – pentru că învățasem deja literele – despre teatru, despre toate întâmplările din jocurile copiilor, cine a câștigat la jocul de castane, la alergări sau la fotbal. Dădeam chiar și premii. Părinții mei mă certau pentru că vedeau că dispăreau din casă diverse obiecte – nasturi, capace de sticle –, pe care eu le luam ca să le ofer câștigătorilor.*

W.A.: *Tatăl dumneavoastră și-ar fi dorit foarte mult să-i urmați meseria de croitor. Ați moștenit ceva din dexteritatea sa? Vă învăța de mic să coaseți nasturii la cămașă?*

S.M.: *Tatăl meu ajunsese să fie un croitor foarte apreciat în Bacău. Era un artist! El știa una și bună. „Există două meserii care te fac om: inginer și medic. Restul sunt muritori de foame!" De aceea, a fost foarte dezamăgit de mine. Pentru că la activități care cer manualitate, nu m-am priceput niciodată. Când a aflat că vreau să urmez Facultatea de Matematică, timp de doi ani n-a mai stat de vorbă cu mine. A rupt relațiile complet. Mi-l dădea mereu ca exemplu pe un profesor de matematică din Bacău, domnul Glodaru, care ajunsese într-un hal de mare sărăcie. „Nu m-ai ascultat, ai să ajungi ca ăsta!"*

(Anca Vancu, Alexandra Șerban, ***Solomon Marcus, academician: „Până la 20 de ani am purtat hainele fraților mei"***, în *Adevărul de Weekend*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
   – denumirea orașului natal al lui Solomon Marcus;
   – motivul pentru care tatăl a fost dezamăgit de fiul său. **4 puncte**
2. Scrie titlul articolului citat și denumirea publicației în care a apărut. **4 puncte**
3. Precizează ce părți de vorbire sunt cuvintele subliniate din enunțul: *De-atunci, dorința mea supremă a fost să devin actor.* **4 puncte**
4. Identifică subiectele și predicatele din fraza: *Însă momentul acela a fost pentru mine o mare descoperire, care poate părea acum naivă.* **4 puncte**
5. Transcrie propozițiile subordonate circumstanțiale din următoarea frază și precizează felul lor: *Părinții mei mă certau pentru că vedeau că dispăreau din casă diverse obiecte – nasturi, capace de sticle –, pe care eu le luam ca să le ofer câștigătorilor.* **4 puncte**
6. Realizează contragerea subordonatei din fraza următoare și precizează ce parte de propoziție ai obținut astfel: *Tatăl meu ajunsese să fie un croitor foarte apreciat în Bacău.* **4 puncte**

B. Imaginează un dialog de 6 – 8 replici despre alegerea profesiei, între un copil și unul dintre părinți. **12 puncte**

În compunerea ta trebuie:
– să organizezi replicile într-o succesiune logică;
– să prezinți câte două argumente prin care fiecare interlocutor își susține punctul de vedere;

– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 11

SUBIECTUL I (40 de puncte)

Citește următorul text:

După vreo două luni, eu m-am săturat de lungana mea. O îmbrăcam și o dezbrăcam toată ziua, îi făcusem o grămadă de haine de prințesă, chiar și conduri din dopuri de la sticlele de lapte, prințul lui Dia o iubea nespus, însă ea tot se uita la mine cu privirea aia ofuscată și tot timpul părea că dă mărunt din buzele ei subțiri.

Îmi venea să-i șterg fața.

— Mi-arătați, vă rog, toate păpușile gen Barbie? i-am zis vânzătoarei grase de la magazinul Bucur Obor.

Vânzătoarea mi-a zâmbit cu prietenie și a început să-mi înșire, una după alta, lunganele pe tejghea. Cred că se plictisea foarte tare atunci când nu veneau fetițe ca să cumpere păpuși.

Le-am studiat pe fiecare la față, cu multă atenție. Toate erau urâte și mâzgălite, chiar și cele cu părul roșu, care, la început, îmi păruseră mai interesante.

— Adina, hotărăște-te odată, că ne așteaptă Anton la coadă la unt! m-a grăbit mama. La a nu știu câta lungană, am strigat tare, de am speriat-o pe vânzătoare:

— Uite! O vreau pe asta.

Era tot blondă, ca prima mea păpușă, dar la față era cea mai frumoasă lungană pe care mi-o puteam imagina. Arăta de parcă ar fi plâns vreo 20 de ani, așa era de tristă, gurița roșie îi era căzută în jos, ochii ei albaștri erau pierduți în visare ... era exact așa cum trebuia să fie o prințesă adevărată, în suferință!

— E foarte ca lumea! a murmurat Dia, privind-o fermecată. Unde ai găsit-o?

— La Bucur Obor, am zis.

(Adina Popescu, ***Povestiri de pe Calea Moșilor***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *m-am săturat, să înșire.* **4 puncte**
2. Explică rolul semnului exclamării în secvența: *— E foarte ca lumea! a murmurat Dia, privind-o fermecată.* **4 puncte**
3. Transcrie enumerația prin care se realizează descrierea păpușii. **4 puncte**
4. Explică modul de formare a cuvântului *lungan.* **4 puncte**
5. Numește cauza pentru care Adina își dorește o păpușă nouă. **4 puncte**
6. Scrie rezumatul textului. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să motivezi apartenența la genul epic a fragmentului citat. **16 puncte**
În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi două trăsături ale genului epic, prezente în textul citat;
– să ilustrezi cele două trăsături ale genului epic, valorificând textul dat;
– să ai un conținut adecvat cerinței formulate;
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Barbie este o marcă a companiei americane de jucării Mattel, lansată în martie 1959, de către americanca Ruth Handler. Ea a produs vâlvă în lumea jucăriilor. Barbie avea o garderobă și un stil propriu de viață. Au fost vândute peste un miliard de păpuși Barbie în 140 de țări.

Barbie a fost un pion important în lumea păpușilor mai bine de 50 de ani, devenind în același timp ținta numeroaselor controverse și procese în justiție, dar și a parodiilor ce vizau atât păpușa, cât și „stilul său de viață".

Compania Mattel estimează că există mai bine de 100 000 de colecționari ai păpușii, 90% din aceștia fiind femei cu media de vârstă de 40 de ani, care achiziționează mai mult de 20 de păpuși Barbie pe an. Păpușile Barbie Vintage sunt cele mai valoroase la licitații.

În ultimii ani, Mattel a vândut o gamă extinsă de păpuși Barbie cu țintă specială către colecționari, incluzând versiunile de porțelan, reproduceri vintage și reproduceri Barbie ale personajelor din filme și seriale cum ar fi The Munsters și Star Trek. Sunt disponibile de asemenea ediții de colecție care o înfățișează pe Barbie cu diferite identități etnice. În 2004, Mattel a introdus Sistemul de Culori pentru edițiile de colecție: roz, argint, aur și platină, în funcție de numărul de păpuși produse.

(www.wikipedia.org, ***Păpușile Barbie***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
– numele companiei a cărei marcă este păpușa Barbie;
– anul în care a fost lansată pe piața jucăriilor păpușa Barbie. **4 puncte**

2. Transcrie enunțul care face referire la numărul de colecționari ai păpușilor Barbie. **4 puncte**

3. Menționează ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele subliniate din secvența: *Barbie este o <u>marcă</u> a companiei <u>americane</u> de jucării Mattel, lansată în martie <u>1959</u>, <u>de către</u> americanca Ruth Handler.* **4 puncte**

4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din secvența: *<u>În</u> ultimii <u>ani</u>, Mattel a vândut <u>o gamă</u> extinsă <u>de păpuși</u> Barbie cu țintă,<u>specială</u> către colecționari.* **4 puncte**

5. Transcrie propozițiile subordonate din fraza următoare, precizând felul acestora: *Compania Mattel estimează că există mai bine de 100 000 de colecționari ai păpușii, 90% din aceștia fiind femei cu media de vârstă de 40 de ani, care achiziționează mai mult de 20 de păpuși Barbie pe an.* **4 puncte**

6. Construiește o frază alcătuită din două propoziții în care să existe o propoziție subordonată completivă directă, introdusă prin adverbul relativ *unde*. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de 150 – 300 de cuvinte în care să descrii jucăria/jocul tău preferat(ă). **12 puncte**
În compunerea ta, trebuie:
– să prezinți patru detalii/caracteristici ale obiectului descris;
– să folosești un limbaj expresiv;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 12

SUBIECTUL I (40 de puncte)

Citește următorul text:

A fost odată un om care avea trei feciori. Feciorul cel mic se numea Păcală și era un poznaș și jumătate. Cum făcea el, cum dregea, parcă tot de-a-ndoaselea lucra. Însă de multe ori le potrivea cum nu se poate mai bine. Vorba ceea, nu prea le socotea, dar le nimerea. [...]

Într-o zi se îmbolnăvește bătrânul și moare, lăsând fiilor săi drept moștenire o vacă. Dar vaca era numai una, feciorii erau trei. Cum s-o împartă? Chibzuiră ei, socotiră, își bătură capul multă vreme, dar nu se luminau deloc. În cele din urmă, după trudă îndelungată, le dete în gând să facă fiecare câte un ocol, iar când s-o întoarce vaca de la pășune, în al cui ocol o intra, a aceluia să fie.*

Zis și făcut.

A doua zi, cei doi frați mai mari se sculară dis-de-dimineață și se puseră pe treabă. Aduseră pari din pădure, cărară piatră și făcură două ocoale, unul mai frumos decât altul. Fiecare socotea în sinea lui că la el va trage vaca întâi și a lui va fi.

În vreme ce frații lui se speteau muncind, Păcală n-avea nicio grijă și dormea dus. Abia pe la apus se gândi să-și facă și el ocolul. Dar cum nu prea avea chef de treabă, nu se osteni mult, ci, tăind câteva crengi dintr-un copac verde și stufos, făcu din ele o împrejmuire, așa, ca să se cheme că a făcut și el un ocol. [...]

(***Păcală și vaca***)

* *ocol*, loc îngrădit, țarc de vite.

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Explică modul de formare a unui cuvânt obținut prin derivare și a unui cuvânt obținut prin conversiune. **4 puncte**

2. Explică rolul virgulei în fraza: *Chibzuiră ei, socotiră, își bătură capul multă vreme, dar nu se luminau deloc.* **4 puncte**

3. Explică înțelesul expresiei *a se speti muncind.* **4 puncte**
4. Transcrie un cuvânt care conține vocale în hiat și unul care conține diftong. **4 puncte**
5. Descrie soluția pe care au găsit-o cei trei frați pentru a-și împărți moștenirea. **4 puncte**
6. Numește o trăsătură a lui Păcală, pe care o poți deduce din textul dat, și argumentează-ți punctul de vedere. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să argumentezi apartenența la specie a basmului studiat. **16 puncte**
În compunerea ta, trebuie:
– să numești două trăsături ale basmului, ca specie literară;
– să ilustrezi cele două trăsături ale basmului, valorificând textul dat;
– să ai un conținut adecvat cerinței formulate;
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Regizorul Geo Saizescu, cel care a avut curajul să ecranizeze aventurile eroului popular, îl vede și acum pe Păcală cutreierând printre noi, jucând farsă după farsă nemernicilor.

Evenimentul zilei: *Ați fost cineastul care i-a dat viață unui Păcală contemporan atât în 1973, cât și în 1996. Cum l-ați caracteriza?*

Geo Saizescu: *„Frunzuliță lobodă, măi/ Gura lumii slobodă, măi/ Merg pe drum și mă gândesc/ Pe cin' să mai păcălesc/ M-aș păcăli și pe mine/ Numai ca să-mi meargă bine." Este prima strofă din cântecul lui Păcală, din filmul „Păcală se întoarce". Dar vezi tu, el nu caută să-i păcălească pe toți, ci doar pe cei care merită pedepsiți astfel!*

Evenimentul zilei: *Pe unde să-l căutăm astăzi pe Păcală?*

Geo Saizescu: *Păcală este multiplicat în noi toți: tu ești Păcală, eu sunt Păcală. El simbolizează dorința noastră de a lua atitudine, într-un fel sau altul, față de ceea ce se întâmplă. Reprezintă chintesența inteligenței și a spiritului justițiar al românului. Este românul neaoș, iubitor de viață, de dragoste, de tradiții și de familie. Este un om al pământului, și nu un rătăcit în lumea românească.*

Evenimentul zilei: *Dar este, oare, numai al nostru, al românilor?*

Geo Saizescu: *Păcală, da! Dar este plină lumea de „veri" de-ai lui, să știi! Unul ar fi Esop, pe alții îi găsim prin umorul romanilor și al Greciei Antice, prin Commedia dell'Arte. Este văr și cu Don Quijote, și cu soldatul Švejk, și cu Charlot! Practic, este corespondentul autohton al tuturor personajelor de comedie care s-au perindat prin cultura universală.*

(***Păcală este simbolul românului neaoș, iubitor de viață***, http://www.evz.ro/)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
   – numele a doi „veri" de-ai lui Păcală;
   – numele regizorului care a ecranizat aventurile eroului popular. **4 puncte**
2. Precizează motivul pentru care Păcală este considerat *simbolul românului neaoș, iubitor de viață.* **4 puncte**
3. Menționează ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele subliniate din secvența: *Frunzuliță lobodă, măi/ Gura lumii slobodă, măi/ Merg pe drum și mă gândesc/ Pe cin' să mai păcălesc.* **4 puncte**
4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate menționând și partea de vorbire prin care sunt exprimate: *Pe unde* să-l căutăm *astăzi pe Păcală?* **4 puncte**
5. Transcrie ultima propoziție subordonată din text și precizează felul ei. **4 puncte**
6. Construiește o frază alcătuită din două propoziții în care să existe o subordonată completivă indirectă introdusă prin adverbul relativ *cum.* **4 puncte**

B. Redactează o compunere de 150 – 300 de cuvinte în care să-ți exprimi opinia cu privire la o idee identificată în cuprinsul interviului. **12 puncte**
În compunerea ta, trebuie:
– să-ți prezinți opinia față de o idee identificată în text;
– să precizezi două argumente adecvate pentru susținerea opiniei exprimate;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 13

SUBIECTUL I (40 de puncte)

Citește următorul text:

Răzvan_02.docx

Bine, îmi dau seama, Sergiulică, de faptul că te-am cam șocat cu mesajul meu anterior... Dar cred că ai înțeles. Da, Vlad Țepeș e următoarea destinație. Peronul pe partea stângă. Atenție unde călcați: poate fi o baltă de sânge!

Pentru că tu mi-ai sugerat un posibil search prin caietul bunicului, cu indicativul sânge, *eu am executat. Și-am dat de acest... Vlad Țepeș. Care, ce să vezi, era nepotul lui... Mircea cel Bătrân! Hopa, mi-au sclipit ochii! Dar asta-i nimic! Țepeș Vlad, fiul lui... Vlad Dracul!*

Acum, m-am cam prins eu după atâta alergătură prin trecut că numele astea sunt doar niște simboluri, adesea înșelătoare. Că nu întotdeauna, sau chiar foarte rar, trebuie luate ad litteram. *Dar oricum, Dracul? Și-apoi, ȚEPEȘ? De unde până unde?*

Scria bunicul despre el că ar fi fost un domnitor și acesta. Dar până acolo, ce crezi, că nu mi-a sărit în ochi, de să mă orbească aproape, o altă chestie?! Da chestie, nu glumă, fii atent: că Țepeș ar fi fost considerat sursă de inspirație pentru un scriitor (mort de tot, fie-i țărâna ușoară...), Bram Stoker. Până aici, mai e cum mai e! dar ce-a scris ghidușul de

Bram despre Vlad amintitul mai sus? Păi, ce să scrie, nici mai mult nici mai puțin decât o carte întreagă, DRACULA! În care e descris Vlad în ipostază de... de... ce crezi? Drac? Nu! Ești liber, mulțumesc de participare! În ipostaza de VAMPIR! MAAARE Vampir, regele vampirilor, tătucul lor, ce mai, Alexandrul lor Macedon! Stai liniștit, n-am febră! De la cartea asta s-ar fi născut apoi întreaga VAMPIROLOGIE; da, până la desenele animate tridimensionale de azi.

Așadar, ținându-mi frica în frâu, mi-am făcut vânt prin trecut, să văd ce-i cu Țepeș. Că deh, parcă ar putea avea legătură cu înțepătura din degetul meu, nu? Precaut, am luat în buzunar și niște usturoi (șterpelit de la mama), căci amintea bunicul despre vampiri că numai de mirosul de usturoi au teamă. Cred și eu, cui îi place să simtă damf de usturoi pe la nările sensibile?

(Horia Corcheș, ***Istoria lui Răzvan***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Scrie sinonime contextuale pentru expresiile: *îmi dau seama, ținând în frâu.* **4 puncte**
2. Explică scrierea cu majuscule a cuvintelor: ȚEPEȘ, DRACULA, VAMPIR, MAAARE, VAMPIROLOGIE. **4 puncte**
3. Desparte în silabe cuvintele: *destinație, usturoi.* **4 puncte**
4. Transcrie câte un enunț prin care poate fi ilustrată fiecare dintre următoarele imagini artistice: vizuală, olfactivă. **4 puncte**
5. Precizează starea sufletească a personajului-narator care se poate deduce din fragmentul subliniat, justificându-ți afirmația. **4 puncte**
6. Prezintă semnificația enunțului: *Acum, m-am cam prins eu după atâta alergătură prin trecut că numele astea sunt doar niște simboluri, adesea înșelătoare. Că nu întotdeauna, sau chiar foarte rar, trebuie luate* ad litteram. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să exprimi punctul de vedere despre mesajul care se poate desprinde din textul scris de Horia Corcheș. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să-ți prezinți punctul de vedere;
– să-l susții cu ajutorul a două argumente potrivite, valorificând textul dat;
– să ai un conținut adecvat cerinței formulate;
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Prima ecranizare a romanului a fost făcută în Germania în 1922, filmul numindu-se Nosferatu – Simfonia groazei *și având-l în distribuție pe actorul Max Schreck.*

Numele contelui Dracula este schimbat în film în contele Orlok, din cauză că regizorul filmului, F.W. Murnau, nu putuse obține la acea vreme acordul familiei autorului pentru ecranizare. Încă trăia Florence Stoker, totodată executorul testamentar. Văduva i-a dat în judecată pe producătorii filmului pe motiv că nu i s-a cerut permisiunea ecranizării și că nu i-au fost plătite drepturile de autor. Procesul s-a întins pe câțiva ani, Florence Stoker cerând imperativ distrugerea negativelor, precum și tipăriturile filmului.

În cele din urmă, în 1925 procesul s-a terminat în favoarea văduvei. Unele copii au supraviețuit însă, iar filmul a devenit cunoscut. Prima versiune autorizată a venit cu circa un deceniu mai târziu, când studiourile Universal au primit aprobarea pentru filmarea celebrului Dracula, *în regia lui Tod Browning. În 1931 apare clasicul horror* Dracula, *cu Bela Lugosi în rolul principal, actor de origine maghiară. Pe site-ul de specialitate IMDb.com apar nu mai puțin de 17 filme cu numele lui Dracula, pe lângă cele inspirate de Nosferatu, de Vampyre sau alte derivate, inclusiv parodiile pe aceeași temă, cea mai cunoscută fiind* Dracula: un mort iubăreț, *cu regretatul Leslie Nielsen în rolul principal.*

Cea mai fidelă ecranizare este și cea mai cunoscută astăzi: creația lui Francis Ford Coppola din 1992, cu actori consacrați: Gary Oldman – contele Dracula, Anthony Hopkins – Dr. Van Helsing, Winona Ryder și Keanu Reeves.

(http://www.romanialibera.ro, ***Cum a scris Bram Stoker romanul Dracula?***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
   – numele celei care a cerut distrugerea negativelor și tipăriturilor filmului *Nosferatu – Simfonia groazei*;
   – numele regizorului celei mai fidele ecranizări a cărții. **4 puncte**
2. Transcrie enunțul care conține numele actorilor care au jucat în cea mai cunoscută ecranizare a cărții lui Bram Stoker. **4 puncte**
3. Menționează ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele subliniate din secvența: *Prima ecranizare a romanului a fost făcută în Germania în 1922, filmul numindu-se „Nosferatu – Simfonia groazei“.* **4 puncte**
4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din secvența: *Văduva i-a dat în judecată pe producătorii filmului pe motiv că nu i s-a cerut permisiunea ecranizării și că nu i-au fost plătite drepturile de autor.* **4 puncte**
5. Transcrie prima propoziție subordonată din text și precizează felul ei. **4 puncte**
6. Integrează într-un enunț propoziția *În cele din urmă, în 1925 procesul s-a terminat în favoarea văduvei,* astfel încât aceasta să devină subordonată subiectivă. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de 150 – 300 de cuvinte în care, valorificând informațiile din textul dat, să justifici de ce ai dori/nu ai dori să vizionezi una dintre ecranizările cărții lui Bram Stoker. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să menționezi două motive pentru care ai dori/nu ai dori să vizionezi una dintre ecranizările cărții;
– să argumentezi cele două motive menționate;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 14

SUBIECTUL I (40 de puncte)

Citește următorul text:

În fiecare zi suntem în altă țară,
Fiindcă pământul se-nvârtește.
Călătorim ca sfinții pe un nor,
Pe care-l schimbăm la trei-patru verste,
Când obosește.

Auzi? În fiecare fir de iarbă
Șuieră-o locomotivă de plecare...
Piaptănă-ți părul cu degetele mele,
Uitate-acolo dintr-o îmbrățișare.

Mâine vom fi într-un alt sentiment,
Pe care-l vom numi la fața locului,
Tu vei proba, ca pe rochii, obiceiurile
Din cine știe ce Țară a Focului...
Și, râzând de gândurile mele vechi,
Eu voi umple o carte cu pene colorate,
Iar tu le vei pune-n urechi.

O, va fi frumos
În oricare parte am fi,
Păcat că pământul nu oprește nicăieri
Decât o zi.

Numai să nu te uiți înapoi
Că totul dispare.
Să ne grăbim să ajungem în depărtarea de acolo,
Cât mai avem depărtare.

(Marin Sorescu, ***Călătorim***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Transcrie două cuvinte care conțin diftongi. **4 puncte**
2. Motivează rolul cratimei în structura: *pune-n*. **4 puncte**
3. Integrează într-un enunț un sinonim al verbului *a călători*. **4 puncte**
4. Scrie doi termeni din familia cuvântului *gând*. **4 puncte**
5. Selectează un vers care conține mărci ale exprimării subiective. **4 puncte**
6. Explică semnificația titlului poeziei citate. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte, în care să motivezi apartenența la genul liric a poeziei citate. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi două trăsături ale genului liric, prezente în textul citat;

– să ilustrezi cele două trăsături ale genului liric, valorificând textul dat;
– să ai un conținut adecvat cerinței formulate;
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Metropola australiană Sydney este lider în ceea ce privește semnele de circulație ecologice, care funcționează pe baza „cernelii electronice". Semnele pot fi actualizate instantaneu, în așa fel încât, dacă traficul are nevoie de schimbare, semnele se pot schimba în funcție de această modificare. Tehnologia, care utilizează ecrane de la E Ink și software de la Visionect, are aplicații nelimitate pentru sectorul de transport și nu numai. Parteneriatul cu designerii americani de la E Ink și dezvoltatorii platformei slovene Visionect a condus la punerea în practică a unui serviciu simplu și foarte eficient. Fiind alimentat 100% din energie solară, resursele energetice ale orașului sunt complet economisite. Informațiile afișate pe semnele de circulație sunt transmise prin intermediul rețelei 3G și pot fi actualizate în orice moment, dar și preprogramate pentru diferite evenimente.

(***Semne de circulație ECO***, în revista *Ideal decor*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte referitoare la textul dat:
– numele revistei în care a fost publicat articolul;
– numele celor două firme partenere. **4 puncte**
2. Transcrie un enunț care face referire la modul în care funcționează semnele de circulație ecologice. **4 puncte**
3. Menționează ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele subliniate din secvența: *Informațiile afișate pe semnele de circulație sunt transmise prin intermediul rețelei 3G și pot fi actualizate în orice moment, dar și preprogramate pentru diferite evenimente.* **4 puncte**
4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din secvența: *Metropola australiană Sydney este lider în ceea ce privește semnele de circulație ecologice, care funcționează pe baza „cernelii electronice".* **4 puncte**
5. Transcrie propozițiile subordonate din fraza următoare, precizând felul acestora: *Semnele pot fi actualizate instantaneu, în așa fel încât, dacă traficul are nevoie de schimbare, semnele se pot schimba în funcție de această modificare.* **4 puncte**
6. Scrie o frază care să conțină o subordonată predicativă introdusă prin conjuncția *dacă*. **4 puncte**

B. Imaginează-ți că ești un inventator și ai realizat un dispozitiv alimentat din energie solară. Redactează o compunere de 150 – 300 de cuvinte în care să descrii acest dispozitiv. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să prezinți patru detalii/caracteristici ale obiectului descris;
– să prezinți două avantaje ale utilizării acestuia;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 15

SUBIECTUL I (40 de puncte)

Citește următorul text:

A nins. În soare codrul cu trunchiuri de cărbune
Întinde umbre-albastre pe proaspătul omăt
Și mă visez la geamuri cu anii îndărăt:
Văd dealul alb, târlia și vremurile bune.*

Ies, scârțâie zăpada ca ieri sub pasul meu,
Și atârnând marame subțiri de promoroacă
De ramurile joase, lumina goală joacă
Azi numai pentru mine și pentru Dumnezeu.

Apoi își dă pe spate tot părul de beteală
Și sare învârtindu-și al razelor hanger
Și unde talpa-i roză atinge albul ger
Fulgerător scânteie pe nea câte-o petală.

Crra... trece pe sub soare vâslind întâiul corb.
A stat din joc lumina, pe brânci se face mică...
Crra... stolu-ntreg – și-n umbră rămân privind cu frică
*Trei picături de sânge pe-o ramură de sorb**.*

(Ion Pillat, ***Lumina iarna***)

* *târlia*, sanie mică, țărănească.
** *sorb*, arbore din familia rozaceelor înalt până la 15 m, cu frunze ovale, flori albe și fructe cărnoase, al cărui lemn se folosește la strungărie.

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Desparte în silabe cuvintele: *trunchiuri, proaspătul.* **4 puncte**
2. Menționează câte un sinonim contextual pentru cuvintele: *mă visez, fulgerător.* **4 puncte**
3. Motivează folosirea cratimei în al doilea vers din prima strofă. **4 puncte**
4. Transcrie un regionalism. **4 puncte**
5. Precizează tipul de rimă și ritmul poeziei. **4 puncte**
6. Prezintă semnificația secvenței: *Și mă visez la geamuri cu anii îndărăt:/ Văd dealul alb, târlia și vremurile bune.* **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să argumentezi că poezia *Lumina iarna*, de Ion Pillat, aparține speciei literare pastel. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să numești patru trăsături ale pastelului;
– să ilustrezi două dintre aceste trăsături ale pastelului, valorificând textul dat;
– să ai un conținut adecvat cerinței formulate;
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Genul Kalanchoe cuprinde aproximativ 130 de specii, dintre care cea mai cunoscută este K. Blossfeldiana. Originară din Madagascar și Africa, a câștigat ușor popularitate și la noi în țară, fiind o plantă decorativă prin frunzele de un verde intens, cărnoase și lucioase, dar și prin florile mici, divers colorate. Deoarece înflorește începând din decembrie, este des dăruită în preajma sărbătorilor, dar și folosită în cadrul aranjamentelor festive. Ca dimensiuni, nu depășește 30 – 40 cm, frunzele sunt întregi, suculente, astfel fiind rezistentă la deficitul de umiditate din sol. Florile de dimensiuni mici sunt grupate în buchete pe o tulpină centrală. Acestea pot fi de diferite culori, de la alb, galben, portocaliu, roz până la roșu și alte nuanțe intermediare.

(Adriana Bărar, ***Nu suportă excesul de apă***, în revista ***Casa și grădina***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să indici următoarele elemente care privesc textul dat:
– numele celei mai cunoscute specii a plantei Kalanchoe;
– luna în care începe să înflorească planta Kalanchoe. **4 puncte**
2. Transcrie enunțul care face referire la culorile florilor plantei Kalanchoe. **4 puncte**
3. Menționează ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele subliniate din secvența: *a câștigat ușor popularitate și la noi în țară.* **4 puncte**
4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din propoziția: *Florile de dimensiuni mici sunt grupate în buchete pe o tulpină centrală.* **4 puncte**
5. Transcrie din fraza următoare propoziția subordonată și precizează-i felul: *Deoarece înflorește începând din decembrie, este des dăruită în preajma sărbătorilor, dar și folosită în cadrul aranjamentelor festive.* **4 puncte**
6. Construiește o frază alcătuită din două propoziții în care să existe o subordonată circumstanțială de loc, având ca termen regent o locuțiune verbală. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de 150 – 300 de cuvinte în care să descrii un peisaj de iarnă. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să prezinți patru detalii/caracteristici ale peisajului descris;

– să utilizezi două imagini artistice diferite în descriere;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 16

SUBIECTUL I (40 de puncte)

Citește următorul text:

Mândră, mândră, draga mea,
Ajungă-te jalea mea,
Să te-ajung-un dor și-un drag,
Să șezi toată ziua-n prag
Cu firuț băgat în ac;
Și tu să nu poți împunge
Pân-nu-i suspina și-i plânge;
Și tu să-ți aduci aminte,
Mândră, de-a noastre cuvinte
C-or rămas neisprăvite;
De-om trăi, le-om isprăvi
Și tu soție mi-i fi.

(***, *Doină*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.
1. Selectează doi termeni populari din text. **4 puncte**
2. Rescrie un cuvânt care conține vocale în hiat și un cuvânt care conține diftong. **4 puncte**
3. Desparte în silabe cuvintele: *noastre, suspina.* **4 puncte**
4. Scrie două derivate cu sufix al cuvântului *drag.* **4 puncte**
5. Precizează măsura versurilor subliniate. **4 puncte**
6. Prezintă ideea versurilor finale: *De-om trăi, le-om isprăvi/ Și tu soție mi-i fi.* **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să argumentezi apartenența la specia literară doină populară a textului citat. 16 puncte
În compunerea ta, trebuie:
– să numești patru trăsături ale doinei populare;
– să ilustrezi două dintre aceste trăsături, valorificând textul dat;
– să ai un conținut adecvat cerinței formulate;
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

O definiție a atitudinii

Gândește-te că atitudinea ta este un filtru mintal prin care percepi lumea. Filtrul prin care unii oameni văd lumea este optimist (aceste persoane văd jumătatea plină a paharului), pe când filtrul altora este negativ (aceste persoane văd jumătatea goală a paharului). Vă voi da câteva exemple pentru a ilustra diferența dintre o atitudine pozitivă și una negativă.

Persoana cu o atitudine negativă gândește NU POT.
Persoana cu o atitudine pozitivă gândește POT.
Persoana cu o atitudine negativă stăruie asupra problemelor.
Persoana cu o atitudine pozitivă se concentrează asupra soluțiilor.
Persoana cu o atitudine negativă le găsește celorlalți nenumărate defecte.
Persoana cu o atitudine pozitivă caută aspectele pozitive ale celorlalți.
Persoana cu o atitudine negativă se concentrează pe ceea ce îi lipsește.
Persoana cu o atitudine pozitivă este recunoscătoare pentru lucrurile cu care a fost înzestrată.
Persoana cu o atitudine negativă vede limitările.
Persoana cu o atitudine pozitivă vede posibilitățile.

Aș putea să continui la nesfârșit cu acest fel de exemple, dar sunt convins că ai înțeles despre ce este vorba. Când vorbesc despre atitudine în fața unui auditoriu, folosesc adesea imagini. Acestea sunt utile pentru că oamenii înțeleg și reține mai bine ceea ce spun. De aceea, voi folosi această metodă și acum: Atitudinea este fereastra ta către lume.

(Jeff Keller, ***Atitudinea este totul***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.
1. Formulează câte un enunț în care să indici următoarele elemente care privesc textul dat:
   – câte tipuri de atitudine ilustrează cu exemple autorul;
   – tema textului. **4 puncte**
2. Transcrie două enunțuri care pot ilustra diferența dintre o atitudine pozitivă și una negativă. **4 puncte**
3. Menționează ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele subliniate din secvența: *Persoana cu o atitudine pozitivă caută aspectele pozitive ale celorlalți.* **4 puncte**
4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din propoziția: *Persoana cu o atitudine pozitivă se concentrează asupra soluțiilor.* **4 puncte**
5. Contrage subordonata din fraza dată, numind partea de propoziție obținută: *Când vorbesc despre atitudine în fața unui auditoriu, folosesc adesea imagini.* **4 puncte**
6. Realizează expansiunea funcției sintactice a cuvântului subliniat în enunțul următor, menționând rezultatul obținut: *Persoana cu o atitudine pozitivă vede posibilitățile.* **4 puncte**

B. Redactează o compunere de 150 – 300 de cuvinte în care să formulezi o opinie despre afirmația din finalul textului citat: *Atitudinea este fereastra ta către lume.* 16 puncte

În compunerea ta, trebuie:
– să-ți exprimi opinia în legătură cu afirmația dată;
– să susții opinia cu două argumente, valorificând secvențe din text;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 17

SUBIECTUL I (40 de puncte)

Citește următorul text:

La Picior-de-munte,
Pe dealuri mărunte,
Prin plaiuri tăcute,
De vânturi bătute,
Urcă și scoboară
Și drumul măsoară
Trei turme de oi,
De oi, tot țigăi,*
Cu harnici dulăi,
Ș-un mândru cioban,
Tânăr moldovean,
Cu trei dorojani,
*Feciori de mocani**.*

Sub ploaie de munte,
Pe dealuri mărunte,
Prin crânguri tăcute,
Apa-i răcoroasă,
Frunza e umbroasă
Și iarba pletoasă,
Apa de băut,
Frunza de șezut,
Iarba de păscut.
Foaie ș-o lalea,
Cioban, d-ajungea,
Crângul de vedea,
Stân-apropia,
Semn i se făcea
Și-n loc se oprea:
Dulăi odihnea,
Pe gânduri cădea.
Dar, pe când ședea
De se tot gândea,
O oaie bârsană,
Oaie năzdrăvană,
Nici iarbă păștea,
Nici apă nu bea,
Nici umbra-i plăcea,
Ci mereu umbla
Și mereu zbiera.

(***, ***Oaia năzdrăvană***)

* *țigaie*, adj., (despre lână) scurtă și creață, moale, mătăsoasă.
** *mocan, mocani*, locuitor din regiunile muntoase care posedă turme de oi; cioban.

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Transcrie câte un cuvânt format prin compunere, respectiv prin schimbarea valorii gramaticale. **4 puncte**
2. Motivează folosirea cratimei în versul *Foaie ș-o lalea.* **4 puncte**
3. Explică sensul verbului *măsoară* în versul *Și drumul măsoară.* **4 puncte**

4. Integrează în enunțuri cuvintele subliniate din text, folosindu-le cu sens figurat. **4 puncte**
5. Precizează două moduri de expunere din textul dat. **4 puncte**
6. Argumentează ce momente ale subiectului operei literare apar în fragmentul citat. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să argumentezi că textul citat aparține speciei literare baladă populară. 16 puncte
În compunerea ta, trebuie:
– să numești două trăsături ale baladei populare, ca specie literară;
– să ilustrezi cele două trăsături ale baladei populare, valorificând textul dat;
– să ai un conținut adecvat cerinței formulate;
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Tema mioritică trăiește în conștiința artistică populară sub cele mai diverse specii literare folclorice, de la doină și colind la baladă, și în peste nouă sute de variante. Pe de altă parte, exegeza mioritică numără mii de pagini, în cele mai diferite modalități de abordare, de la simpla intervenție sau comunicare la studiul de câteva zeci sau sute de pagini. În fine, o atare temă (sau operă literară) este profund implicată în definirea spirituală a poporului român. Se poate vorbi, în consecință, despre fenomenul mioritic.

Intuiția că se află în fața unui fenomen care depășește valoarea unui bun folcloric comun au avut-o descoperitorii înșiși ai Mioriței, *Alecu Russo și Vasile Alecsandri, la jumătatea veacului trecut. S-a justificat apoi, într-un secol și jumătate de adâncite cercetări, entuziasmul celor doi.*

(A.Gh. Olteanu, ***Reflexe folclorice în literatura scrisă***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
– numele descoperitorilor *Mioriței;*
– numărul de variante în care circulă balada. **4 puncte**
2. Transcrie enunțul în care sunt enumerate speciile literare sub forma cărora circulă tema mioritică. **4 puncte**
3. Menționează ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele subliniate din fraza: *Intuiția că se află în fața unui fenomen care depășește valoarea unui bun folcloric comun au avut-o descoperitorii înșiși ai Mioriței.* **4 puncte**
4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din enunțul: *În fine, o atare temă (sau operă literară) este profund implicată în definirea spirituală a poporului român.* **4 puncte**
5. Transcrie prima subordonată din fraza subliniată și precizează felul ei. **4 puncte**
6. Scrie o subordonată condițională, având ca regentă propoziția: *Se poate vorbi despre fenomenul mioritic.* **4 puncte**

B. Redactează o compunere de 100 – 300 de cuvinte în care să-ți exprimi opinia despre importanța transmiterii prin scris, prin mijloace diverse (internet, tipărituri etc.), a moștenirii culturale a înaintașilor. 12 puncte
În compunerea ta, trebuie:
– să formulezi opinia;
– să aduci cel puțin două argumente prin care să susții opinia formulată;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 18

SUBIECTUL I (40 de puncte)

Citește următorul text:

N-ați auzit de-un Jian,
De-un Jian, de un oltean,
De un hoț de căpitan
Care umblă prin păduri
Cu doisprezece panduri,
Cu ghebe și cu poturi?
El ia miei de la ciobani,
Armăsari de la mocani,
Fără plată, fără bani!
Și pândește la strâmtori
De despoaie negustori,
Și tot prinde la boieri
De-i curăță de averi!
Toți de dânsul că fugeau,
Toți de el se jeluiau
La domnul, la Caragea.
Domnul potiră-aduna,
După hoț el o mâna.

Iar Jianu-nțelegând
Cele ce-i treceau prin gând
Se-ndruma spre Olt fugind.
Când la Olt, Oltu-i umflat,
Că la munte l-a plouat:
„Măi române, măi podar,
Trage podișca de car
Să mă treci la cela mal
Cu viteazul ist de cal.
Trage podul mai de-a drept
Până nu-ți pun un glonte-n piept,
Nu-mi fii dușman și-mi fii frate
De nu vrei un glonte-n spate."
Dar podarul se gândea
Și cu lene se-ntindea.
Dacă vedea și vedea,
Jian rostul nu-și pierdea.
El se aruncă înot
Cu suflet, cu cal, cu tot.

(***Jianul,*** baladă populară culeasă de Vasile Alecsandri)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.
1. Precizează forma literară pentru următoarele cuvinte: *potiră, ist.* **4 puncte**
2. Motivează folosirea ghilimelelor în textul dat. **4 puncte**
3. Scrie două argumente care să justifice încadrarea textului în genul epic. **4 puncte**
4. Scrie doi termeni aparținând familiei lexicale a cuvântului *pădure.* **4 puncte**

5. Transcrie două versuri care arată motivul pentru care Jianul este urmărit de poteră. **4 puncte**
6. Prezintă semnificația secvenței: *Dar podarul se gândea/ Și cu lene se-ntindea./ Dacă vedea și vedea,/ Jian rostul nu-și pierdea./ El se aruncă înot/ Cu suflet, cu cal, cu tot.* **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minim 150 de cuvinte în care să caracterizezi personajul principal dintr-o baladă populară studiată. 16 puncte
În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi două procedee de caracterizare a personajului;
– să indici două trăsături ale personajului, pe care să le ilustrezi cu exemple din text;
– să ai un conținut adecvat cerinței formulate;
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Un personaj cheie în istoria sașilor brașoveni și a tuturor sașilor din Transilvania a fost Johannes Honterus. S-a născut în Cetate, la sfârșitul secolului al XV-lea, în familia unui meșter pielar. A iubit de mic învățătura. După primii ani de școală la Brașov, a continuat studiile la Viena, apoi la Universitatea din Cracovia. În periplurile sale de învățăcel a dobândit meșteșugul tiparului. Curiozitatea și dorința sa de cunoaștere se întindeau de la cuvinte la tainele universului. A studiat mult și a reușit să scrie, la rândul lui, mai multe volume. Cele mai căutate au fost „Gramatica limbii latine" și „Descrierea Lumii". Erau cărți foarte potrivite pentru folosul școlarilor.

După ce a strâns învățătura, precum albinele polenul, Johannes Honterus s-a întors în orașul său, unde a dăruit tuturor mierea. Acasă, Honterus a reorganizat școala Cetății și i-a convins pe mai marii orașului să ridice pentru aceasta o clădire nouă. Pentru sprijinul învățăceilor, a înființat o tipografie unde s-au lucrat și manuale școlare. Primul atlas pentru elevi din țara noastră a fost tipărit aici. A înființat o bibliotecă școlară cu un număr mare de volume, pentru care a fost construită o clădire specială. Din păcate, frumoasa colecție a ars în marele foc de la sfârșitul secolului al XVII-lea.

(Adriana Scripcariu, ***Patrimoniu cultural. Județul Brașov***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.
1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
– numele orașelor în care a studiat Johannes Honterus;
– titlurile celor mai căutate cărți scrise de Johannes Honterus. **4 puncte**
2. Transcrie enunțul în care apare o comparație. **4 puncte**
3. Menționează ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele subliniate din propoziția: *Primul atlas pentru elevi din țara noastră a fost tipărit aici.* **4 puncte**
4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din propoziția: *În periplurile sale de învățăcel a dobândit meșteșugul tiparului.* **4 puncte**
5. Transcrie propoziția subordonată din fraza subliniată și precizează felul ei. **4 puncte**

6. Realizează expansiunea funcției sintactice a cuvântului subliniat în enunțul următor, menționând rezultatul obținut: *Pentru sprijinul învățăceilor, a înființat o tipografie unde s-au lucrat și manuale școlare.* **4 puncte**

B. Redactează o compunere de 150 – 300 de cuvinte în care să imaginezi și să povestești o întâmplare petrecută în biblioteca școlară înființată de Johannes Honterus. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să narezi evenimentele, în succesiunea lor logică, respectând momentele subiectului;
– să ai două elemente ale cadrului spațio-temporal;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 19

SUBIECTUL I (40 de puncte)

Citește următorul text:

Actul II
Scena III
VETA *singură, apoi* DUMITRACHE și IPINGESCU

VETA: *A scăpat sărmanul... Ce comèdie! Doamne sfinte! Dacă-l prindea Chiriac, îl omora. Vezi dumneata cine mi-a fost soră-mea Zița! D-aia se ținea dumneaei de capul meu să tot batem grădinile; era amorezată. Și eu, proastă, să nu știu nimic, și să-mi fac zile amare cu Chiriac din pricina lui musiu acesta... Bine că a scăpat, vai de el; acum trebuie să-i sfârâie călcâiele pe maidanul lui Bursuc.* (Coboară la masă și se face că lucrează. Ușa din fund se deschide de perete și intră furioși Jupân Dumitrache și Ipingescu cu săbiile scoase.)

JUPÂN DUMITRACHE (înaintează strașnic): *Cocoană! Cine a fost acum aici?* (Ipingescu caută cu ochii în toate părțile, se uită pe sub pat, pe sub masă, peste tot.)

VETA: *Cine să fie?*

JUPÂN DUMITRACHE (fierbând): *Cine să fie?... Știu eu cine să fie? Dacă aș ști, nu te-aș întreba.*

IPINGESCU: *Rezon!* (Caută mereu.)

VETA: *Ei! Știi că ești nu știu cum! Ce vii așa turbat? Uite, cu sabia scoasă, ca la bătălie.*

JUPÂN DUMITRACHE: *Nu râde, cocoană, după ce că pați un afront tocmai la ce-am ținut eu, nu râde; du-te dincolo, cocoană!... De ce nu te-ai culcat pân-acum?*

VETA: *Zău că nu ești în toată firea! Auzi că de ce nu m-am culcat: pentru că nu mi-a fost somn. Ce! Vrei să mă culc și să-mi las lucru? Mâine e sărbătoare, trebuie să mă gătesc să merg la biserică.*

IPINGESCU: *Rezon!*

JUPÂN DUMITRACHE: *Cocoană, du-te dincolo, aici avem treabă; du-te curând.* (Umblă agitat, strigând): *Spiridoane! Spiridoane! Chiriac! Spiridoane! Chiriac!* (Către Veta:) *Rău ai făcut, cocoană!*

VETA: *Ce rău? Ce visezi? Ce-am făcut?*

JUPÂN DUMITRACHE: *Știi dumneata bine! Dumneata să tragi păcatul de ce s-o întâmpla* (sinistru), *că are să se întâmple lucru mare, cocoană, măcar să știu de bine că merg la cremenal!*

VETA: *Ești nebun!* (Aparte:) *Acu nu mai mi-e frică.*

JUPÂN DUMITRACHE (strașnic la culme): *Du-te, cocoană, și nu râde.*

VETA: *Iaca, mă duc.* (Iese râzând la stânga, planul întâi.)

(I.L. Caragiale, ***O noapte furtunoasă***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al fiecăruia dintre următoarele cuvinte: *să batem, să mă gătesc.* **4 puncte**
2. Explică rolul semnului exclamării în secvența: *Spiridoane! Spiridoane! Chiriac! Spiridoane! Chiriac!* (Către Veta:) *Rău ai făcut, cocoană!* **4 puncte**
3. Transcrie două cuvinte formate prin conversiune **4 puncte**
4. Desparte în silabe cuvintele: *furios, dumneata.* **4 puncte**
5. Precizează două moduri de expunere din textul dat. **4 puncte**
6. Explică rolul indicațiilor scenice care însoțesc replicile personajelor în textul dat. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să argumentezi că fragmentul citat aparține genului dramatic. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi patru trăsături ale genului dramatic;
– să ilustrezi două trăsături ale genului dramatic, valorificând fragmentul citat;
– să ai un conținut adecvat cerinței formulate;
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Actuala casă nu are un circuit strict de vizitare. Fiecare cameră poate fi văzută independent de celelalte. În salon – cameră ținută o vreme sub cheie –, unde pe vremea Eminovicești lor aveau loc petrecerile, mai apoi locul unde se închideau copiii să citească, stă azi un dulap de colț, pe rafturile căruia se pot vedea porțelanuri și argintărie, găsite la fundația veche. Tot aici, o lampă, două dulapuri furniruite cu lemn de trandafir – date în zestrea Aglaiei, la Cernăuți –, o oglindă venețiană și lada de zestre a mamei. O casetă de machiaj, care a aparținut poetului pe vremea când era sufleor în trupa de teatru a Ștefaniei Tardini, constituie punctul de interes al vizitatorilor. În vitrine, edițiile Maiorescu, medalia de la Putna (1871) și cea de la Galați (1909), parafa medicului Șerban, fratele poetului, trei fotografii originale ale lui Eminescu, la 19, 34 și 37 de ani (prima – o copie a fraților Șaraga, a doua executată la Iași de Nestor Heck și ultima făcută la Botoșani de Jean Bielig), scrisori din 1881 ale Veronicăi Micle către Eminescu, facsimile după poezii,

traduceri, pagini cu însemnări de gramatică, astrologie, matematică, paleoslavă etc. Aici se afla, în vremea copilăriei poetului, și mult discutata bibliotecă.

(Valentin Coșereanu, ***Istoricul casei de la Ipotești***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
   – patru obiecte din salon;
   – vârsta la care a fost făcută fiecare dintre cele trei fotografii originale ale poetului. **4 puncte**
2. Transcrie cele două enunțuri în care se face referire la destinația pe care o avea salonul pe vremea Eminoviceștilor. **4 puncte**
3. Menționează ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele subliniate din enunțul: *În salon* [...] *stă* <u>*azi*</u> *un dulap de colț, pe rafturile* <u>*căruia*</u> *se pot* <u>*vedea*</u> *porțelanuri și* <u>*argintărie*</u>. 4 **puncte**
4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din propoziția: <u>*Aici*</u> *se afla, în vremea copilăriei* <u>*poetului*</u>, *și mult discutata bibliotecă.* **4 puncte**
5. Contrage subordonata subliniată din prima frază a textului, numind partea de propoziție obținută. **4 puncte**
6. Construiește o frază în care să integrezi propoziția *unde se închideau copiii*, reprezentând un alt tip de subordonată decât în text și menționează felul subordonatei în fiecare dintre cele două situații. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de 150 – 300 de cuvinte în care să-ți exprimi opinia cu privire la rolul cărților, al lecturii în educație. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să-ți prezinți opinia cu privire la rolul cărților, al lecturii în educație;
– să susții opinia cu două argumente, valorificând secvențe din text;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 20

SUBIECTUL I (40 de puncte)

Citește următorul text:

În sfârșit a coborât vrăjitorul. Șotropa, un bătrâior vesel, sfrijit ca un zbârciog, chiomb de un ochi și cu luna plină a cheliei în cap, ținea vergelușa de alun în mână, cosorul de argint înfipt în brâul verde [...]. *Vraciul a întrebat cum, când și în ce fel se întâmplă călcările,* <u>*a descusut*</u> *paznicii, i-a dezbrăcat, le-a cercetat cu luare-aminte mâinile și labele picioarelor, părul de pe piept. A scormonit o moviliță: n-a găsit vrăji îngropate, nici farmece ascunse ... A trecut apoi la câini.* [...] *...dulăul cel bătrân* [...] *cel dintâi se apropie gudurându-se de solomonar și i se lungi supus la picioare, tăvălindu-se în țărână. Așa, rând pe rând, sosiră toți zăvozii stânii, cu cozile pleoștite, spășiți, și îi trecură pe dinainte, ca la un interogatoriu.* [...]

Călugării priveau ca la o întâmplare de pe altă lume.

— Nu-s vinovați, hotărî Șotropa. [...] *Mi-au mărturisit tot.*

Cei de față se priviră uluiți.

— Ai vorbit cu ei?

— Precum văzurăți.

— Ce i-ai întrebat?

— De ce nu se dau la fiară.

— Și ce ți-au spus?

— Mi-au spus că nu e lup.

— Nu e lup?

— Nu. Câinii zic că este om.

— Om?! Și toți se îngroziră și mai mult.

— Om, îi lămuri domol Șotropa. Adică Pricolici. Mai rău ca fiara adevărată.

— Se poate?

— Cum nu! Sunt oameni care se prefac în lupi. Umblă ori singuri, ori înhăitați cu lupi de-i buni, după prăzi...

Monahii ascultau cu mâinile la gură.

— De-aia zăvozii n-au ce le face, adăugă vraciul.

— Se tem? întrebă baciul. [...]

Starețul, când a auzit de <u>*omul-lup*</u> <u>*cunoscut*</u> *de câini, abia s-a ținut să nu sară în sus, s-a prefăcut că nu crede, dar a uitat de șale, de oase hodorogite, a cerut trăsura, a mânat la gară și s-a suit în cel dintâi tren pentru București. Aici a căutat pe bătrânul Teoctist, vechi slujitor în Mitropolie, profesor și mare îndeletnicitor cu ocultismul și magia. S-au închis amândoi în odaie, au citit, au dezbătut și, despărțindu-se apoi, au hotărât ceva tainic.*

Sfatul fățiș al lui Teoctist a fost să încerce întâi botezul. Pricolici se face de obicei copilul care din întâmplare sau din vreo vrajă n-a primit această sfântă taină. Dacă nu izbutește, rămâne glonțul...

(Vasile Voiculescu, ***Schimnicul****)

* *schimnic*, pustnic, sihastru.

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Transcrie două perechi de sinonime. **4 puncte**
2. Explică cum s-au format cuvintele subliniate: *a descusut, omul-lup.* **4 puncte**
3. Motivează utilizarea virgulei în enunțul: *— Nu-s vinovați, hotărî Șotropa.* **4 puncte**
4. Transcrie vocalele din cuvântul *apoi* (*A trecut apoi la câini*). **4 puncte**
5. Menționează două trăsături ale genului epic prezente în text. **4 puncte**
6. Prezintă semnificația secvenței: *Aici a căutat pe bătrânul Teoctist, vechi slujitor în Mitropolie, profesor și mare îndeletnicitor cu ocultismul și magia. S-au închis*

amândoi în odaie, au citit, au dezbătut și, despărțindu-se apoi, au hotărât ceva tainic. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să prezinți două trăsături ale genului epic, pe baza fragmentului dat din *Schimnicul*, de Vasile Voiculescu. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi două trăsături ale textului epic, prezente în textul citat;
– să ilustrezi cele două trăsături, valorificând textul dat;
– să ai un conținut adecvat cerinței formulate;
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Ce-ți dorești să schimbe romanul tău în lumea scriitorimii românești și în mintea și sufletul cititorului neaoș?

Eu am vrut să scriu doar o poveste altfel. Care să se opună cumva invaziei de inorogi, gnomi, elfi, vampiri și vrăjitoare care vine din Vest. Multe dintre aceste personaje și povești funcționează pe copy/paste, însă cititorii, mai ales copiii, le preferă pentru că s-au obișnuit cu stereotipurile lor. Știu la ce să se aștepte și că totul e cu happy-end. Ei bine, avem și noi personajele noastre și le consider nedreptățite pentru că nu sunt în atenția publicului. Suferă pentru că sunt uitate, nepovestite. Și ar fi minunat – nu îndrăznesc să sper la asta – dacă personajele și poveștile noastre ar ajunge și la cei din Vest.

Cine este pricoliciul și de ce l-ai ales pentru a-i încredința un rol atât de important în prima parte a trilogiei tale?

Inițial personajul principal nu era un pricolici. Era un personaj sofisticat, inventat, artificial – un zân. Pricoliciul apărea doar ca supporting character, în Crângul Pantofarilor, un soi de admirator secret al zânului. Un prieten a citit câteva capitole și mi-a spus „Ce tare e pricoliciul!" M-am gândit mai mult la el și mi-am dat seama că reprezintă perfect ceea ce voiam să transmit de fapt – ideea de personaj uitat, nepovestit de mult, sortit să dispară. Personajul care trebuie salvat, primind în dar o poveste. Am avut cumva dreptate, niciunul dintre copiii din școlile prin care am fost nu auzise până acum de pricolici.

(https://razvanvanfirescu.wordpress.com,
Interviu firesc. Despre secretele Țării Vampirilor cu Adina Popescu)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
– titlul articolului;
– cine este personajul principal al cărții. **4 puncte**

2. Transcrie un enunț care face referire la scopul pe care l-a urmărit autoarea. **4 puncte**

3. Menționează ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele subliniate din fraza: *Am avut cumva dreptate, <u>niciunul</u> <u>dintre</u> copiii din școlile prin <u>care</u> am fost nu auzise până <u>acum</u> de pricolici.* **4 puncte**

4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din secvența: *Și <u>ar fi</u>*

<u>minunat</u> – nu îndrăznesc să sper la asta – dacă personajele și poveștile <u>noastre</u> ar ajunge și la cei din Vest. **4 puncte**

5. Numește felul ultimei propoziții din fraza: *Multe dintre aceste personaje și povești funcționează pe copy/paste, însă cititorii, mai ales copiii, le preferă pentru că s-au obișnuit cu stereotipurile lor.* **4 puncte**

6. Realizează extensia funcției sintactice a cuvântului *pricoliciul* (*Ce tare e pricoliciul!*) în propoziția subordonată corespunzătoare, menționând rezultatul obținut. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de 150 – 300 de cuvinte în care să prezinți o întâmplare la care să participe și un personaj din mitologia românească. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să narezi evenimentele, în succesiunea lor logică, respectând momentele subiectului;
– să ai două elemente ale cadrului spațio-temporal;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 21

SUBIECTUL I (40 de puncte)

Citește următorul text:

Eu mă grăbesc, tu te grăbești, el se grăbește.
Îmbătrânesc, îmbătrânești, îmbătrânește.
Ce am iubit? Ce n-am iubit? Ca-n astă poveste
<u>simplă</u> de tot,
scurtă de tot
viața ne este.
Uite-o din nou trece pe drum fata zglobie.
Uite-un băiat floare și-a pus la pălărie.
Uite un prunc, râde în prag, ai, năzdrăvanul!
Uite-un moșneag, tace-n toiag, alb ca troianul.

Muntele ieri ne-<u>ademenea</u>, astăzi ne doare.
S-a împlinit, nu s-a-mplinit visul cel mare?
Cine sunt eu, cine ești tu, cine e dânsul?
Noi am știut zborul înalt, dorul și plânsul...

Zilele trec, zilele vin... Ce va rămâne?
Suflet de lut, necunoscut, suflet de pâine?
Toamnele cresc, grijile cresc, viața descrește.
Eu mă grăbesc,
tu te grăbești,
el se grăbește. [...]

(Dumitru Matcovschi, ***Bucurați-vă***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Propune câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *simplă, ademenea.* **4 puncte**
2. Explică rolul semnului întrebării din enunțul: *Ce va rămâne?* **4 puncte**
3. Extrage un cuvânt derivat și unul obținut prin conversiune din prima strofă, explicând cum s-au format. **4 puncte**
4. Transcrie vocalele din cuvântul *doare* (*astăzi ne doare*). **4 puncte**
5. Transcrie două figuri de stil diferite, apoi numește-le. **4 puncte**
6. Prezintă semnificația versurilor: *Muntele ieri ne-ademenea, astăzi ne doare./ S-a împlinit, nu s-a-mplinit visul cel mare?* **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să prezinți semnificațiile titlului poeziei *Bucurați-vă*, de Dumitru Matcovschi, prin raportare la conținutul textului. **16 puncte**
În compunerea ta, trebuie:
– să formulezi o opinie despre semnificația titlului, prin raportare la conținutul poeziei;
– să-ți susții opinia formulată prin două argumente potrivite, valorificând textul dat;
– să ai un conținut adecvat cerinței formulate;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Întors pe dos, *titlu original* Inside Out, *e cea mai nouă animație Disney/Pixar, regizată de Pete Docter. La debutul în SUA în acest weekend, animația a reușit să strângă 91 de milioane de dolari. Nici producătorii nu s-au așteptat la această sumă. Astfel,* Întors pe dos *ocupă un onorabil loc 2 în topul celor mai bune lansări Pixar.*

În momentul în care Riley se naște în Minnesota, prima sa emoție e Bucuria. În timp ce crește, Bucuriei i se alătură și alte emoții: Tristețea, Frica, Dezgustul și Furia. Fiecare emoție are rolul ei: Bucuria să o facă să fie fericită, Frica să o protejeze, Furia să aibă grijă să i se facă dreptate și Dezgust să aibă grijă să nu fie otrăvită (atât fizic cât și social). Tristețea însă... Nu se știe încă sigur care e rolul ei și e ignorată de restul emoțiilor. Toate aceste emoții au menirea de a construi personalitatea lui Riley. Toate lucrurile merg perfect până când Riley împlinește 11 anișori, iar părinții decid să se mute în San Francisco. Aceasta generează haos printre emoții, iar într-o bătaie între Tristețe și Bucurie, amintirile esențiale sunt pierdute, ceea ce le trimite într-o aventură în întregul creier pentru a repune lucrurile pe drumul cel bun, lăsând Frica, Furia și

Dezgustul responsabile de tot. Pierderea acestor emoții principale face ca cele cinci insule aflate în creierul lui Riley să-și piardă strălucirea, rămânând astfel fără energie. Cele 5 insule reflectă personalitatea lui Riley. Care sunt cele 5 insule?! Insula familiei, insula prieteniei, insula hockey, insula onestității și insula farselor. Fiecare emoție are propria formă. Bucuria este o stea, Tristețea o lacrimă, Mânia e o flacără, Frica un nerv, iar Dezgustul un broccoli. Regizorul a declarat că inspirația acestei animații a fost fiica sa. Docter chiar spunea: „Tot filmul este construit în jurul acestor Emoții pentru a arăta că ele conduc. Noi putem controla felul în care acționăm, dar nu putem alege cum să ne simțim."

(preluat de pe starfilm.com)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din text:
– titlul filmului și numele regizorului;
– emoțiile implicate. **4 puncte**
2. Scrie, pe baza textului de mai sus, numele celor cinci insule. **4 puncte**
3. Precizează genul și cazul cuvintelor subliniate: *insule*, *Emoții* **4 puncte**
4. Indică funcția sintactică și valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în enunțul dat: *Tot filmul este construit în jurul acestor Emoții pentru a arăta că ele conduc. Noi putem controla felul în care acționăm, dar nu putem alege cum să ne simțim.* **4 puncte**
5. Transcrie, din fraza următoare, propoziția subordonată, precizând felul ei: *Nu se știe încă sigur care e rolul ei și e ignorată de restul emoțiilor* **4 puncte**
6. Alcătuiește o frază din două propoziții în care să existe și o subordonată atributivă, introdusă prin conjuncția *să*. **4 puncte**

B. Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, o compunere în care să-ți exprimi opinia despre importanța sentimentelor în viața fiecărui om. **12 puncte**
În compunerea ta, trebuie:
– să explici rolul sentimentelor în viața omului;
– să justifici afirmațiile cu exemple din textul dat și din alte surse;
– să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 22

SUBIECTUL I (40 de puncte)

Citește următorul text:

Așteaptă-mă diseară la fereastră
Cu ochii triști, cu fruntea visătoare...
Am să-ți aduc un braț de crizanteme,
Să-mpodobim iubirea care moare...
Am să-ți aduc un braț de crizanteme...
Sunt flori târzii, sunt florile din urmă,
În viața lor e moartea primăverii,
Cu viața lor iubirea ni se curmă...

Așteaptă-mă diseară la fereastră
Cu fruntea-n mâini, cu ochi pierduți în vis –
Am să-ți aduc un braț de crizanteme
Și cel din urmă cântec ce ți-am scris...

(Victor Eftimiu, ***Crizanteme***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Propune câte un antonim pentru cuvintele subliniate în textul dat: *triști, se curmă.* **4 puncte**
2. Explică rolul cratimei în versul: *Am să-ți aduc un braț de crizanteme.* **4 puncte**
3. Transcrie două cuvinte care conțin diftongi diferiți. **4 puncte**
4. Identifică, în prima strofă a poeziei, un cuvânt derivat și unul compus și arată cum s-au format. **4 puncte**
5. Indică două argumente pentru a încadra textul în genul liric. **4 puncte**
6. Precizează măsura primului vers. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să-ți exprimi opinia, susținută prin argumente adecvate, despre mesajul transmis de textul citat. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
- să formulezi o opinie despre mesajul fragmentului dat;
- să ilustrezi opinia formulată prin două argumente potrivite, valorificând textul dat;
- să ai un conținut adecvat cerinței formulate;
- să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Crizantemele sunt unele dintre cele mai îndrăgite flori de toamnă. Rezistente la temperaturile specifice sezonului rece și deosebite prin inflorescențele viu colorate, crizantemele sunt ideale pentru solul din grădină. Știai că, în spatele tufelor de crizanteme parfumate, se ascund povești mai puțin știute despre florile toamnei?

Crizantemele au început să fie cultivate în China în urmă cu mai bine de 2500 de ani. Călugării budiști au fost impresionați de frumusețea acestor flori, așa că le-au adus în Japonia. Aici, crizantemele au atras rapid admirația capetelor încoronate, astfel că împărații japonezi obișnuiau să-și comande tronuri acoperite în totalitate cu crizanteme. În prezent, crizantema este un simbol al Japoniei, iar anual se organizează un festival dedicat ei, Festivalul fericirii. În plus, orașul Chu-hsien din China a fost denumit după crizantemă. Tot în această țară, crizantema este considerată simbolul toamnei și face parte din grupul Celor patru nobili, alături de orhidee, prun și bambus. De asemenea, în Asia, ceaiul de crizanteme este la mare căutare, întrucât ar avea proprietăți tămăduitoare și ar feri organismul de boli grave, cum sunt bolile cardiovasculare.

(preluat de pe http://gradina.acasa.ro/plante-de-gradina)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să indici următoarele elemente referitoare la textul dat:
   - țara de origine a crizantemei;
   - plantele care fac parte din grupul *Celor patru nobili.* **4 puncte**
2. Indică un argument pentru care asiaticii consumă ceai de crizanteme. **4 puncte**
3. Indică modul și timpul verbelor subliniate în text: *au fost impresionați, ar avea.* **4 puncte**
4. Precizează funcția sintactică și valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în enunțul dat: *Crizantemele sunt unele dintre cele mai îndrăgite flori de toamnă.* **4 puncte**
5. Transcrie, din fraza următoare, propoziția subordonată, precizând felul ei: *Știai că, în spatele tufelor de crizanteme parfumate, se ascund povești mai puțin știute despre florile toamnei?* **4 puncte**
6. Alcătuiește o frază care să conțină o subordonată predicativă introdusă printr-un adverb relativ. **4 puncte**

B. Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, o narațiune în care să prezinți o întâmplare reală sau imaginară petrecută într-o florărie. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
- să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a evenimentelor;
- să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 23

SUBIECTUL I (40 de puncte)

Citește următorul text:

Noi stăm cu ochii duși pe unde,
pe liniști fără de răspuns,
pe nuferi cu-ntrebări rotunde
de necuprins, de nepătruns.

Ce-i mai frumos și cast în baltă
se-nalță din nămol, din fund,
și-n leneșe candori tresaltă
pe taine care nu răspund.

Ce lacrimi ard la suprafață
cu rădăcinile-n noroi?
Ce vieți plâng dincolo de viață,
cu ochi de dincolo de noi?

Sus, poate, zac morminte
și iazul candele-a aprins,
să stea de veghe tainei sfinte
de nepătruns, de necuprins. [...]

(Radu Gyr, ***Nuferi***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Alcătuiește două enunțuri pentru a ilustra omonimia cuvântului *noi*. **4 puncte**
2. Explică rolul virgulei din ultimul vers. **4 puncte**
3. Scrie doi termeni din familia cuvântului *liniște*. **4 puncte**
4. Transcrie cuvintele care conțin diftongi din versul: *să stea de veghe tainei sfinte*. **4 puncte**
5. Transcrie două figuri de stil diferite. **4 puncte**
6. Prezintă semnificația titlului poeziei. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să demonstrezi că poezia *Nuferi*, de Radu Gyr, este un pastel. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi două dintre caracteristicile pastelului;
– să ilustrezi caracteristicile pastelului, valorificând textul dat;
– să ai un conținut adecvat cerinței formulate;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Cartea de nufăr *este o carte despre oameni, scrisă de gnomi, zâne, elfi și alte ființe fermecate din Țara Scânteietoare Mar. Locuitorii acestei țări nu cred în oameni, dar unii*

dintre ei s-au pomenit, în împrejurări cât se poate de misterioase, în lumea noastră. Acești călători fără voie au devenit autorii cărții de față. Ei au adunat în ea observațiile lor și povești despre viața oamenilor. Multe din aceste informații sunt inexacte, caraghioase sau, hai să spunem adevărul, de-a dreptul aberante. Și bineînțeles că sunt incomplete și întâmplătoare, descriind doar ce s-a nimerit sub ochii acestor autori neobișnuiți sau ce li s-a părut interesant. Cu toate astea, am hotărât să lăsăm însemnările așa cum sunt, cu toate erorile privind realitatea omenească, fiindcă interesantă este, în acest caz, nu rigoarea științifică, ci mirarea cu care sunt percepute multe din lucrurile care nouă ni se par banale.

Această carte n-are pretenția de a fi științifică sau riguroasă. Eu sper doar ca munca mea să le fie de folos altor gnomi, zâne și elfi, care ar nimeri într-o tărâșenie ca aceea în care am nimerit eu. De o vreme încoace încetasem să mai cred în amenințările mamei („Dacă nu te duci imediat la culcare, vine Omul și te ia!") și consideram lumea oamenilor o invenție gratuită. Totuși, asemenea tuturor gnomilor mici, adoram și eu poveștile despre zânele și elfii răpiți de oameni și duși de ei în Țara florilor de piatră. Atitudinea mea față de aceste povești s-a schimbat cu câteva primăveri în urmă, când, urmărind într-un ceas al după-amiezii jocul libelulelor albastre deasupra unei flori de nufăr, am ațipit. M-am trezit într-o lume atât de ciudată, încât a fost nevoie de această carte pentru a o descrie.

(Svetlana Dorosheva, ***Cartea din nufăr***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din text:
– numele țării în care locuiesc făpturile fantastice;
– cea mai dură amenințare pentru o creatură fantastică. **4 puncte**
2. Precizează, pe baza textului de mai sus, cu ce scop a fost scrisă această carte. **4 puncte**
3. Numește genul și cazul adjectivelor subliniate: *științifică, altor.* **4 puncte**
4. Indică funcția sintactică și valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în enunțul: *Atitudinea mea față de aceste povești s-a schimbat cu câteva primăveri în urmă, când, urmărind într-un ceas al după-amiezii jocul libelulelor albastre deasupra unei flori de nufăr, am ațipit.* **4 puncte**
5. Transcrie, din fraza următoare, propoziția subordonată, precizând felul ei: *M-am trezit într-o lume atât de ciudată, încât a fost nevoie de această carte pentru a o descrie.* **4 puncte**
6. Alcătuiește o frază din două propoziții în care să existe și o subordonată subiectivă introdusă prin conjuncția *dacă*. **4 puncte**

B. Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, o compunere în care să descrii coperta cărții tale preferate. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi titlul, autorul;
– să prezinți imaginea de pe copertă, raportând-o la conținutul cărții;
– să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 24

SUBIECTUL I (40 de puncte)

Citește următorul text:

Bade, trandafir frumos!
Vrut-ai să te-arăți duios,
Dar te-ai arătat ghimpos
Și din minte tu m-ai scos.
— Vai! Leliță din cel sat!
Ce-ai cerut și nu ți-am dat?
Cerut-ai faguri de miere,
Eu ți-am dat buzele mele;
Cerut-ai o viorea,
Ți-am adus inima mea.
— Dacă vrei dragoste-aprinsă,
Adă-mi gură neatinsă,
Și o inimă fecioară
Ca apa de la izvoară.

(***Bade, trandafir frumos***, doină culeasă de Vasile Alecsandri)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Rescrie, din text, doi termeni care pot fi asociați sensului substantivului *natură*. **4 puncte**
2. Explică rolul cratimei din structura: *ți-am cerut*. **4 puncte**
3. Scrie câte un sinonim pentru cuvintele: *am dat, duios*. **4 puncte**
4. Transcrie, din versurile încadrate, un cuvânt derivat și unul obținut prin conversiune, arătând cum s-au format: *Dacă vrei dragoste-aprinsă,/ Adă-mi gură neatinsă,/ Și o inimă fecioară/ Ca apa de la izvoară* **4 puncte**
5. Transcrie un vers în care apare eul liric. **4 puncte**
6. Indică rima și măsura primelor patru versuri. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să motivezi faptul că textul dat este o doină populară. **16 puncte**
În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi două trăsături specifice doinei, identificate în textul dat;
– să ilustrezi două trăsături ale doinei, valorificând textul dat;
– să ai un conținut adecvat cerinței formulate;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

La sfârșitul secolului al XX-lea, UNESCO realiza un Dicționar internațional de termeni literari. Acesta conținea cuvinte aparținând diferitelor limbi ale lumii. Din limba română nu au fost acceptate decât trei cuvinte de netradus și anume „dor", „doină" și „colindă". Faptul că nu au fost selectate decât trei cuvinte românești l-a intrigat pe Constantin Noica. Acesta menționa că ar fi trebuit introduse multe altele, printre care și „lămurire", „sinea", „întru", „împielițare".

Mai recent, scriitorul Salman Rushdie sugera că pentru a înțelege o societate, cel mai bine ar fi să te uiți la cuvintele ei intraductibile.

Mai jos puteți găsi câteva exemple de cuvinte din diferite limbi străine pentru care limba română nu a găsit un echivalent în traducere.

Ayurnamat *(limba inuktitut a poporului inuit) – o traducere aproximativă ar fi „nu are rost să îți faci griji pentru evenimente ce nu pot fi schimbate";*

Bacheque *(limba lingala) – deși cea mai apropiată traducere a acestui substantiv african ar fi „maestru în escrocherii", „bacheque" are o semnificație mai bogată: acesta este un om care îți va vinde propria-ți mașină (mai ales în cazul în care aceasta a dispărut misterios cu o zi înainte), îți va organiza o ieșire în oraș sau îți face un tur al obiectivelor turistice locale, purtând o cămașă de ultimă modă și cel mai bun ceas de designer;*

Bakku-shan *(limba japoneză) – a vedea o femeie care pare drăguță din spate, dar nu și din față;*

Cafuné *(limba portugheză, în Brazilia) – gestul de a trece degetele prin părul cuiva cu tandrețe;*

Chai-pani *(limba hindi-urdu) – deși tradus mot-a-mot înseamnă „ceai și apă", expresia reprezintă un mod de a descrie micile atenții, cadouri oferite cuiva, de multe ori unui funcționar, pentru ca lucrurile să se petreacă mai repede;*

Dozywocie *(limba poloneză) – „contract parental cu copiii, garantând sprijinul acestora pe tot parcursul vieții".*

(Patricia Lidia, ***Cuvinte pe care limba română nu le poate traduce***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din text:
– numele organizației care a realizat *Dicționarul internațional de termeni literari*;
– cele trei cuvinte românești intraductibile, incluse în dicționar. **4 puncte**
2. Transcrie două cuvinte intraductibile din alte limbi și semnificația lor. **4 puncte**
3. Precizează conjugarea și diateza verbelor subliniate: *nu au fost selectate, nu a găsit*. **4 puncte**
4. Indică funcția sintactică și valoarea morfologică a cuvintelor subliniate din enunț: *Mai jos puteți găsi câteva exemple de cuvinte din diferite limbi străine pentru care limba română nu a găsit un echivalent în traducere.* **4 puncte**
5. Transcrie, din fraza următoare, propoziția subordonată, precizându-i felul: *Faptul că nu au fost selectate decât trei cuvinte românești l-a intrigat pe Constantin Noica.* **4 puncte**
6. Alcătuiește o frază din două propoziții în care să existe și o subordonată completivă directă, introdusă prin pronume nehotărât. **4 puncte**

B. Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, o compunere în care să-ți exprimi opinia despre utilitatea întocmirii unui *Dicționar internațional de termeni literari*. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să explici utilitatea realizării unui astfel de proiect;
– să justifici afirmațiile cu exemple din textul dat și din alte surse;
– să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 25

SUBIECTUL I (40 de puncte)

Citește următorul text:

Numele meu e Olga Tomescu și am doisprezece ani (de fapt, aproape treisprezece, dar mai e puțin până atunci). Sunt în clasa a VI-a. Sunt slăbănoagă, am o claie de păr roșcat veșnic răzvrătit și (mi se spune mereu) cea mai indiferentă față din lume. Ah, și am pistrui, mult prea mulți pistrui – mai ales vara, când stau mult la soare. Sunt înnebunită după ciorapii lungi cu dungi orizontale și, în general, cred că sunt foarte șic. Colegele, în schimb, îmi spun mereu că poate n-ar strica dacă aș începe să mă îmbrac din magazine în care se vând haine din secolul nostru. Niște invidioase.

Toată copilăria am crezut că sunt cea mai grozavă, mai frumoasă și mai deșteaptă fată din lume – sau cel puțin asta mi-au tot repetat ai mei până am ajuns să-i și cred. În fond, era plauzibil. După ce am început să merg la școală, am văzut că nu chiar toată lumea era de acord, ba erau unii care se credeau ei cei mai cei, dar asta, să fim serioși, n-avea cum să fie adevărat. [...]

Locuiesc la Cluj împreună cu mama mea, Ana, într-un cartier aerisit, Andrei Mureșanu, cu case vechi și frumoase, majoritatea construite în perioada interbelică. Avem o casă mică și cochetă. Tata, obsedat de arhitectura din perioada aia, a ținut morțiș să ne împărtășească pasiunea lui, așa că știu zona mai bine decât un agent imobiliar. Locuitorii sunt, în general, oameni de afaceri, medici sau avocați – practic, lume bună.

(Alex Moldovan, ***Olguța și un bunic de milioane***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Precizează mijlocul intern de îmbogățire a vocabularului prin care s-au format cuvintele subliniate în text: *doisprezece, slăbănoagă.* **4 puncte**
2. Explică rolul virgulelor din propoziția: *Locuiesc la Cluj împreună cu mama mea, Ana.* **4 puncte**
3. Transcrie, din penultimul alineat, un cuvânt în care să existe triftong și unul cu vocale în hiat. **4 puncte**
4. Scrie câte un sinonim pentru cuvintele: *deșteaptă, pasiune.* **4 puncte**
5. Transcrie două cuvinte/grupuri de cuvinte care se referă la locul acțiunii. **4 puncte**

6. Formulează două idei principale/secundare. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să caracterizezi personajul-narator, Olguța Tomescu, din textul dat. **16 puncte**
În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi două trăsături ale personajului, identificate în textul dat;
– să ilustrezi două modalități de caracterizare folosite în textul dat;
– să ai un conținut adecvat cerinței formulate;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Municipiul Cluj-Napoca este situat în zona centrală a Transilvaniei, având o suprafață de 179,5 km². Plasat în zona de legătură dintre Munții Apuseni, Podișul Someșan și Câmpia Transilvaniei, orașul se află la intersecția paralelei 46° 46′ N cu meridianul 23° 36′ E. Se întinde pe văile râurilor Someșul Mic și Nadăș și, prin anumite prelungiri, pe văile secundare ale Popeștiului, Chintăului, Borhanciului și Popii.

Prima atestare documentară a unei așezări pe teritoriul de astăzi al Clujului a fost făcută de geograful grec Claudius Ptolemeu, care a menționat aici una dintre cele mai însemnate localități din Dacia, cu numele Napoca. Cea dintâi atestare a Napocii romane datează din perioada imediat următoare războaielor de cucerire a Daciei, din anii 107 – 108, și constă dintr-o bornă militară, descoperită la Aiton, rezultată de la construcția unui drum strategic imperial.

Ea devine așezare urbană (civitas) în timpul împăratului Hadrian, în anul 124 d.H., sub numele de Municipium Aelium Hadrianum Napoca, atestat în inscripții. Ajunsă capitală a provinciei, Napoca este ridicată apoi la rangul de colonia, fiind denumită Colonia Aurelia Napoca, privilegiu acordat de Marcus Aurelius sau de Commodus.

Cetatea Clujului și-a câștigat până în secolul al XV-lea recunoașterea europeană. Arhitectura specifică europeană, stilul gotic târziu se regăseau în Biserica Romano-Catolică „Sfântul Mihail", dar și în multe case particulare. După încheierea Primului Război Mondial și înfăptuirea Marii Uniri, Transilvania a intrat în componența Regatului României. Municipiul Cluj a fost în continuare reședința județului Cluj (interbelic). În 1940, Clujul a revenit sub coroana maghiară prin Dictatul de la Viena. Forțele armate maghiare și germane care controlau orașul au fost respinse de trupele române și sovietice în octombrie 1944. Prin Tratatul de la Paris din 1947, Clujul a intrat din nou în componența României

(http://prezentare-cluj-napoca-informatii)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din text:
   – primul nume al orașului Cluj;
   – documentul care permite revenirea Clujului în componența României.
   4 puncte

2. Scrie, pe baza textului de mai sus, în ce constă prima atestare documentară a orașului. **4 puncte**

3. Precizează genul și cazul numeralelor subliniate: *cea dintâi, 124*. **4 puncte**

4. Indică funcția sintactică și valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în enunțul: *Prima atestare documentară a unei așezări pe teritoriul de astăzi al Clujului a fost făcută de geograful grec Claudius Ptolemeu, care a menționat aici una dintre cele mai însemnate localități din Dacia, cu numele Napoca.* **4 puncte**

5. Transcrie, din fraza următoare, propoziția subordonată, precizând felul ei: *Prima atestare documentară a unei așezări pe teritoriul de astăzi al Clujului a fost făcută de geograful grec Claudius Ptolemeu, care a menționat aici una dintre cele mai însemnate localități din Dacia, cu numele Napoca.* **4 puncte**

6. Alcătuiește o frază din două propoziții în care să existe și o subordonată completivă indirectă, introdusă prin adverb relativ. **4 puncte**

B. Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, o compunere în care să descrii obiective dintr-o zonă turistică. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal al descrierii;
– să prezinți două trăsături ale zonei turistice pentru care ai optat;
– să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 26

SUBIECTUL I (40 de puncte)

Citește următorul text:

În penarul Lianei nu există multe creioane neascuțite, pixuri stricate sau stilouri fără cerneală; totul este mereu aranjat și verificat. Însă ieri, la ora de pictură, când a dorit să-și pună la loc pensula preferată, a așezat-o din greșeală în alt loc, iar când a ajuns acasă a găsit-o jumulită.

„Acum nu mai am ce să fac cu ea, s-a gândit Liana. Dar pentru că a fost pensula mea preferată, n-o voi arunca." Și a așezat-o într-o cutie cu obiecte nefolositoare.

— Suntem prea multe! s-a plâns o cutie muzicală stricată. Sigur o să ne arunce sau o să ne pună pe foc!

— Nu-ți face griji, ne mută doar, a explicat un câine de jucărie fără un picior. [...]

— Eu eram o rochie tare îndrăgită de stăpână, însă moliile mi-au mâncat mâneca dreaptă și acum nu mai pot fi purtată, așa că m-au aruncat aici...

— Și eu un cavaler din porțelan atât de mândru și de viteaz exilat din cauza brațului pierdut în bătălie, după atâția ani petrecuți în glorie, ce dezamăgire! [...]

— De ce vă tot plângeți? Chiar dacă acum sunteți stricate, trebuie să vă amintiți cu bucurie de vremurile trecute! Chiar dacă nu mai puteți dansa așa cum ați făcut-o odată, tot mai puteți visa și spera la timpuri când veți fi, poate, reparate și veți deveni din nou folositoare.

— Noi suntem niște biete obiecte, noi trăim doar în trecut și prezent, căci atunci când ne stricăm, viitorul ne este luat. Și, oricum, chiar dacă am visa, tot nu ne vom putea vedea visele...

— Ba puteți, eu vă voi arăta cum puteți visa, căci sunt o pensulă și știu să pictez...

(Teodora Vaman, ***Vise pline de culoare***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Scrie câte un sinonim contextual pentru cuvintele subliniate în textul dat: *nefolositoare, dezamăgire*. **4 puncte**

2. Explică rolul semnului întrebării în replica: *— De ce vă tot plângeți?* **4 puncte**

3. Transcrie, din primul alineat, câte un cuvânt care conține diftong și triftong. **4 puncte**

4. Explică modul de formare a cuvântului *neascuțit*. **4 puncte**

5. Formulează două idei principale/secundare din textul dat. **4 puncte**

6. Numește două moduri de expunere prezente în textul dat.

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să motivezi faptul că textul dat aparține unei creații epice. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi două dintre trăsăturile definitorii ale genului epic, identificate în text;
– să ilustrezi aceste trăsături prin exemple extrase din text sau prin comentarea acestora;
– să ai un conținut adecvat cerinței formulate;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Proiectul ambițios de susținere a lecturii în rândul copiilor cu vârste cuprinse între 10 și 16 ani al celor de la Editura Arthur, colecția „Cărțile mele", s-a îmbogățit cu un nou volum, Ce poți face cu două cuvinte – juniorii.

După cum vă puteți da seama și din titlu, volumul este scris și ilustrat de copii. Este vorba de textele câștigătorilor concursului Locuiește în poveste, *copii care au fost în tabără de creație în luna august, la Moeciu, împreună cu Liviu Papadima, Florentina Sâmihăian, Ioana Nicolaie, Simona Popescu, Adina Popescu și Laura Grünberg. Desigur, și de cei 10 ilustratori care au transformat această carte într-o bucurie nu numai textuală, ci și vizuală.*

Ilustrația de pe copertă este semnată de Iasmina Răceanu, o fetiță de doar 14 ani, pe care cei mai mulți dintre voi o știți deja de pe 1 Decembrie, când unul dintre desenele sale a devenit doodle-ul afișat pe pagina Google.

Textele din volum sunt semnate de 20 de autori cu vârste cuprinse între 8 și 16 ani, selectați de juriul concursului Locuiește în poveste, *format din Liviu Papadima, Florentina Sâmihăian, Simona Popescu și Ioana Nicolaie din mai mult de 1 000 de texte*

primite la redacție de membrii Editurii Arthur, cel de-al 21-lea scriitor fiind preferatul membrilor comunității de lectură eucitesc.ro.

(Evelina Bidea, ***Un volum al celor mici: Ce poți face cu două cuvinte – juniorii***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din text:
– titlul concursului la care au participat copiii;
– localitatea în care a avut loc tabăra de creație. **4 puncte**

2. Scrie, pe baza textului, prin ce este cunoscută ilustratoarea care a realizat desenul de pe copertă. **4 puncte**

3. Indică genul și cazul substantivelor subliniate: *pagina, textele.* **4 puncte**

4. Scrie funcția sintactică și valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în fraza următoare: *După cum vă puteți da seama și din titlu, volumul este scris și ilustrat de copii.* **4 puncte**

5. Transcrie, din fraza următoare, propoziția subordonată, precizând felul ei: *Ilustrația de pe copertă este semnată de Iasmina Răceanu, o fetiță de doar 14 ani, pe care cei mai mulți dintre voi o știți deja de pe 1 Decembrie...* **4 puncte**

6. Alcătuiește o frază din două propoziții în care să existe și o subordonată circumstanțială consecutivă, introdusă prin *de*. **4 puncte**

B. Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, o compunere în care să prezinți cartea ta preferată. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să redai, pe scurt, subiectul cărții;
– să prezinți protagoniștii;
– să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 27

SUBIECTUL I (40 de puncte)

Citește următorul text:

Pe măsură ce se apropia de casă, emoțiile îi încurcau respirația, iar inima îi ticăia în urechi. A împins ușa, iar în hol au întâmpinat-o două valize mari, cele cu care merseseră cândva în vacanță, și mai multe grămezi de haine și de lucruri. A privit năucită și, când în ușa bucătăriei a apărut capul mamei, a întrebat-o: Mergem la mare? Acuma, iarna, iubita? i-a răspuns, pufnind-o râsul. Ne mutăm din nou la apartament? Mama a dat din cap că nu, împăturind grijulie un pulover. Apoi și-a amintit de ta-ta-taam, ghici ce notă am luat la caligrafie, dar nu i s-a părut un moment potrivit, așa că doar a anunțat

că doamna i-a apreciat tema și luase notă maximă. Bravo, iubita, mă bucur foarte mult, i-a spus mama, fără să o privească, de parcă ar fi vorbit cu șosetele pe care le băga una în cealaltă. Gura îi era uscată ca sugativa. [...]

S-a cuibărit în pat, gândindu-se cu amărăciune că nimeni nu-și dăduse seama că ajunsese mai devreme acasă, nimeni nu se întrebase dacă e bolnavă, dacă școala a luat foc sau, așa cum se întâmplă în fiecare zi, dacă îi e foame. Sufletul o apăsa ca o bilă mare, caldă, iar lacrimile îi furnicau obrajii. Într-un târziu, a intrat mama, s-așezat pe vine lângă pat și i-a explicat că a doua zi dimineața trebuia să plece în Italia, pentru că a găsit ceva de muncă acolo, era foarte urgent, se ivise pe neașteptate, va sta o perioadă scurtă, cât să facă rost de bani, apoi se vor muta cu toții înapoi în apartament, așa cum mai plecaseră și alții de pe strada lor, tatăl Veronicăi, de exemplu, îi părea bine de nota la caligrafie, ea va trebui să fie o fetiță bună, îi va trimite păpuși și dulciuri, timpul va trece repede, va sta până la vara sau până la toamnă.

(Dan Lungu, ***Fetița care se juca de-a Dumnezeu***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Scrie doi termeni din familia lexicală a substantivului *casă*. **4 puncte**

2. Explică rolul virgulelor din structura: *Bravo, iubita, mă bucur...* **4 puncte**

3. Transcrie din textul încadrat doar cuvintele care conțin hiat. **4 puncte**

4. Transcrie două cuvinte derivate și arată cum s-au format. **4 puncte**

5. Formulează două argumente prin care să demonstrezi că textul aparține genului epic. **4 puncte**

6. Scrie două idei principale/secundare. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să îți exprimi opinia, susținută prin argumente adecvate, despre mesajul transmis de fragmentul dat din *Fetița care se juca de-a Dumnezeu*, de Dan Lungu. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să formulezi o opinie despre mesajul fragmentului dat;
– să-ți susții opinia formulată prin două argumente potrivite, valorificând textul dat;
– să ai un conținut adecvat cerinței formulate;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Din păcate, situația financiară a românilor nu este una tocmai minunată, iar din cauza acestui lucru, mulți părinți au decis să plece în străinătate, pentru a le putea oferi copiilor un trai decent. Conform unui studiu apărut pe Salvați Copiii România, *în anul 2012, 79 901 părinți au plecat în străinătate, lăsându-și odraslele acasă, uneori în grija unui părinte sau, în cele mai multe cazuri, în grija bunicilor.*

Potrivit specialiștilor, o mare parte dintre copiii care au părinții plecați în străinătate suferă enorm. Atât în cazul copiilor de școală gimnazială, cât și al celor de liceu s-au văzut transformări majore în ce privește rezultatele obținute la școală, aceștia devin

lipsiți de interes, notele lor scad din ce în ce mai mult, iar mulți rămân repetenți sau abandonează școala, mai ales în cazul liceenilor. S-a constatat faptul că elevii de liceu care au părinții plecați în străinătate au cele mai multe absențe. De obicei, în familiile în care mama este plecată, copilul cel mai mare preia rolul de părinte protector, iar dacă este vorba despre o fată, aceasta preia activitățile casnice ale mamei sale. Fetele își pierd astfel copilăria, maturizându-se mult mai devreme.

Potrivit psihologilor, 80% dintre copiii care au părinții plecați în străinătate suferă de depresie și se îmbolnăvesc de dorul părinților, mulți dintre ei având uneori chiar gânduri sinucigașe.

(Giulia Jessica, ***Traumele copiilor cu părinți plecați în străinătate***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din text:
   – cauza care îi determină pe părinți să plece în străinătate;
   – boala de care se suferă copiii cu părinți plecați în străinătate. **4 puncte**
2. Enumeră, pe baza textului de mai sus, două consecințe ale plecării părinților în străinătate. **4 puncte**
3. Precizează modul și timpul verbelor subliniate în text: *s-au văzut, preia.* **4 puncte**
4. Scrie funcția sintactică și valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: *Potrivit psihologilor, 80% dintre copiii care au părinții plecați în străinătate suferă de depresie și se îmbolnăvesc de dorul părinților.* **4 puncte**
5. Transcrie propoziția subordonată, precizând felul ei: *...dacă este vorba despre o fată, aceasta preia activitățile casnice ale mamei sale.* **4 puncte**
6. Alcătuiește o frază din două propoziții în care să existe și o subordonată circumstanțială de cauză, introdusă prin *cum*. **4 puncte**

B. Redactează în 150 – 300 de cuvinte o compunere în care să demonstrezi că fragmentul dat face parte dintr-un text nonliterar. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să numești două trăsături ale textului nonliterar;
– să ilustrezi cele două trăsături identificate în textul dat;
– să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 28

SUBIECTUL I (40 de puncte)

Citește următorul text:

Pe-nserate, după o zi foarte călduroasă, aștept într-o stație mică de pe linia Brașov – Cluj, trenul accelerat care merge spre Pesta... N-aștept mult... Trenul sosește... Repede-mi iau sacul de drum și mă duc la cel mai apropiat vagon de clasa a doua; n-am vreme s-aleg: trenul pleacă-ndată. M-am suit, a fluierat, pornește. E foarte cald în vagon și lume multă mai ales în coridor, unde se vorbește tare în mai multe limbi și miroase strajnic a funingine de lignit amestecat cu trabuc popular. Intru într-un compartiment, unde văd loc gol; îmi pun sacul în plasa de sus și m-așez într-un colț lângă ușă. În compartimentul meu, sunt deocamdată numai două persoane. Deși lampa îmbrobodită aruncă o lumină foarte slabă și nu pot distinge figurile, înțeleg după siluete că e o pereche tânără, un domn și o damă, cari șoptesc foarte încet; cât de încet însă, și cu toată uruitura ritmată a roatelor, cari sfârâie acum cu o viteză onorabilă, tot prind din șoaptele tinerei perechi câteva cuvinte:

— Dracul l-a mai adus și p-ăsta! zice dama.

— Taci! zice domnul; să n-auză! Poate-i român...

„A! Așa ți-e vorba? zic eu în gândul meu; bine!"

Gândind astfel, mă-nchei până jos la waterproof, îmi apăs șapca pe ochi și mă rezem cu ochii mijiți, ca și cum m-aș așeza pe somn. Dar n-apuc să isprăvesc mișcarea și aud lângă mine, la ușa compartimentului, tușind cineva tare și scurt de trei ori, așa că fără voie mă ridic și mă uit ca la un semnal ce mi s-ar da după-nvoială. O doamnă în vârstă – o văz bine la lumina lămpii din coridorul vagonului; ea a tușit. E un fel de mahalagioaică... N-o cunosc... Mă reașez la loc și, întorcând privirea înăuntrul compartimentului, văz că domnul a trecut lângă ușă în capătul cestălalt al banchetei, drept în fața mea. Închiz un moment ochii.*

— Pardon! auz un glas de femeie...

Și simț că mă-nghioldește cineva împingându-mi genuchii. Mi-i retrag cât pot și deschid ochii. Cocoana care a tușit adineaori ajută pe un domn destul de burtos să treacă din coridor în compartiment. Domnul intră cu pasul nu prea sigur și, ținut de cocoana de-aproape, merge, clătinat de mișcarea trenului, să se așeze greoi în capătul celălalt al banchetei mele lângă fereastră, față-n față cu doamna cea tânără, care pare c-a adormit.

— Cocoană Sofițo, zice domnul cam gâfâind, dă-ntr-o parte perdeluța de la lampă, mi-am pierdut pernița...

(I.L. Caragiale, ***Lună de miere***)

* *waterproof*, impermeabil, haină de ploaie.

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Numește mijlocele interne de îmbogățire a vocabularului prin care s-au format cuvintele subliniate în textul dat: *astfel, tare.* **4 puncte**
2. Explică rolul virgulelor în enunțul: *— Cocoană Sofițo, zice domnul cam gâfâind,...* **4 puncte**
3. Scrie doi termeni din familia cuvântului *repede.* **4 puncte**
4. Notează un sinonim al cuvântului *persoană* și un antonim al cuvântului *repede.* **4 puncte**

5. Formulează două idei principale/secundare din textul dat. **4 puncte**
6. Transcrie un pasaj prin care să ilustrezi prezența monologului. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să prezinți trăsături specifice unui text epic, pe baza fragmentului dat din *Lună de miere* de I.L. Caragiale. **16 puncte**
În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi două dintre trăsăturile definitorii ale schiței, identificate în text;
– să ilustrezi aceste trăsături prin exemple extrase din text sau prin comentarea acestora;
– să ai un conținut adecvat cerinței formulate;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Când plecăm în călătorie cu trenul există câteva reguli de care trebuie să ținem cont atât pentru confortul nostru, cât și al celorlalți pasageri cu care suntem vecini de vagon sau compartiment.

Prima este punctualitatea. Vom ajunge la gară cu cel puțin 15 minute înainte de ora de plecare, pentru a avea timp să găsim linia la care e tras trenul, vagonul și compartimentul în care avem locuri rezervate, pentru a ne instala bagajele. În cazul în care biletele de tren trebuie cumpărate în ziua plecării, vom ajunge cu cel puțin o jumătate de oră înainte, pentru a avea timp să cumpărăm biletele.

Gențile în care vă transportați bagajele trebuie să fie de voiaj sau geamantane tip troler, acestea fiind de obicei dotate și cu roți, pentru deplasarea mai ușoară. Sunt indicate rucsacurile pentru deplasările la munte. Nu exagerați cu bagajele, nu puteți ocupa tot spațiul de deasupra scaunelor din compartiment cu bagajele dumneavoastră. Mai sunt și alți călători cu bagaje.

În cazul în care aveți bilet fără loc rezervat, deci pe culoar, în picioare, nu veți pune bagajele în primul_compartiment pe care îl vedeți gol, ocupând locul destinat bagajelor celor care au locuri rezervate în acel compartiment. Le veți păstra lângă dumneavoastră, pe culoar, așezate în așa fel încât să nu blocați accesul pasagerilor.

Dacă părăsiți compartimentul sau vagonul, e bine să nu lăsați bani, acte nesupravegheate. Dacă sunteți în grup, rugați un prieten să vă supravegheze bagajul. Dacă aveți de făcut o călătorie lungă, pe parcursul nopții, închideți compartimentul/cușeta. Nu deranjați alți călători care vor să doarmă, ținând lumina aprinsă pentru a citi.

La intrarea în compartiment veți saluta ceilalți călători. Puteți avea o conversație legată de traseu, de zona prin care treceți, puteți împărtăși impresii legate de alte excursii în zonă, evitând subiectele personale. Ajunși la destinație, la ieșirea din compartiment vă veți lua rămas-bun de la ceilalți pasageri, urându-le drum bun sau concediu plăcut.

(C.M., ***Bune maniere: Călătoria cu trenul. Câteva reguli de care trebuie să ținem cont atunci când călătorim cu trenul***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.
1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din text:
– conținutul bagajului de mână;
– formatul bagajului. **4 puncte**
2. Scrie, pe baza textului, ce trebuie să facă un călător când intră și când iese din compartiment. **4 puncte**
3. Numește cazul și gradul de comparație al adjectivelor subliniate în textul dat: *mai ușoară, lungă.* **4 puncte**
4. Scrie funcția sintactică și valoarea morfologică a cuvintelor subliniate din următoarea frază: *Nu deranjați alți* călători care vor să doarmă ținând lumina aprinsă *pentru a citi*. **4 puncte**
5. Transcrie, din fraza următoare, propoziția subordonată, precizând felul ei: *Puteți avea o conversație legată de traseu, de zona prin care treceți, puteți împărtăși impresii legate de alte excursii în zonă, evitând subiectele personale.* **4 puncte**
6. Alcătuiește o frază din două propoziții în care să existe și o subordonată circumstanțială concesivă, introdusă prin *chiar dacă*. **4 puncte**

B. Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, o narațiune în care să redai o întâmplare reală sau imaginară petrecută într-un tren. **12 puncte**
În compunerea ta, trebuie:
– să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a evenimentelor;
– să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
– să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 29

SUBIECTUL I (40 de puncte)

Citește următorul text:

E pauză și ce e interesant e că Sam și Zvanu n-au ieșit afară. Ăștia cu care îmi făcusem io trupă mai demult, dacă ați uitat despre cine e vorba. Nu prea știu cum o să le spun io acuma că îi las baltă și îmi fac formație cu Costi. Probabil că pe undeva se așteaptă. Pentru că, dacă stau să mă gândesc, noi n-am mai făcut o repetiție ca lumea de o groază. De o lună și ceva. Într-un fel, formația asta s-a și dărâmat. Mai rezistă așa, în virtutea inerției. Ne mai băteam noi cu cărămida în piept, dar de cântat din părți. Pun pariu că ăștia acuma or să facă gât. [...]

Aia de istorie a intrat. Suspect de repede. De obicei mai stă la o bârfă prin cancelarie. Săru' mânaaaa. Am baftă, n-a ajuns cu strigatul catalogului la mine. Cum mă văd, Sam

și Zvanu întorc capul. Mă evită. Păi siiigur, acuma s-au băşicat. Aoleu, Pensionare, cin' ți-a dat voie să stai acolo? Pe locul meu s-a așezat idiotul, în spate, lângă Stan, Zvanu și Dochia. Din bancă rânjește la mine. Profa îmi face morală, evident. N-am auzit că a sunat. E soneria defectă. [...]

Bine, stai jos. O fi având pretenția să-i și mulțumesc că-mi face hatârul să mă primească. Ei bine, nu-i zic nimic. Cică am deja două absențe. Aici trebuie să fac o figură nedreptățită, io, nu se poate, e o greșeală. Oricum, fac rost de o scutire. Cincizeci, poate scap și mai ieftin și se rezolvă. Cu încă o absență îmi spune că mă pot considera corigent. Ia să pun mâna pe carte. Cum la română se poate să ai nouă și la mine nu treci niciodată de șase? Uite că se poate. Vorbește printre dinți, nici nu deschide gura. Asta o face și mai înfricoșătoare. Dacă așa ceva e posibil. Asta a fost profă la o închisoare de femei. [...]

Unde să stau acuma? Ăia din spate tocmai au văzut ceva nemaipomenit de interesant pe geam și trebuie să comenteze. E clar că au aflat despre despărțire. Oricum, io, de fapt, stau în prima bancă, aici m-a așezat dirigu'. Aici poate mă liniștesc. M-a așezat lângă Simona, o legumă pe care n-o băga nimeni în seamă și chiar n-ai ce vorbi cu ea. Că mă duceam în spate, e altceva. O rog pe Simona să-mi dea și mie o foaie. Și una bucată pix, dacă se poate. Se poate. Rupe o foaie de la mijlocul caietului, se agită, se precipită. Ce stresată e fata asta!

(Sorin Stoica, ***Aia de istorie***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Transcrie câte un cuvânt format prin compunere, respectiv prin conversiune, din ultimul alineat și precizează cum s-au format. **4 puncte**
2. Indică numărul de litere și de sunete din cuvintele: *obicei, cinci.* **4 puncte**
3. Integrează într-un enunț un antonim al cuvântului *ieftin.* **4 puncte**
4. Explică grafia *săru' mânaaaa.* **4 puncte**
5. Prezintă două argumente care justifică încadrarea textului în genul epic. **4 puncte**
6. Scrie o caracterizare de 80 – 100 de cuvinte a personajului-narator. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să îți exprimi opinia, susținută prin argumente adecvate, despre comportamentul protagonistului. 16 puncte

În compunerea ta, trebuie:
- să formulezi o opinie despre comportamentul protagonistului;
- să justifici opinia formulată prin două argumente potrivite, valorificând textul dat;
- să ai un conținut adecvat cerinței formulate;
- să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Olimpicii la matematică ai României au obținut șase medalii – una de aur, patru de argint și una de bronz – la Olimpiada Internațională de Matematică 2015. Medalia de aur a fost câștigată de Simona Diaconu, de la Liceul Internațional de Informatică din București, singura fată din lotul României. Clasamentul pe echipe al competiției a fost dominat de SUA și de țările asiatice, iar România a ocupat locul 13 la nivel mondial și primul loc între țările UE. Olimpiada Internațională de Matematică 2015 s-a desfășurat în perioada 4 – 15 iulie 2015, în Chiang Mai, Thailanda. Aceasta este a 56-a ediție a competiției, la care au participat 577 elevi din 104 țări. Au avut de rezolvat 6 probleme, fiecare notată cu 7 puncte. Punctajul maxim, 42, a fost obținut de un singur elev: Zhuo Qun (Alex) Song din Canada. Toți cei șase elevi ai echipei României au obținut medalii.

Simona Diaconu a absolvit vara aceasta Liceul Internațional de Informatică din București, iar anterior a urmat studiile Liceului Teoretic „Spiru Haret" din Tecuci. La Olimpiada Internațională de Matematică 2015, Simona Diaconu a obținut medalie de aur cu 27 puncte din 42, ocupând poziția 32 în clasamentul individual. Aceasta este a doua participare la internaționala de matematică pentru Simona, după ce anul trecut a obținut medalie de argint în competiție. Tot anul acesta, Simona a obținut medalie de argint la Olimpiada Balcanică de Matematică 2015 și medalie de aur la Olimpiada Europeană de Matematică pentru Fete 2015.

În 2014, Simona Diaconu a câștigat medalie de aur la Olimpiada Europeană de Matematică pentru Fete, unde România a ocupat locul 3 pe națiuni. Simona a participat de trei ori la această competiție și a câștigat aur de fiecare dată. În 2013, a obținut medalie de aur la Olimpiada Balcanică de Matematică pentru seniori, unde România s-a clasat pe primul loc pe națiuni. Tot medalie de aur a obținut și la Olimpiada Internațională Pluridisciplinară Tuymaada 2013, iar în 2011 Simona Diaconu a luat argintul la Olimpiada Balcanică de Matematică.

„Este și a fost o experiență interesantă să fiu singura fată [în lotul olimpic național de matematică], însă m-am obișnuit cu asta acum mult timp. Sunt multe sentimente care apar și care au apărut de-a lungul timpului [...] *pentru că sunt puține lucruri comune între mine și colegii mei, sincer vorbind. Însă am făcut o alegere și mi-o asum", a declarat Simona Diaconu.*

(preluat de pe hotnews.ro)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din text:
   – numărul elevilor români participanți la olimpiadă;
   – numele elevului ce a obținut punctajul maxim și țara din care provine el. **4 puncte**
2. Scrie, pe baza textului de mai sus, două performanțe extraordinare ale Simonei Diaconu. **4 puncte**
3. Precizează conjugarea și timpul verbelor subliniate: *au obținut, apar.* **4 puncte**
4. Scrie funcția sintactică și valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în propoziția următoare: *Medalia de aur a fost câștigată de Simona Diaconu, de la Liceul Internațional de Informatică din București, singura fată din lotul României.* **4 puncte**
5. Transcrie, din fraza următoare, propoziția subordonată, precizând felul ei: *În 2014, Simona Diaconu a câștigat medalie de aur la Olimpiada Europeană de Matematică pentru Fete, unde România a ocupat locul 3 pe națiuni.* **4 puncte**
6. Alcătuiește o frază din două propoziții în care să existe și o subordonată predicativă, care să aibă ca termen regent verbul *a rămâne.* **4 puncte**

B. Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, o compunere în care să descrii un coleg/o colegă cu rezultate deosebite la învățătură. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
- să prezinți câte două trăsături (fizice și morale) pe care le consideri caracteristice colegului/ colegei respectiv(e), motivându-ți alegerea;
- să utilizezi două imagini artistice diferite în descrierea lui/ei;
- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
- să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 30

SUBIECTUL I (40 de puncte)

Citește următorul text:

Actul I
Scena 1
ION, FROSA

FROSA (i se aude glasul din camera stăpânei): *Ce-i, cine-i acolo?* (Privește în scenă, după o clipă, numai capul scos prin deschizătura ușii. Speriată la început, are acum un gest de liniște, dar și de ciudă că și-a făcut spaimă din nimic). *Ptiu, că iar mi-ai smuls inima de spaimă.* (Vorbind cu stăpâna, care e dincolo în încăpere.) *Nu-i nimic, săru' mâna. A venit „dânsul" de la bancă.* (Rămâne în scenă după ce a închis ușa.) *Ba nu, zău, că nu-ș' ce să mai zic! Cum intri pe ușe, faci ce faci și mă treci prin răcorile morții.* (Apropiere de masă). *Da' ce-ai rămas așa?*

ION (a ridicat încet privirile, se uită la servitoare și clatină capul, trist): *Lasă-mă, Froso, că-mi vine să plâng! Tu nu vezi ce pagubă și ce nenorocire?* (Moale, pe scaun.) *Mai bine mă călca tramvaiul sau mă intoxicam, la prânz, cu ciuperci.*

FROSA: *Păcatele mele, da' ce făcuși?*

ION (aproape cu disperare): *Patru, și toate frumoase! Patru, și le caut de o lună! Abia le-am găsit, după ce am răscolit toate magazinele din centru; într-o prăvălioară de pe Dudești. Patru – toate frumoase, toate scumpe.* (Ridică plăcile, bucățele și i le arată îndurerat.) [...]

FROSA (dimpotrivă, are motive să se bucure): *Acu am înțeles și spui drept: mai bine că s-au spart! Ori te pomenești că iar ne-ai adus în casă ...*

ION (a tresărit): *Patefonul? Sigur că l-am adus, nu era să-l las cadou reparatorului.*

FROSA: *Vai de mine, că iar ai să ne faci balamuc. Abia scăpasem de pacoste. Iar o s-o doară capul pe stăpână...*

(G.M. Zamfirescu, ***Idolul și Ion Anapoda***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Transcrie două cuvinte a căror formă nu este recomandată de actualele lucrări normative de specialitate. **4 puncte**
2. Explică rolul apostrofului în replica: *Păcatele mele, da' ce făcuși?* **4 puncte**
3. Indică fenomenul fonetic prezent în cuvintele: *speriată, prăvălioară.* **4 puncte**
4. Extrage din replica subliniată un cuvânt derivat și unul obținut prin conversiune și arată cum s-au format. **4 puncte**
5. Explică rolul textului plasat între paranteze. **4 puncte**
6. Numește cauza suferinței lui Ion. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să motivezi apartenența la genul dramatic a textului dat. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
- să precizezi două dintre trăsăturile definitorii ale genului dramatic, identificate în text;
- să ilustrezi aceste trăsături prin exemple extrase din text sau prin comentarea acestora;
- să ai un conținut adecvat cerinței formulate;
- să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Gramofonul nașului, produs în 1898, ce l-a impresionat în copilărie cu pâlnia sa de rezonanță, din alamă, apoi și vizita la un prieten de familie, în căsoaia căruia a observat un patefon uitat de pe vremuri, i-au trezit pasiunea față de gramofoane, patefoane, considerate pe timpuri camarazii de petrecere ai bunicilor și părinților noștri, acasă și la iarbă verde. L-am găsit în atelierul său, unde asculta Tango țigan *de Gogu Botea, cântat de tenorul V. Fintea la cel mai mic patefon turistic, produs în Sankt Petersburg, alături ținându-i companie motanul Mochiu, care torcea pe un scaun, dând alene din coada albă.*

„Acest tangou îmi aduce aminte de anii copilăriei și îl ascult la patefonul defectat de mine și fratele meu, își deapănă amintirile zâmbind profesorul Mușinschi. Este al bunelului de pe tată", ne arată spre instrumentul muzical ce a căpătat strălucirea de pe timpuri, după o restaurare îndelungată. „Acest patefon a fost pe timpuri nucleul petrecerilor în casa bunelului meu", povestește Vasile Mușinschi. Aflăm că și-a descoperit pasiunea acum cinci ani, în urma unei vizite într-un sat, la un prieten de familie. „Când am observat patefonul acoperit de praf pe poliță, mi-am adus aminte de șotia din copilărie. Of, ce bătăiță am mâncat de la tata! L-am cerut pentru a-l restaura", mărturisește profesorul.

Cu multă răbdare, fără vreo instrucțiune, cu cunoștințele din domeniul mecanicii, a reparat patefonul. După ce i-a auzit sunetul, și-a pus în gând să caute pe la prieteni, cunoștințe, rude obiecte vechi. Așa a reușit să adune în atelierul său pe lângă cele patru gramofoane și opt patefoane, candelabre, radiouri, fiare de călcat, produse încă până la Primul și al Doilea Război Mondial.

„Stăpânii obiectelor muzicale se debarasau de ele fără mare greutate. Mă întrebau ce voi face cu ele. Le spuneam că vreau să le repar pentru că-mi plac", mărturisește el. Atunci când achiziționa aparatele, se alegea și cu plăci cu muzică ascultată și dansată pe vremuri.

(Victoria Popa, ***Ultimul gramofon***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din text:
– instrumentul muzical despre care este vorba în textul dat;
– numele restauratorului și profesia lui. **4 puncte**

2. Scrie, pe baza textului dat, cum și-a descoperit pasiunea de restaurator domnul din textul Victoriei Popa. **4 puncte**

3. Precizează persoana și numărul cuvintelor subliniate: *le, -mi.* **4 puncte**

4. Scrie funcția sintactică și valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în secvența următoare: *Acest patefon a fost pe timpuri nucleul petrecerilor în casa bunelului meu.* **4 puncte**

5. Transcrie propoziția subordonată, precizând felul ei: *Când am observat patefonul acoperit de praf pe poliță, mi-am adus aminte de șotia din copilărie.* **4 puncte**

6. Alcătuiește o frază din două propoziții în care să existe și o subordonată circumstanțială de scop, introdusă prin *să.* **4 puncte**

B. Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, o narațiune în care să prezinți o întâmplare reală sau imaginară care are loc la un târg de antichități. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a evenimentelor;
– să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
– să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 31

SUBIECTUL I (40 de puncte)

Citește următorul text:

Un cotoi sau pisică,
Din două nu știu care,
Nici mare, nici prea mică,
Dar foarte mâncătoare,
Și din soiul acela ce-n păduri locuiește
Și pe copaci trăiește,
Văzu un tigru mare
Trecând pe o cărare.
De sus de pe ghindaru unde era urcată,
Pisica socoti

Că poate-a-l îngrozi;
Și făr-a pierde vreme se adresă îndată
La tigrul ce trecea
Fără a o vedea:
„Ia stăi, mă rog, puțin, jupâne de pe jos,
Care te socotești,
Că nu știu cine ești;
Mândria ce arăți cu noi e de prisos:
Știi din ce neam mă trag și că strămoșii mei
Sunt fii de dumnezei?
Nemuritorii toți, din cer când au fugit,
Subt nume de pisici în lume au trăit.
Preoții egipteni în templuri îi slăvesc,
Și niște tigri mici cu noi se potrivesc!“
— „Dacă strămoșii tăi cu tine semăna,
Negreșit era proști câți lor se închina,
Răspunse tigrul meu; iar dacă au avut
Vrun merit cunoscut,
Ceva dumnezeiesc,
Atunci eu te căiesc,
Și pentru starea ta de milă sunt pătruns,
Căci d-or fi câte spui, zău, prea rău ai ajuns.“

Deși mulți au zis-o, eu tot o mai zic:
Slava strămoșească pe strămoși cinstește;
În zadar nepotul cu ea se fălește,
Când e, cum se-ntâmplă, un om de nimic.

(Grigore Alexandrescu, ***Pisica sălbatică și tigrul***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *îndată, se fălește.* **4 puncte**

2. Explică rolul cratimei în secvența: *ce-n păduri locuiește.* **4 puncte**

3. Subliniază silaba accentuată din cuvintele: *pisica, sălbatică.* **4 puncte**

4. Explică modul de formare al cuvintelor: *negreșit, dumnezeiesc.* **4 puncte**

5. Menționează două moduri de expunere prezente în text. **4 puncte**

6. Precizează, într-un enunț, un motiv pentru care pisica i se adresează tigrului. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să motivezi apartenența la specia fabulă a textului dat. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi patru trăsături ale fabulei;
– să ilustrezi două trăsături ale fabulei, valorificând textul dat;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Prin anul 1796, partea Bucureștilor cuprinsă între Podul Beilicului și Podul Craiovei era acoperită de vii. Drumurile de comunicație între cele două căi aveau o linie ce ținea seama de granițele proprietăților, din care pricină șerpuiau aparent fără noimă, nefiind încurcate de geografia locului.

Interesant de remarcat că Șoseaua Viilor și Bulevardul Pieptănari au moștenit acest traseu, deosebindu-se net de traseele străzilor apărute în urma parcelării, supărător de drepte. O abatere de la acest fenomen l-a constituit strada Cuțitul de Argint, o stradă fără trecut, însă trasată după configurația aproape semicirculară a Parcului Carol I în acea zonă.

Hărțile vechi ne dezvăluie faptul că strada aceasta s-a format din unirea mai multor drumeaguri prin podgorii, pe unul din acestea, Drumul Filaret, astăzi aleea pe care se află Fântâna Cantacuzino [...].

De precizat că, la finele secolului al XVIII-lea, împrejur nu exista nicio casă, singurele clădiri apropiate fiind o casă cu două caturi și o alta cu cramă, fântâna lăsată în grija mitropolitului Filaret de către Mavrogheni și adăpostul paznicilor de la Bariera Bărbătescu. Apoi, în ani, în jurul ei s-a format Mahalaua Filaret, în documentele și pe hărțile de la jumătatea secolului al XIX-lea ea figurând cu această denumire.

(Emanuel Bădescu, ***Povestea Cuțitului de argint din Dealul Filaretului***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
– numele aleii pe care se află Fântâna Cantacuzino;
– momentul din care Mahalaua Filaret figurează cu această denumire.
4 puncte

2. Scrie numele autorului și titlul articolului din care este extras fragmentul.
4 puncte

3. Menționează ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele subliniate din secvența: *Prin anul <u>1796</u>, partea <u>Bucureștilor</u> cuprinsă între Podul Beilicului <u>și</u> Podul Craiovei era acoperită <u>de</u> vii.*
4 puncte

4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate: *O abatere de la acest fenomen <u>l-a</u> constituit strada Cuțitul de Argint, <u>o stradă</u> fără trecut, însă trasată după configurația aproape semicirculară a Parcului Carol I în acea zonă.*
4 puncte

5. Transcrie propozițiile subordonate din fraza următoare, precizându-le felul: *Drumurile de comunicație între cele două căi aveau o linie ce ținea seama de granițele proprietăților, din care pricină șerpuiau aparent fără noimă, nefiind încurcate de geografia locului.*
4 puncte

6. Construiește o frază alcătuită din două propoziții, în care să existe o propoziție subordonată subiectivă, introdusă prin pronumele relativ *ce*.
4 puncte

B. Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, o narațiune în care să prezinți o întâmplare reală sau imaginară petrecută în timpul unei plimbări prin localitatea ta.
12 puncte

În compunerea ta, trebuie:
– să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a evenimentelor;
– să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 32

Subiectul I (40 de puncte)

Citește următorul text:

Împărăția dobitocească,
Ca și a noastră cea omenească,
Statornicie vecinică n-are:
Toate supuse sunt la schimbare!

Din mână-n mână sceptrul se plimbă.
Cel de ieri mare astăzi e mic;
Leu pe urs bate, urs pe leu schimbă,
Dintr-o întâmplare prea de nimic.

De curând ursul pe leu schimbase,
Și pe domnescul tron înălțat,
Cârma în labe tare-o luase,
Și cu verzi tufe sta-ncoronat.

Dator eu însă sunt a vă spune
Ca ursu-acela, măcar ca urs,
Dar simtimente avea preabune:
D-al obștei bine era pătruns.

Fiarele toate-ndată ce-aflară
Că le-a dat cerul un stăpân nou,
Să se închine lui alergară,
Una c-o vacă, alta c-un bou.

Lupul în urmă spre tron se duce,
Și după vechiul bun obicei
Măriii-sale plocon îi duce,
Și înainte-i pune doi miei.

Într-o frumoasă precuvântare,
Îi dovedește c-ar fi având
Niște hrisoave arătătoare
Ce-au făcut urșii, zău nu știu când.

C-aste hrisoave, pe piei de oaie
Scrise cu apă, spun lămurit
Cum au mers urșii la o bătaie,
Și câte mure ei au jertfit.

Cu plecăciune apoi i-arată
Cum că din suflet s-a bucurat
De întâmplarea cea minunată,
De-ncoronare când a aflat,

Cum că dorește supus să-i fie,
Că totdauna el l-a iubit,
Că pentru dânsul vieți o mie
Să le jertfească e mulțumit.

Astfel de vorbe se zic în lume,
Însă drept formă se socotesc;
Căci fiescine le ia de glume,
Care se uită cât se vorbesc.

Dar ursul crede, se amăgește,
În slujbe pune neamul lupesc:
Cum că <u>prieteni</u> are, gândește,
Care persoana lui o slăvesc.

După o vreme leul se scoală,
Tocmai când urșii mort îl credea,
După o mare și lungă boală,
Vine să-și ceară tronul ce-avea.

Locuitorii se îngroziră;
Veste se duse pân' la palat;
Lupii îndată la lei fugiră;
P-al lor prieten toți l-au lăsat.

Taurii numai, ce niciodată
A-i fi prieteni nu s-au jurat,
Peste cinci sute veniră-ndată,
Pe crai și țara ei au scăpat.

Prea cu lesnire omul se-nșală!
Dar foarte mare face greșală
Cine la vorbe dă crezământ.
Faptele numai ne dovedește
Fiștecine cât prețuiește,
D-avem prieteni și care sunt.

(Grigore Alexandrescu, ***Ursul și lupul***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Notează câte un antonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *niciodată, prieteni.* **4 puncte**
2. Explică rolul virgulei în fraza: *Dar ursul crede, se amăgește.* **4 puncte**
3. Desparte în silabe cuvintele: *mării, fiștecine.* **4 puncte**
4. Scrie doi termeni din familia cuvântului *veste.* **4 puncte**
5. Menționează două moduri de expunere prezente în text. **4 puncte**
6. Prezintă semnificația versurilor: *Faptele numai ne dovedește/ Fiștecine cât prețuiește,/ D-avem prieteni și care sunt.* **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să motivezi apartenența la specia fabulă a textului dat. **16 puncte**
În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi patru trăsături ale fabulei;
– să ilustrezi două trăsături ale fabulei, valorificând textul dat;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Arheologii mexicani au descoperit recent un vechi sistem de canalizare a apei sub unul dintre cele mai importante temple ale civilizației Maya din Mexic. Identificarea a nouă canale de 17 metri lungime dezvăluie un complex de inginerie hidraulică sub Templul Inscripțiilor din Palenque, datând din anul 675; situl aparține patrimoniului mondial UNESCO, aflat în statul Chiapas din sudul Mexicului. „Sistemul hidraulic alimentat de la un izvor a fost destinat să-l lege pe regele King K'inich Janaahb' Pakal (anii 603 – 683), care a condus cândva Palenque, de zeitatea mayașă a apei Chaac. O nouă analiză a hieroglifelor din templu a arătat că pot face referire la izvor și la o cale simbolică către apele lumii de dincolo, reprezentată de canale", a declarat directorul de proiect, Arnaldo Gonzalez Cruz.

(***Vechi sistem de canalizare, identificat sub un templu mayaș***, www.historia.ro)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:

– numărul canalelor descoperite sub templul mayaș;
– anul din care datează templul Palenque. **4 puncte**
2. Scrie titlul articolului și sursa din care este extras fragmentul. **4 puncte**
3. Menționează ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele subliniate din propoziția: *Arheologii mexicani au descoperit recent un vechi sistem de canalizare a apei sub unul dintre cele mai importante temple ale civilizației Maya din Mexic.* **4 puncte**
4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din enunțul: *situl aparține patrimoniului mondial UNESCO, aflat în statul Chiapas din sudul Mexicului.* **4 puncte**
5. Transcrie propoziția subordonată din fraza următoare, precizând felul acesteia: *O nouă analiză a hieroglifelor din templu a arătat că pot face referire la izvor și la o cale simbolică către apele lumii de dincolo, reprezentată de canale.* **4 puncte**
6. Construiește o frază alcătuită din două propoziții, în care să existe o propoziție subordonată predicativă, introdusă prin conjuncția subordonatoare *să*. **4 puncte**

B. Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, o narațiune în care să prezinți o întâmplare reală sau imaginară petrecută în timpul unei vizite într-un sit arheologic. **12 puncte**
În compunerea ta, trebuie:
– să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a evenimentelor;
– să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 33

Subiectul I (40 de puncte)

Citește următorul text:

Venea-nflorit de alge, de foi și scoici barbare,
Vuind urca pe dune enormul Oceán;
Venea ca un logodnic zvârlind mărgăritare
Și ramuri rupte-n treacăt din codrii de mărgean.

Cu pletele zburlite sălta pe estacade,
Își anina în pripă splendidele-i dantele,
Și iar le lua ca-n urmă mai albe, în cascade,
Să le resfire-n soare supt geamurile mele.

Pierea apoi prin peșteri, și-acolo, ca avarii,
Ce-și vântură într-una grămezile de aur,
Rostogolea pietrișul adus de milenarii,
Făcându-și socoteala imensului tezaur.

Se înălța pe urmă și iar venea aproape
Să-mi plângă subt fereastră – o, jalnic Oceán!
Ce-ți mai lipsește oare când ai atâtea ape,
Și-n ele-atâtea perle și aur și mărgean?

(Dimitrie Anghel, ***Nemulțumitul***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *urca, tezaur.* **4 puncte**

2. Explică rolul virgulei în secvența: *Venea-nflorit de alge, de foi.* **4 puncte**

3. Motivează accentuarea vocalei *á* în cuvântul *Oceán*. **4 puncte**

4. Completează cu încă doi termeni familia lexicală din care face parte cuvântul *pietriș*. **4 puncte**

5. Extrage din textul dat o comparație și un epitet. **4 puncte**

6. Prezintă semnificația strofei finale: *Se înălța pe urmă și iar venea aproape/ Să-mi plângă subt fereastră – o, jalnic Oceán/ Ce-ți mai lipsește oare când ai atâtea ape,/ Și-n ele-atâtea perle și aur și mărgean?* **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să motivezi apartenența la specia pastel a textului dat. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi patru trăsături ale pastelului;
– să ilustrezi două trăsături ale pastelului, valorificând textul dat;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Mowgli, un pui de om crescut de o familie de lupi, află că nu mai este bine-venit în junglă când înfricoșătorul tigru Shere Khan, care poartă cicatricile unor răni provocate de om, promite să sfâșie tot ce i se va părea că reprezintă o amenințare. Sfătuit să părăsească singura casă pe care a cunoscut-o vreodată, vizuina neînfricatei și protectoarei lupoaice-mamă Raksha, Mowgli pornește într-o călătorie captivantă de cunoaștere de sine, călăuzit de severa panteră Bagheera și de ursul vesel și nonconformist Baloo. În timpul călătoriei sale, Mowgli întâlnește diferite creaturi în junglă care nu au chiar cele mai bune intenții în privința lui. Printre acestea, se numără și Kaa, un piton ale cărui voce și privire seducătoare îl hipnotizează pe puiul de om, și insistentul rege Louie, care încearcă să-l convingă pe Mowgli să-i destăinuie secretul florii letale: focul.

(***Cartea Junglei***, www.filme-online.org)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:

– cauza pentru care Mowgli nu mai este bine-venit în junglă;
– numele pitonului care îl hipnotizează pe puiul de om. **4 puncte**

2. Scrie titlul articolului și sursa din care este extras fragmentul. **4 puncte**

3. Menționează ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele subliniate din fraza: *Sfătuit să părăsească singura casă pe care a cunoscut-o vreodată, vizuina neînfricatei și protectoarei lupoaice-mamă Raksha, Mowgli pornește într-o călătorie captivantă de cunoaștere de sine, călăuzit de severa panteră Bagheera și de ursul vesel și nonconformist Baloo.* **4 puncte**

4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din fraza: *În timpul călătoriei sale, Mowgli întâlnește diferite creaturi în junglă care nu au chiar cele mai bune intenții în privința lui.* **4 puncte**

5. Transcrie două propoziții subordonate diferite din fraza următoare, precizându-le felul: *Mowgli, un pui de om crescut de o familie de lupi, află că nu mai este bine-venit în junglă când înfricoșătorul tigru Shere Khan, care poartă cicatricile unor răni provocate de om, promite să sfâșie tot ce i se va părea că reprezintă o amenințare.* **4 puncte**

6. Construiește o frază alcătuită din două propoziții, în care să existe o propoziție subordonată completivă indirectă, introdusă prin pronumele relativ *care*. **4 puncte**

B. Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, o narațiune în care să prezinți o întâmplare reală sau imaginară petrecută în timpul vizionării unui film la cinematograf. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a evenimentelor;
– să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 34

Subiectul I (40 de puncte)

Citește următorul text:

Ce zarvă e în lumea porumbilor în zori,
Și câtă bucurie în jurul casei voastre:
Privește, vin păunii cu crestele albastre
Și cozile învoalte ca un ghiveci de flori.

Și-n urma lor, curate și lucii ca zăpada,
Păşind pe cărăruia cu albe romanițe,
Coboar-acum alaiul de mândre păunițe,
Că de-atât alb, deodată s-a-nveselit ograda.

Și s-a trezit măgarul zbierând duios la soare,
Vroind să spună parcă ce vede și-nțelege:
Dar trist își pleacă fruntea ca Midas, vechiul rege,
Văzând albastra-i umbră culcată la picioare.

(Dimitrie Anghel, ***Pastel***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al următoarelor cuvinte subliniate: *păşind, deodată.* **4 puncte**
2. Explică rolul cratimei în structura *s-a-nveselit.* **4 puncte**
3. Transcrie, din strofa a doua, un cuvânt care conține vocale în hiat și unul care conține diftong. **4 puncte**
4. Explică modul de formare a cuvântului *-nveselit.* **4 puncte**
5. Transcrie câte o structură care conține o comparație, respectiv o inversiune. **4 puncte**
6. Motivează, prin două argumente, apartenența poeziei lui Dimitrie Anghel la specia *pastel.* **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să motivezi apartenența la genul liric a textului dat. **16 puncte**
În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi două trăsături ale genului liric;
– să ilustrezi două trăsături ale genului liric, valorificând textul dat;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Orașul mayaș Tikal a fost cândva capitala unui regat mayaș și unul din cele mai mari orașe din Lumea Nouă. Situl a fost locuit în perioada cuprinsă între anii 200 – 900. Grație stadiului excepțional de conservare a orașului, astăzi cunoaștem multe lucruri despre grandoarea Tikalului în anii apogeului său. Ca alte ruine din Lumea Nouă, acest sit este considerat a fi fost abandonat brusc, în mod misterios, dar cercetările au arătat că terenul nu ar fi putut oricum găzdui numărul mare de oameni despre care se știe că locuiau acolo. Se pare că orașul a fost abandonat treptat, pe parcursul mai multor ani, fiind lăsat pradă junglei. Totuși, unii localnici ar fi știut de existența sa: de-a lungul secolelor au existat numeroase zvonuri cu privire la un oraș pierdut. Prima expediție organizată a găsit orașul în 1848. Exploratorii au dat peste cel mai mare dintre siturile arheologice din Lumea Nouă, existând aici aici piramide de 70 de metri înălțime, palate regale și arene de spectacol.

(***Orașe pierdute***, www.historia.ro)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
   – numele capitalei regatului mayaș;
   – anul în care a fost organizată expediția ce a descoperit orașul Tikal. **4 puncte**
2. Scrie titlul articolului și sursa din care este extras textul. **4 puncte**
3. Menționează ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele subliniate din propoziția: *Grație stadiului excepțional de conservare a orașului, astăzi cunoaștem multe lucruri despre grandoarea Tikalului în anii apogeului său.* **4 puncte**
4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din fraza: *Totuși, unii localnici ar fi știut de existența sa: de-a lungul secolelor au existat numeroase zvonuri cu privire la un oraș pierdut.* **4 puncte**
5. Transcrie două propoziții subordonate diferite din fraza următoare, precizând felul acestora: *Ca alte ruine din Lumea Nouă, acest sit este considerat a fi fost abandonat brusc, în mod misterios, dar cercetările au arătat că terenul nu ar fi putut oricum găzdui numărul mare de oameni despre care se știe că locuiau acolo.* **4 puncte**
6. Construiește o frază alcătuită din două propoziții, în care să existe o propoziție subordonată concesivă, introdusă prin conjuncția subordonatoare *să.* **4 puncte**

B. Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, o narațiune în care să prezinți o întâmplare reală sau imaginară petrecută în timpul unei călătorii într-un oraș de munte, pe care îl vizitezi pentru prima dată. **12 puncte**
În compunerea ta, trebuie:
– să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a evenimentelor;
– să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 35

Subiectul I (40 de puncte)

Citește următorul text:

Sunt camere de-acelea ce sunt pline
De noi, și-n care sufletele noastre
Se-mprăștie tăcute și senine
Și se deschid ca florile prin glastre
În mijlocul tăcerii lor depline.

În draperia mobilelor grele
De pulberea nostalgicelor vise,
Și-n galbenul masivelor perdele
De-a pururea ușor întredeschise,
Ne risipim ca niște vechi dantele.

De-aici, al nostru suflet, când se-adună
Se furișează pentru-ntâia oară
Prin draperii, discret, și se-mpreună
În lenețele nopți de primăvară
Cu strălucirea razelor de lună.

Apoi nimic; puțină poezie,
Închisă-n ritmuri de epitalame,*
Se-mprăștie pe-a umbrei trândăvie
Și caută ca, pe minore game,
Să prăfuiască tot ce-a fost să fie.

Viața pregetă de-a mai străbate
Cu frământările-i necontenite
Cavourile-acestea-anticipate,
În care ne-nvățăm pe nesimțite
Cu-a morții veșnică banalitate.

(N. Davidescu, ***Umbra camerelor***)

* *epitalam*, cântec de nuntă sau mic poem compus în cinstea mirilor cu prilejul oficierii căsătoriei.

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *trândăvie, caută.* **4 puncte**
2. Explică un rol al cratimei în structura: *ne-nvățăm.* **4 puncte**
3. Adaugă semnele de punctuație potrivite în enunțul: *Este pentru prima oară când citesc poezia lui N. Davidescu Umbra Camerelor.* **4 puncte**
4. Desparte în silabe cuvintele: *întredeschise, strălucirea.* **4 puncte**
5. Transcrie o comparație și o personificare. **4 puncte**
6. Prezintă semnificația primei strofe a poeziei lui N. Davidescu: *Sunt camere de-acelea ce sunt pline/ De noi, și-n care sufletele noastre/ Se-mprăștie tăcute și senine/ Și se deschid ca florile prin glastre/ În mijlocul tăcerii lor depline.* **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să motivezi apartenența la genul liric a textului dat. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
- să precizezi patru trăsături ale genului liric;
- să ilustrezi două dintre cele patru trăsături ale genului liric, valorificând textul dat;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

La împlinirea a 100 de ani, Neagu Djuvara se consideră un optimist pe termen scurt și un pesimist pe termen lung. Scrie o carte de amintiri din perioada în care era elev de liceu la Nisa. Ar fi vrut să publice un studiu de mari dimensiuni despre popoarele din Balcani, dar și-a dat seama că ar fi fost o încercare prea ambițioasă pentru un singur om. Locuiește pe o străduță în mijlocul Bucureștiului și este nemulțumit că „primele semne ale bătrâneții" nu îi mai permit să iasă singur din casă. Viața sa urmărește destinul istoriei României din ultima sută de ani. S-a născut în luna în care România a intrat în Primul Război Mondial, tatăl său luptând pe front. La un an, a străbătut, împreună cu mama și fratele său mai mare, Rusia aflată în plină revoluție bolșevică. În tradiția familiilor boierești, face studiile în Franța. [...] *La 100 de ani, este convins că destinul său a fost, de la început, de a trăi istoria ca pe propria viață, ceea ce a și reușit.*

(Ion M. Ioniță, ***Neagu Djuvara – 100 de ani***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
   – vârsta pe care o celebrează istoricul Neagu Djuvara;
   – locul în care Neagu Djuvara a urmat liceul. **4 puncte**
2. Scrie numele autorului și titlul articolului din care este extras fragmentul. **4 puncte**
3. Menționează ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele subliniate din fraza: *Scrie o carte de amintiri din perioada în care era elev de liceu la Nisa.* **4 puncte**
4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din propoziția: *Viața sa urmărește destinul istoriei României din ultima sută de ani.* **4 puncte**
5. Transcrie două propoziții subordonate diferite din fraza următoare, precizând felul acestora: *Ar fi vrut să publice un studiu de mari dimensiuni despre popoarele din Balcani, dar și-a dat seama că ar fi fost o încercare prea ambițioasă pentru un singur om.* **4 puncte**
6. Construiește o frază alcătuită din două propoziții, în care să existe o propoziție subordonată subiectivă, având ca termen regent verbul *a trăi.* **4 puncte**

B. Schițează, în 150 – 300 de cuvinte, planul unui interviu cu o personalitate culturală contemporană. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
- să ilustrezi situația de comunicare tipică unui interviu, respectând succesiunea logică a evenimentelor și patru posibile întrebări adresate interlocutorului;
- să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 36

Subiectul I (40 de puncte)

Citește următorul text:

Pierite chipuri, dintr-o ceață deasă
Memoria le vede prin perdele
Și ea atunci ca pe-un orfan mă lasă,
Întreagă regăsindu-se în ele.

Nălucile-nviate să le dărui
Vreau, celor vii, dar mă cuprinde teama
Clădirile de fum să nu le nărui
Și, grea, tăcerea își pogoară vama.

Un clopot fără limbă, mut sunt, cărui
Doar vântu-i suflă uneori alama.

(Miron Radu Paraschivescu, ***Clopot***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *chipuri, deasă.* **4 puncte**
2. Motivează rolul cratimei în structura: *Nălucile-nviate.* **4 puncte**
3. Explică modul de formare a verbului *a îmbogăți.* **4 puncte**
4. Scrie doi termeni ai familiei cuvântului *clopot.* **4 puncte**
5. Extrage din textul dat o personificare și un epitet. **4 puncte**
6. Prezintă semnificația versurilor: *Un clopot fără limbă, mut sunt, cărui/ Doar vântu-i suflă uneori alama.* **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să motivezi apartenența la genul liric a textului dat. **16 puncte**
În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi două trăsături ale genului liric;
– să ilustrezi cele două trăsături ale genului liric, valorificând textul dat;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Pe tărâmul unde Gangele își poartă valurile, unde rar mai vezi o urmă de felină bengaleză și unde elefanții încă mai plâng strămoșii hinduși, tradițiile sunt păstrate în semne și culori. Drumurile Indiei sunt prăfuite, pereții caselor păstrează căldura unui soare etern, iar statuile zeilor sunt într-o permanentă stare de meditație. Toată esența hindusă se află însă în cei câțiva metri de pânză colorată ce înfășoară trupul

indiencelor. Sarìul, rochia tradițională indiană, delimitează cu o broderie explozia de nuanțe puternice și devine unul dintre simbolurile feminismului oriental.

Deși este un obiect vestimentar specific femeilor, sarìul este identificat pentru prima dată în reprezentarea statuară a unui preot din Valea Indusului, cu mai bine de 5000 de ani în urmă. Cunoscută în sanscrită de strămoșii indieni drept sattika, rochia multicoloră a indiencelor a fost acceptată drept sarì sau saree în toate culturile care își au tradiții în India: de la hinduism până la buddhism. [...] *Fiecare sarì este unicat prin culoare, mod de purtare, amplasarea decorațiunilor, material. Pe cei 9 metri este scrisă în simboluri și nuanțe câte o poveste.*

(Ana-Maria Șchiopu, ***Sarì – eleganță, tradiție și culoare în nouă metri de țesătură***, www.historia.ro)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
   – locul în care a fost identificat pentru prima dată sarìul;
   – lungimea materialului din care este confecționat sarìul. **4 puncte**
2. Scrie numele autoarei și sursa din care este extras fragmentul. **4 puncte**
3. Menționează ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele subliniate din fraza: *Drumurile Indiei sunt prăfuite, pereții caselor păstrează căldura unui soare etern, iar statuile zeilor sunt într-o permanentă stare de meditație.* **4 puncte**
4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din fraza: *Sarìul, rochia tradițională indiană, delimitează cu o broderie explozia de nuanțe puternice și devine unul dintre simbolurile feminismului oriental.* **4 puncte**
5. Transcrie propoziția subordonată din fraza următoare, precizând felul acesteia: *Deși este un obiect vestimentar specific femeilor, sarìul este identificat pentru prima dată în reprezentarea statuară a unui preot din Valea Indusului, cu mai bine de 5000 de ani în urmă.* **4 puncte**
6. Construiește o frază alcătuită din două propoziții, în care să existe o propoziție subordonată condițională, introdusă prin conjuncția subordonatoare *să*. **4 puncte**

B. Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, o narațiune în care să prezinți o întâmplare reală sau imaginară petrecută în timpul vizitei la un târg de produse tradiționale. **12 puncte**
În compunerea ta, trebuie:
– să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a evenimentelor;
– să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 37

Subiectul I (40 de puncte)

Citește următoarea doină populară:

Foaie verde foi de nuc,
Mai am o zi și mă duc.
Eu mă duc, dorul rămâne,
Plânge frunza după mine.
Plânge frunza și iarba
Și măicuța, sărmana.
Plânge maica și suspină
C-are-o fată mai străină.
Străina mamii, străină,
Ca garoafa din grădină;
Că nici aia nu-i străină,
C-are foi și rădăcină.
Și mai face vara flori
Și are mai multe surori.
Pune, mamă, perna-n pat,
De străini m-am săturat.
Că străinu-i ca și chinu
Și amar ca și pelinu.*
Pelin beau, pelin mănânc,
Seara pe pelin mă culc.
Dimineața când mă scol,
Cu pelin la ochi mă spăl.
Am auzit din bătrâni
Că este rău prin străini,
Am auzit și n-am crezut,
Dar acum am și văzut.

(***Foaie verde foi de nuc***)

* *pelin*, băutură amară preparată din frunzele plantei cu același nume.

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Desparte în silabe cuvintele subliniate: *măicuța, străină.* **4 puncte**
2. Explică rolul virgulei în versul: *Pelin beau, pelin mănânc.* **4 puncte**
3. Explică modul de formare a substantivului *măicuță.* **4 puncte**
4. Scrie un enunț în care să integrezi un antonim al verbului *a rămâne.* **4 puncte**
5. Transcrie o comparație și o personificare. **4 puncte**
6. Prezintă semnificația versurilor: *Pelin beau, pelin mănânc,/ Seara pe pelin mă culc./ Dimineața când mă scol,/ Cu pelin la ochi mă spăl.* **4 puncte**

B. Redactează o compunere de maximum 150 de cuvinte în care să motivezi apartenența la specia doină populară a textului dat. **16 puncte**
În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi două trăsături ale doinei populare;
– să ilustrezi cele două trăsături ale doinei populare, valorificând textul dat;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Așa cum arată titlul, cartea Adinei Dragomirescu, [...] o minigramatică și un caiet de exerciții în același timp, conține 100 de exerciții și probleme de limba română destinate elevilor din clasele a VII-a și a VIII-a, prezentate într-o formulă grafică atractivă. Autoarea găsește măsura potrivită pentru a combina scurte prezentări ale unor probleme de limba română, extrem de clare și de bine sistematizate, cu exerciții de grade diferite de dificultate, rezolvate integral la final. [...] Tipurile de exerciții sunt diverse: completarea spațiilor libere, completarea unor tabele (după model), itemi cu alegere multiplă, rescrierea unor texte operând anumite modificări, construirea unor enunțuri, extragerea și redactarea unor reguli, sublinierea unor elemente, identificarea intrusului dintr-o serie etc. De multe ori, în cerința exercițiilor este inclusă cerința de a explica alegerea făcută sau rezolvarea propusă, pentru a-i determina pe elevi să depășească rezolvarea mecanică a unor cerințe și să ajungă să reflecteze asupra rezolvărilor.

(Alexandru Nicolae, ***100 de exerciții și probleme de limba română pentru clasele VII – VIII***, în ***Limba și literatura română***, nr. 1 – 2/2014)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
   – numele autoarei minigramaticii și a caietului de exerciții;
   – cui le sunt adresate cele 100 de exerciții și probleme de limba română. **4 puncte**
2. Scrie titlul articolului și sursa din care este extras fragmentul. **4 puncte**
3. Menționează ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele subliniate din enunțul: *Tipurile de exerciții sunt diverse: completarea spațiilor libere, completarea unor tabele (după model), itemi cu alegere multiplă, rescrierea unor texte operând anumite modificări, construirea unor enunțuri, extragerea și redactarea unor reguli, sublinierea unor elemente, identificarea intrusului dintr-o serie etc.* **4 puncte**
4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din propoziția: *Autoarea găsește măsura potrivită pentru a combina scurte prezentări ale unor probleme de limba română, extrem de clare și de bine sistematizate, cu exerciții de grade diferite de dificultate, rezolvate integral la final.* **4 puncte**
5. Transcrie ultima propoziție subordonată din fraza următoare, precizând felul acesteia: *De multe ori, în cerința exercițiilor este inclusă cerința de a explica alegerea făcută sau rezolvarea propusă, pentru a-i determina pe elevi să depășească rezolvarea mecanică a unor cerințe și să ajungă să reflecteze asupra rezolvărilor.* **4 puncte**
6. Construiește o frază alcătuită din două propoziții, din care una să fie subordonată subiectivă, având ca termen regent verbul *a arăta.* **4 puncte**

B. Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, o narațiune în care să prezinți o întâmplare reală sau imaginară petrecută în timp ce te documentai în vederea pregătirii unui proiect pentru ora de română. **12 puncte**
În compunerea ta, trebuie:
– să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a evenimentelor;
– să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 38

Subiectul I (40 de puncte)

Citește următorul text:

Dimineața era naivă cu soarele și cuiburile ei.

Sonia cânta sonatine. Când și când degetele ei poposeau pe luciul sonor, sprintene ca după o alergătură prin rouă, după fluturi. Atunci, piuitul cuiburilor de sub streșini îngâna candoarea sonatinelor.*

La spatele Soniei, Nuni, suită pe un taburet – ca să fie mai înaltă decât clapele –, privea mai mult decât asculta. Ea cunoștea „pe nume" fiecare deget al Soniei. Agerimea, felurimea mișcărilor muzicale și uneori repeziciunea lor o minunau ca o joacă de băieți.

Căpușorul ei plinuț și rumen de păpușă a piersicilor se apleca pe nesimțite. Mânuțele ei pluteau ritmat deasupra acordurilor, părând că dezmiardă și scutură lăcrămioare îmbrobonate.

— Sonia, da' tu de ce nu porți inele? șopti ea la urechea Soniei, vrând parcă să nu afle sonatina de întrebarea ei.

— Aici îmi erai, floarea-mirării?

Lăsând sonatina neisprăvită să murmure fărâmițată în coardele metalice, ca o ploiță pe un talger, Sonia înălță pe Nini de subțiori, așezând-o pe genunchii ei.

Un bondar castaniu intră pe fereastră, târând în zborul lui o notă zbârnâitoare de violoncel.

— Sonia, ne mănâncă!

Închizând ochii, Nuni își ascunse capul, cu o spaimă prefăcută la pieptul Soniei ... Bondarul zbură afară. Nuni învie.

— Sonia ... spune-mi o poveste!

Sonia privi romanițele neastâmpărate din ochii fetiței, îi dezmierdă părul, se gândi – și începu zâmbind:

— Să vezi ... Era odată un motan tare cumsecade – Motanschi-Voievod – cărunt de bătrân ce era, și cam fudul de urechi ...

— Cuum!?

— Adică auzea cam greu. Ei ... și motanul nostru ședea tolănit toată ziulica pe o canapea și moțăia. Așa: mo-ță-ia ... Și șoricuții, dacă au văzut ei și-au văzut că Motanschi doarme mereu, au început să-i fure mâncarea.

(Ionel Teodoreanu, ***Ulița copilăriei***)

* *sonatină*, piesă muzicală de proporții reduse.

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Notează numărul de litere și numărul de sunete pentru fiecare dintre cuvintele subliniate din textul dat: *metalice, închizând.* **4 puncte**
2. Precizează rolul virgulei în propoziția: *— Sonia, ne mănâncă!* **4 puncte**
3. Subliniază silaba accentuată din cuvintele: *taburet, genunchi.* **4 puncte**
4. Explică grafia cuvântului *cuum.* **4 puncte**
5. Formulează două idei principale/secundare din textul dat. **4 puncte**
6. Explică semnificația secvenței: *La spatele Soniei, Nuni, suită pe un taburet – ca să fie mai înaltă decât clapele –, privea mai mult decât asculta. Ea cunoștea „pe nume" fiecare deget al Soniei. Agerimea, felurimea mișcărilor muzicale și uneori repeziciunea lor o minunau ca o joacă de băieți.* **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să caracterizezi personajul Nuni din textul dat. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
- să prezinți două trăsături ale personajului, valorificând textul dat;
- să ilustrezi două modalități de caracterizare folosite în text;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

O echipă de psihologi de la Knox College, Illinois, a întreprins cercetări asupra expresiilor faciale, arătând, printre altele, diferențe dintre zâmbetul forțat și cel rezultat dintr-o emoție. Primul dintre ele, denumit „Pan American Smile", nu antrenează privirea, respectiv mușchiul orbicular (din apropierea ochilor), fiind asemănător cu cel al stewardeselor care mimează buna dispoziție chiar și atunci când avionul este pe punctul de a se prăbuși. „Zâmbetul Duchenne", adică cel sincer, este produs numai ca răspuns involuntar la o emoție autentică și implică mișcarea simultană a mușchiului zigomatic (de lângă gură) și a celui orbicular, sugerând bunătate și îngăduință. [...]

Dacă în America de Nord zâmbetul este considerat un prim semn de încredere și deschidere spre dialog, în Asia interpretarea dată acestei expresii faciale nu este întotdeauna pozitivă. În Coreea, de pildă, cei care zâmbesc excesiv trădează jenă, confuzie sau panică. De altfel, un proverb care circulă printre locuitorii peninsulei spune că „acela care zâmbește mult nu este om adevărat". Asta ca să nu mai vorbim despre bine-cunoscutul proverb rusesc potrivit căruia „a zâmbi fără motiv este semn de prostie". În paranteză fie spus, nici în Norvegia lucrurile nu stau diferit, un jurnal al Institutului Național de Sănătate din SUA semnalând că scandinavii consideră un străin care le zâmbește pe stradă ca fiind bolnav mintal.

Totuși, chinezii nu par a împărtăși părerea vecinilor coreeni și ruși, și nici pe cea a norvegienilor, magazinele, obiectivele turistice și campusurile universitare occidentale purtând din ce în ce mai mult amprenta bunei dispoziții a Extremului Orient.

(George Rădulescu, ***Mici istorii***, www.historia.ro)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
   - numele tipului de zâmbet sincer, potrivit echipei de la Knox College, Illinois;
   - locul în care zâmbetul este considerat un prim semn de încredere și deschidere spre dialog. **4 puncte**
2. Scrie titlul articolului și sursa din care este extras fragmentul. **4 puncte**
3. Menționează ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele subliniate din fraza: *Dacă în America de Nord zâmbetul este considerat un prim semn*

de încredere și deschidere spre dialog, în Asia interpretarea dată acestei expresii faciale nu este întotdeauna pozitivă. **4 puncte**

4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din fraza: *În Coreea, de pildă, cei care zâmbesc excesiv trădează jenă, confuzie sau panică.* **4 puncte**

5. Transcrie două dintre propozițiile subordonate din fraza următoare, precizând felul acestora: *De altfel, un proverb care circulă printre locuitorii peninsulei spune că „acela care zâmbește mult nu este om adevărat".* **4 puncte**

6. Construiește o frază alcătuită din două propoziții, în care să existe o propoziție subordonată circumstanțială de timp, introdusă prin adverbul relativ *când.* **4 puncte**

B. Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, o narațiune în care să prezinți o întâmplare reală sau imaginară petrecută în tren/metrou/autobuz în timpul unei discuții cu un călător străin. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a evenimentelor;
– să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 39

Subiectul I (40 de puncte)

Citește următorul text:

Nepoții au crescut și cresc „văzând cu ochii", spune mama care trebuie să cumpere din ce în ce mai mulți metri de stofă pentru uniformele lor. Ghinionul tatei tot nu s-a spart, cu toate că în fiecare zi, după ce tata-și bea cafeaua neagră, fața de masă are pete de noroc.

Părinții nu mai sunt atât de tineri: au băieți mari, care le scot peri albi.

Dar bunicii au rămas aceiași. Numai că nasul bunicii s-a ascuțit și mai tare și parcă are lucirea unui acușor la pândă, drept în vârf. Bunica e neam de grec. Nepoții au aflat din Eminescu despre „grecotei cu nas subțire". În schimb, nasurile nepoților se îngroașă patriotic.

Când vin copiii în vizită – tot cu părinții –, bunica, după ce le spune nepricopsiților să nu-și ia nasul la purtare și să-i sărute mâna cum trebuie, îi iscodește pe rând cu nasul ei subțire, aflând se vede toate miroznele păcatului, căci se uită crâncen la ei, îmbinându-și cu afurisenie sprâncenele stufoase.

Nepoții sunt într-adevăr plini de păcate. Când se uită la ei, din fundul pământului, Scaraoțchi își linge buzele și trei fire din coadă i se zburlesc, ca număr.

Cel mic, care are păr de aur creț și graseiază râzând cu toată fața – ca și cum mereu l-ar bate soarele în ochi –, e bătăuș, trage cu pușca în ciorile de pe crucea bisericii Sfântul Ion Gură de Aur, dă cu praștia nu numai în vrăbii și în gutuile Nănoaiei – care suferă de ficat –, dar și-n ferestrele oamenilor răi, cum ar fi popa Țuchi și dascălul Ghiță-Sughiță, și merge cu bicicleta – fără număr, ca și uniforma – cu mâinile la spate, printre tramvaie și trăsuri, scoțând limba și făcând schime necuviincioase birjarilor, sergenților și oamenilor serioși.

Cel mijlociu, cu păr buclat de culoarea castanelor sălbatice și obraji de măicuță, fură țigări din biroul tatei, întârzie dimineața la școală, are note proaste la matematică, științe naturale, chimie, germană și religie, e îngândurat ca o salcie ninsă, tăcut ca o oglindă din pod și nu face nimic: nici la școală, nici acasă. Când era mic, visa și când era treaz; acum doarme și când nu doarme. Nuferi cresc, sau broaște, în apele somnului lui? Mai ales el nu știe. Se simte ca un fum care se încolăcește-n semn de întrebare, înainte de-a se destrăma.

Cât despre cel mare, să afumi cu tămâie și să stropești cu aghiazmă înaintea și pe urma lui. Trebuie dat la Școala Militară. Altfel nu merge.

(Ionel Teodoreanu, ***În casa bunicilor***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *spune, stufoase.* **4 puncte**

2. Explică rolul virgulei în propoziția: *are note proaste la matematică, științe naturale, chimie, germană și religie.* **4 puncte**

3. Demonstrează într-un enunț omonimia cuvântului *fire* (*...trei fire din coadă*). **4 puncte**

4. Desparte în silabe cuvintele: *ferestrele, doarme.* **4 puncte**

5. Formulează două idei principale/secundare din textul dat. **4 puncte**

6. Prezintă semnificația secvenței: *Când vin copiii în vizită – tot cu părinții –, bunica, după ce le spune nepricopsiților să nu-și ia nasul la purtare și să-i sărute mâna cum trebuie, îi iscodește pe rând cu nasul ei subțire, aflând se vede toate miroznele păcatului, căci se uită crâncen la ei, îmbinându-și cu afurisenie sprâncenele stufoase.* **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să motivezi apartenența la genul epic a textului dat. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi patru trăsături ale genului epic;
– să ilustrezi patru trăsături ale genului epic, valorificând textul dat;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Înființată în 1933, la inițiativa primarului general al Capitalei, Dem I. Dobrescu, Pinacoteca Municipiului București are în prezent peste 5500 de opere de artă. Impresionantul patrimoniu a fost realizat din multele donații ale familiilor din elita societății interbelice, instituțiilor de cultură sau achizițiilor Muzeului Municipiului București.

Din 1994, operele de artă au intrat într-un amplu și costisitor proces de restaurare, iar din 2006 acestea au început a fi clasate. Pinacoteca Municipiului București se redeschide momentan cu o expoziție temporară, ce cuprinde piesele cele mai importante donate, în special de către Ioan Movilă și Filip Marin, dar și lucrările reprezentative cumpărate în perioada interbelică. Expoziția își așteaptă publicul la Palatul Șuțu, Muzeul Municipiului București.

(***Pinacoteca* București, după 20 de ani,*** www.historia.ro)

* *pinacotecă*, colecție mare de tablouri; muzeu în care se expune și se păstrează o asemenea colecție.

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
   – numele personalității istorice la inițiativa căreia a fost înființată Pinacoteca Municipiului București;
   – anul în care operele de artă au intrat în procesul de restaurare. **4 puncte**
2. Scrie titlul articolului și sursa din care este extras fragmentul. **4 puncte**
3. Menționează ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele subliniate din propoziția: *Impresionantul patrimoniu a fost realizat din multele donații ale familiilor din elita societății interbelice, instituțiilor de cultură sau achizițiilor Muzeului Municipiului București.* **4 puncte**
4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din propoziția: *Expoziția își așteaptă publicul la Palatul Șuțu, Muzeul Municipiului București.* **4 puncte**
5. Transcrie propoziția subordonată din fraza următoare, precizând felul acesteia: *Pinacoteca Municipiului București se redeschide momentan cu o expoziție temporară, ce cuprinde piesele cele mai importante donate, în special de către Ioan Movilă și Filip Marin, dar și lucrările reprezentative cumpărate în perioada interbelică.* **4 puncte**
6. Construiește o frază alcătuită din două propoziții, în care să existe o propoziție subordonată atributivă, având ca termen regent substantivul *inițiativă*. **4 puncte**

B. Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, o narațiune în care să prezinți o întâmplare reală sau imaginară petrecută în timpul vizitei într-un muzeu de artă. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a evenimentelor;
– să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 40

Subiectul I (40 de puncte)

Citește următorul text:

ACTUL II
SCENA II
Corina, Ștefan, Madame Vintilă

CORINA (intră râzând, cu paleta în mână): *Campionul! L-am bătut pe campion. L-am bătut pe profesor.*

ȘTEFAN (intră de asemeni cu paleta în mână): *Felicitările mele. Ești o elevă harnică și sunt un profesor bătut. Ai niște razante de neapărat.*

MADAME VINTILĂ (intrând și ea tot prin dreapta, către Ștefan): *Hai să joci cu mine, acuma.* (Către Corina, cu oarecare bruschețe:) *Vrei să-mi dai paleta?* (După ce-i ia paleta din mână, către Ștefan:) *Vii?*

ȘTEFAN: *Nu. Fac o pauză. Pentru moment sunt obosit.*

MADAME VINTILĂ: *A! Înțeleg. Am uitat să-i cer consimțământul.* (Către Corina:) *Îl lași să joace cu mine?*

ȘTEFAN (sec și fără chef de glumă): *Nu înțeleg întrebarea.*

MADAME VINTILĂ: *Nu-i nimic, ea înțelege.* (Către Corina:) *Spune, îl lași?*

ȘTEFAN: *Doamnă Vintilă, e o glumă proastă. Renunță.*

CORINA: *Dar nu e deloc o glumă, Ștefan.* (Către Madame Vintilă:) *Îl las.*

MADAME VINTILĂ: *Mulțumesc. Cât ești de generoasă! Să știi că n-am să abuzez. Peste un sfert de oră ți-l dau înapoi.*

CORINA: *Ești modestă și meriți o recompensă. Uite, ți-l las ... trei sferturi de oră.*

MADAME VINTILĂ: *Ce imprudență! Nu ți-e frică?*

CORINA: *Ba da. Tremur. Cred că se vede.*

MADAME VINTILĂ (tăioasă, de astă dată fără ironie): *Se vede mai mult decât îți imaginezi.* (Mai încet, numai către ea, destul de răspicat totuși, pentru ca să audă toată lumea:) *Se vede foarte clar. Totul.*

ȘTEFAN (sincer plictisit): *Dar terminați odată, pentru Dumnezeu! Sunteți insuportabile dumneavoastră când aveți humor.*

MADAME VINTILĂ (îl ia de braț, cochetă): *În schimb, dumneata ești răpitor când te superi.* (Calină*:) *Hai să jucăm.*

ȘTEFAN: *Nu joc. Ți-am spus că nu joc. Sunt obosit. Mai târziu.*

(Mihail Sebastian, ***Jocul de-a vacanța***)

* *calin*, căruia îi place să se alinte.

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *consimțământul, generoasă.* **4 puncte**
2. Explică rolul virgulei în secvența: *Dar nu e deloc o glumă, Ștefan.* **4 puncte**
3. Transcrie un cuvânt care conține triftong și unul care conține diftong. **4 puncte**
4. Argumentează, într-un enunț, omonimia cuvântului *neapărat* (*...niște razante de neapărat.*) **4 puncte**

5. Formulează două idei principale/secundare din textul dat. **4 puncte**
6. Prezintă semnificația secvenței:

ȘTEFAN (sincer plictisit): *Dar terminați odată, pentru Dumnezeu! Sunteți insuportabile dumneavoastră când aveți humor.*

MADAME VINTILĂ (îl ia de braț, cochetă): *În schimb, dumneata ești răpitor când te superi.* (Calină:) *Hai să jucăm.*

ȘTEFAN: *Nu joc. Ți-am spus că nu joc. Sunt obosit. Mai târziu.* **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să motivezi apartenența la genul dramatic a textului dat. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi patru trăsături ale genului dramatic;
– să ilustrezi două trăsături ale genului dramatic, valorificând textul dat;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

În afara meselor regale bine înrădăcinate în regulile și protocolul Curții, memoriile surprind o serie de momente mai puțin oficiale: picnicuri, vânători, croaziere pe Dunăre, petreceri câmpenești. Desfășurate dincolo de saloanele palatelor, aceste mese au un farmec aparte.

Mult mai relaxați și mai puțin protocolari, regii României, fie că vorbim de Carol I, Ferdinand sau Carol al II-lea, se apropie, prin aceste ospețe în toată regula, de supușii lor, pe care îi cunosc mai bine. Uneori lucrurile devin ridicol de amuzante. De exemplu, regele Carol I, al cărui protocol era foarte strict, amintește în memoriile sale cum, invitat la o vânătoare la Ploiești, remarca amuzat că toți invitații se străduiau din răsputeri să pară deopotrivă de scorțoși și relaxați. [...]

Obiceiul era ca la aceste ieșiri la iarbă verde să se gătească românește. Nu lipseau păsările și purceii la frigare, sărmăluțele și, uneori, mititeii. Unele dintre aceste prânzuri pe pajiște erau adevărate ospețe date cu prilejul unor evenimente importante din viața familiei regale: nunta principesei Ileana (1931), jubileul inaugurării Castelului Peleș (1933).

(Ciprian Plăiașu, ***Istorii comestibile***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
   – numele regelui al cărui protocol era foarte strict;
   – anul în care a avut loc jubileul inaugurării Castelului Peleș. **4 puncte**
2. Scrie numele autorului și titlul articolului din care este extras fragmentul. **4 puncte**
3. Menționează ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele subliniate din propoziția: *Uneori lucrurile devin ridicol de amuzante.* **4 puncte**
4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din secvența: *Desfășurate dincolo de saloanele palatelor, aceste mese au un farmec aparte.* **4 puncte**
5. Transcrie propoziția subordonată din fraza următoare, precizând felul acesteia: *Obiceiul era ca la aceste ieșiri la iarbă verde să se gătească românește.* **4 puncte**

6. Construiește o frază alcătuită din două propoziții, în care să existe o propoziție subordonată completivă directă, introdusă prin conjuncția simplă *să*. **4 puncte**

B. Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, o narațiune în care să prezinți o întâmplare reală sau imaginară petrecută în timpul unei ieșiri cu familia „la iarbă verde". **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a evenimentelor;
– să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 41

Subiectul I (40 de puncte)

Citește următorul text:

Înțelepciune este să respiri
ușor, și după lacrimi să zâmbești,
petalele ce cad din trandafiri
și nu s-aud când mor, să le iubești.

Privește pomii drepți din bătătură –
ei cată totdeauna către cer,
și-n ruga lor cea verde parcă cer
mai multă ploaie, mai puțină ură.

Nu te gândi la mâine, nici la ieri.
Poate 'naintea spicelor să cazi,
stăpâni când nu suntem decât pe azi,
nu te gândi la mâine, nici la ieri.

(Magda Isanos, ***Înțelepciune***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Transcrie un cuvânt care își demonstrează omonimia. **4 puncte**
2. Explică rolul cratimei în structura: *s-aud.* **4 puncte**
3. Subliniază silaba accentuată în cuvintele: *poate, 'naintea.* **4 puncte**
4. Rescrie sub forma unei interogații prima propoziție din prima strofă. **4 puncte**
5. Explică semnificația unei figuri de stil. **4 puncte**
6. Precizează măsura și tipul rimei versurilor din strofa a treia. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să prezinți trăsăturile specifice genului liric identificate în poezia *Înțelepciune*, de Magda Isanos. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi două trăsături specifice ale acestuia;
– să ilustrezi cele două trăsături cu exemple din poezia Magdei Isanos;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește următorul text:

Acum 4000 de ani, teritoriul țării noastre era locuit de către daci. Dacii făceau parte din neamul tracilor, popor care s-a așezat în Peninsula Balcanică.

Așezați la nord de Dunăre, locuitorii acestui teritoriu au fost numiți de către greci „geți", iar de către romani, „daci".

Se știe că strămoșii noștri trăiau organizați în triburi. Fiecare trib era condus de către o căpetenie militară.

Dacii erau bărboși, cu plete lungi, purtau pantaloni lungi înnodați la glezne, tunică scurtă, cu mâneci și aveau capul acoperit cu o căciulă conică.

Femeile îmbrăcau o cămașă plisată la gât și pe piept.

Dacii erau înarmați cu săbii mari, încovoiate (sica), securi, lănci, arcuri cu săgeți și scuturi. Steagul lor era din metal și reprezenta un cap de lup cu gura deschisă. Erau viteji, nu se temeau de moarte, iar când plecau la război beau apă din Dunăre, pe care o considerau sfântă.

(***Prin lumea dacilor***, pe CD educațional ***Edu Istorie***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele elemente care privesc articolul citat:
   – numele CD-ului educațional de unde a fost selectat articolul;
   – tipul de text în care poate fi încadrat articolul. **4 puncte**
2. Transcrie două structuri referitoare la portul dacilor. **4 puncte**
3. Precizează valoarea morfologică a cuvintelor: *noastre, înnodați.* **4 puncte**
4. Numește funcțiile sintactice ale cuvintelor/structurilor: *era locuit, popor.* **4 puncte**
5. Contrage propoziția subordonată din fraza următoare și precizează numele părții de propoziție obținute: *Se știe că strămoșii noștri trăiau organizați în triburi.* **4 puncte**
6. Construiește o frază în care să existe o propoziție subordonată atributivă având ca regent substantivul *daci.* **4 puncte**

B. Redactează o compunere de 150 – 300 de cuvinte în care să descrii locul natal. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal al descrierii;
– să prezinți două trăsături ale peisajului pentru care ai optat;

– să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
– să respecți limitele de spațiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 42

Subiectul I (40 de puncte)

Citește următorul text:

Am avut o copilărie tristă.
Fără jucării.
Niciodată nu mi-a adus cineva o jucărie. Nimeni n-a luat în seamă existența mea. [...]

Mănușile – de cele cu câte un singur deget – le purtam trecute cu un șiret pe după gât, să nu le pierd. Și cum șiretul mi-l nimerise prea scurt de la început, am umblat așa, cu mâinile ridicate, un an întreg, încât după aceea multă vreme am continuat să le țin ca un cățel când face sluj.

Aveam cu mine numai închipuirea. Cu ea mi-am plăsmuit personaje și complicații, o viață pe care o alimentam după voia mea, până ce căpătam dureri de cap și febră.

Fără lumea asta nu mai puteam trăi, fiindcă n-aveam jucării și fiindcă oamenii din jurul meu erau prea mari, vorbeau prea tare și se mișcau întruna; fără să știu care e rostul lor și fără să fiu luată în seamă de ei, uitată prin casă.

(Cella Serghi, ***Pânza de păianjen***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Precizează câte litere și câte sunete are cuvântul *cineva.* **4 puncte**
2. Scrie un sinonim pentru cuvintele: *alimentam* (*o viață pe care o alimentam după voia mea*) și *complicații* (*Cu ea mi-am plăsmuit personaje și complicații*). **4 puncte**
3. Desparte în silabe cuvintele: *niciodată, fiindcă.* **4 puncte**
4. Scrie doi termeni ai familiei cuvântului *a pierde.* **4 puncte**
5. Precizează două trăsături ale genului epic prezente în text. **4 puncte**
6. Prezintă semnificația unei figuri de stil din text. **4 puncte**

B. Scrie o compunere de minimum 150 de cuvinte, în care să explici semnificația titlului *Pânza de păianjen.* **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să formulezi o opinie despre semnificația titlului;
– să-ți susții opinia formulată prin două argumente potrivite, valorificând textul dat;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

The Sims *este un joc strategic de simulare a vieții, pentru computer, dezvoltat de Maxis și publicat de Electronic Arts. Jocul a fost creat de către Will Wright, cunoscut pentru crearea jocului SimCity. Jocul simulează activitățile de zi cu zi din viața unuia sau mai multor personaje virtuale („Sims") într-o suburbie în apropiere de SimCity.*

Inspirat în parte de jocul Little Computer People lansat în 1985 de către Activision, The Sims *a fost lansat prima oară pe 4 februarie 2000. Până la 22 martie 2002,* The Sims *a vândut mai mult de 6,3 milioane de exemplare pe plan mondial, acesta fiind cel mai bine vândut joc video din istorie.* [...] *De la lansarea inițială, au mai fost lansate șapte pachete de expansiune și o urmare,* The Sims 2 *(cu propriile sale pachete de expansiune). O altă urmare,* The Sims 3, *a fost lansată pe 2 iunie 2009.* The Sims *a câștigat numeroase premii, inclusiv GameSpot „Game of the Year Award" pentru anul 2000.*

The Sims *se concentrează în întregime pe viața personajelor virtuale numite Sims, punând jucătorul în controlul „lumii" lor virtuale și a activității lor zilnice, cum ar fi dormit, mâncat, citit și îmbăiere. Will Wright, creatorul jocului, caracterizează jocul ca o „căsuță pentru păpuși digitală". Deși jucătorii sunt încurajați să-și creeze propriile lor personaje cu diferite caracteristici fizice, există deja predefinite câteva personaje, precum familiile Newbie și Goth.* [...]

Ideea jocului The Sims *vine din experiența lui Will Wright din anul 1991, atunci când casa sa din Oakland și multe dintre posesiunile sale au fost distruse într-un incendiu. Wright a fost nevoit să se mute împreună cu familia sa în altă parte și să-și refacă viața; aceste evenimente i-au dat lui Will inspirația de a crea un joc de simulare a vieții.*

(ro.wikipedia.org/wiki/The_Sims)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi:
   – cine este creatorul jocului The Sims;
   – cum s-a născut ideea acestui joc. **4 puncte**
2. Numește un premiu câștigat de jocul The Sims. **4 puncte**
3. Precizează valoarea morfologică a cuvintelor: *Wright, -și (să-și refacă).* **4 puncte**
4. Numește funcțiile sintactice ale cuvintelor/structurilor: *șapte (șapte pachete), ca o căsuță (caracterizează jocul ca o căsuță.)* **4 puncte**
5. Precizează numărul propozițiilor din frază: The Sims *se concentrează în întregime pe viața personajelor virtuale numite Sims, punând jucătorul în controlul „lumii" lor virtuale și a activității lor zilnice, cum ar fi dormit, mâncat, citit și îmbăiere.* **4 puncte**
6. Construiește o frază în care să existe o propoziție subordonată subiectivă, având ca regent verbul *a se juca.* **4 puncte**

B. Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, o compunere în care să-ți exprimi opinia despre importanța jocului în viața omului. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să exprimi punctul de vedere față de importanța jocului;
– să formulezi două argumente prin care să-ți susții opinia;

– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 43

Subiectul I (40 de puncte)

Citește următorul text:

Americanul de rând nu știe, de fapt, mai nimic despre noi. Cel mult a auzit de legenda sinistră a lui Dracula, de un general sau un președinte care a sfârșit prin a fi împușcat, acesta fiind Ceaușescu, sau de mititei și sărmăluțe. În rest, răspunsurile date la întrebarea „ce știți despre români și România?" mi-au provocat o stare care oscila între disperare și umilință. Unii ne-au plasat prin America de Sud, iar alții aflau cu acel prilej că existăm. Un polițist a stat o clipă pe gânduri, încurcat, după care a zis, pe jumătate glumind, pe jumătate serios: „O luați pe prima stradă la dreapta, vă duceți la aeroport, vă urcați în avion, coborâți în Europa și mai întrebați." Să râzi? Să plângi?

(Octavian Paler, ***Don Quijote în Est***)

A. Scrie răspunsul pentru următoarele cerințe.

1. Transcrie un cuvânt care conține hiat și unul care conține diftong. **4 puncte**
2. Numește mijlocul de îmbogățire a vocabularului prin care s-au format cuvintele: *americană, America de Sud.* **4 puncte**
3. Motivează folosirea ghilimelelor în cuprinsul textului dat. **4 puncte**
4. Subliniază silaba accentuată din cuvintele: *America, Dracula.* **4 puncte**
5. Enumeră două dintre informațiile pe care le are despre România *americanul de rând.* **4 puncte**
6. Formulează două idei principale/secundare din textul dat. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să explici mesajul fragmentului din *Don Quijote în Est*, de Octavian Paler. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să prezinți mesajul textului;
– să valorifici secvențe din text pentru a ilustra afirmațiile legate de mesajul textului;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Scena se petrece la Madrid. Este seară, trecut de ora 11. Bineînțeles, ora înaintată și dispariția zumzetului magazinelor nu face decât să pună și mai mult în evidență motocicletele care gonesc demențial cu țevile de eșapament interpretând diabolice arii reverberate de ziduri sau cântecele și chiotele grupurilor de tineri care bântuie într-o veselă insomnie străzile și noaptea. Madridul nocturn este încă mai zgomotos, mai vuitor decât cel de zi, cu mașinile mai nestăpânite, turiștii mai neintimidați, restaurantele mai deschise. În acest cadru agitat și nepotolit, ici și colo, pe trotuare sau chiar în mijlocul străzii, înconjurați firesc de goana vehiculelor, oamenii, singuri sau perechi, stau și bat din palme. Priveliște, evident, ciudată, mai ales că, oricâtă perspicacitate ai avea, nu reușești să descoperi scena aplaudată de acești stranii spectatori. Sunt prea netulburați pentru a fi nebuni și prea mulți pentru a fi originali și atunci nu rămâne decât să te încăpățânezi a descoperi ascunsul obiect al aplauzelor, spectacolul. Am cheltuit ore întregi în repetate nopți pentru a descoperi că el nu există. Există însă, mai spectaculos decât orice spectacol, straniul obicei: ca să intri după 11 noaptea într-o casă sau un hotel, să zicem, nu trebuie să suni – de altfel, nici nu există sonerii – trebuie să bați din palme.

Tot la două-trei străzi sau străduțe se află un paznic (serreno) înarmat cu o uriașă legătură de chei, ale tuturor caselor pe care le are în pază. La bătaia din palme, în mod ideal, paznicul răsare din pământ și vine să-ți deschidă, în schimbul unui bacșiș infim, ușa.

(Ana Blandiana, ***Un obicei***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc textul dat:
   – autoarea fragmentului;
   – cadrul spațio-temporal al întâmplărilor prezentate. **4 puncte**
2. Precizează la ce obicei straniu se referă textul. **4 puncte**
3. Menționează partea de vorbire și cazul cuvintelor: *înaintată, zumzetului.* **4 puncte**
4. Transcrie primele două predicate din text și precizează-le felul. **4 puncte**
5. Numește tipul subordonatei din fraza: *Vine să-ți deschidă.* **4 puncte**
6. Scrie o frază în care să existe o propoziție completivă directă, introdusă prin adverbul relativ *când.* **4 puncte**

B. Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, o compunere în care să descrii un loc vizitat de tine în vacanța de vară. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să descrii cadrul spațio-temporal (unde, când);
– să descrii peisajul (imagine de ansamblu, detalii);
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 44

Subiectul I (40 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

La începutul anilor '80, cea mai bună prietenă a mea se numea Miki. Din balconul apartamentului nostru, dacă mă ridicam pe vârfuri, puteam să mă uit fix în curtea familiei Ciocotescu. Mezina era doar cu un an mai mare decât mine și pe ea o ochisem, curtând-o de la balcon, să-mi devină cea mai bună prietenă. La început a fost greu. [...] Mama lui Miki a fost dirigintă la Poștă. Cuvântul dirigintă mă făcea să îngheț în poziție de drepți, imaginând-o pe blajina mea vecină cum le tăia pletele elevilor neastâmpărați și îi spânzura de cravata roșie în cuierul din fundul clasei. Târziu m-am lămurit eu, după câțiva ani și multe vizite în casa familiei Ciocotescu, în care am depănat benzi de magnetofon agățate în ghidaje și am stat suspendate la capătul telefonului, ascultând cum cei pe care-i sunam la întâmplare se agitau, că doamna dirigintă nu era regină peste elevi, ci peste toptanele de scrisori, colete, timbre, plicuri, ziare și, cel mai important, peste revistele străine de muzică și modă care se odihneau, vraf, pe biroul ei din lemn scorojit. [...] Aveam voie să-mi aleg un poster pe lună, din Bravo, și tot așa, rupând filă lucioasă după filă lucioasă, am dat cu ochii de cea mai frumoasă arătare pe care o văzusem vreodată, o făptură cu un ten de porțelan cafeniu, cu părul ondulat și mătăsos, acoperindu-i umerii îmbrăcați într-o tunică de catifea cu epoleți, învăluit tot în mister și promisiune. A fost ca un fulger scurt care a lovit drept în stomac. Am desprins cu grijă din cele două capse foaia A3 cu poza formației Modern Talking și am lipit-o cu scotch pe peretele afumat, la capul patului.

Aveam 12 ani, și iubirea abia adia pe la creștetul meu, unde un înger întunecat și frumos veghea, îngerul Thomas.*

(Cecilia Ștefănescu, ***Sfântul Thomas***)

* *Thomas Anders*, cântăreț german, membru al grupului Modern Talking.

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Desparte în silabe următoarele cuvinte: *Ciocotescu, târziu.* **4 puncte**
2. Explică folosirea cratimei în structura: *să-mi (aleg).* **4 puncte**
3. Scrie doi termeni ai familiei cuvântului *prieten.* **4 puncte**
4. Transcrie un cuvânt care conține hiat și unul care conține diftong. **4 puncte**
5. Numește cele două moduri de expunere utilizate în text. **4 puncte**
6. Ilustrează o modalitate de caracterizare a solistului trupei Modern Talking. **4 puncte**

B. Redactează, în minimum 150 de cuvinte, o compunere în care să demonstrezi că fragmentul din *Sfântul Thomas*, de Cecilia Ștefănescu, aparține genului epic. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să numești două trăsături ale genului epic;
– să ilustrezi cele două trăsături cu exemple adecvate din text;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Din categoria jucăriilor clasice, precum ursulețul de pluș sau păpușile Barbie, trenulețul, fie el simplu sau electric, este nelipsit din majoritatea arsenalelor puștilor. Când eram copil, aveam unul din lemn, pe care o profesoară de limba engleză îl folosea ca model pentru a mă învăța cuvinte ce denumeau culorile (precum red, yellow, green, blue). Tot atunci am aflat cum funcționează un magnet, pentru că așa se legau între ele vagoanele și nu credeam că mai are alt copil o jucărie ca a mea. Nu numai că am aflat mai târziu că nu sunt singura posesoare a unui tren, dar m-a uimit foarte tare când am văzut primul trenuleț electric la un coleg de grădiniță. Povestea micuțelor garnituri de tren începe în secolul al XIX-lea, primele astfel de jucării fiind construite din lemn sau din fier, utilizatorul având posibilitatea să îl plimbe pe podea.

În anul 1891, compania germană Marklin revoluționa producția trenulețelor prin introducerea unei șine cu ecartament [n.r. – distanța dintre șine] *standard. Era creat astfel un set de bază care a asigurat ulterior utilizarea accesoriilor vândute separat, precum gări, clădiri, alte tipuri de șine sau material rulant de cale ferată. În plus, fierul a fost înlocuit cu tinicheaua sudată, construcția trenului devenind astfel mai simplă. Al doilea mare pas în evoluția jucăriei a fost făcut de compania americană Carliste & Finch, care a creat primele trenulețe electrice în 1897.*

(Delia Zahareanu, ***Trenulețe de jucărie***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să numești:
– autorul articolului;
– tema articolului. **4 puncte**

2. Precizează în ce an au apărut trenulețele electrice. **4 puncte**

3. Numește valoarea morfologică a cuvintelor: *astfel, al doilea.* **4 puncte**

4. Scrie funcțiile sintactice ale cuvintelor/structurilor: *copil* (*eram copil*), *pentru a învăța* (*îl folosea ca model pentru a mă învăța.*) **4 puncte**

5. Notează numărul propozițiilor subordonate din fraza: *Când eram copil, aveam unul din lemn, pe care o profesoară de limba engleză îl folosea ca model pentru a mă învăța cuvinte ce denumeau culorile (precum red, yellow, green, blue).* **4 puncte**

6. Scrie o frază în care să existe două propoziții completive indirecte, aflate în raport de coordonare adversativă. **4 puncte**

B. Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, o compunere narativă, având ca spațiu de desfășurare a acțiunii o gară. **12 puncte**
În compunerea ta, trebuie:
– să folosești modul/modurile de expunere corespunzător/corespunzătoare;
– să respecți momentele subiectului;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 45

Subiectul I (40 de puncte)

Citește următorul text:

A fost odată ca niciodată o împărăteasă tare frumoasă și voinică, și împărăteasa aceea, când i-a venit ceasul, a născut un prunc așa slut la chip și la trup așa pocit, că nu-i venea nimănui să-l socotească făptură de om. Dar când s-a născut el, ursitoarea lui le-a spus, împărătesei și femeilor din casă, să nu se sperie, fiindcă băiatul ăsta o să iasă foarte plăcut om, o s-ajungă vestit de cuminte și de deștept și-ndrăzneț nevoie mare, cum am zice, un om și jumătate. Ba, a mai spus că băiatul are să poată hărăzi ființei pe care a iubi-o el mai mult atâta minte câtă și a lui.

S-a mai mângâiat puțintel cu făgăduielile astea biata împărăteasă, care era, firește, destul de amărâtă că adusese pe lume așa spurcăciune de broscoi. Și, adevărat, nici n-a-nceput copilul să gângurească bine, că numaidecât s-a pornit să spună fel de fel de vorbe cuminți și pline de duh, și tot ce făcea îl prindea și-avea haz, că o lume întreagă se minuna de el. Uitam să vă spun că se născuse mititelul cu un șomoiog de păr deasupra capului și de aceea îl porecliseră Făt-Frumos – că de! era doar și el fecior de-mpărat – Făt-Frumos cu Moț-în-Frunte.

(I.L. Caragiale, ***Făt-Frumos cu Moț-în-Frunte***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Notează câte un sinonim pentru sensul din text al cuvintelor: *odată, slut.* **4 puncte**

2. Explică rolul virgulelor în enunțul: *Ursitoarea lui le-a spus, împărătesei și femeilor din casă, să nu se sperie.* **4 puncte**

3. Integrează într-un enunț un antonim al cuvântului *frumoasă.* **4 puncte**

4. Transcrie un cuvânt format prin compunere. **4 puncte**

5. Numește două trăsături ale genului epic prezente în text. **4 puncte**

6. Prezintă semnificația secvenței: *S-a mai mângâiat puțintel cu făgăduielile astea biata împărăteasă, care era, firește, destul de amărâtă că adusese pe lume așa spurcăciune de broscoi.* **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să argumentezi că textul dat aparține speciei literare basm. **16 puncte**
În compunerea ta, trebuie:
– să enumeri patru trăsături ale basmului;
– să ilustrezi două trăsături ale basmului, valorificând textul dat;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Conceptul de „geoparc" este relativ nou, fiind lansat în anul 1999, sub egida UNESCO. Acest concept vizează regiuni cu o deosebită valoare peisagistică, științifică sau culturală care, printr-un management adecvat, pot fi puse în valoare, în vederea asigurării creșterii economice.

În România, în anul 2004, au fost puse bazele Geoparcului Dinozaurilor Hațeg, care a primit ulterior acreditarea internațională din partea UNESCO și a Rețelei Europene a Geoparcurilor. Geoparcul are o suprafață de 102.392 ha, cuprinzând, în totalitate, localitățile Densuș, General Berthelot, Totești, Răchitova, Sântmăria-Orlea, Sarmizegetusa, Hațeg și, parțial, localitățile Baru Mare, Sălașu de Sus, Pui, Râu de Mori.

În urmă cu 70 de milioane de ani, la sfârșitul erei mezozoice, Țara Hațegului era, la fel ca o bună parte din vestul Transilvaniei, o insulă tropicală, situată la 25' latitudine nordică, în mijlocul Oceanului Tethys, populată de dinozauri pitici. Aceștia au trăit cu puțin înainte de dispariția dinozaurilor, la sfârșitul perioadei cretacice, după ce dominaseră pământul peste 165 de milioane de ani. Dinozaurii de aici nu s-au dezvoltat prea mult sub aspectul dimensiunilor, având talii extrem de modeste, cu mult sub media celorlalți giganți cunoscuți, din alte părți ale lumii, ca urmare a condițiilor de izolare totală față de alte zone ale uscatului Terrei din acea vreme. Dinozaurii de Hațeg sufereau de „nanism insular".

(Dumitru Rus, ***Geoparcul Dinozaurilor Hațeg. Tărâmul piticilor***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să numești:
   – autorul articolului;
   – tema articolului. **4 puncte**
2. Transcrie secvența care se referă la o caracteristică a dinozaurilor de Hațeg. **4 puncte**
3. Menționează ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele subliniate din secvența: *Acest concept vizează regiuni cu o deosebită valoare peisagistică, științifică sau culturală care, printr-un management adecvat, pot fi puse în valoare, în vederea asigurării creșterii economice.* **4 puncte**
4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate: *În România, în anul 2004, au fost puse bazele Geoparcului Dinozaurilor Hațeg, care a primit ulterior acreditarea internațională din partea UNESCO și a Rețelei Europene a Geoparcurilor.* **4 puncte**
5. Transcrie o propoziție subordonată din fraza următoare, precizând felul ei: *Aceștia au trăit cu puțin înainte de dispariția dinozaurilor, la sfârșitul perioadei cretacice, după ce dominaseră pământul peste 165 de milioane de ani.* **4 puncte**
6. Construiește o frază în care să existe o propoziție circumstanțială de cauză introdusă prin conjuncția subordonatoare *că*. **4 puncte**

B. Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, o compunere în care să îți exprimi opinia despre importanța existenței rezervațiilor naturale. 12 puncte

În compunerea ta, trebuie:
– să formulezi opinia;
– să-ți susții opinia prin două argumente adecvate;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 46

Subiectul I (40 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Bunica se face pitică, tata se face când zmeu, când bondar, bunicul căpitan năzdrăvan. Mama rămâne tot soare. E grozav să ai un soare în casă și să-l strângi în brațe când te culci!

Bunicul și bunica au lumea lor. Bunicul ne-o arată mereu. E o lume cu balauri spălați pe dinți și cu unghii tăiate, o lume în care ajungi până la lună, în timp ce mănânci felia de unt. Nu-i greu să dai în mintea bunicii. E plină de jucării și flori. Și inima ei e albă, poți desena acolo tot ce vrei. Raluca desenează o rochie cu mărgeluțe și niște pantofi cu toc înalt, toate cu rujul mamei. Noi, cei trei băieți, îi desenăm pe toți pârâcioșii din clasă.

Bunicul e un inventator de pomină. Ne-a meșterit o scară de sfoară groasă și a agățat-o cu două inele de tavanul săliței. De pe ea, culegem stelele ușor. Ne-a mai instalat și o sonerie care dă alarma, mai ales când vine tata. Golim în două minute corabia de pirați sau îngrămădim jungla în dulap de-a valma.

— Ce s-a petrecut aici?

— Nimic, sare bunicul. Au mai crescut cu o zi, de ieri până azi.

Tata are însă nas de copoi. Descoperă cărțile de aventuri sub cele de matematică, săbiile sub perne, bucata de ciocolată în gura fratelui meu.

— N-ați terminat lecțiile! ne ceartă.

— Eram în recreație, șoptim pieriți.

În casă se face noapte și frig ca în pădurea împietrită. Bunica se pitește după andrele, bunicul după ziar, motanul Agamiță își oprește motorașul, să nu toarcă fără știrea lui. Toți mergem în vârful picioarelor ca berzele.

Mama vine, suflă în ceață și topește gerul. În casă se luminează de ziuă.

E grozav să fii copil la părinți! Dacă ne gândim serios, e cea mai bună meserie!

(Alexandra Ioachim, ***Bunici... părinți... copii...***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Indică procedeul de formare a cuvintelor: *inventator, mărgeluțe*. **4 puncte**
2. Alcătuiește un enunț în care cuvântul *pieriți* să aibă alt sens decât cel din text. **4 puncte**
3. Motivează prezența virgulei în prima frază a textului. **4 puncte**

4. Integrează într-o propoziție interogativă cuvântul *nimic.* **4 puncte**
5. Comentează enunțul, punându-l în relație cu textul din care a fost extras: *În casă se face noapte și frig ca în pădurea împietrită.* **4 puncte**
6. Transformă cele patru replici ale dialogului în vorbire indirectă. **4 puncte**

B. Redactează, în minimum 150 de cuvinte, o compunere în care să caracterizezi unul dintre personajele din fragmentul dat. **16 puncte**
În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi două trăsături ale personajului precum și modalitățile de caracterizare utilizate de autor;
– să ilustrezi cele două trăsături ale personajului;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

Subiectul al II-lea

Citește cu atenție textul următor:

Comunitatea căutătorilor de stele crește; cea mai mare asociație de acest tip din SUA, Astronomical League, și-a dublat numărul membrilor din 1990 încoace, ajungând azi la aproape 10 000. Acest lucru se explică prin faptul că astăzi există dotări semiprofesionale care costă câteva mii de euro, cu ajutorul cărora se pot observa obiecte cosmice care înainte puteau fi văzute doar cu telescoape profesionale. Stelele pot fi găsite cu ajutorul tehnicii GPS, se pot urmări obiecte și se pot compara constelațiile cerești printr-o simplă apăsare de buton. Există de mai mult timp și o rețea de astronomi amatori, care îndeplinesc sarcini speciale: American Association of Variable Star Observers (AAVSO) are în lume aproximativ 700 de observatori, care urmăresc diferențele de luminozitate a stelelor.

(Tom Schimmeck, ***Pentru astronomii amatori cerul este nemărginit***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.
1. Formulează câte un enunț în care să prezinți următoarele aspecte din textul suport:
– numărul membrilor înscriși în Astronomical League;
– cu ce se ocupă astronomii amatori. **4 puncte**
2. Explică de ce numărul membrilor Astronomical League a crescut după 1990. **4 puncte**
3. Menționează ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele subliniate din fraza: *Acest lucru se explică prin faptul că <u>astăzi</u> există dotări semiprofesionale care costă <u>câteva</u> mii de euro, cu ajutorul <u>cărora</u> <u>se</u> pot observa obiecte cosmice care înainte puteau fi văzute doar cu telescoape profesionale.* **4 puncte**
4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate: *care urmăresc <u>diferențele de luminozitate</u> a stelelor.* **4 puncte**
5. Transcrie o propoziție principală și o propoziție atributivă. **4 puncte**
6. Construiește o frază în care să existe și o propoziție predicativă introdusă prin adverbul relativ *unde.* **4 puncte**

B. Redactează o compunere de 150 – 300 de cuvinte în care să-ți exprimi opinia despre importanța tehnologiei pentru înțelegerea lumii în care trăim. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să exprimi punctul de vedere față de importanța utilizării tehnologiei;
– să formulezi două argumente prin care să-ți susții opinia;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 47

Subiectul I (40 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Oare ce desfătare vânătorească mai deplină, mai nețărmurită, mai senină și mai legănată în dulci și voioase visări poate fi pe lume decât aceea pe care o gustă cineva când, prin pustiile Bărăganului, căruța în care stă culcat abia înaintează pe căi fără de urme? Dinainte-i e spațiul nemărginit; dar valurile de iarbă, când înviate de o spornică verdeață, când ofilite sub pârlitura soarelui, nu-i insuflă îngrijarea nestatornicului ocean. În depărtare, pe linia netedă a orizontului, se profilează, ca moșoroaie de cârtițe, movilele, a căror urzeală e taina trecutului și podoaba pustietății. De la Movila Neacșului de pe malul Ialomiței, până la Movila Vulturului din preajma Borcei, ele stau semănate în prealargul câmpiei, ca sentinelele mute și gârbovite sub a lor bătrâneți. La poalele lor cuibează vulturii cei falnici cu late pene negre, precum și cei suri al căror cioc ascuțit și aprig la pradă răsare hidos din ale lor grumazuri jupuite și golașe.

(A.I. Odobescu, ***Pseudo-Kinegeticos***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.
1. Scrie forma literară actuală a cuvintelor: *pustiile, moșoroaie.* **4 puncte**
2. Subliniază silaba accentuată din cuvintele: *Movila, verdeață.* **4 puncte**
3. Motivează ortografia cuvântului *vulturii.* **4 puncte**
4. Justifică folosirea semnului de punctuație [;] de la sfârșitul propoziției: *Dinainte-i spațiul nemărginit;* **4 puncte**
5. Transcrie o structură care să conțină o comparație. **4 puncte**
6. Explică enunțul: *...căruța în care stă culcat abia înaintează pe căi fără de urme.* **4 puncte**

B. Argumentează, în minimum 150 de cuvinte, că fragmentul de mai sus este o descriere. **16 puncte**
În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi patru trăsături ale descrierii prezente în text;
– să ilustrezi două dintre aceste trăsături, valorificând textul dat;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Fiecare utilizator al serviciilor de e-mail s-a confruntat, cu siguranță, cu problema mesajelor nesolicitate care, sosite în număr mare, pot deveni extrem de supărătoare. Chiar dacă sunt greu de eliminat, numărul lor poate fi redus simțitor, dacă se respectă câteva reguli.

1. Evitați completarea adresei reale de e-mail când vă înscrieți pe diferite site-uri de discuții on-line (forum, blog). [...]

2. Atunci când completați formulare de înscriere pe diverse pagini de internet, acordați mare atenție opțiunilor bifate. Citiți cu atenție și asigurați-vă că optarea pentru una din cerințele de pe acel site nu va avea ca rezultat expunerea datelor confidențiale.

[...]

5. Folosiți aplicații antivirus, cu filtru anti-spam, care verifică, după anumite criterii, dacă respectivul mesaj prezintă încredere sau este un spam.

(Daniel Iftimescu, ***Spam-ul, intrusul din căsuța poștală. Poștașul nepoftit***, în revista *Terra Magazin*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să prezinți următoarele aspecte din textul dat:
– revista în care a fost publicat articolul;
– tema articolului. **4 puncte**

2. Precizează o modalitate prin care se poate reduce numărul e-mailurilor de tip spam. **4 puncte**

3. Menționează ce parte de vorbire sunt cuvintele subliniate: *fiecare, deveni, când, criterii.* **4 puncte**

4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor: *greu, de eliminat (Chiar dacă sunt greu de eliminat...).* **4 puncte**

5. Numește tipul propozițiilor din fraza: *Folosiți aplicații antivirus, cu filtru anti-spam, care verifică, după anumite criterii, dacă respectivul mesaj prezintă încredere sau este un spam.* **4 puncte**

6. Construiește o frază în care să existe și o propoziție condițională, având ca regent verbul *a câștiga.* **4 puncte**

B. Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, o compunere în care să îți exprimi opinia despre vânarea animalelor. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să formulezi opinia;
– să-ți susții opinia prin două argumente adecvate;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 48

Subiectul I (40 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

ACTUL I
Scena 1
TAKE, IANKE și CADÂR

TAKE (somnoros și lehămesit de căldură, își șterge nădușeala oftând): *Ooof, cald e!*

IANKE: *Și ce-mi spui asta mie?*

TAKE: *Dar cui să i-o spui?*

IANKE: *Ce mă interesează pe mine că ți-i cald? Dacă-i cald, du-te în casă și te răcorește! Ce? Eu pot să mă răcoresc?*

TAKE: *Dar ce, te-am rugat eu să mă răcorești? Lasă-mă-n plata Domnului!*

IANKE: *Ei poftim! Acum eu nu-l las!*

TAKE: *Mă rog, ție nu ți-i lene să vorbești așa?*

IANKE: *Și ce te privește pe tine dacă mi-i lene sau nu mi-i lene?*

TAKE: *Dacă ți-ar fi lene ai dormi.*

(Pauză; se aude caterinca*.)

IANKE: *Uuf! Mare căldură! Așa o căldură n-am avut toată vara!*

TAKE: *Și acum ce-mi spui mie asta?*

IANKE: *Dar ce, ție-ți spui?*

TAKE: *Atunci cu cine vorbești?*

IANKE: *Ce te privește pe tine cu cine vorbesc? Vorbeam cu Dumnezeu!*

(Iarăși pauză și iarăși se aude caterinca tare.)

TAKE: *Ia te uită, pe căldura asta, lui îi arde de cântat.*

IANKE: *Ei și ce parcă el cântă? Cântă mașina.*

TAKE: *Da, dar el dă din mână.*

IANKE: *Ce ești dobitoc? El dă din mână încet și mașina cântă tare.* (Iar mică pauză. Cadâr sforăie.) *Nu sforăi că nu pot să dorm.*

TAKE: *Nu sforăi eu. Turcu sforăie.*

IANKE: *Spune-i să tacă.*

TAKE: *Nu pot, că-l trezesc.*

IANKE: *Da, dar el de ce mă trezește pe mine? Ei, Cadâr! Acuși îi dau în cap cu un calup de săpun! Cadâr! Ce-ai luat-o așa turcește? Cadâr! Aista-i surd de tot când doarme. Du-te de-l trezește!*

TAKE: *Nu mă mișc de-aici nici mort.*

IANKE: *Dar ce, crezi că eu mă mișc? Mai bine stric un calup de săpun. I-auzi, domnule, cum sforăie! Aista nu mai este turc, aista-i curat harmăsar persan! Cadâr!*

(Ia o bucată de săpun și o zvârle în Cadâr. Cadâr crapă un ochi, murmură ceva neînțeles, se răsucește puțin în scaun și adoarme iar. Nu mai sforăie.)

IANKE: *Ei așa! Dai un ban, dar face!*

(Victor Ion Popa, ***Take, Ianke și Cadâr***)

* *caterincă*, flașnetă (mică orgă portativă, acționată prin învârtirea unei manivele).

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Notează antonimele cuvintelor: *spui, răcorește.* **4 puncte**
2. Explică rolul cratimei în structura: *dacă-i* (cald). **4 puncte**
3. Scrie doi termeni din familia cuvântului *a cânta.* **4 puncte**
4. Explică grafia cu *î* în interiorul cuvântului *neînțeles.* **4 puncte**
5. Transcrie două cuvinte/structuri ale adresării directe. **4 puncte**
6. Explică replica lui Take: *Lasă-mă-n plata Domnului!* **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să argumentezi că fragmentul dat aparține genului dramatic. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să numești patru trăsături ale genului dramatic;
– să ilustrezi două trăsături ale genului dramatic, valorificând textul dat;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Cu ai săi 4.808 metri, cel mai înalt munte din Europa de Vest străjuiește frontiera dintre Franța și Italia. De fapt, vârful propriu-zis se află în totalitate în partea franceză, Italiei revenindu-i mai scundul Mont Blanc de Courmayeur (4.748), aflat cam la o jumătate de kilometru spre sud-est. Pentru alpiniști, importanța Muntelui Alb nu stă neapărat în altitudinea sa, cât în faptul că este punctul culminant al unui masiv care a reprezentat principalul spațiu de dezvoltare a alpinismului încă de la apariția acestui sport. Pe 8 august 1786, un vânător de capre negre și culegător de cristale, Jacques Balmat, împreună cu doctorul Michel Gabriel Paccard din Chamonix, intră în istorie realizând, în premieră, ascensiunea vârfului. Această dată este considerată ziua de naștere a alpinismului. Granitul de foarte bună calitate din care este format masivul a determinat ca, în timp, majoritatea celor mai buni alpiniști din lume să-și facă ucenicia în acest loc. De asemenea, atât stilurile de cățărare care s-au dezvoltat pe Mont Blanc, cât și etica muntelui născută aici au fost mai apoi extrapolate în ascensiunile din marii munți ai lumii.

(Alex Găvan, ***Pe Muntele Alb, urmând ruta Papei***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi:
   – înălțimea celui mai înalt pisc al Muntelui Alb, din zona italiană;
   – numele celor care au escaladat în premieră Muntele Alb. **4 puncte**
2. Explică de ce a devenit Muntele Alb locul de ucenicie al alpiniștilor. **4 puncte**
3. Menționează ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele subliniate din fraza: *Pentru alpiniști, importanța Muntelui Alb nu stă neapărat în altitudinea sa, cât în faptul că este punctul culminant al unui masiv care a reprezentat principalul spațiu de dezvoltare a alpinismului încă de la apariția acestui sport.* **4 puncte**

4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor: *acestui (acestui sport), realizând (reușește să intre în istorie realizând în premieră).* **4 puncte**
5. Transcrie o propoziție subordonată atributivă din fraza următoare: *Granitul de foarte bună calitate din care este format masivul a determinat ca, în timp, majoritatea celor mai buni alpiniști din lume să-și facă ucenicia în acest loc.* **4 puncte**
6. Construiește o frază în care să existe două propoziții circumstanțiale de timp, aflate în raport de coordonare copulativă. **4 puncte**

B. Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, o compunere în care să relatezi o întâmplare reală sau imaginară petrecută la munte. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să utilizezi modul/modurile de expunere adecvat/e;
– să prezinți evenimentele în succesiunea lor logică;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 49

Subiectul I (40 de puncte)

Citește următorul text:

Întâlnindu-se cu puterea din soare,
sevele se făceau când frunză, când floare.
Glasuri de zâne, sus, s-auzeau, și mulți
zei de lumină și apă, trecând desculți.

Apoi, primăvara cu flamuri,
goruni și fagi și alte dârze neamuri,
iar mai în fund mestecenii subțiri,
visătoare, lunatice firi.

Câte zale, câte platoșe, câte hangere!
Nici noaptea-n pădure nu se făcea tăcere.
Numai toamna când venea se plecau toate
pletoasele oști și steaguri însângerate.

(Magda Isanos, ***Anotimpuri***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Alcătuiește două enunțuri în care cuvântul *soare* să aibă sens propriu, respectiv sens figurat. **4 puncte**

2. Scrie doi termeni din familia lexicală a cuvântului *noapte*. **4 puncte**
3. Alcătuiește un enunț care să continue următoarele semne grafice: virgula, semnul exclamării. **4 puncte**
4. Precizează modul de formare al substantivului *visătoare*. **4 puncte**
5. Transcrie și numește două figuri de stil diferite. **4 puncte**
6. Explică semnificația titlului *Anotimpuri*. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să argumentezi că poezia *Anotimpuri*, de Magda Isanos, este un pastel. **16 puncte**
În compunerea ta, trebuie:
– să numești două trăsături ale pastelului;
– să ilustrezi cele două trăsături ale pastelului, valorificând textul dat;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește textul următor:

Violoncelul *este un instrument muzical cu coarde și arcuș din familia viorii (situat ca dimensiuni și ambitus între violă și contrabas). În mediul folcloric românesc, violoncelul este numit* broancă *sau* gordună*; în perioada interbelică, instrumentul era cunoscut în România și sub denumirea de* cello *(împrumut din limba engleză). Interpretul la violoncel se numește violoncelist.*

Dimensiunile instrumentului sunt comparabile cu cele ale unei chitare. El are patru coarde acordate în cvinte perfecte, cea mai gravă având sunetul do din octava mare (celelalte sunt: sol, re și la) – de altfel, acordajul violoncelului este identic cu cel al violei, însă la o octavă inferioară.

Când o coardă este lovită sau ciupită, aceasta vibrează mișcând aerul din jurul ei. Astfel se produc undele sonore. Deoarece coarda este destul de subțire, masa de aer mișcat este foarte mică și, în consecință, sunetul este slab. La instrumentele acustice cu coarde, cum ar fi violoncelul, această lipsă de volum este rezolvată prin montarea corzii vibrante pe un corp mai mare. Vibrațiile sunt transmise acestui corp, care poate mișca mai mult aer și astfel produce un sunet mai puternic. Odată cu modelul și construcția instrumentului variază și caracterul sunetului produs de acesta.

(***Violoncelul***, https://ro. wikipedia.org)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi:
   – din familia cărui instrument muzical face parte violoncelul;
   – câte coarde are violoncelul. **4 puncte**
2. Precizează de unde a fost preluat textul. **4 puncte**
3. Menționează ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele subliniate din enunțurile: *Când o coardă este lovită sau ciupită, aceasta vibrează mișcând aerul din jurul ei. Astfel se produc undele sonore. Deoarece coarda este destul de subțire, masa de aer mișcat este foarte mică și, în consecință, sunetul este slab.* **4 puncte**
4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor *slab* (*sunetul este slab*), *ei* (*mișcând aerul din jurul ei*). **4 puncte**

5. Transcrie o propoziție subordonată circumstanțială de timp. **4 puncte**
6. Scrie o frază în care să existe și o propoziție subiectivă, introdusă prin conjuncția subordonatoare *că*. **4 puncte**

B. Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, o compunere în care să prezinți atmosfera unei ore de muzică, la clasa în care înveți. **12 puncte**
În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi timpul și spațiul;
– să descrii modul în care tu și colegii tăi vă raportați la activitățile desfășurate în timpul orei;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

Varianta 50

Subiectul I (40 de puncte)

Citește următorul text:

Un lup pe puiul său voind să-l ispitească
De este vrednic el în breasla pământească,
L-a trimis odată
La margine să vadă
Pe unde-s oile? Cum stau păstorii lor?
Și nu cumva ar fi vreun prilej ușor,
Măcar cam cu păcat,
Să capete vânat?
S-a dus și a venit flămândul lupușor
Zicând: „Eu am aflat pe astăzi bună masă
Colo sub deal se pasc mulțime de oi grasă;
Puteam întru ales vreuna să luăm
Și să mâncăm."
„— Da, bine, de păstori tu nu-mi spui ce-ai aflat?"
Bătrânul lup a întrebat.
„— Păstorul, precum spun,
E deștept și bun,
Iar câinii, i-am zărit, sunt slabi și puțintei,
Nu-i grijă despre ei."
„— De este chiar așa, eu tot nu mă urnesc
La turmă să pornesc –
Răspunde lupul – căci de nu-i păstorul prost

Apoi el câini mișei nu ține.
Să mergem noi mai bine
Pe unde-am mai fost
Și știu că sunt câini mulți, dar e păstorul prost.
Iar unde e păstorul de nimică
Nici câinii nu-s de frică.

(Alecu Donici, ***Lupul și lupușorul***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Notează câte un sinonim pentru sensul din text al cuvintelor: *să ispitească, vrednic.* **4 puncte**
2. Motivează utilizarea cratimei în structura: *să-l (ispitească).* **4 puncte**
3. Desparte în silabe cuvintele: *astăzi, turmă.* **4 puncte**
4. Explică modul de formare al substantivului *pământească.* **4 puncte**
5. Numește două moduri de expunere prezente în text. **4 puncte**
6. Prezintă semnificația versurilor: *Iar unde e păstorul de nimică/ Nici câinii nu-s de frică.* **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să motivezi apartenența la specia literară fabulă a poeziei *Lupul și lupușorul*, de Alecu Donici. **16 puncte**
În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi patru trăsături ale fabulei, care se întâlnesc în textul dat;
– să ilustrezi două dintre aceste trăsături, valorificând textul dat;
– să ai un conținut adecvat cerinței formulate;
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Sub denumirea de vulcani noroioși au fost descrise fenomene naturale constând în erupții de noroi, însoțite adesea de emisii de gaze, în urma cărora ia naștere un relief de acumulare, cu forme caracteristice. Gazele care însoțesc aceste erupții sunt legate de fenomene vulcanice propriu-zise (în America Centrală, Noua Zeelandă, Islanda sau Italia), fie de surse de petrol sau gaze (Caucaz, România).

În țara noastră, vulcanii noroioși, variați ca aspect, sunt de găsit în mai multe regiuni și poartă diferite denumiri: gloduri, fierbători, bolboroase în Oltenia, ochiuri în Moldova, zalțe în Transilvania, pâcle, fierbători, sărături în Muntenia.

Cei mai cunoscuți și mai spectaculoși sunt vulcanii noroioși din Subcarpații Buzăului, dintre Berca și Arbănași.

(Paul Constantin, ***Vulcanii noroioși***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre următoarele cerințe.

1. Formulează câte un enunț în care să numești:
– autorul articolului;
– tema articolului. **4 puncte**
2. Transcrie o secvență în care sunt descriși vulcanii noroioși. **4 puncte**

3. Menționează ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele subliniate din enunțul: *În țara noastră, vulcanii noroioși, variați ca aspect, sunt de găsit în mai multe regiuni și poartă diferite denumiri.* **4 puncte**
4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor: *care (Gazele care însoțesc aceste erupții), din Subcarpații Buzăului,* **4 puncte**
5. Transcrie elementul regent al propoziției: *care însoțesc aceste erupții.* **4 puncte**
6. Construiește o frază în care să existe și o propoziție concesivă, având ca regent verbul *a cunoaște.* **4 puncte**

B. Redactează o compunere de 150 – 300 de cuvinte în care să prezinți o întâmplare reală sau imaginară, petrecută într-o excursie. **12 puncte**
În compunerea ta trebuie:
– să povestești o întâmplare respectând succesiunea logică a evenimentelor;
– să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).

BAREME DE CORECTARE ȘI DE NOTARE

Baremul 1

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: *deprins* – obișnuit, *să se încredințeze* – să se convingă. (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: *acesta* – conversiune: din pronume demonstrativ devine adjectiv pronominal demonstrativ; *putință* – derivare de la verbul *a putea* + sufixul *-ință*. (4p)

3. (4p) de exemplu: Liniile de pauză (semn de ortografie) izolează propoziția incidentă de restul frazei și/sau marchează intervenția naratorului în cursul vorbirii directe. (4p)

4. (4p) de exemplu: *înainte* – conține hiat; *seamă* – conține diftong.

5. (4p) oricare două dintre: narațiune, descriere și dialog. (2p+2p)

6. (4p)

– exprimarea clară a unei opinii adecvate situației narate în text și reacțiilor personajului (2p); pentru încercarea exprimării unei opinii (1p);

– prezentarea unui argument pertinent prin valorificarea adecvată a textului (2p); pentru încercare de argumentare (1p).

Pentru un răspuns adecvat, ai în vedere următoarele:

a. exprimarea opiniei: o formulă specifică (*în opinia mea, din punctul meu de vedere, consider că* etc.), urmată de un enunț – de exemplu: Duțu vede în Dumitru un dușman./Duțu este nesincer cu Dumitru.

b. prezentarea argumentului: folosirea unei formule specifice de introducere a argumentului (*pentru că, având în vedere că, ceea ce reiese din..., în acest sens e semnificativă secvența în care...*), urmată de trimiterea la text fie prin citat, fie prin rezumarea unei situații, prin prezentarea unei reacții etc.

B. (16p) Motivarea apartenenței textului dat la *genul epic.*

Atenție! Acest tip de cerință nu vizează exprimarea opiniei, ci motivarea/demonstrarea unei ipoteze date deja în formularea cerinței. Atunci când exprimăm opinii, avem libertatea de a alege, în limitele adecvării la contextul dat, ideea/interpretarea pe care vrem să o susținem. În cazul de față nu avem de a face cu o alegere proprie privind încadrarea adecvată a textului, ci cu un fapt clar precizat: *Comoara* de Ioan Slavici *este* o creație epică. Nu presupunem existența unei controverse în acest sens, în dezbaterea căreia ar putea interveni mai multe puncte de vedere (opinii).

– menționarea a două trăsături (2p+2p)

– ilustrarea adecvată a trăsăturilor menționate prin valorificarea convingătoare a textului; (4/2/1p+4/2/1p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. (2p)

Poți avea în vedere următoarea structură mai detaliată (în cinci paragrafe):

a. Menționarea trăsăturilor operei epice, chiar sub forma unei definiții; de exemplu: opera epică este o creație literară în versuri sau în proză, în care se prezintă o acțiune la care participă personaje; modul principal de expunere este narațiunea.

b. O precizare legată de prezența trăsăturilor menționate în fragmentul dat; de exemplu: Aceste trăsături sunt ilustrate în fragmentul din...

c. Ilustrarea a două trăsături în două paragrafe distincte organizate astfel: întâi o structură introductivă (de exemplu: *o trăsătură importantă a operei epice evidențiată în text este.../în primul rând, fragmentul dat evidențiază...*), urmată de numirea trăsăturii; apoi ilustrarea trăsăturii menționate prin citate (comentate dacă e cazul), prin rezumarea unor secvențe, prin scurte comentarii/interpretări pe marginea faptelor, a atitudinilor personajelor.

Poți lua în considerare următoarele:

– o primă trăsătură – prezența unei acțiuni înfățișate prin intermediul narațiunii, urmând să faci un rezumat care să arate acțiunea și să expui ce elemente specifice narațiunii identifici în text (de exemplu: indici spațio-temporali, frecvența verbelor și diversitatea formelor la care apar, naratorul care narează la persoana a III-a);

– a doua trăsătură – prezența personajelor caracterizate prin întâmplările narate (aici Duțu și Dumitru), urmând să te referi pe scurt la trăsăturile personajelor (ar fi suficientă menționarea și ilustrarea cu câte un exemplu a două trăsături ale lui Duțu pe care le consideri mai importante); de exemplu, dorința de a se îmbogăți, egoismul.

d. O concluzie care să sublinieze că în fragmentul dat sunt evidențiate trăsături definitorii ale operei epice.

II. (36 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: *Munții Apuseni* (2p); inexistența dovezilor că minele de aur din Munții Apuseni ar fi fost exploatate pe vremea dacilor (2p).

2. (4p) de exemplu: Repopularea Daciei cu coloniști romani a fost posibilă în timp scurt datorită atracției pe care o exercitau bogățiile de aur ale provinciei.

3. (4p) *înseamnă* – verb copulativ [aici și impersonal]; *a* – verb auxiliar; *a* – articol posesiv; *exploatării* – substantiv comun. (1p+1p+1p+1p)

4. (4p) *ce* – nume predicativ; *ea* – subiect. (2p+2p)

5. (4p) transcrierea corectă a subordonatelor (1p+1p); precizarea felului lor (1p+1p):

– *...cum, în puținul timp* [...] *populația să fi fost complet romanizată* – propoziție subordonată subiectivă;

– *...cât a durat această colonie romană...* – propoziție subordonată atributivă.

6. (4p)

– realizarea corectă a contragerii (de exemplu: *Așa se explică probabil* posibilitatea *venirii în Dacia, în puține generații, a mii și mii și zeci de mii de coloniști din toată împărăția*); (2p)

– numirea corectă a părții de propoziție obținute (subiect). (2p)

B. (12p)

– relatarea întâmplării, respectând succesiunea logică a evenimentelor și convențiile de redactare a unei narațiuni; (4/3/2/1p)

– precizarea adecvată a două elemente ale contextului spațio-temporal; (2/1p+2/1p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul de cuvinte. (2p)

Ai în vedere că ți se cere să prezinți *o întâmplare*, și nu un raport sau un proces-verbal în care să înșiri pur și simplu succesiunea momentelor din timpul vizitării vestigiilor. Întâmplarea relatată poate fi reală sau imaginară, însă trebuie să fie credibilă/verosimilă. Trebuie să respecți structura unei compuneri: introducere – unde să fie prezentate coordonatele spațio-temporale –, cuprins și încheiere. Deci textul va avea cel puțin trei alineate. Este indicat să nu folosești numele proprii (decât în situația denumirilor oficiale ale unor instituții, ale unor organizații etc.). Te poți referi la personaje folosind denumiri generice: *prietenul meu, colega mea, mama, bunicul* etc. Este permisă utilizarea dialogului adecvat situației prezentate, însă este recomandată limitarea acestuia la una-două replici.

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 2

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: *prudent* – imprudent; *niciodată* – întotdeauna. (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: *deseori* - adverb compus prin sudare din adjectivul *dese* și substantivul *ori; mândrie* - substantiv derivat de la adjectivul *mândru* cu sufixul *-ie*. (2p+2p)

3. (4p) de exemplu: Ghilimelele sunt un semn de punctuație care în secvența dată marchează începutul și sfârșitul vorbirii directe a personajului – replica pe care obișnuia să o spună bunicul în discuțiile despre notele elevilor protejați.

4. (4p) *tran-sfor-mă-ri-le/trans-for-mă-ri-le, răz-bo-iul*. (2p+2p)

5. (4p) formularea clară și corectă a ideii (4p); ezitări în formularea ideii (2p); încercare de formulare (1p).

Ai în vedere că ideea trebuie formulată pe scurt, să se refere la un singur aspect important din text, se poate formula ca titlu sau printr-un enunț – în acest caz predicatul trebuie să fie la prezent.

6. (4p) surprinderea adecvată a semnificației, exprimată clar și corect (4p); ezitări în interpretare/formulare (2p); încadrarea în limita de cuvinte (1p).

Pentru a răspunde la acest tip de cerință insiști asupra conținutului exprimat: imagini, idei, sentimente, fapte, întâmplări etc. Poți observa aspecte interesante pentru exprimarea semnificațiilor examinând relația între conținutul exprimat și diverse tehnici și procedee literare (modul/modurile de expunere, figuri de stil); relațiile fragmentului dat cu alte elemente din text (teme, titlu, alte secvențe). În cazul fragmentului dat, se poate observa, de exemplu, că face parte dintr-un portret care asociază trăsături fizice și morale. Apare în finalul acestui portret ca o concluzie asupra personalității bunicului. Se poate comenta comparația staturii fizice și a caracterului bunicului cu brazii din fața casei, care poate sugera armonia între înfățișare și caracter; legătura strânsă între imaginea bunicului și universul casnic pe care el l-a creat.

B. (16p)

– identificarea trăsăturilor (2p+2p); ilustrarea trăsăturilor (2p+2p);

– menționarea a două mijloace de caracterizare în ilustrările prezentate; (2p+2p)

– adecvarea la cerința formulată; (2/1p)

– respectarea precizării referitoare la numărul minim de cuvinte. (2p)

Pentru realizarea unei compuneri adecvate cerinței – caracterizare de personaj –, poți avea în vedere următoarea structură:

a. o introducere în care să te referi, pe baza informațiilor din text, la importanța personajului în fragmentul dat, la identitatea lui și la situația în care este pus (poți să adaugi, dacă apar în text, și elemente ale portretului fizic) – de exemplu: bunicul evocat în acest fragment este personajul cel mai important și cel mai bine caracterizat; copil dintr-o familie săracă de la țară, a știut să îndure greutățile vieții și a devenit profesor, director de liceu timp de 40 de ani; și-a făcut o casă frumoasă și le-a oferit copiilor cea mai bună educație; la bătrânețe era impunător: înalt și drept, cu o barbă de patriarh.

b. prezentarea celor două trăsături în două paragrafe distincte pe care le poți organiza astfel: numești trăsătura pe care o identifici, dacă se poate printr-un substantiv (de exemplu, hărnicia, corectitudinea, principialitatea, consecvența, tenacitatea etc.); prezinți de preferință două ilustrări ale trăsăturii identificate (citate sau referiri la situații în care e pus personajul, reacții, gesturi, relații cu alte personaje etc.); precizezi pentru fiecare ilustrare mijloacele de caracterizare; te referi, dacă este cazul, la rolul procedeelor artistice în evidențierea trăsăturii prezentate.

De exemplu: o trăsătură bine evidențiată în text a bunicului este consecvența dovedită atât în activitatea lui profesională, cât și în opțiunea lui politică. Astfel, ca profesor, a rămas 40 de ani consecvent cu principiul că elevii trebuie să fie

notați corect, fără a face compromisuri din diverse obligații personale. Această trăsătură este ilustrată indirect prin vorbele personajului în replica pe care o repeta mereu, ca un principiu profesional: *„Dacă ai vreun elev pentru care ești obligat, îl mai asculți o dată cu atenție. Dar dacă nici atunci nu știe, ce poți să-i faci?"* Tot în mod indirect, prin atitudinea personajului, este evidențiată consecvența în politică: și-a păstrat toată viața partidul, ca un om din alte vremuri.

c. o încheiere în care să prezinți un punct de vedere asupra personajului caracterizat: ce apreciezi sau ce rezerve ai față de caracterul și comportamentul lui; ce se poate învăța din atitudinea și din reacțiile lui etc.

II. (36 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: Apariția astronomiei se explică prin nevoile practice legate de începuturile agriculturii (2p); Primele observații ale bolții cerești datează din secolul al X-lea î.H. (2p)

2. (4p) Numele autoarei este Afrodita Liliana Bordea, denumirea publicației este „Evrika!" (2p+2p)

3. (4p) *că* – conjuncție simplă subordonatoare; *această* – adjectiv pronominal demonstrativ; *au fost* – verb auxiliar; *astronomice* – adjectiv propriu-zis. (4x1p)

4. (4p) *a început* – predicat verbal; *elaborarea* – subiect; *cataloagelor* – atribut substantival genitival; *stelare* – atribut adjectival. (4x1p)

5. (4p) *...să prevadă pentru un moment dat poziția oricărui corp ceresc* – propoziție subordonată completivă indirectă. (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: *În natură există legi,* care izvorăsc din proprietățile materiei. Prin expansiune se obține o subordonată atributivă. (2p+2p)

B. (12p)

– formularea clară și corectă a unei opinii adecvate (4p); ezitări în formularea opiniei (2p); încercare de formulare a unei opinii; (1p)

– prezentarea a două argumente pertinente, însoțite de detalieri adecvate (2p+2p); prezentare sumară, schematică a argumentelor; (1p+1p)

– adecvarea conținutului la cerință: tratarea temei propuse și respectarea tipului de compunere; (2/1p)

– respectarea precizării referitoare la numărul de cuvinte. (2p)

Pentru realizarea unei compuneri adecvate cerinței – exprimarea unei opinii și argumentarea ei –, poți avea în vedere următoarea structură:

a. introducerea:

– o scurtă apreciere asupra temei puse în discuție – importanța, actualitatea noutatea temei etc. (de exemplu: Oamenii au fost întotdeauna fascinați de imensitatea bolții cerești și și-au pus mereu întrebări despre natura universului și despre misterele lui);

– formularea clară a unei opinii: o formulă specifică introducerii opiniei: *în opinia mea, consider că, din punctul meu de vedere* etc.; un enunț concis, care să prezinte opinia – o singură idee clar formulată (de exemplu: În opinia mea, explorarea spațiului cosmic poate aduce mari beneficii civilizației umane);

– o formulă de trecere la argumentarea opiniei (de exemplu: În acest sens pot fi aduse mai multe argumente).

b. argumentarea – două argumente în două paragrafe distincte cu următoarea structură:

– o formulă specifică (*în primul rând, în al doilea rând; pe de o parte, pe de altă parte; mai întâi, apoi* etc.);

– enunțarea ideii esențiale pe care se sprijină argumentul;

– comentarii, explicații, exemple.

De exemplu: În primul rând, cercetarea spațiului cosmic contribuie la lărgirea universului de cunoaștere, poate aduce informații noi, foarte importante despre lumea în care trăim. De exemplu, se pot obține date noi despre structura materiei, despre diverse fenomene din domeniul fizicii, al chimiei, și mai ales putem să obținem informații care să ne dea un răspuns la una din marile întrebări ale omenirii: dacă există viață în universul extraterestru și care sunt formele ei, dacă există și alte civilizații sau ființe inteligente.

c. concluzia:

– o formulă specifică (*în concluzie, așadar, având în vedere...* etc.);

– reluarea ideii esențiale a fiecărui argument;

– întărirea opiniei exprimate.

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 3

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: *primăvară* – compunere din numeralul *primă* și substantivul *vară; toată* – conversiunea: pronumele nehotărât a devenit adjectiv pronominal nehotărât. (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: *am aflat* – am descoperit, am înțeles etc.; *s-a silit* – s-a străduit, s-a forțat etc. (2p+2p)

3. (4p) de exemplu: cuvântul care conține diftong: *broasca/vedea/saltea;* cuvântul care conține hiat: *lăuda.* (2p+2p)

4. (4p) de exemplu: în versul dat virgula izolează propoziția incidentă de restul frazei/marchează intervenția naratorului în cursul vorbirii directe. (4/2/1p)

5. (4p) de exemplu: personificarea – *un dar de primăvară/ Pentru broasca profesoară;* comparația – *Broasca șubredă și mică/ S-a umflat și a pleznit/ Și s-a spart ca o bășică.* (2p+2p)

6. (4p) – rezumarea adecvată a conținutului textului, respectând succesiunea secvențelor; respectarea regulilor rezumatului (4p); ezitări în adecvarea la conținut, abateri de la regulile rezumatului (2p); încercare de rezumare (1p).

B. (16p)

– formularea clară și corectă a unei opinii adecvate (4p); ezitări în formularea opiniei (2p); încercare de formulare a unei opinii (1p);

– prezentarea a două argumente pertinente, nuanțate și ilustrate prin valorificarea adecvată a textului (4p+4p); două argumente sumar prezentate, cu o valorificare neconvingătoare a textului (2p+2p);

– adecvarea conținutului la cerință: tratarea temei propuse și respectarea tipului de compunere; (2/1p)

– respectarea precizării referitoare la numărul minim de cuvinte. (2p)

Pentru realizarea unei compuneri adecvate cerinței – exprimarea argumentată a unei opinii privind mesajul unui text epic, poți dezvolta următoarea structură:

a. introducerea:

– o scurtă referire la specificul fabulei în care să subliniezi caracterul moralizator al mesajului exprimat alegoric prin acțiune și prin comportamentul personajelor;

– formularea clară a unei opinii: o formulă specifică introducerii opiniei (*în opinia mea, consider că, din punctul meu de vedere* etc.); un enunț concis, care să prezinte opinia – o singură idee clar formulată (de exemplu: În opinia mea, mesajul acestei fabule constă, în esență, în ideea că invidia nestăpânită poate avea consecințe nefaste/că trebuie să ne cunoaștem și să ne acceptăm propriile limite etc.);

– o formulă de trecere la argumentarea opiniei (de exemplu: În acest sens textul fabulei oferă mai multe argumente...).

b. argumentarea – două argumente în două paragrafe distincte cu următoarea structură:

– o formulă specifică (*în primul rând, în al doilea rând; pe de o parte, pe de altă parte; mai întâi, apoi* etc.);

– enunțarea ideii esențiale pe care se sprijină argumentul;

– comentarii, explicații, ilustrări oferite de text.

Ai grijă ca cele două argumente să nu repete aceeași idee. Pentru formularea lor poți lua în considerare cele două componente esențiale ale textului epic – acțiunea și personajele sau poți identifica două secvențe distincte care contribuie la evidențierea mesajului.

De exemplu, dacă ai formulat opinia că invidia nestăpânită poate avea consecințe nefaste, cele două argumente ar putea fi prezentate astfel: în primul rând, este semnificativă în acest sens acțiunea fabulei, precizare urmată de un rezumat accentuând deznodământul nefericit al broscuței; în al doilea rând, acest mesaj al fabulei este evidențiat prin comportamentul și prin atitudinea personajului principal, precizare urmată de ilustrarea pe baza textului a felului în care invidia duce la pierderea măsurii și deformează perceperea firească a realității, în ciuda avertizărilor celor din jur.

c. concluzia:

– o formulă specifică (*în concluzie, așadar, având în vedere...* etc.);

– reluarea ideii esențiale a fiecărui argument;

– întărirea opiniei exprimate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: Quintilian susținea că fabula trebuie să fie o povestire scurtă (2p); Dialogul conferă vioiciune și naturalețe fabulei. (2p)

2. (4p) de exemplu: Cele două sensuri diferite sunt: *specie a genului epic* [eventual câteva caracteristici]; *născocire.* (2p+2p)

3. (4p) *poate* – verb predicativ; *lor* – pronume personal; *doar* – adverb de mod; *însăși* – adjectiv pronominal de întărire. (1p+1p+1p+1p)

4. (4p) Subiectele sunt: *deosebirea, Aristotel, o acțiune, personajele.* (4x1p)

5. (4p) transcrierea corectă a subordonatelor (1p+1p); precizarea felului lor (1p+1p):

– *...că* [...] *trebuie...* – propoziție subordonată completivă directă

– *... fabula* [...] *să fie povestirea unei întâmplări, a unei acțiuni, în puține cuvinte.* – propoziție subordonată subiectivă

6. (4p)

– realizarea corectă a contragerii (de exemplu: *Deosebirea făcută de Aristotel între fabula propriu-zisă și apolog*); (2p)

– numirea corectă a părții de propoziție obținute (atribut). (2p)

B. (12p)

– relatarea întâmplării, respectând succesiunea logică a evenimentelor și convențiile de redactare a unei narațiuni; (4/2/1p)

– precizarea adecvată a două elemente ale contextului spațio-temporal; (2/1p+2/1p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul de cuvinte. (2p)

Întâmplarea relatată poate fi reală sau imaginară, însă trebuie să fie credibilă/verosimilă. Trebuie să respecți structura unei compuneri: introducere – unde să fie prezentate coordonatele spațio-temporale –, cuprins și încheiere. Deci textul va avea cel puțin trei alineate. Este indicat să nu folosești numele proprii (decât în situația denumirilor oficiale ale unor instituții, ale unor organizații etc.). Te poți referi la personaje folosind denumiri generice: prietenul meu, colega mea, mama, bunicul etc. Poți folosi dialogul adecvat situației prezentate, însă este recomandată limitarea acestuia la una-două replici.

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 4

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: *lumânărele, cutioara, păsărică.* (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: cuvinte care conțin diftongi: *numai, noi, douăsprezece;*

cuvântul care conține triftong: *vesteau*; cuvinte care conțin hiat: *deosebit, piuliță*. (4x1p)

3. (4p) de exemplu: subliniază caracterul exclamativ al enunțului prin asociere cu vocativul *frate*. (4/2/1p)

4. (4p) de exemplu: *Nu era nimic amuzant în felul în care se purta.* (4/2/1p)

5. (4p) formularea clară și corectă a ideii – 4p; ezitări în formularea ideii – 2p; încercare de formulare – 1p.

Ai în vedere că ideea trebuie formulată pe scurt, să se refere la un singur aspect important din text, se poate formula ca titlu sau printr-un enunț – în acest caz predicatul trebuie să fie la prezent.

6. (4p) explicare adecvată, cu surprinderea semnificației fragmentului, exprimată clar și corect – 4p; ezitări în interpretare/formulare – 2p; încadrarea în limita de cuvinte – 1p.

Pentru a răspunde la acest tip de cerință, insiști asupra conținutului exprimat: imagini, idei, sentimente, fapte, întâmplări etc. Poți observa aspecte interesante pentru exprimarea semnificațiilor examinând relația între conținut și diverse tehnici și procedee literare (modul/modurile de expunere, figuri de stil, alte procedee); relațiile fragmentului dat cu alte elemente din text (teme, titlu, alte secvențe).

În cazul fragmentului dat, se poate observa, de exemplu, că surprinde atitudinea și starea de spirit ale personajului narator, stăpânul scatiului, care trăiește o emoție puternică la despărțirea de micul lui prieten. Pentru a sublinia complexitatea sentimentelor, structura subliniată asociază două substantive, *mândria* și *tristețea* care reprezintă două stări opuse, redând, pe de o parte, bucuria că delicatul scatiu se va putea bucura de libertate și, pe de altă parte, mâhnirea că libertatea trebuie plătită cu prețul despărțirii.

B. (16p)

– formularea clară și corectă a unei opinii adecvate (4p); ezitări în formularea opiniei (2p); încercare de formulare a unei opinii (1p);

– prezentarea a două argumente pertinente, nuanțate și ilustrate prin valorificarea adecvată a textului (4p+4p); două argumente sumar prezentate, cu o valorificare neconvingătoare a textului (2p+2p);

– adecvarea conținutului la cerință: tratarea temei propuse și respectarea tipului de compunere; (2/1p)

– respectarea precizării referitoare la numărul minim de cuvinte. (2p)

Pentru realizarea unei compuneri adecvate cerinței – exprimarea argumentată a unei opinii privind mesajul unui text epic –, poți dezvolta următoarea structură:

a. introducerea:

– o scurtă referire la tema textului: prietenia dintre om și animal;

– formularea clară a unei opinii: o formulă specifică introducerii opiniei: *în opinia mea, consider că, din punctul meu de vedere* etc.; un enunț concis, care să prezinte opinia – o singură idee clar formulată (de exemplu: În opinia mea, mesajul acestui text constă, în esență, în ideea că între om și animal poate exista

o mare prietenie/că este posibilă comunicarea între om și animal/că un adevărat prieten trece peste propriul egoism pentru binele celuilalt etc.);

– o formulă de trecere la argumentarea opiniei (de exemplu: În acest sens fragmentul citat oferă mai multe argumente).

b. argumentarea – două argumente în două paragrafe distincte cu următoarea structură:

– o formulă specifică (*în primul rând, în al doilea rând; pe de o parte, pe de altă parte; mai întâi, apoi* etc.);

– enunțarea ideii esențiale pe care se sprijină argumentul;

– comentarii, explicații, ilustrări oferite de text.

Ai grijă ca cele două argumente să nu repete aceeași idee. Pentru formularea lor, poți lua în considerare cele două componente esențiale ale textului epic – acțiunea și personajele – sau, dacă textul permite, poți identifica două secvențe distincte care contribuie la evidențierea mesajului.

De exemplu, dacă ai formulat opinia că un adevărat prieten trece peste propriul egoism pentru binele celuilalt, poți identifica argumentele observând că textul poate fi împărțit în două secvențe: prima care prezintă atmosfera din timpul iernii și a doua care prezintă despărțirea de scatiu la venirea primăverii. Deci cele două argumente ar putea fi: în primul rând, în zilele de iarnă petrecute împreună, stăpânul îi acordă scatiului toată grija și afecțiunea lui – adăugând în continuare exemple din text în acest sens; în al doilea rând, la venirea primăverii, acceptă să plătească prețul tristeții de a pierde un neprețuit prieten pentru a-i reda acestuia bucuria libertății – urmând să evidențiezi mai ales fragmentele în care se exprimă regretul despărțirii.

c. concluzia:

– o formulă specifică (*în concluzie, așadar, având în vedere...* etc.);

– reluarea ideii esențiale a fiecărui argument;

– întărirea opiniei exprimate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: Islanda (2p); picioarele [și ghearele] (2p).

2. (4p) de exemplu: forma subțire a ciocului este determinată de faptul că scatiul se hrănește cu semințe. (4/2/1p)

3. (4p) *forma* – substantiv comun; *este* – verb auxiliar; *de* – prepoziție simplă; *sale* – adjectiv pronominal posesiv. (4x1p)

4. (4p) *scatiul* – subiect; *este o pasăre* – predicat nominal; *îndrăgită* – atribut adjectival; *de companie* – atribut substantival prepozițional. (4x1p)

5. (4p) transcrierea corectă a propozițiilor (1p+1p); precizarea felului lor (1p+1p):

– *În general, se adaptează bine și în captivitate...* – propoziție principală;

– *... întrucât are capacitatea de a stabili legături profunde cu oamenii.* – subordonată circumstanțială de cauză.

6. (4p)

– construirea unei fraze din două propoziții; (1p)

– existența subiectivei; (2p)

– regentul exprimat conform cerinței. (1p)

B. (12p)

– organizarea părților descrierii, urmând un criteriu logic (4p); ezitări în structurarea logică a descrierii (2p); lipsă de coerență în organizarea secvențelor descrierii (1p);

– prezentarea celor patru trăsături; (1p+1p+1p+1p)

– adecvarea conținutului la cerință: tratarea temei propuse și respectarea tipului de compunere; (2/1p)

– respectarea precizării referitoare la numărul de cuvinte. (2p)

Pentru realizarea unei compuneri adecvate cerinței – descrierea unui animal –, ai în vedere următoarele:

– trebuie să descrii un exemplar, nu o specie sau o clasă de animale (de exemplu, dacă vorbești despre câine, nu faci o descriere generică; există multe specii de câini, și fiecare exemplar are trăsături proprii pe care trebuie să le evidențiezi pentru o descriere convingătoare);

– organizezi textul după o anumită logică; de exemplu, poți avea două secțiuni: mai întâi te referi la înfățișare, pornind de la imaginea de ansamblu (dimensiuni, forma corpului, culoare etc.), trecând la părțile corpului cu detaliile pe care vrei să le oferi despre fiecare; apoi te referi la comportamentul, modul de manifestare, „personalitatea" animalului descris (ai grijă ca în prezentarea modului de manifestare să nu treci de la descriere la narațiune);

– structurezi compunerea în cel puțin trei alineate – introducere, cuprins și încheiere.

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Barem 5

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) Utilizarea omonimelor în enunțuri corect formulate. (2p+2p)

2. (4p) tran-da-firi; ro-șii. (2p+2p)

3. (4p) Ghilimelele evidențiază spusele mamei; semnul întrebării încheie o propoziție interogativă. (2p+2p)

4. (4p) De exemplu: *desprinse* - verb format prin derivare de la *a prinde* cu prefixul *des-*; *mei* - adjectiv pronominal posesiv format prin conversiune din pronumele posesiv. (2p+2p)

5. (4p) precizarea unei trăsături a mamei evidențiată în text (2p); ilustrarea adecvată. (2/1p)

6. (4p) explicare adecvată, cu surprinderea semnificației fragmentului, exprimată clar și corect (4p); ezitări în interpretare/formulare (2p); încercare de explicare (1p).

Pentru a răspunde la această cerință, trebuie să ai în vedere întregul context

și să te referi la necazurile celor doi copii. Poți observa, de exemplu, că expresia poate fi interpretată ca o concluzie tristă a întregului episod.

B. (16p) Motivarea apartenenței textului dat la genul epic.

– menționarea a două trăsături ale operei epice; (2p+2p)

– ilustrarea adecvată a trăsăturilor menționate prin valorificarea convingătoare a textului (4/2/1p+4/2/1p); ilustrare adecvată, dar sumar prezentată (2p+2p);

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. (2p)

Atenție! Acest tip de cerință nu vizează exprimarea opiniei, ci motivarea/demonstrarea unei ipoteze date deja în formularea cerinței. Atunci când exprimăm opinii, avem libertatea de a alege, în limitele adecvării la contextul dat, ideea/interpretarea pe care vrem să o susținem. În cazul de față nu avem de a face cu o alegere proprie privind încadrarea adecvată a textului, ci cu un fapt clar precizat: *De azi și de demult*, de Barbu Delavrancea, *este* un text epic. Nu presupunem existența unei controverse în acest sens, în dezbaterea căreia ar putea interveni mai multe puncte de vedere (opinii).

Poți avea în vedere următoarea structură mai detaliată (în cinci paragrafe):

a. Menționarea trăsăturilor operei epice, chiar sub forma unei definiții; de exemplu: opera epică este o creație literară în versuri sau în proză, în care se prezintă o acțiune la care participă personaje; modul principal de expunere este narațiunea.

b. O precizare legată de prezența trăsăturilor menționate în fragmentul dat; de exemplu: Aceste trăsături sunt ilustrate în fragmentul din...

c. Ilustrarea a două trăsături în două paragrafe distincte organizate astfel: întâi o structură introductivă (de exemplu: *o trăsătură importantă a operei epice evidențiată în text este.../în primul rând, fragmentul dat evidențiază...*) urmată de numirea trăsăturii; apoi ilustrarea trăsăturii menționate prin citate (comentate dacă e cazul), prin rezumarea unor secvențe, prin scurte comentarii/interpretări pe marginea faptelor, a atitudinilor personajelor.

Poți lua în considerare următoarele:

– o primă trăsătură – prezența unei acțiuni prezentate prin intermediul narațiunii, urmând să faci un rezumat care să prezinte acțiunea și să arăți ce elemente specifice narațiunii identifici în text (de exemplu: indici spațio-temporali, frecvența verbelor și diversitatea formelor la care apar, identificarea naratorului cu personajul, narațiunea la persoana I);

– a doua trăsătură – prezența personajelor caracterizate prin întâmplările prezentate (aici personajul narator, Ionică și mama), urmând să te referi pe scurt la trăsăturile personajelor (ar fi suficientă menționarea și ilustrarea cu un exemplu a trăsăturii pe care o consideri mai importantă); de exemplu, în cazul fragmentului dat, compasiunea pentru prietenul lui, în cazul personajului narator, generozitatea, în cazul lui Ionică, înțelepciunea, în cazul mamei.

d. O concluzie care să sublinieze că în fragmentul dat sunt evidențiate trăsături definitorii ale operei epice.

II. (36 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: în dimineața Anului Nou (2p); să țină sorcova în mâna dreaptă (2p).

2. (4p) de exemplu: Iarna se ia din curtea gospodăriei o creangă dintr-un pom fructifer și se ține la căldură ca să înmugurească prematur. (4/2/1p)

3. (4p) transcrierea verbelor (1p+1p); precizarea modurilor (1p+1p); de exemplu: *spune* – modul infinitiv; *făcând* – modul gerunziu.

4. (4p) *creanga* – subiect; *de măr* – atribut substantival prepozițional; *gospodăriei* – atribut substantival genitival; *este culeasă* – predicat verbal. (1p+1p+1p+1p)

5. (4p) transcrierea corectă a propozițiilor (1p+1p); precizarea felului lor (1p+1p):

– *Cum intră în casă...* – propoziție subordonată circumstanțială de timp; ... *ei caută cu ochii pe stăpâni, mergând întâi la unul din aceștia, de obicei la gospodar...* – propoziție principală.

6. (4p)

– construirea unei fraze din două propoziții; (1p)

– existența atributivei; (2p)

– utilizarea elementului de relație precizat. (1p)

B. (12p)

– relatarea întâmplării, respectând succesiunea logică a evenimentelor și convențiile de redactare a unei narațiuni; (4/2/1p)

– precizarea adecvată a două elemente ale contextului spațio-temporal; (2/1p+2/1p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul de cuvinte. (2p)

Ai în vedere că ți se cere să prezinți *o întâmplare*, și nu un raport sau un proces verbal în care să înșiri pur și simplu succesiunea momentelor din timpul unei sărbători de iarnă sau scenariul sărbătorii. Întâmplarea relatată poate fi reală sau imaginară, însă credibilă/verosimilă. Trebuie să respecți structura unei compuneri: introducere – unde trebuie să fie prezentate coordonatele spațio-temporale – cuprins și încheiere. Deci textul va avea cel puțin trei alineate. Este indicat să nu folosești numele proprii (decât în situația denumirilor oficiale ale unor instituții, ale unor organizații etc.). Te poți referi la personaje folosind denumiri generice: prietenul meu, colega mea, mama, bunicul etc. Este permisă utilizarea dialogului adecvat situației prezentate, însă este recomandată limitarea acestuia la una-două replici.

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 6

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: *revarsă* – derivare cu prefixul *re-* de la verbul *a vărsa*; *altădată* – adverb compus prin sudare din adjectivul pronominal nehotărât *altă* și substantivul *dată*. (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: nedreptate, tulburi. (2p+2p)

3. (4p) Cratima (semn de ortografie) marchează pronunțarea legată a două cuvinte (verbul *prinde* și prepoziția *în*), elidarea (eliminarea) vocalei *î*, dispariția unei silabe pentru realizarea măsurii și a ritmului. (4/2/1p)

4. (4p) cen-*ta*-uri, cre-*ne*-luri. (2p+2p)

5. (4p) rimă încrucișată; măsură: 13 silabe. (2p+2p)

6. (4p) surprinderea adecvată a semnificației, exprimată clar și corect (4p); ezitări în interpretare/formulare (2p); respectarea precizării legate de numărul de cuvinte (1p).

Pentru a răspunde la acest tip de cerință insiști asupra conținutului exprimat: imagini, idei, sentimente etc. Poți observa aspecte interesante pentru exprimarea semnificațiilor, examinând relația dintre conținut și diverse tehnici și procedee literare (modul/modurile de expunere, figuri de stil); relațiile fragmentului dat cu alte elemente din text (teme, titlu, alte secvențe). În cazul fragmentului dat, se poate observa, de exemplu, că este o secvență dintr-o descriere artistică de tip tablou, în care apare imaginea vizuală a norilor ce conturează pe cer o diversitate de forme. Fascinația în fața măreției acestei imagini se exprimă atât prin exclamația din primul vers, cât și prin ampla enumerație din versul următor, ai cărei termeni sugerează forța naturii dezlănțuite.

B. (16p) Motivarea apartenenței textului dat la specia pastel.

– menționarea a două trăsături ale pastelului; (2p+2p)

– ilustrarea adecvată a celor două trăsături prin valorificarea convingătoare a textului (4p+4p); ilustrare adecvată, dar sumar prezentată (2/1p+2/1p);

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. (2p)

Atenție! Acest tip de cerință nu vizează exprimarea opiniei, ci motivarea/demonstrarea unei ipoteze date deja în formularea cerinței. Atunci când exprimăm opinii, avem libertatea de a alege, în limitele adecvării la contextul dat, ideea/interpretarea pe care vrem să o susținem. În cazul de față nu avem de a face cu o alegere proprie privind încadrarea adecvată a textului, ci cu un fapt clar precizat: *Nourii*, de Nicolae Labiș, este un pastel. Nu presupunem existența unei controverse în acest sens, în dezbaterea căreia ar putea interveni mai multe puncte de vedere (opinii).

Poți avea în vedere următoarea structură mai detaliată (în cinci paragrafe):

a. Menționarea trăsăturilor pastelului, chiar sub forma unei definiții. De exemplu: pastelul este o operă lirică în versuri în care se prezintă un tablou

din natură prin intermediul descrierii artistice, fiind exprimate sentimente și atitudini față de tabloul descris.

b. O precizare legată de prezența trăsăturilor menționate în fragmentul dat; de exemplu: *Aceste trăsături sunt ilustrate în poezia...*

c. Ilustrarea a două trăsături în două paragrafe distincte organizate astfel: la început o structură introductivă (de exemplu: *o trăsătură importantă a pastelului evidențiată în aceste versuri este.../în primul rând, fragmentul dat evidențiază...*), urmată de numirea trăsăturii, apoi de ilustrarea trăsăturii menționate prin citate comentate pe scurt, prin prezentarea unor imagini, prin scurte comentarii/ interpretări ale unor secvențe din text.

Poți lua în considerare următoarele:

– o primă trăsătură – prezența descrierii artistice prin care se redă un tablou din natură prin intermediul imaginilor artistice, realizate prin figuri de stil, urmând să faci câteva referiri la peisajul descris, de exemplu, de la caz la caz, dimensiunile spațiului, momentul în care este surprins, elementele cele mai importante, dominanta tabloului; să prezinți câteva imagini artistice (de tipuri diferite, în funcție de ce oferă textul), evidențiind, prin scurte comentarii, rolul figurilor de stil în realizarea lor;

– a doua trăsătură – exprimarea sentimentelor, stărilor, atitudinilor, generate de contemplarea tabloului descris, urmând să identifici în text secvențe în care, direct sau indirect, prin imagini, figuri de stil și alte procedee se exprimă aceste aspecte.

d. O concluzie care să sublinieze că în fragmentul dat sunt evidențiate trăsături definitorii ale pastelului.

II. (36 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: boii și bivolii (1p+1p); de exemplu: Sfântul Ilie (2p).

2. (4p) de exemplu: Cauza este blestemul soarelui, iar efectul este că sunt afectate culturile agricole. (2p+2p)

3. (4p) *alte* – adjectiv pronominal nehotărât; *mitice* - adjectiv propriu-zis; *niște* – articol nehotărât; *ale* – articol posesiv. (1p+1p+1p+1p)

4. (4p) *apa* - cazul acuzativ, complement direct; *Sorbul* - cazul nominativ, subiect. (1p+1p+1p+1p)

5. (4p) transcrierea corectă a subordonatelor (1p+1p); precizarea felului lor (1p+1p): *... că trage în gura lui și broaște, ba chiar și balauri...* – propoziție subordonată circumstanțială consecutivă; *... care apoi cad pe pământ...* – propoziție subordonată atributivă.

6. (4p)

– construirea unei fraze din două propoziții; (1p)

– existența cauzalei; (2p)

– utilizarea elementului subordonator conform cerinței. (1p)

B. **(12p)**

– prezentarea celor două elemente ale contextului spațio-temporal; (2p+2p)

– prezentarea celor patru imagini; (1p+1p+1p+1p)

– adecvarea conținutului la cerință: tratarea temei propuse și respectarea tipului de compunere; (2/1p)

– respectarea precizării referitoare la numărul de cuvinte. (2p)

Pentru realizarea unei compuneri adecvate cerinței – descrierea unui fenomen al naturii –, ai în vedere următoarele:

– să prezinți în introducere timpul (de exemplu, anotimpul, momentul zilei) și locul producerii fenomenului;

– să organizezi cuprinsul compunerii urmând etapele producerii fenomenului descris – de exemplu, poți organiza textul în trei secțiuni: semnele prevestitoare sau primele manifestări, prezentarea fenomenului în plină desfășurare, ultimele manifestări;

– să prezinți în încheiere consecințele fenomenului sau o impresie generală asupra lui.

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 7

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) pentru cele două expresii/locuțiuni; de exemplu: a da apă la moară, a intra la apă...; alături cu drumul, peste drum... (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: drum – drumar, drumeag, drumeț, drumeție etc. (1p+1p+1p+1p)

3. (4p) pentru explicații corecte și complete (2p+2p); pentru explicații parțiale (1p+1p): *munții*: primul *i* este desinența/terminația formei de plural, al doilea *i* este articolul hotărât; *pustii*: primul *i* face parte din rădăcina cuvântului, al doilea *i* este terminația/desinența formei de plural.

4. (4p) iu-bi-ri-le; ho-țesc. (2p+2p)

5. (4p) de exemplu: *Dragile iubirile/ Cântă ca păsările.*

6. (4p) surprinderea adecvată a semnificației, exprimată clar și corect (4p); ezitări în interpretare/formulare (2p); încercare de explicare (1p); încadrarea în limita de cuvinte (1p).

Pentru a răspunde la acest tip de cerință, insiști asupra conținutului exprimat: imagini, idei, sentimente etc. Poți observa aspecte interesante pentru exprimarea semnificațiilor, examinând relația între conținutul exprimat și diverse tehnici și procedee (modul/modurile de expunere, figuri de stil); relațiile fragmentului dat cu alte elemente din text (teme, titlu, alte secvențe). În cazul fragmentului dat, se poate observa, de exemplu, că anunță la începutul textului tema poeziei, iubirea; comparația iubirii cu cântecul păsărilor sugerează frumusețea și farmecul acestui sentiment, iar enumerația din versurile următoare redă cu mare expresivitate ideea că iubirea e un sentiment universal, peste tot prezent.

B. (16p) Motivarea apartenenței textului dat la specia doina.
– menționarea a patru trăsături ale doinei; (1p+1p+1p+1p)
– ilustrarea adecvată a celor două trăsături prin valorificarea convingătoare a textului (4p+4p); ilustrare adecvată, dar sumar prezentată (2p+2p);
– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)
– respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. (2p)

Atenție! Acest tip de cerință nu vizează exprimarea opiniei, ci motivarea/demonstrarea unei ipoteze date deja în formularea cerinței. Atunci când exprimăm opinii, avem libertatea de a alege, în limitele adecvării la contextul dat, ideea/interpretarea pe care vrem să o susținem. În cazul de față nu avem de a face cu o alegere proprie privind încadrarea adecvată a textului, ci cu un fapt clar precizat: poezia culeasă de Vasile Alecsandri *este* o doină. Nu presupunem existența unei controverse în acest sens, în dezbaterea căreia ar putea interveni mai multe puncte de vedere (opinii).

Poți avea în vedere următoarea structură mai detaliată (în cinci paragrafe):

a. Menționarea trăsăturilor doinei, chiar sub forma unei definiții. De exemplu: doina este o creație populară lirică în versuri, având trăsăturile literaturii populare – caracter anonim, oral, colectiv și sincretic – în care se exprimă profunde sentimente de dragoste, de dor sau de jale.

b. O precizare legată de prezența trăsăturilor menționate în poezia dată; de exemplu: Aceste trăsături sunt ilustrate în poezia culeasă de Vasile Alecsandri.

c. Ilustrarea a două trăsături în două paragrafe distincte organizate astfel: la început o structură introductivă (de exemplu: o trăsătură importantă a doinei evidențiată în aceste versuri este.../în primul rând, fragmentul dat evidențiază...), urmată de numirea trăsăturii, apoi de ilustrarea trăsăturii menționate prin citate comentate pe scurt, prin prezentarea unor imagini, prin scurte comentarii/interpretări ale unor secvențe din text.

Poți lua în considerare următoarele:

– o primă trăsătură – exprimarea unor sentimente profunde, legate de tema iubirii, urmând să faci referiri la imaginile artistice și la figurile de stil care contribuie la redarea conținutului liric; de exemplu, imaginea auditivă realizată prin comparația din primele versuri, sugerând farmecul și frumusețea iubirii, enumerația din versurile următoare care exprimă ideea că iubirea este un sentiment universal, imaginile din final care sugerează forța iubirii care învinge obstacolele și greutățile vieții și cu fiecare încercare devine tot mai puternică;

– a doua trăsătură, existența unor elemente specifice creațiilor populare; de exemplu, elemente populare și regionale la nivelul vocabularului – *se ațin, tină, se-ntină, potici, se hoțesc*; versificația specifică poeziei populare – măsura de șapte-opt silabe, ritmul trohaic, rima pereche sau monorima.

d. O concluzie care să sublinieze că în fragmentul dat sunt evidențiate trăsături definitorii ale doinei.

II. (36 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: ritualul Călușului și doina (1p+1p); de exemplu: Bulgaria (2p).

2. (4p) Autoarea este Corina Popa; volumul se intitulează *Mărțișorul. Ediție limitată.* (2p+2p)

3. (4p) *o* – articol nehotărât; *românești* – adjectiv propriu-zis; *asupra* – prepoziție a cazului genitiv; *ei* – pronume personal. (1p+1p+1p+1p)

4. (4p) *menționează* – predicat verbal; *școala* – subiect; *transmițător* – nume predicativ; *acestui* – atribut adjectival. (1p+1p+1p+1p)

5. (4p) transcrierea corectă a propozițiilor (1p+1p); precizarea felului lor (1p+1p): *Până în prezent, propunerile acceptate de UNESCO și înscrise în Inventarul Patrimoniului Cultural Imaterial în perioada 2005-2015 aduc în atenția societății românești și (mai ales) a lumii practici...* – propoziție principală; *... care erau pe punctul de a dispărea.* – propoziție subordonată atributivă.

6. (4p) contragerea realizată corect (2p); numirea părții de propoziție care rezultă din contragere (2p): *...ne obligă a privi în jurul nostru...; a privi* – complement indirect.

B. (12p)

– succesiunea logică a replicilor; (4/2/1p)
– prezentarea celor patru informații relevante; (1p+1p+1p+1p)
– adecvarea conținutului la cerință: tratarea temei propuse și respectarea tipului de compunere; (2/1p)
– respectarea precizării referitoare la numărul de cuvinte. (2p)

Pentru realizarea unei compuneri adecvate cerinței – realizarea unui dialog –, ai în vedere următoarele:

– dialogul trebuie să se desfășoare în termeni civilizați;
– să respecți regulile de punctuație specifice dialogului: linia de dialog, semnul exclamării, semnul întrebării pentru redarea intonației specifice fiecărei replici;
– să evidențiezi prin formule de adresare potrivite relația între interlocutori;
– să redai prin formule specifice și prin semne de punctuație atitudinea interlocutorilor unul față de altul și față de informațiile și punctele de vedere exprimate (de exemplu: respect, simpatie, mulțumire, interes, solicitare, acord, dezacord etc.).

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 8

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: *goană; prea.* (2p+2p)
2. (4p) de exemplu: frunzuliță, frunzar, (a) înfrunzi, desfrunzit etc. (4x1p)

3. (4p) de exemplu: virgula marchează o pauză scurtă și izolează interjecția în cadrul structurii date.

4. (4p) de exemplu: *Înserarea mă întristează.*

5. (4p) de exemplu: pronumele personal de persoana I/verbul la persoana I din structura *să mi-l ascund.*

6. (4p) surprinderea adecvată a semnificației, exprimată clar și corect (4p); ezitări în interpretare/formulare (2p); încercare de explicare (1p).

Pentru a răspunde la acest tip de cerință, insiști asupra conținutului exprimat: imagini, idei, sentimente etc. Poți observa aspecte interesante pentru exprimarea semnificațiilor, examinând relația între conținutul exprimat și diverse tehnici și procedee literare (modul/modurile de expunere, figuri de stil); relațiile fragmentului dat cu alte elemente din text (teme, titlu, alte secvențe). În cazul fragmentului dat, se poate observa, de exemplu, că reprezintă o secvență dintr-o descriere artistică de tip tablou. Se remarcă expresivitatea imaginilor vizuale realizate cu ajutorul unor metafore surprinzătoare: „aripile" razei și „povara" luminii care își găsește odihna pe frunza firavă. Epitetul verbului din structura *se lasă tremurând* și imaginea frunzei care cade împovărată de raza apusului sugerează melancolia sfârșitului de zi, dar și a sfârșitului verii.

B. (16p) Motivarea apartenenței textului dat la genul liric.

– menționarea a două trăsături ale operei lirice; (2p+2p)

– ilustrarea adecvată a celor două trăsături prin valorificarea convingătoare a textului (4/2/1p+4/2/1p); ilustrare adecvată, dar sumar prezentată (2p+2p);

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. (2p)

Atenție! Acest tip de cerință nu vizează exprimarea opiniei, ci motivarea/demonstrarea unei ipoteze date deja în formularea cerinței. Atunci când exprimăm opinii, avem libertatea de a alege, în limitele adecvării la contextul dat, ideea/interpretarea pe care vrem să o susținem. În cazul de față nu avem de a face cu o alegere proprie privind încadrarea adecvată a textului, ci cu un fapt clar precizat: poezia *Amurg de toamnă*, de Lucian Blaga, *este* o operă lirică. Nu presupunem existența unei controverse în acest sens, în dezbaterea căreia ar putea interveni mai multe puncte de vedere (opinii).

Poți avea în vedere următoarea structură mai detaliată (în cinci paragrafe):

a. Menționarea trăsăturilor operei lirice, chiar sub forma unei definiții. De exemplu: opera lirică este creația literară în care se exprimă în mod direct idei, sentimente, stări, atitudini într-un limbaj caracterizat prin expresivitate și prin subiectivitate. Vocea care exprimă ideile și sentimentele aparține eului liric.

b. O precizare legată de prezența trăsăturilor menționate în poezia dată; de exemplu: Aceste trăsături sunt ilustrate în poezia *Amurg de toamnă*, de Lucian Blaga.

c. Ilustrarea a două trăsături în două paragrafe distincte organizate astfel: la început o structură introductivă (de exemplu: o trăsătură importantă a operei evidențiată în aceste versuri este.../ în primul rând, fragmentul dat evidențiază...), urmată de numirea trăsăturii, apoi de ilustrarea trăsăturii menționate prin citate

comentate pe scurt, prin prezentarea unor imagini, prin scurte comentarii/interpretări ale unor secvențe din text.

În cazul operei lirice, poți lua în considerare următoarele:

– o primă trăsătură – conținutul specific operei lirice constând în exprimarea directă a unor sentimente și atitudini: la început, fascinația în fața măreției și a miracolului înserării, sugerată prin imaginea munților și prin prezentarea apusului ca o ființă fabuloasă care *suflă/ cu buze roșii/ în spuza unor nori*; nota de melancolie din strofa a doua redată prin imaginea frunzei care cade împovărată de lumina unei raze din apus; tristețea profundă din ultimele versuri adusă de sentimentul sfârșitului;

– a doua trăsătură – limbajul poetic caracterizat prin expresivitate și subiectivitate: expresivitatea realizată prin figuri de stil de mare originalitate (personificarea apusului din primele versuri, metaforele *jeratecul ascuns* și *vălul lor subțire de cenușă* care sporesc expresivitatea imaginii prin contrastul cromatic pe care îl realizează; metaforele asociate luminii în strofa a doua, *aripile* și *povara*); subiectivitatea realizată prin mărcile eului liric (*să mi-l ascund*) și prin exclamația *O, sufletul!*

d. O concluzie care să sublinieze că în fragmentul dat sunt evidențiate trăsături definitorii ale operei lirice.

II. (36 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: *dimineața, prânz* (1p+1p); de exemplu: *miezul nopții* (2p).

2. (4p) de exemplu: crucea cerului este punctul cel mai înalt al bolții cerești/ zenitul/locul unde ajunge soarele în miezul zilei.

3. (4p) *se* – pronume reflexiv; *și* – conjuncție coordonatoare copulativă; *ceva* – pronume nehotărât; *aduse* – adjectiv provenit din participiu. (1p+1p+1p+1p)

4. (4p) *fiecare* - atribut adjectival; *parte* - subiect; *care* - subiect; *echivalente* - nume predicativ. (1p+1p+1p+1p)

5. (4p) transcrierea corectă a propozițiilor (1p+1p+1p); precizarea felului lor. (1p): *când lăsa totul baltă, pornea acasă și cina vârtos* – propoziții subordonate circumstanțiale de timp.

6. (4p)

– construirea unei fraze din două propoziții; (1p)

– existența circumstanțialei de timp. (2p)

– utilizarea elementului subordonator conform cerinței. (1p)

B. (12p)

– formularea clară și corectă a unei opinii adecvate (4p); ezitări în formularea opiniei (2p); încercare de formulare a unei opinii (1p);

– prezentarea a două argumente pertinente, însoțite de detalieri adecvate (2p+2p); prezentare sumară, schematică a argumentelor (1p+1p);

– adecvarea conținutului la cerință: tratarea temei propuse și respectarea tipului de compunere; (2/1p)

– respectarea precizării referitoare la numărul de cuvinte. (2p)

Pentru realizarea unei compuneri adecvate cerinței – exprimarea unei opinii și argumentarea ei –, poți avea în vedere următoarea structură:

a. introducerea:

– o scurtă apreciere asupra temei puse în discuție – importanța, actualitatea, noutatea temei etc. (de exemplu: timpul este o resursă importantă în societate, dar și în viața fiecărui om; ritmul vieții în epoca modernă este din ce în ce mai accelerat etc.);

– formularea clară a unei opinii: o formulă specifică introducerii opiniei: *în opinia mea, consider că, din punctul meu de vedere* etc.; un enunț concis, care să prezinte opinia – o singură idee clar formulată (de exemplu: În opinia mea, planificarea timpului este o condiție esențială a reușitei unei activități);

– o formulă de trecere la argumentarea opiniei (de exemplu: În acest sens pot fi aduse mai multe argumente).

b. argumentarea – două argumente bazate pe două idei distincte, dezvoltate în două paragrafe cu următoarea structură:

– o formulă specifică (*în primul rând, în al doilea rând; pe de o parte, pe de altă parte; mai întâi, apoi* etc.);

– enunțarea ideii esențiale pe care se sprijină argumentul;

– comentarii, explicații, exemple.

De exemplu:

În primul rând, o bună organizare a timpului asigură încheierea în bune condiții a activității. Pentru aceasta trebuie să raportăm cu atenție volumul total de muncă și numărul acțiunilor pe care le presupune desfășurarea activității la timpul necesar realizării lor. De asemenea, este necesară o alocare judicioasă a timpului pentru fiecare activitate, în funcție de importanța, dificultatea, specificul ei, având în vedere și momentele de pauză necesare refacerii.

Ca al doilea argument, ai putea, de exemplu, să te gândești la riscurile crizei de timp: stresul, oboseala, scăderea capacității de muncă, superficialitatea etc.

c. concluzia:

– o formulă specifică (*în concluzie, așadar, având în vedere...* etc.);

– reluarea ideii esențiale a fiecărui argument;

– întărirea opiniei exprimate.

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 9

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) pentru fiecare enunț formulat corect, câte 2p; pentru ezitări în exprimare, câte 1p.

2. (4p) de exemplu: *cântă, notele, cântare, trompete, trâmbiță*. (4x1p)

3. (4p) de exemplu: cratima este semnul de ortografie care marchează rostirea împreună a conjuncției *și* și a verbului *ascult* și reducerea numărului de silabe pentru realizarea măsurii și a ritmului. (4/2/1p)

4. (4p) tu-mul-tu-oa-să, lă-mu-resc (2p+2p)

5. (4p) transcrierea unor versuri adecvate cerinței. (2p+2p)

6. (4p) surprinderea adecvată a semnificației, exprimată clar și corect (4p); ezitări în interpretare/formulare (2p); încercare de explicare (1p).

Pentru a răspunde la acest tip de cerință, insiști asupra conținutului exprimat: imagini, idei, sentimente etc. Poți observa aspecte interesante pentru exprimarea semnificațiilor, examinând relația între conținutul exprimat și diverse tehnici și procedee literare (modul/modurile de expunere, figuri de stil); relațiile fragmentului dat cu alte elemente din text (teme, titlu, alte secvențe). În cazul fragmentului dat, se poate observa, de exemplu, că reprezintă o secvență dintr-o descriere artistică de tip tablou. Se remarcă expresivitatea imaginii auditive realizate cu ajutorul metaforei *notele*, care asociază sunetul valurilor cu armonia unui cântec. Adjectivul *grele* sugerează intensitatea, tonul grav și profund al cântecului mării. Se poate comenta atitudinea eului liric exprimată prin verbele la persoana I *îmi plec urechea, ascult* și prin adjectivul *atent* (de exemplu, ipostază contemplativă, emoție, comuniunea cu natura etc.).

B. (16p)

– formularea clară și corectă a unei opinii adecvate (4p); ezitări în formularea opiniei (2p); încercare de formulare a unei opinii (1p);

– prezentarea a două argumente pertinente, nuanțate și ilustrate prin valorificarea adecvată a textului (4/2/1p+4/2/1p); două argumente sumar prezentate, cu o valorificare neconvingătoare a textului (2p+2p);

– adecvarea conținutului la cerință: tratarea temei propuse și respectarea tipului de compunere; (2/1p)

– respectarea precizării referitoare la numărul minim de cuvinte. (2p)

Pentru realizarea unei compuneri adecvate cerinței – exprimarea argumentată a unei opinii privind semnificația titlului –, poți dezvolta următoarea structură:

a. introducerea:

– o scurtă referire la importanța titlului unei opere lirice (de exemplu, anunță tema textului, exprimă în esență conținutul liric etc.); la conținutul și la structura titlului în discuție (de exemplu, realizarea lui printr-un scurt enunț care evidențiază o imagine auditivă cu ajutorul unei personificări);

– formularea clară a unei opinii: o formulă specifică introducerii opiniei (*în opinia mea, consider că, din punctul meu de vedere* etc.); un enunț concis, care să prezinte opinia – o singură idee clar formulată (de exemplu: În opinia mea, semnificația titlului constă în ideea că valurile mării sunt ca o orchestră care interpretează cele mai diverse melodii/că farmecul și fascinația mării constă mai ales în „cântecul" ei etc.;

– o formulă de trecere la argumentarea opiniei (de exemplu: Această idee apare cu evidență în relația dintre titlu și versurile poeziei).

b. argumentarea – două argumente în două paragrafe distincte cu următoarea structură:

– o formulă specifică (*în primul rând, în al doilea rând; pe de o parte, pe de altă parte; mai întâi, apoi* etc.);

– enunțarea ideii esențiale pe care se sprijină argumentul;

– comentarii, explicații, ilustrări oferite de text.

Ai grijă ca argumentele să nu repete aceeași idee. Pentru formularea lor poți avea în vedere câmpurile lexicale ale celor două cuvinte din titlu: substantivul *marea* și verbul *cântă*. Astfel, cele două argumente ar putea fi:

– în primul rând, în poezie apare o serie de termeni din câmpul lexical al cuvântului *mare* în cadrul unor imagini care surprind manifestările auditive ale întinderilor de apă, de exemplu: substantivul *marea* în cadrul personificării *ce vrea să spună marea*; verbul *spumegă* tot într-o personificare, *cu-nfricoșata-i gură*; *apele* care schimbă registrul, cântând o melodie veselă (metafora *zvârlind mărgăritare*); crestele talazurilor care trimit vești în larguri;

– în al doilea rând apar termeni din câmpul lexical al verbului *cântă* care surprind diversitatea „armoniilor" mării; de exemplu: epitetul și inversiunea *straniu cântă*, epitetul *notele-i grele*, *cântarea* veselă și delicată ca un joc de mărgăritare (metaforă), în opoziție cu metafora *larmă de trompete*, epitetul din final *larga ei cântare*.

c. concluzia:

– o formulă specifică (*în concluzie, așadar, având în vedere...* etc.);

– reluarea ideii esențiale a fiecărui argument;

– întărirea ideii exprimate în opinie.

II. (36 de puncte)

1. (4p) de exemplu: *apa diluviană* – apele potopului universal; *apa pluvială* – apa de ploaie (1p+1p); *paparudele* (2p).

2. (4p) de exemplu: oamenii au observat importanța ei vitală, de element esențial al vieții; oferă rute pentru comerț, oferă hrană, este esențială pentru practicarea agriculturii etc. (4/2/1p)

3. (4p) *fi* – verb auxiliar; *sunt* – verb copulativ. (2p+2p)

4. (4p) *ploii* – atribut substantival genitival; *ale căror* – atribut pronominal genitival; *agricole* – atribut adjectival; *mai abundentă* – atribut adjectival. (1p+1p+1p+1p)

5. (4p) transcrierea corectă a propozițiilor (1p+1p); precizarea felului lor (1p+1p): *Chiar dacă în antichitate, nici autorii anonimi de mituri, nici filosofii nu știuseră* – propoziție subordonată circumstanțială concesivă; *că 71% din suprafața terestră e acoperită de apă* – propoziție subordonată completivă directă.

6. (4p)

– construirea unei fraze din două propoziții; (1p)

– existența circumstanțialei de scop; (2p)

– utilizarea elementului subordonator conform cerinței. (1p)

B. (12p)

– prezentarea celor două elemente ale contextului spațio-temporal; (2p+2p)

– prezentarea celor patru imagini; (1p+1p+1p+1p)

– adecvarea conținutului la cerință: tratarea temei propuse și respectarea tipului de compunere; (2/1p)

– respectarea precizării referitoare la numărul de cuvinte. (2p)

Pentru realizarea unei compuneri adecvate cerinței – descrierea unui peisaj –, ai în vedere următoarele:

– să prezinți în introducere timpul (de exemplu, anotimpul, momentul zilei) și locul (de exemplu, Marea Neagră, Oceanul Atlantic, pe țărm, în larg etc.);

– să organizezi textul după o anumită logică, de exemplu, poți avea două secțiuni: mai întâi te referi la tabloul vizual, organizând prezentarea de la ansamblu la detalii; apoi te referi la manifestările auditive;

– structurezi compunerea în cel puțin trei alineate – introducere, cuprins și încheiere (te poți referi în încheiere la impresia generală pe care o lasă contemplarea peisajului descris).

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 10

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) *dezordine* – derivare cu prefixul *dez-* de la substantivul *ordine*; *altă* – conversiune: pronumele nehotărât a devenit adjectiv pronominal nehotărât. (2p+2p)

2. (4p) *astea, dai* (diftongi); *lecțiile* (hiat). (2p+2p)

3. (4p) de exemplu: semnul exclamării este un semn de punctuație care marchează intonația exclamativă a unor enunțuri, structuri, cuvinte, exprimând diverse stări afective; în fragmentul dat, tonul exclamativ exprimă indignarea personajului.

4. (4p) de exemplu: grav, solemn – Necunoscutul i-a vorbit pe un ton grav. (4p)

5. (4p) de exemplu: oferă precizări privind gesturile personajelor; se referă la mișcarea scenică a personajelor. (2p+2p)

6. (4p) transformarea corectă în vorbire indirectă, redactarea unui text clar, exprimare corectă (4p); ezitări în transformarea vorbirii directe, exprimare neclară (2p); încercare de rezolvare (1p).

B. (16p) Motivarea apartenenței textului dat la genul dramatic.

– menționarea a patru trăsături ale genului dramatic; (4x1p)

– ilustrarea adecvată a două trăsături prin valorificarea convingătoare a textului (4/2/1p+4/2/1p);

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. (2p)

Atenție! Acest tip de cerință nu vizează exprimarea opiniei, ci motivarea/demonstrarea unei ipoteze date deja în formularea cerinței. Atunci când exprimăm opinii, avem libertatea de a alege, în limitele adecvării la contextul dat, ideea/interpretarea pe care vrem să o susținem. În cazul de față nu avem de a

face cu o alegere proprie privind încadrarea adecvată a textului, ci cu un fapt clar precizat: fragmentul din *Steaua fără nume*, de Mihail Sebastian, *este* un text dramatic. Nu presupunem existența unei controverse în acest sens, în dezbaterea căreia ar putea interveni mai multe puncte de vedere (opinii).

Poți avea în vedere următoarea structură mai detaliată (în cinci paragrafe):

a. Menționarea trăsăturilor genului dramatic, chiar sub forma unei definiții. De exemplu: opera dramatică este o creație literară scrisă pentru a fi reprezentată scenic, având o structură specifică, alcătuită din acte care cuprind mai multe scene, modul principal de expunere este dialogul care evidențiază acțiunea, conflictele și trăsăturile personajelor; alături de dialog apar indicațiile scenice ale autorului.

b. O precizare legată de prezența trăsăturilor menționate în fragmentul dat; de exemplu: Aceste trăsături sunt ilustrate în fragmentul din *Steaua fără nume*, de Mihail Sebastian.

c. Ilustrarea a două trăsături în două paragrafe distincte organizate astfel: la început o structură introductivă (de exemplu: *o trăsătură importantă a genului dramatic evidențiată în aceste replici este.../în primul rând, fragmentul dat evidențiază...*), urmată de numirea trăsăturii, apoi de ilustrarea trăsăturii menționate prin exemple din text însoțite de scurte comentarii/interpretări.

În cazul fragmentului dat, poți lua în considerare următoarele:

– o primă trăsătură, structura specifică a textului împărțit în acte și în scene (actul I, scena V și scena VII) în care dialogul evidențiază acțiunea, trăsăturile personajelor și conflictele dintre ele – urmând să prezinți în rezumat situația în care se află personajele și relațiile conflictuale care contribuie la caracterizarea lor;

– a doua trăsătură, prezența și rolul indicațiilor scenice, de exemplu: prezintă mișcarea scenică, mimica, gesturile, atitudinea personajelor, modul de rostire a replicilor, contribuie la caracterizarea personajelor.

d. O concluzie care să sublinieze că în fragmentul dat sunt evidențiate trăsături definitorii ale operei dramatice.

II. (36 de puncte)

A.

1. (4p) Bacău (2p); de exemplu: Fiul nu avea abilități pentru activitățile manuale (2p).

2. (4p) Titlul articolului – *Solomon Marcus, academician: „Până la 20 de ani am purtat hainele fraților mei"*; titlul publicației – „Weekend Adevărul". (2p+2p)

3. (4p) *atunci* – adverb de timp; *mea* – adjectiv pronominal posesiv; *a fost* – verb copulativ; *să devin* – verb copulativ. (1p+1p+1p+1p)

4. (4p) *momentul* – subiect; *a fost o descoperire* – predicat nominal; *care* – subiect; *poate* – predicat verbal. (1p+1p+1p+1p)

5. (4p) transcrierea corectă a propozițiilor subordonate circumstanțiale (1p+1p); precizarea felului lor. (1p+1p): *...pentru că vedeau...* – propoziție subordonată circumstanțială de cauză; *...ca să le ofer câștigătorilor.* – propoziție subordonată circumstanțială de scop.

6. (4p) contragerea realizată corect (2p); numirea părții de propoziție care rezultă din contragere: *Tatăl meu ajunsese un croitor foarte apreciat în Bacău.* În locul subordonatei predicative se obține numele predicativ *un croitor* (2p).

B. (12p)

– succesiunea logică a replicilor; (4/2/1p)

– prezentarea celor două argumente dacă sunt pertinente și nuanțat expuse (2p+2p); încercare de argumentare (1p+1p);

– adecvarea conținutului la cerință: tratarea temei propuse și respectarea tipului de compunere; (2/1p)

– respectarea precizării referitoare la numărul de cuvinte. (2p)

Pentru realizarea unei compuneri adecvate cerinței – realizarea unui dialog –, ai în vedere următoarele:

– dialogul trebuie să se desfășoare în termeni civilizați;

– să respecți regulile de punctuație specifice dialogului: linia de dialog, semnul exclamării, semnul întrebării pentru redarea intonației specifice fiecărei replici;

– să evidențiezi prin formule de adresare potrivite relația între interlocutori;

– să redai prin formule specifice și prin semne de punctuație atitudinea interlocutorilor unul față de altul și față de informațiile și punctele de vedere exprimate (de exemplu: respect, simpatie, mulțumire, interes, solicitare, acord, dezacord etc.);

– să folosești structuri specifice exprimării opiniei (*consider că, cred că* etc.), a opțiunii (*aș dori, mi-ar plăcea* etc.), a acordului (*evident, fără îndoială, ai dreptate* etc.), a dezacordului (*nu cred, ar fi mai bine, în niciun caz* etc.), introducerii argumentelor (*pentru că, având în vedere, mai ales că* etc.) și a contraargumentelor (*dar, însă, totuși* etc.)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 11

I (40 de puncte)

A.

1. (2p) de exemplu: *m-am săturat* – m-am plictisit, *să înșire* – să prezinte. (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: În secvența dată, semnul exclamării (semn de punctuație) marchează entuziasmul personajului Dia la vederea noii păpuși, exprimat într-o propoziție exclamativă.

3. (4p) enumerația: *...așa era de tristă, gurița roșie îi era căzută în jos, ochii ei albaștri erau pierduți în visare...*

4. (4p) *lung* + sufixul *an*.

5. (4p) de exemplu: *Adina îți dorește o păpușă nouă deoarece s-a plictist de cea pe care o avea.*

6. (4p) – respectarea unor convenții specifice rezumatului (relatarea la persoana a III-a, transformarea vorbirii directe în vorbire indirectă, folosirea verbelor la modurile și timpurile potrivite, relatarea obiectivă); (2/1p)

– adecvarea conținutului la cerință. (2/1p)

B. (16p)

– precizarea oricăror două trăsături ale genului epic: naratorul, acțiunea, timpul și spațiul, modurile de expunere, personajele etc.; (2p+2p)

În compunere, trebuie să explici că textul citat aparține *genului epic*, deoarece există un *narator-personaj* care povestește la persoana I, există *acțiune* care se petrece în *spațiu* și *timp* (*după vreo două luni, la magazinul Bucur Obor*), la care participă *personaje* (Adina, Dia, vânzătoarea), iar *narațiunea*, mod principal de expunere în genul epic, se îmbină cu *dialogul* și cu *descrierea* etc.

– ilustrarea celor două trăsături ale genului epic, valorificând textul dat; (4/2/1p+4/2/1p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. (2p)

II (36 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: Mattel este numele companiei a cărei marcă este păpușa Barbie.; Păpușa Barbie a fost lansată pe piața jucăriilor în anul 1959. (2p+2p)

2. (4p) *Compania Mattel estimează că există mai bine de 100 000 de colecționari ai păpușii.*

3. (4p) *marcă* – substantiv comun; *americane* – adjectiv propriu-zis; *1959* – numeral cardinal; *de către* – prepoziție compusă. (4x1p)

4. (4p) *în ani* – complement circumstanțial de timp; *o gamă* – complement direct; *de păpuși* – atribut substantival prepozițional; *specială* – atribut adjectival. (4x1p)

5. (4p) *că există mai bine de 100 000 de colecționari ai păpușii, 90% din aceștia fiind femei cu media de vârstă de 40 de ani* – propoziție subordonată completivă directă; *care achiziționează mai mult de 20 de păpuși Barbie pe an* – propoziție subordonată atributivă. (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: Nu știu/*unde vor face popas*. (Construirea unei fraze alcătuite din două propoziții – 1p; construirea propoziției subordonate indicate introduse prin adverbul relativ *unde* – 3p.)

B. (12p)

– prezentarea, prin descriere, a patru caracteristici ale jocului/jucăriei prezentat(e) – de exemplu: nume, reguli/modalități de întrebuințare, scop, dificultăți, de ce îți place etc. (pentru joc); aspect, culori, materiale, nume, de ce îți place etc. (pentru jucărie); (4x1p)

– folosirea unui limbaj expresiv; (4/2/1p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 12

I (40 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: *poznaș:* derivare cu sufixul *-aș* de la substantivul *poznă;* (fiilor) *săi:* adjectiv posesiv format prin conversiune din pronume posesiv (2p + 2p)

2. (4p) de exemplu: Virgula marchează raportul de coordonare prin juxtapunere/o enumerație.

3. (4p) de exemplu: a munci intens, până la istovire, a efectua o muncă dificilă, care consumă mult efort.

4. (4p) de exemplu: *fiilor* (hiat), *avea* (diftong). (2p+2p)

5. (4p) de exemplu: După îndelungi cugetări, cei trei frați au hotărât să facă fiecare câte un ocol, iar vaca să aleagă ocolul viitorului ei stăpân. (4/2/1p)

6. (4p) de exemplu: nepăsător, comod (*n-avea nicio grijă și dormea dus; nu prea avea chef de treabă*). (4/2/1p)

B. (16p)

În introducere, va trebui să definești basmul, ca specie literară, apoi să enumeri cel puțin două trăsături ale acestuia ilustrate adecvat pe baza textului studiat. Va trebui, de asemenea, să enumeri trăsăturile creațiilor populare: caracterul oral, anonim, colectiv și sincretic. De exemplu, pe baza basmului *Prâslea cel Voinic și merele de aur*, poți exemplifica și comenta/ilustra una dintre următoarele trăsături: conflictul dintre Bine (reprezentat de Prâslea, fetele de împărat) și Rău (reprezentat de zmei, balaur, frați); existența celor două tărâmuri (al oamenilor, al zmeilor); personajele cu puteri ieșite din comun (Prâslea are o forță nefirească: el se luptă cu zmeii și îi învinge pe toți); obiectele magice (furca care toarce singură, seul); cifra simbolică (trei) etc.

– precizarea a două caracteristici ale basmului popular; (2p+2p)

– ilustrarea celor două trăsături (de exemplu: prezența unei formule specifice basmului: formula inițială *A fost odată...*, cifra simbolică trei, motivul probei pe care o are de depășit eroul etc.), valorificând textul dat; (4/2/1p+4/2/1p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. (2p)

II-lea (36 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: Numele a doi „veri" de-ai lui Păcală sunt Don Quijote și Svejk.; Numele regizorului care a ecranizat aventurile eroului popular este Geo Saizescu. (2p+2p)

2. (4p) Un motiv pentru care Păcală este considerat „simbolul românului neaoș, iubitor de viață": el simbolizează dorința noastră de a lua atitudine, într-un fel sau altul, față de ceea ce se întâmplă.

3. (4p) *măi* – interjecție de adresare; *merg* – verb predicativ; *și* – conjuncție coordonatoare; *cin'* – pronume relativ. (4x1p)

4. (4p) *astăzi* – complement circumstanțial de timp, adverb de timp;

pe Păcală – complement direct, substantiv propriu precedat de prepoziție. (4p x 1p)

5. (4p) *care s-au perindat prin cultura universală.* – propoziție subordonată atributivă. (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: Mă gândesc/ *cum să fac economii.* (Construirea unei fraze alcătuite din două propoziții – 1p; construirea propoziției subordonate indicate prin adverbul relativ *cum* – 3p.)

B. (12p)

În introducere, va trebui să-ți exprimi opinia pornind de la o idee identificată în text (de exemplu: acordul sau dezacordul față de motivele pentru care Geo Saizescu îl consideră pe Păcală un simbol al românului neaoș, iubitor de viață).

În conținut, va trebui să prezinți convingător și adecvat cele două argumente care susțin opinia exprimată. Conectorii specifici acestei părți a textului argumentativ ar putea fi: *un prim argument..., al doilea argument/motiv..., susțin acest lucru deoarece..., de exemplu..., la fel cu...*

În încheiere, va trebui să formulezi o concluzie în legătură cu opinia și argumentele formulate. Vei putea folosi conectori precum: *așadar, prin urmare, în concluzie.*

– identificarea unei idei în text și exprimarea opiniei față de aceasta; (4/2/1p)

– precizarea a două motive credibile prin care să susții opinia exprimată; (4/2/1p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 13

I (40 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: *îmi dau seama* – realizez, pricep, înțeleg; *ținând în frâu* – controlând. (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: Cuvintele date au fost scrise cu majuscule pentru a se atrage atenția asupra lor și a semnificației acestora. (4/2/1p)

3. (4p) *des-ti-na-ție; us-tu-roi.* (2p+2p)

4. (4p) *Atenție unde călcați: poate fi o baltă de sânge!* – imagine vizuală; *Cred și eu, cui îi place să simtă damf de usturoi pe la nările sensibile?* – imagine olfactivă. (2p+2p)

5. (4p) de exemplu: Starea personajului-narator care se poate deduce din fragmentul subliniat este aceea de nerăbdare de a comunica și prietenului (*Sergiulică*) informațiile descoperite, pe care le consideră surprinzătoare. (4/2/1p)

6. (4p) de exemplu: Enunțul ne arată că Răzvan, personajul-narator, înțelege, după ce trece prin mai multe experiențe din care învață câte ceva, că aparențele înșală, că numele unor eroi din trecut sunt simbolice. (4/2/1p)

B. (16p)

În introducere, va trebui să-ți exprimi opinia despre mesajul care se poate desprinde din textul dat (de exemplu: Răzvan, un copil curios și cu simțul umorului, are șansa de a călători în trecut și de a cunoaște astfel aspecte ale istoriei românilor și din altă perspectivă decât cea din cărțile de istorie.).

În conținut, va trebui să prezinți convingător și adecvat cele două argumente care susțin opinia exprimată. Conectorii specifici acestei părți a textului argumentativ ar putea fi: *un prim argument..., al doilea argument/motiv..., susțin acest lucru deoarece..., de exemplu..., la fel cu...* (de exemplu: În primul rând, îl putem considera pe Răzvan un copil curios deoarece el este interesat de trecut, de istorie și caută, cu pasiune, informații noi. Datorită șansei pe care o are de a se întoarce în timp, el poate cunoaște și înțelege și din altă perspectivă decât aceea a manualului de istorie evenimente sau personaje. Iată cum îl descrie, de exemplu, pe Vlad Țepeș...).

În încheiere, va trebui să formulezi o concluzie în legătură cu opinia și argumentele formulate. Vei putea folosi conectori precum: *așadar, prin urmare, în concluzie.*

– formularea unui punct de vedere despre mesajul transmis de text; (4/2/1p)

– ilustrarea cu argumente adecvate a punctului de vedere formulat, valorificând textul dat; (4/2/1p+4/2/1p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul de cuvinte. (2p)

II (36 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: Florence Stoker a cerut distrugerea negativelor, precum și a tipăriturilor filmului.; Numele regizorului este Francis Ford Coppola. (2p+2p)

2. (4p) *Cea mai fidelă ecranizare este și cea mai cunoscută astăzi: creația lui Francis Ford Coppola din 1992, cu actori consacrați: Gary Oldman - contele Dracula, Anthony Hopkins - Dr. Van Helsing, Winona Ryder și Keanu Reeves.*

3. (4p) *prima* – numeral ordinal cu valoare adjectivală; *a* – articol posesiv-genitival; *Germania* – substantiv propriu; *1992* – numeral cardinal cu valoare substantivală. (4x1p)

4. (4p) *filmului* – atribut substantival genitival; *i* – complement indirect; *drepturile* – subiect; *de autor* – atribut substantival prepozițional. (4x1p)

5. (4p) *din cauză că regizorul filmului, F.W. Murnau, nu putuse obține la acea vreme acordul familiei autorului pentru ecranizare.* – propoziție subordonată circumstanțială de cauză. (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: S-a auzit/ *că, în cele din urmă, în 1925 procesul s-a terminat în favoarea văduvei.* (Construirea frazei alcătuite din două propoziții – 1p; construirea propoziției subordonate indicate – 3p.)

B. (12p)

– menționarea a două motive pentru care ai dori/nu ai dori să vizionezi una dintre ecranizările cărții (de exemplu: Aș dori/nu aș dori să vizionez una dintre aceste ecranizări deoarece apreciez/nu apreciez filmele din această categorie:

horror.; M-ar interesa să vizionez cea mai fidelă ecranizare, după ce aș citi cartea, pentru a compara modul în care cei doi, autorul și regizorul, privesc/tratează același subiect.); (4/2/1p)

– argumentarea celor două motive prin care să susții opinia exprimată; (4/2/1p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 14

I (40 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: *iarbă, șuieră, piaptănă.* (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: marchează elidarea vocalei *î*, evitarea hiatului, rostirea în două silabe în loc de trei. (4/2p)

3. (4p) de exemplu: *A umblat prin multe țări.*

4. (4p) de exemplu: a gândi, gânditor, negândit etc. (2p+2p)

5. (4p) de exemplu: *O, va fi frumos.*

6. (4p) de exemplu: Titlul *Călătorim* face referire, metaforic vorbind, la trecerea omului prin lume. În text, eul liric aseamănă fiecare etapă a vieții cu o oprire într-un alt loc și asociază aceste etape cu diferite sentimente: dragostea, entuziasmul, resemnarea, părerea de rău etc. (4/2/1p)

B. (16p)

– precizarea oricăror două trăsături ale genului liric; (2p+2p)

În compunere, trebuie să explici că textul citat aparține *genului liric*, deoarece ideile și sentimentele sau trăirile poetului sunt exprimate în mod *direct, într-un limbaj artistic, expresiv; prezența eului liric* se face simțită prin mărci lexico-gramaticale ale subiectivității, în text fiind prezente verbe și pronume de persoana I singular și plural sau persoana a II-a singular (*suntem, călătorim, tu, vei proba, eu, voi umple*), sugerând confesiunea lirică și perspectiva subiectivă asupra ideilor poetice exprimate; *ideile poetice* sunt susținute prin intermediul *figurilor de stil*, în special al metaforei (textul având la bază metafora timpului care trece fără întoarcere).

– ilustrarea oricăror două trăsături ale genului liric, valorificând textul dat; ilustrarea adecvată a trăsăturii; (4/2/1p + 4/2/1p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. (2p)

I (36 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: Numele revistei este *Ideal decor*. Numele celor două firme partenere: E Ink și Visionect. (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: *Metropola australiană Sydney este lider în ceea ce privește semnele de circulație ecologice, care funcționează pe baza „cernelii electronice".*

3. (4p) *afișate* – adjectiv provenit din verb la participiu; *de* – prepoziție simplă; *și* – conjuncție coordonatoare; *orice* – adjectiv pronominal nehotărât. (4x1p)

4. (4p) *Sydney* – atribut substantival apozițional; *lider* – nume predicativ; *de circulație* – atribut substantival prepozițional; *care* – subiect. (4x1p)

5. (4p) *încât semnele se pot schimba în funcție de această modificare* – propoziție subordonată consecutivă; *dacă traficul are nevoie de schimbare* – propoziție subordonată condițională. (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: Întrebarea este/*dacă va ajunge la timp.* (Construirea unei fraze alcătuite din două propoziții – 1p; construirea propoziției subordonate indicate introduse prin conjuncția *dacă* – 3p.)

B. (12p)

– prezentarea, prin descriere, a patru caracteristici ale dispozitivului prezentat; de exemplu: formă, dimensiune, reguli/modalități de întrebuințare, accesorii, curățare și întreținere etc.; (4x1p)

– prezentarea a două avantaje ale folosirii dispozitivului; de exemplu: economisirea energiei electrice, posibilitatea folosirii dispozitivului independent de o sursă de energie electrică (priză, acumulator etc.); (4/2/1p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 15

I (40 de puncte)

A.

1. (4p) *trun-chiuri, proas-pă-tul.* (2p+2p)

2. (4p) *mă visez* – mă imaginez, mă văd; *fulgerător* – brusc, neașteptat. (2p+2p)

3. (4p) de exemplu: pentru conservarea ritmului și a măsurii. (4/2p)

4. (4p) de exemplu: *târlia, sorb.* (2p+2p)

5. (4p) rimă îmbrățișată, ritm iambic (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: În secvența dată, eul liric transmite starea de nostalgie care îi cuprinde sufletul la vederea peisajului de iarnă. Imaginea vizuală a trunchiurilor îmbrăcate în omăt constituie un pretext pentru rememorarea unor

momente fericite din trecut, probabil din copilărie. Un simbol al acestei vârste ar putea fi considerată *târlia*. (4/2/1p)

B. (16p)

În introducere, va trebui să definești pastelul, ca specie literară și să enumeri trăsăturile acestuia (de exemplu: Poezia *Lumina iarna*, de Ion Pillat, este o *descriere artistică* de tip tablou a unui peisaj de iarnă. Există o varietate de *mijloace artistice*: *figuri de stil* precum epitete (*umbre-albastre, proaspătul omăt*) și personificări (*lumina joacă goală, își dă pe spate tot părul*) care apar de cele mai multe ori combinate; *imagini artistice variate*: vizuale (*Fulgerător scânteie pe nea câte-o petală*), auditive și motrice (*Crra... trece pe sub soare vâslind întâiul corb*). Prezența eului liric se manifestă prin mărcile exprimării subiective: verbele și pronumele de persoana I (*mă visez, văd, ies, rămân*). Pe lângă admirația față de frumusețea iernii pe care o exprimă poetul, se simte și nostalgia după *vremurile bune.*

– precizarea oricăror patru trăsături ale pastelului; (4x1p)

– ilustrarea acestor trăsături ale pastelului, valorificând textul dat; (4/2/1p+ 4/2/1p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. (2p)

II (36 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: Numele celei mai cunoscute specii a plantei Kalanchoe este K. Blossfeldiana. Luna în care începe să înflorească planta Kalanchoe este decembrie. (2p+2p)

2. (4p) *Acestea pot fi de diferite culori, de la alb, galben, portocaliu, roz până la roșu și alte nuanțe intermediare.*

3. (4p) *a câștigat* – verb predicativ; *ușor* – adverb de mod; *și* – adverb; *la noi* – pronume personal. (4x1p)

4. (4p) *de dimensiuni* – atribut substantival prepozițional; *în buchete* – complement circumstanțial de mod. (2p+2p)

5. (4p) *Deoarece înflorește începând din decembrie* – propoziție subordonată cauzală.

6. (4p) de exemplu: Și-a aruncat privirea/ încotro se vedeau venind. (Construirea unei fraze alcătuite din două propoziții – 1p; construirea propoziției subordonate indicate având ca termen regent o locuțiune verbală – 3p.)

B. (12p)

– prezentarea, prin descriere, a patru detalii/caracteristici ale peisajului descris – de exemplu, descrierea poate fi realizată începând din planul îndepărtat (o câmpie/o pădure/un oraș/un sat etc.), continuând cu elemente ale planului apropiat și de detaliu (o creangă/o sanie/țurțuri etc.). În descriere, ar fi indicat să folosești cât mai multe substantive din câmpul semantic al anotimpului descris/ al peisajului descris, însoțite de adjective (de exemplu: *bulgări grei, câmpie ninsă, pădure cenușie* etc.). (4x1p)

– utilizarea a două imagini artistice diferite în descriere (Integrează în descriere figuri de stil precum epitetul, personificarea sau comparația. Folosește diferite tipuri de imagini artistice.); (2p+2p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 16

I (40 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: *mândră, jale* etc. (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: *mea, jalea, toată, noastre, ziua* – diftongi; *soție, neisprăvite* – hiat. (2p+2p)

3. (4p) noas-tre, sus-pi-na. (2p+2p)

4. (4p) de exemplu: drăgălaș, drăguț, drăguliță etc. (2p+2p)

5. (4p) măsura de 7 și 8 silabe. (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: Versurile exprimă speranța că suferința se va sfârși, iar „ea" va accepta să-i devină soție. (4/2/1p)

B. (16p)

– precizarea oricăror patru trăsături ale doinei populare (Enumeră trăsăturile doinei și pe cele ale creațiilor populare. De exemplu: doina populară este o creație lirică în versuri, în care un autor necunoscut transmite sentimente puternice de jale, dragoste și dor, de revoltă sau de însingurare. Doina are caracter sincretic, textul ei fiind însoțit de o melodie. Doina populară circulă în mai multe variante. etc.); (4x1p)

– ilustrarea celor două trăsături ale doinei populare, valorificând textul dat (de exemplu: numărul mare de cuvinte din câmpul semantic al tristeții – *jale, dor, suspin, a plânge* – accentuează sentimentul dominant: jalea; adresarea directă – *Mândră, mândră, draga mea*); (4/2/1p+ 4/2/1p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. (2p)

II (36 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: Autorul ilustrează cu exemple două tipuri de atitudine: pozitivă și negativă. Articolul se referă la tipurile de atitudini. (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: *Persoana cu o atitudine negativă gândește* NU POT. *Persoana cu o atitudine pozitivă gândește* POT. (2p+2p)

3. (4p) *o* – articol nehotărât; *pozitivă* – adjectiv propriu-zis; *ale* – articol posesiv-genitival; *celorlalți* – pronume demonstrativ de diferențiere. (4x1p)

4. (4p) *persoana* – subiect; *asupra soluțiilor* – complement indirect. (2p+2p)

5. (4p) *Când vorbesc despre atitudine în fața unui auditoriu* – în timpul discursului (despre atitudine în fața unui auditoriu) – complement circumstanțial de timp. (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: O persoană cu atitudine pozitivă vede/ *ce s-ar putea întâmpla.* – completivă directă. (2p+2p)

B. (12p)

– formularea unei opinii despre afirmația din finalul textului (de exemplu: Enunțul din finalul textului citat, *Atitudinea este fereastra ta către lume,* este un mod al celui care vorbește despre acest subiect de a da „corp" concret unei idei, din dorința de a-și ajuta ascultătorii să o înțeleagă mai bine.); (4/2/1p)

– ilustrarea cu două argumente adecvate a punctului de vedere formulat, valorificând textul dat (de exemplu: În primul rând, autorul se folosește de această asociere a abstractului – *atitudinea* – cu concretul – *fereastra ta către lume* – deoarece a observat că, ori de câte ori le vorbește oamenilor despre acest lucru, în acest fel, folosind *imagini,* ascultătorii înțeleg și rețin mai bine ceea ce spune.); (2p+2p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 17

I (40 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: *Picior-de-munte, tăcute.* (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: marchează rostirea legată a două cuvinte/ marchează căderea unei silabe.

3. (4p) de exemplu: aici *a măsura* este sinonim cu *a parcurge, a străbate;* drumul străbat/parcurg drumul. (4/2/1p)

4. (4p) de exemplu: O ploaie de reproșuri s-a abătut asupra celui vinovat.; A ajuns o umbră din cauza bolii. (2p+2p)

5. (4p) narațiunea și descrierea. (2p+2p)

6. (4p) În fragmentul citat apar două momente ale subiectului. În expoziție, sunt precizate spațiul (*La Picior-de-munte,/ Pe dealuri mărunte,/ Prin plaiuri tăcute*), personajele (*Ș-un mândru cioban,/ Tânăr moldovean,/ Cu trei dorojani,/ Feciori de mocani*) și starea lor inițială. În intrigă, se schimbă situația inițială și se conturează cauza acțiunii (*O oaie bârsană,/ Oaie năzdrăvană,/ Nici iarbă păștea,/ Nici apă nu bea,/ Nici umbra-i plăcea,/ Ci mereu umbla/ Și mereu zbiera...*). (4/2/1p)

B. (16p)

– precizarea a două caracteristici ale baladei populare: specie a genului epic, în versuri; împletirea realului cu fabulosul (hiperbola); conflictul dintre bine și rău (antiteza); personajele cu însușiri ieșite din comun (personificarea); întâmplări din trecutul îndepărtat; autorul necunoscut; caracterul oral; variantele etc.; (2p+2p)

– ilustrarea celor două trăsături, valorificând textul dat; (4/2/1p+4/2/1p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. (2p)

II (36 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: Numele celor care au descoperit balada *Miorița* sunt Alecu Russo și Vasile Alecsandri.; Balada circulă în peste 900 de variante. (2p+2p)

2. (4p) *Tema mioritică trăiește în conștiința artistică populară sub cele mai diverse specii literare folclorice, de la doină și colind la baladă, și în peste nouă sute de variante.*

3. (4p) *care* – pronume relativ; *bun* – substantiv comun; *o* – pronume personal; *înșiși* – adjectiv pronominal de întărire. (4x1p)

4. (4p) *în definirea* – complement indirect; *a poporului* – atribut substantival genitival. (2p+2p)

5. (4p) *că se află în fața unui fenomen* – propoziție subordonată atributivă. (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: Se poate vorbi despre fenomenul mioritic,/ *dacă avem în vedere numărul mare de variante ale baladei.* (Construirea unei fraze alcătuite din două propoziții – 1p; construirea propoziției subordonate indicate – 3p.)

B. (12p)

– formularea unei opinii despre importanța transmiterii prin scris a moștenirii culturale de la înaintași (de exemplu: Cred că, datorită apariției scrisului, marile descoperiri, ideile, operele concepute de strămoșii noștri pot ajunge mai ușor la noi.); (4/2/1p)

– ilustrarea cu două argumente adecvate a punctului de vedere formulat (de exemplu: În primul rând, textul scris, fie că este tipărit, fie că este transmis în varianta on-line, poate ajunge rapid la foarte mulți cititori în același timp. În al doilea rând,... etc.); (2p+2p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 18

I (40 de puncte)

A.

1. (4p) *poteră, acesta.* (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: ghilimelele evidențiază reproducerea întocmai a spuselor personajului. (4/2/1p)

3. (4p) de exemplu: prezența naratorului, a personajelor, a acțiunii, a subiectului etc. (2p+2p)

4. (4p) de exemplu: pădurar, păduratic, a împăduri etc. (2p+2p)

5. (4p) de exemplu: Cele două versuri care arată motivul pentru care Jianul este urmărit de poteră sunt: *Și pândește la strâmtori/ De despoaie negustori.* (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: Secvența dată evidențiază curajul haiducului care, pus într-o situație dificilă (este urmărit de poteră și nu primește ajutorul podarului), acționează voinicește (se aruncă în apă cu cal cu tot). (4/2/1p)

B. (16p)

– precizarea a două mijloace de caracterizare a personajului din balada populară *Toma Alimoș* (de exemplu: caracterizarea directă, făcută de narator sau de către alte personaje; caracterizarea indirectă, prin fapte, prin vorbe, prin nume sau prin relația cu celelalte personaje (de exemplu: Toma Alimoș este caracterizat indirect prin faptele sale: este prietenos cu Manea, în ciuda faptului că acesta îi cere *vamă*, și are o relație specială cu murgul său, care-i rămâne credincios și după moarte.); (2p+2p)

– indicarea celor două trăsături ale personajului și ilustrarea lor cu exemple din text; (4/2/1p+4/2/1p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. (2p)

II (36 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: Numele orașelor în care a studiat Johannes Honterus sunt Brașov, Viena, Cracovia.; Titlurile celor mai căutate cărți scrise de Johannes Honterus sunt *Gramatica limbii latine* și *Descrierea Lumii.* (2p+2p)

2. (4p) *După ce a strâns învățătura, precum albinele polenul, Johannes Honterus s-a întors în orașul său, unde a dăruit tuturor mierea.*

3. (4p) *primul* – numeral ordinal; *noastră* – adjectiv pronominal posesiv; *a fost* – verb auxiliar; *aici* – adverb de loc. (4x1p)

4. (4p) *în periplurile* – complement circumstanțial de timp; *sale* – atribut adjectival; *meșteșugul* – complement direct; *tiparului* – atribut substantival genitival. (4x1p)

5. (4p) *să scrie, la rândul lui, mai multe volume* – propoziție subordonată completivă directă. (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: *Ca să-i sprijine pe învățăcei,/* a înființat o tipografie/ unde

s-au lucrat și manuale școlare. – propoziție subordonată circumstanțială de scop. (2p+2p)

B. (12p)

– nararea evenimentelor în succesiunea lor logică, respectând momentele subiectului; (4/2/1p)

– prezența celor două elemente ale cadrului spațio-temporal; (2p+2p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 19

I (40 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: *să batem* – să colindăm, să frecventăm; *să mă gătesc* – să mă aranjez. (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: Semnul exclamării, semn de punctuație, subliniază, în secvența dată, starea de surescitare și de furie a personajului Jupân Dumitrache, care strigă după Chiriac și Spiridon și o ceartă pe Veta.

3. (4p) de exemplu: *meu* - adjectiv posesiv format prin conversiune din pronume posesiv; *scoasă* - adjectiv format prin conversiune din verb la participiu. (4x1p)

4. (4p) fu-ri-os, dum-nea-ta. (2p+2p)

5. (4p) dialogul și monologul. (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: Indicațiile scenice conțin sugestii ale autorului cu privire la jocul actorilor (4/2/1p)

B. (16p)

– menționarea a patru trăsături ale genului dramatic: dialogul, replicile, numele personajelor scrise cu majuscule, actele, scenele, indicațiile scenice etc. (2p+2p)

– ilustrarea a două trăsături ale genului dramatic, valorificând fragmentul dat (de exemplu: Fragmentul dat face parte dintr-un text dramatic, reprezentând o scenă dintr-un act: Scena III din Actul al II-lea. Fiecare replică este introdusă prin numele personajului scris cu majuscule: VETA: *Cine să fie?* etc.); (4/2/1p + 4/2/1p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. (2p)

II (36 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: Patru obiecte din salon sunt *un dulap de colț, porțelanuri și argintărie, o lampă.*; Cele trei fotografii originale ale lui Eminescu au fost făcute la 19, 34 și 37 de ani. (2p+2p)

2. (4p) *În salon – cameră ținută o vreme sub cheie –, unde pe vremea Eminoviceștilor aveau loc petrecerile, mai apoi locul unde se închideau copiii să citească, stă azi un dulap de colț, pe rafturile căruia se pot vedea porțelanuri și argintărie, găsite la fundația veche.; Aici se afla, în vremea copilăriei poetului, și mult discutata bibliotecă.* (2p+2p)

3. (4p) *azi* – adverb de timp; *căruia* – pronume relativ; *vedea* – verb predicativ; *argintărie* – substantiv comun. (4x1p)

4. (4p) *aici* – complement circumstanțial de timp; *poetului* – atribut substantival genitival. (2p+2p)

5. (4p) de exemplu: să citească – *pentru a citi* – complement circumstanțial de scop. (2p+2p)

6. (4p) *unde se închideau copiii* – propoziție subordonată atributivă (în text); Știa/ *unde se închideau copiii./* – propoziție subordonată completivă directă. (2p+2p)

B. (12p)

În introducere, va trebui să-ți exprimi opinia despre rolul cărților, al lecturii în educație (de exemplu: opinia mea este că nu putem vorbi despre educație fără să aducem în discuție rolul cărților).

În conținut, va trebui să prezinți convingător și adecvat cele două argumente care susțin opinia exprimată. Conectorii specifici acestei părți a textului argumentativ ar putea fi: *un prim argument..., al doilea argument/motiv..., susțin acest lucru deoarece..., de exemplu..., la fel cu...*

În încheiere, va trebui să formulezi o concluzie în legătură cu opinia și argumentele formulate. Vei putea folosi conectori precum: *așadar, prin urmare, în concluzie.*

– prezentarea opiniei cu privire la rolul cărților, al lecturii în educație; (4/2/1p)
– susținerea opiniei cu două argumente, valorificând secvențe din text; (2p+2p)
– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)
– respectarea precizării privind numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 20

I (40 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: *câini – zăvozi; călugări – monahi; vrăji – farmece.* (2p+2p)

2. (4p) *a descusut* – derivare cu prefix; *omul-lup* – compunere. (2p+2p)

3. (4p) de exemplu: delimitează vorbirea directă de vorbirea indirectă. (4/2/1p)

4. (4p) *a, o.* (2p+2p)

5. (4p) de exemplu: prezența naratorului, a personajelor, a acțiunii, a subiectului etc. (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: Starețul, aflând despre existența omului-lup, îi cere ajutorul profesorului Teoctist, care era recunoscut pentru priceperea sa în chestiunile oculte. Ei se sfătuiesc ce ar fi de făcut. (4/2/1p)

B. (16p)

– menționarea a două trăsături ale textului epic, existente în fragmentul dat; de exemplu: obiectivitatea naratorului, importanța personajului, conflictul concentrat, numărul mic de personaje etc.; (2p+2p)

– ilustrarea a două trăsături, valorificând textul dat (de exemplu: Naratorul relatează obiectiv, la persoana a III-a, o întâmplare la care participă puține personaje: Șotropa, monahii, starețul. În acest fragment, accentul este pus pe personajul Șotropa căruia i se face o prezentare detaliată, prin mijloace diverse. O altă trăsătură specifică textului epic este prezența conflictului. Aici, vraciul Șotropa descoperă urmele trecerii omului-lup, toți cei de față se simt înfiorați, iar starețul ia o decizie: aceea de a se consulta cu un cunoscător și de a găsi repede o soluție pentru această criză etc.); (4/2/1p+4/2/1p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. (2p)

II (36 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: Titlul articolului este *Interviu Firesc: despre secretele Țării Vampirilor cu Adina Popescu.*; Personajul principal al cărții este pricoliciul. (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: *M-am gândit mai mult la el și mi-am dat seama că reprezintă perfect ceea ce voiam să transmit de fapt – ideea de personaj uitat, nepovestit de mult, sortit să dispară.*

3. (4p) *niciunul* – pronume negativ; *dintre* – prepoziție compusă; *care* – pronume relativ; *acum* – adverb de timp. (4x1p)

4. (4p) *ar fi minunat* – predicat nominal; *noastre* – atribut adjectival. (4x1p)

5. (4p) *pentru că s-au obișnuit cu stereotipurile lor.* – propoziție subordonată circumstanțială de cauză. (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: Ce tare e/ *cine îl admiră pe zân!* – propoziție subordonată subiectivă. (2p+2p)

B. (12p)

– relatarea unei întâmplări la care să participe și un personaj din mitologia românească (de exemplu: Sfânta Vineri, Ielele, Știma Apelor sau pricoliciul), respectând momentele subiectului; (4/2/1p)

– prezența celor două elemente ale cadrului spațio-temporal; (2p+2p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 21

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: *simplă:* banală; *ademenea*: ispitea. (2p+2p)

2. (4p) Semnul întrebării marchează prezența unei interogații retorice, menită a reda melancolia și nostalgia ființei poetice ce resimte acut trecerea timpului.

3. (4p) de exemplu: *îmbătrânesc*, cuvânt derivat cu prefixul *îm-* de la cuvântul de bază *bătrân; astă,* cuvânt format prin conversiune din pronume demonstrativ de apropiere în adjectiv pronominal demonstrativ. (2p+2p)

4. (4p) *doare*: a, e; *astăzi*: a, ă. (4x1p)

5. (4p) de exemplu: Metaforă și antiteză: *Muntele ieri ne-ademenea, astăzi ne doare;* Repetiție și enumerație: *zilele trec, zilele vin* (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: Secvența introduce pe lângă tema timpului și pe cea a condiției umane. Astfel, metafora *Muntele ieri ne-ademenea, astăzi ne doare,* subliniază, prin imaginea muntelui, aspirația spre ideal, spre absolut. Verbele la imperfect, timp al trecutului ce accentuează ideea de continuitate, aflate în antiteză, marchează eșecul, căci se trece brusc de la entuziasmul începutului (*ne-ademenea*) la suferința neputinței (*ne doare*). Mai mult, această ratare pare a fi confirmată și de prezența interogației retorice: *S-a împlinit, nu s-a-mplinit visul cel mare?*, ce scoate în evidență nostalgia și regretul instanței lirice. (4/2/1p)

B. (16p)

În compunere, trebuie să ai în vedere faptul că textul aparține *genului liric* care exprimă în mod direct sentimentele și trăirile poetului, pe care titlul le sintetizează/anticipează.

Introducere: Titlul unei opere lirice reprezintă liantul dintre text și cititor, sintetizând mesajul poemului: capacitatea de a profita de fiecare clipă, căci viața este scurtă.

Cuprins: Semnificația titlului poate fi descifrată pe mai multe planuri:

a. Alcătuire: structura titlului (părți de vorbire/structuri sintactice/trăsături de vocabular/semne de punctuație), sensul propriu/sensul figurat al termenilor/ valoarea procedeelor artistice).

Titlul este alcătuit dintr-un verb la imperativ care sugerează îndemnul adresat fiecărui individ, căci este folosit la persoana a II-a plural, de a transforma orice moment trăit într-o sursă de bucurie.

b. Relația dintre titlu și text. Prezentarea ideilor poetice evidențiate în text cu ajutorul figurilor de stil și al imaginilor artistice, comentarea a cel puțin două procedee artistice relevante pentru relația dintre titlu și text.

Raportat la text, el anticipează tema timpului, căci întregul poem este structurat pe motivul trecerii sale inexorabile. Astfel, enumerația și repetiția din primul vers *Eu mă grăbesc, tu te grăbești, el se grăbește,* accentuează o realitate contemporană: goana care îndepărtează omul de la menirea lui adevărată. Dar titlul nu face referire doar la timp, ci și la condiția umană. Prin urmare, interogațiile retorice *Cine sunt eu, cine ești tu, cine e dânsul?* dezvăluie cea mai importantă aventură: cunoașterea de sine. Tocmai de aceea, titlul trimite nu doar la ideea de a prețui fiecare secundă, ci și la bucuria descoperirii interiorității.

Încheiere: Așadar, titlul este în deplină concordanță cu textul, subliniind necesitatea de a valorifica potențialul creator al fiecăruia, dar și sondarea forului interior.

– să formulezi o opinie despre semnificația titlului, prin raportare la conținutul poeziei; (2/1p+2/1p)

– să-ți susții opinia formulată prin două argumente potrivite, valorificând textul dat; (4/2/1p+4/2/1p)

– să ai un conținut adecvat cerinței formulate; (2/1p)

– să respecți limita minimă de cuvinte precizată. (2p)

II. (36 de puncte)

A.

1. (4p) Titlul filmului este *Întors pe dos*, iar regizorul este Pete Docter. Emoțiile implicate sunt: *Bucuria, Tristețea, Frica, Dezgustul* și *Furia.* (2p+2p)

2. (4p) Cele cinci insule sunt: *insula familiei, insula prieteniei, insula hockey, insula onestității* și *insula farselor.*

3. (4p) *insule* – feminin, nominativ
Emoții – feminin, genitiv (4x1p)

4. (4p) *tot* – atribut adjectival, adjectiv pronominal nehotărât
a arăta – complement circumstanțial de scop, verb predicativ (2p+2p)

5. (4p) *care e rolul ei*: subordonată subiectivă.

6. (4p) de exemplu: Dorința/ *să învețe mai mult*/, a contribuit la reușita finală.

B. (12p)

În motivarea alegerii, trebuie să folosești verbe și pronume la persoana I, dar și mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbe de opinie: *a crede, a considera* etc.; adverbe/locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității: *probabil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.; conjuncții/locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, conclusiv etc.

De exemplu:

Cred că sentimentele reprezintă stările sau trăirile care individualizează oamenii. Rolul lor în viața fiecăruia este extrem de important, căci ele redau latura umană. *De asemenea,* este necesar să existe un echilibru între rațiune și sentimente, excesul uneia dintre aceste manifestări dăunând nu numai persoanei, ci și celor care vin în contact cu ea.

În primul rând, valoarea sentimentelor este extrem de bine surprinsă de regizorul Pete Docter care în filmul său *Întors pe dos*, asociază fiecărei stări câte o formă pentru a o face cât mai pregnantă: *Fiecare emoție are propria formă. Bucuria este o stea, Tristețea o lacrimă, Mânia e o flacără, Frica un nerv, iar Dezgustul un broccoli.* Miza filmului este de a le arăta spectatorilor ce se poate întâmpla dacă una dintre aceste emoții dispare, iar mesajul este unul sugestiv, sintetizat chiar de regizor: *Noi putem controla felul în care acționăm, dar nu putem alege cum să ne simțim.*

Pe de altă parte, trebuie să existe o cenzură care să controleze aceste trăiri, deoarece, altfel, nu am mai putea trăi în comunități bazate pe reguli. De exemplu, elevii emotivi nu pot obține rezultate bune la probele orale, căci nu știu să-și gestioneze emoțiile. De asemenea, oamenii impulsivi și agresivi nu vor reuși niciodată în ceea ce își propun, dacă nu vor învăța să se controleze.

În concluzie, exprimarea sentimentelor este importantă, *căci* această abilitate ține de inteligența emoțională, dar trebuie făcută cu măsură, în perfect echilibru cu impulsul rațional.

– să explici rolul sentimentelor în viața omului; (4/2/1p)
– să justifici afirmațiile cu exemple din textul dat și din alte surse; (2/1p+2/1p)
– să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; (2/1p)
– să respecți limita minimă de cuvinte precizată. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 22

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: *triști:* voioși, veseli; *se curmă:* învie, începe. (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: Cratima marchează elidarea vocalei „î", contribuie la păstrarea ritmului și a măsurii versurilor, unește două părți de vorbire diferite: conjuncția subordonatoare *să* de pronumele personal *îți*. (4/2/1p)

3. (4p) de exemplu: *așteaptă, visătoare.* (2p+2p)

4. (4p) *visătoare,* cuvânt derivat cu sufixul *-oare* de la substantivul *vis; primăvară,* cuvânt compus prin sudare, din numeralul ordinal *prima* și substantivul *vară.* (2p+2p)

5. (4p) de exemplu: Textul aparține genului liric, deoarece eul, în ipostază

de îndrăgostit, își exprimă iubirea, dar și dezamăgirea legată de o posibilă despărțire de ființa iubită. Prezența sa este redată în text prin verbe și pronume la persoana I: *mă, am să aduc.* În plus, în text e folosit un limbaj poetic, dominat de figuri de stil. Astfel, se remarcă epitetele: *Cu ochii triști, cu fruntea visătoare,* personificarea: *iubirea care moare...,* repetiție și enumerația: *Sunt flori târzii, sunt florile din urmă,* oximoronul: *În viața lor e moartea primăverii,* sau metafora: *Cu viața lor iubirea ni se curmă.* (2p+2p)

6. (4p) Măsura primului vers este de 11 silabe.

B. (16p)

Introducere, de exemplu: Dacă în operele epice, mesajul poate fi ușor de descifrat, în cele lirice, el este camuflat în spatele unui limbaj poetic. Un exemplu sugetiv în acest sens îl reprezintă și poemul lui Victor Eftimiu, *Crizanteme,* ce surprinde pierderea iubirii, florile amintite în titlu devenind un pretext pentru o meditație asupra dragostei.

Cuprins, de exemplu: Poezia este formată din trei catrene, versul din incipit, *Așteaptă-mă diseară la fereastră,* fiind reluat și în ultima strofă, ceea ce-i conferă poeziei o structură circulară. La prima vedere, iubirea pare împlinită. Eul liric apare în ipostaza de îndrăgostit care așteaptă să-și revadă iubita pentru a-i oferi crizanteme. Însă banalele flori devin treptat simbolul morții naturii (repetiție și epitet: *Sunt flori târzii, sunt florile din urmă*), dar și al dispariției iubirii (metafora: *Cu viața lor iubirea ni se curmă*). În transmiterea ideilor poetice, se apelează la termeni din câmpul lexical al naturii și la imagini vizuale cu valoare simbolică: *Cu ochii triști, cu fruntea visătoare; Să-mpodobim iubirea care moare.../ În viața lor e moartea primăverii.* În ultima strofă, intervine tema creației: *Și cel din urmă cântec ce ți-am scris...* Cele câteva figuri de stil (repetiția și enumerația: *Așteaptă-mă diseară la fereastră/ Cu ochii triști, cu fruntea visătoare.../ Așteaptă-mă diseară la fereastră/ Cu fruntea-n mâini, cu ochi pierduți în vis*) accentuează tristețea instanței lirice. În plus, rima voit imperfectă și măsura care oscilează între 10 și 11 silabe accentuează muzicalitatea poemului, conferindu-i o tonalitate elegiacă.

Încheiere, de exemplu: Poemul lui Victor Eftimiu ilustrează printr-o imagine aparent lipsită de semnificație, crizantemele, drama celui care își pierde iubirea.

– să formulezi o opinie despre mesajul fragmentului dat; (2/1p+2/1p)
– să ilustrezi opinia formulată prin două argumente potrivite, valorificând textul dat; (4/2/1p+4/2/1p)
– să ai un conținut adecvat la cerință; (2/1p)
– să respecți limita minimă de cuvinte precizată. (2p)

II. (36 de puncte)

A.

1. (4p) Țara din care provin crizantemele este China. Plantele care fac parte din grupul *Celor patru nobili sunt* crizantema, orhideea, prunul și bambusul. (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: asiaticii consumă ceaiul de crizanteme, deoarece ferește organismul de boli grave.

3. (4p) *au fost impresionați* – mod indicativ, timp prezent

ar avea – mod condițional-optativ, timp prezent (4x1p)

4. (4p) *unele* – nume predicativ, pronume nehotărât;

de toamnă – atribut substantival prepozițional, prepoziția simplă *de* și substantivul comun *toamnă* (4x1p)

5. (4p) *că, în spatele tufelor de crizanteme parfumate, se ascund povești mai puțin știute despre florile toamnei*: subordonată completivă directă.

6. (4p) de exemplu: Problema era/ cum *găsim ieșirea din această clădire.* – subordonată predicativă. (2p+2p)

B. (12p)

În realizarea compunerii trebuie să prezinți elementele indicate în cerință. Întâmplarea relatată poate fi reală sau imaginară, însă credibilă/verosimilă, iar coordonatele ei spațio-temporale trebuie precizate. Este indicat să nu folosești nume proprii, personajele implicate în acțiune identificându-se prin denumiri generice: *băiatul, prietenul meu* etc. Iată câteva reguli care ar putea să te ajute:

- nu începe niciodată cu formula *eu și colegii/familia mea*!
- nu caracteriza direct personajul, lasă-l să acționeze!
- nu folosi hiperbole/exagerări, înlocuiește-le cu fapte realiste, verosimile!
- nu uita regula celor 4 C: concis, clar, corect, creativ.
- nu dilua/uita punctul culminant!
- nu exclude câteva propoziții menite a crea atmosfera, dar nu abuza de ele.
- nu crea personaje care nu au nicio legătură cu tine, vorbește, prin intermediul lor, despre pasiunile/hobby-urile/domeniile tale de interes!
- nu părăsi convenția registrului pe care l-ai asumat la început!
- nu încheia narațiunea cu un final clasic, optează, mai degrabă, pentru un final deschis sau neașteptat.

– să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a evenimentelor; (4/2/1p)
– să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal; (2/1p+2/1p)
– să ai un conținut adecvat cerinței; (2/1p)
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 23

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: Noi nu putem veni. Hainele erau noi. (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: virgulele desparte termenii unei enumerații.

3. (4p) de exemplu: neliniște, a liniști, liniștit, liniștire etc. (2p+2p)

4. (4p) Cuvintele care conțin diftongi sunt: *stea* și *tainei*. (2p+2p)

5. (4p) de exemplu: epitet: *lenește candori*, personificare: *pe taine care nu răspund*, metaforă: *pe nuferi cu-ntrebări rotunde*. (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: Titlul unei creații literare este, de obicei, o cheie de lectură. În cazul de față, titlul *Nuferi*, exprimat printr-un substantiv nearticulat, anunță de la început cititorului tema poeziei, natura, care devine, însă, un pretext pentru o meditație pe tema condiției umane. De aceea, titlul se transformă într-un simbol al purității care reușește să iasă la suprafață. (4/2/1p)

B. (16p)

În compunerea ta, trebuie să ai în vedere, de exemplu, faptul că pastelul este o specie a genului liric care exprimă sentimentele, trăirile instanței lirice prin intermediul limbajului poetic și al elementelor de expresivitate artistică; este o descriere artistică în versuri, cu elemente ale cadrului spațio-temporal (*unde, iazul* etc.); atmosfera generală sugerează melancolie (*Ce vieți plâng dincolo de viață,/ cu ochi de dincolo de noi?*); în spatele naturii se ascunde, de fapt, tema condiției umane; domină imaginile vizuale, realizate cu ajutorul structurilor nominale (*pe nuferi cu-ntrebări rotunde/ de necuprins, de nepătruns);* verbele sunt puține și statice.

– să precizezi două dintre caracteristicile pastelului; (2p+2p)
– să ilustrezi caracteristicile pastelului, valorificând textul dat; (4/2/1p+ 4/2/1p)
– să ai un conținut adecvat cerinței formulate; (2/1p)
– să respecți limita minimă de cuvinte precizată. (2p)

II. (36 de puncte)

A.

1. (4p) Numele este Țara Scânteietoare Mar. Cea mai dură amenințare pentru o creatură fantastică este: vine Omul și te ia. (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: Cartea a fost scrisă cu scopul de a servi drept îndrumar gnomilor, elfilor sau altor ființe fantastice care se vor rătăci în lumea oamenilor.

3. (4p) *științifică* – gen feminin, nominativ

gnomi – gen masculin, dativ (4x1p)

4. (4p) *câteva* – atribut adjectival, adjectiv pronominal nehotărât

jocul – complement direct, substantiv comun (2p+2p)

5. (4p) *încât a fost nevoie de această carte pentru a o descrie* – consecutivă.

6. (4p) de exemplu: Nu se știe/ *dacă va veni.*

B. (12p)

În realizarea compunerii trebuie să prezinți elementele indicate în cerință.

Introducere, de exemplu: ar trebui să motivezi de ce ai ales să descrii coperta cărții respective.

Cuprins, de exemplu: Încearcă să analizezi puțin titlul și să îl raportezi la desfășurarea acțiunii; când descrii imaginea de pe copertă, fă trimitere la conținutul cărții, căci, de obicei, ea sintetizează mesajul întregii opere. De asemenea, ar fi bine să folosești un limbaj figurat. Nu uita să te referi și la gama cromatică, fiindcă este importantă și realizează, prin simbolistica ei, o sinteză a poveștii.

Încheiere, de exemplu: Ai putea propune, eventual, o altă imagine pentru cartea respectivă.

– să precizezi titlul, autorul; (4/2/1p)
– să prezinți imaginea de pe copertă, raportând-o la conținutul cărții; (2/1p+2/1p)
– să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; (2/1p)
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 24

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: *trandafir, viorea, apa, izvoară.* (2p+2p)

2. (4p) Cratima contribuie la păstrarea ritmului și a măsurii versurilor, unește două părți de vorbire diferite: pronumele personal *ți* de verbul auxiliar *am.* (4/2/1p)

3. (4p) a da: *a oferi,* a furniza etc.; *duios*: afectuos, tandru etc. (2p+2p)

4. (4p) *aprinsă* – cuvânt obținut prin conversiune din verbul *a aprinde* în adjectiv participial;

neatinsă – cuvânt obținut prin derivare cu prefixul *ne-* de la cuvântul de bază *a atinge.* (2p+2p)

5. (4p) de exemplu: *Ce-ai cerut și nu ți-am dat?; Eu ți-am dat buzele mele; Ți-am adus inima mea.*

6. (4p) Rima versurilor este împerecheată, iar măsura este de 7 silabe. (2p+2p)

B. (16p)

În compunerea ta, trebuie să ai în vedere, de exemplu, faptul că doina este o specie a genului liric care exprimă sentimentele, trăirile instanței lirice, aici în ipostaza de îndrăgostit, deci e o doină de dragoste; imaginarul poetic este dominat de ideea de tânjire, de dor; figurile de stil sunt puține și simple

(epitete: *gură neatinsă, dragoste aprinsă*), interogații retorice (*Ce-ai cerut și nu ți-am dat?*), enumerații și repetiții (*Cerut-ai faguri de miere,/ Eu ți-am dat buzele mele;/ Cerut-ai o viorea,/ Ți-am adus inima mea*); la nivelul limbajului se observă prezența regionalismelor: *leliță, bade* sau a inversiunilor de tip popular: *vrut-ai*; rima e împerecheată, ritmul trohaic, măsura de 7 – 8 silabe.

– să precizezi două dintre caracteristicile doinei populare; (2p+2p)
– să ilustrezi caracteristicile doinei, valorificând textul dat; (4/2/1p+ 4/2/1p)
– să ai un conținut adecvat cerinței formulate; (2/1p)
– să respecți limita minimă de cuvinte precizată. (2p)

II. (36 de puncte)

A.

1. (4p) Numele organizației care a realizat *Dicționarul internațional de termeni literari* este UNESCO.; Cele trei cuvinte românești intraductibile, incluse în dicționar sunt: *dor, doină, colindă.* (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: Bakku-shan *(limba japoneză)*: *a vedea o femeie care pare drăguță din spate, dar nu și din față* sau Ayurnamat *(limba inuktitut a poporului inuit)*: *nu are rost să îți faci griji pentru evenimente ce nu pot fi schimbate.* (2p+2p)

3. (4p) *nu au fost selectate* – conjugarea I, diateza pasivă;
nu a găsit – conjugarea a IV-a, diateza activă (4x1p)

4. (4p) *găsi* – complement direct, verb predicativ;
câteva – atribut adjectival, adjectiv pronominal nehotărât. (4x1p)

5. (4p) *...că nu au fost selectate decât trei cuvinte românești*: subordonată atributivă

6. (4p) de exemplu: Aproba/ *orice-i spuneai.*

B. (12p)

În exprimarea opiniei, trebuie să folosești verbe și pronume la persoana I, dar și mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbe de opinie: *a crede, a considera* etc.; adverbe/locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității: *probabil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.; conjuncții/locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, conclusiv etc.

De exemplu:

Întocmirea unui *Dicționar internațional de termeni literari* este *nu numai utilă, dar și* foarte importantă, *căci* un astfel de document vorbește despre individualitatea fiecărui popor.

În primul rând, într-o eră dominată de globalizare e necesar să existe elemente care să diferențieze națiunile și să conserve specificul fiecărei țări. *De aceea,* acțiunea întreprinsă de UNESCO este lăudabilă. *Nu întâmplător,* așa cum remarcă și autoarea articolului, celebrul scriitor Salman Rushdie sugera că *pentru a înțelege o societate, cel mai bine ar fi să te uiți la cuvintele ei intraductibile.*

Pe de altă parte, pe cât de frumos, fascinant și util este un astfel de document, *pe atât* de subiectiv se poate dovedi a fi. E foarte dificil să se selecteze, cu adevărat, cuvintele intraductibile dintr-o limbă, căci intervine criteriul subiectivității. Oricâți specialiști în domeniul lingvisticii ar fi consultați, tot ar putea fi ignorați anumiți termeni care ar putea intra. O demonstrează, potrivit articolului citat,

Constantin Noica, el propunând și alte cuvinte decât cele trei alese. *În plus,* o astfel de lucrare are dimensiuni limitate, ceea ce face alegerea cuvintelor și mai dificilă.

În concluzie, un astfel de dicționar este un document care atestă frumusețea și bogăția fiecărei limbi, iar întocmirea lui, dincolo de marja de subiectivitate, reprezintă un real câștig pentru umanitate.

– să explici utilitatea unui astfel de document; (4/2/1p)
– să justifici afirmațiile cu exemple din textul dat și din alte surse; (2/1p+2/1p)
– să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; (2/1p)
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 25

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) *doisprezece*: compunere prin sudare; *slăbănoagă*: derivare cu sufix. (2p+2p)
2. (4p) de exemplu: virgulele izolează un atribut apozițional de restul propoziției. (4/2/1p)
3. (4p) de exemplu: triftong: *credeau*; hiat: *copilăria, plauzibil, fie*. (2p+2p)
4. (4p) *deștept*: inteligent; *pasiune*: iubire. (2p+2p)
5. (4p) de exemplu: *la Cluj, într-un cartier aerisit, Andrei Mureșanu, casă mică și cochetă* etc. (2p+2p)
6. (4p) de exemplu: Olga Tomescu este elevă în clasa a VI-a.
Fata locuiește în Cluj. (2p+2p)

B. (16p)

Introducere: precizează statutul social, moral și psihologic, precum și rolul pe care îl are în desfășurarea acțiunii personajul pe care urmează să îl caracterizezi.

De exemplu: Olga Tomescu este personajul principal al fragmentului dat, o elevă inteligentă, nonconformistă și foarte sigură pe ea. Provine dintr-o familie înstărită care o încurajează și o susține în tot ceea ce întreprinde.

Cuprins – modalități de caracterizare:

a. caracterizare directă, autocaracterizare, portretul fizic: *Sunt slăbănoagă, am o claie de păr roșcat veșnic răzvrătit și (mi se spune mereu) cea mai indiferentă față din lume. Ah, și am pistrui, mult prea mulți pistrui – mai ales vara, când stau mult la soare,* o fată obișnuită, nu foarte frumoasă, dar simpatică;

– *sunt cea mai grozavă, mai frumoasă și mai deșteaptă fată din lume,* denotă puțină aroganță, dar și încredere totală în forțele proprii;

– caracterizare directă, *colege*: *Colegele, în schimb, îmi spun mereu că poate n-ar strica dacă aș începe să mă îmbrac din magazine în care se vând haine din secolul nostru*: nu este prea simpatizată în clasă;

– caracterizare directă, ceilalți: *cea mai indiferentă față din lume*: îi place să pozeze în fata nepăsătoare.

b. Caracterizare indirectă, vestimentație: *Sunt înnebunită după ciorapii lungi cu dungi orizontale,* nonconformistă.

c. Caracterizare indirectă: mediul în care trăiește: *Locuiesc la Cluj împreună cu mama mea, Ana, într-un cartier aerisit, Andrei Mureșanu, cu case vechi și frumoase, majoritatea construite în perioada interbelică;* face parte dintr-o familie relativ înstărită.

d. Caracterizare indirectă, fel de a gândi, limbaj: inteligentă, sigură pe ea, își cunoaște atât calitățile cât și defectele.

Încheiere: de exemplu – Inteligentă, dotată cu simț al umorului, diferențiindu-se de ceilalți colegi, protagonista este tipul elevei care se distinge prin creativitate, dar și prin independența sa.

– să precizezi două trăsături ale personajului, identificate în textul dat; (2p+2p)
– să ilustrezi două modalități de caracterizare; (4/2/1p+ 4/2/1p)
– să ai un conținut adecvat la cerință; (2/1p)
– să respecți precizarea privind numărul minim de cuvinte. (2p)

II. (36 de puncte)

A.

1. (4p) Primul nume al așezării a fost Napoca; Documentul care permite revenirea Clujului în componența României este *Tratatul de la Paris din 1947.* (2p+2p)
2. (4p) de exemplu: Cea dintâi atestare a Napocii romane constă dintr-o bornă militară, descoperită la Aiton, rezultată de la construcția unui drum strategic imperial.
3. (4p) *cea dintâi* – feminin, nominativ;
124 – masculin, acuzativ (4x1p)
4. (4p) *a fost făcută* – predicat verbal, verb predicativ la diateza pasivă;
Claudius Ptolemeu – atribut substantival apozițional, substantiv propriu compus (4x1p)
5. (4p) *care a menționat aici una dintre cele mai însemnate localități din Dacia, cu numele Napoca*: subordonată atributivă.
6. (4p) de exemplu: Mă gândesc/ *unde să plec în vacanță.*

B. (12p)

În realizarea compunerii, se recomandă:

a. folosirea unor verbe și a unor pronume la persoana I, în precizarea contextului spațio-temporal și a propriilor considerații despre obiectivele turistice prezentate;
b. utilizarea descrierii, ca mod principal de expunere;
c. sublinierea, prin mijloace artistice, a frumuseții sau a ineditului obiectivelor turistice alese.

– să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal al descrierii; (4/2/1p)

– să prezinți două trăsături ale zonei turistice pentru care ai optat; (2/1p+2/1p)
– să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; (2/1p)
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 26

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: *nefolositoare* – inutile; *dezamăgire* – tristețe. (2p+2p)

2. (4p) Semnul întrebării marchează prezența unei interogații retorice, menită a reda dorința pensulei de a încuraja celelalte obiecte care se plâng de soarta lor.

3. (4p) de exemplu: *cerneală, greșeală* (diftong); *creioane* (triftong). (2p+2p)

4. (4p) *ne-ascuțit*: derivare cu prefix.

5. (4p) de exemplu: pensula ajunge într-o cutie cu obiecte nefolositoare. Ea își încurajează colocatarii. (2p+2p)

6. (4p) Două moduri de expunere prezente în textul dat sunt narațiunea și dialogul. (2p+2p)

B. (16p)

– caracteristici ale *genului epic*, identificate în text: prezența naratorului, acțiunea și conflictul, subiectul, personajele, modul principal de expunere – narațiunea; (2/1p+2/1p)

– ilustrarea acestor caracteristici: narațiune la persoana a III-a, din perspectiva unui narator obiectiv; personaje: Lucia, pensula, o cutie muzicală, cavaler din porțelan; acțiunea se desfășoară într-o cutie cu obiecte nefolositoare; subiectul este legat de nemulțumirea și dezamăgirea obiectelor uzate și de încercarea pensulei de a le încuraja; (4/2/1p+4/2/1p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. (2p)

II. (36 de puncte)

A.

1. (4p) Numele concursului la care au participat copiii este *Locuiește în poveste.* Localitatea în care a avut loc tabăra de creație este Moeciu. (2p+2p)

2. (4p) Ilustratoarea care a realizat desenul de pe copertă este cunoscută prin faptul că este creatoarea doodle-ului afișat pe pagina Google de 1 Decembrie.

3. (4p) *pagina* – feminin, acuzativ;
textele – neutru, nominativ (4x1p)

4. (4p) *este scris* – predicat verbal, verb predicativ la diateza pasivă;
de copii – complement de agent, prepoziție simplă *de* și substantiv comun *copii* (4x1p)

5. (4p) *pe care cei mai mulți dintre voi o știți deja de pe 1 Decembrie...*: subordonată atributivă.

6. (4p) de exemplu: A râs atât de mult/ *de l-au durut obrajii.*

B. (12p)

În realizarea compunerii trebuie să prezinți elementele indicate în cerință.

Introducere, de exemplu: ar trebui să explici de ce cartea respectivă este preferata ta.

Cuprins, de exemplu: vei preciza numele autorului și ale personajelor. Rezumă apoi acțiunea, referindu-te și la statutul și rolul pe care îl joacă personajele.

Încheiere, de exemplu: precizează mesajul pe care îl transmite cartea și sentimentele pe care ți le-a provocat.

– să redai, pe scurt, acțiunea cărții; (4/2/1p)
– să prezinți protagoniștii; (2/1p+2/1p)
– să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; (2/1p)
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 27

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: *căsuță, căscioară, căsoaie.* (2p+2p)

2. (4p) Prima virgulă izolează interjecția de substantivul în vocativ. A doua virgulă marchează coordonarea prin juxtapunere. (2p+2p)

3. (4p) Cuvintele care conțin vocale în hiat sunt: *fiecare, luat* (2p+2p)

4. (4p) *Sufletelul*, derivat cu sufixul diminutival *-el* de la cuvântul de bază *suflet;*
Amărăciune, derivat cu sufixul *-ăciune* de la cuvântul de bază *amar.* (2p+2p)

5. (4p) de exemplu: Textul aparține genului epic, deoarece naratorul redă povestea unei fetițe a cărei mamă pleacă să lucreze în Italia. De asemenea, există personaje: o fetiță și mama. (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: Fetița vine mai repede de la școală.
Mama va pleca în Italia. (2p+2p)

B. (16p)

De exemplu: În fragmentul din *Fetița care se juca de-a Dumnezeu*, de Dan Lungu, este surprinsă o situație frecventă în lumea românească de azi: o fetiță este anunțată că mama ei va pleca să muncească în Italia ca să adune bani. Astfel, în prima parte este redată starea protagonistei care e trimisă acasă de învățătoare, căci nu se simte bine. Copilul e fericit însă, fiindcă a luat o notă mare la caligrafie și abia așteaptă să-i spună mamei (exemple din text și dezvoltarea ideii). Ulterior, apare conflictul interior declanșat de vestea primită, deoarece, deși fetița nu spune nimic, nu reacționează în niciun fel, plecarea mamei o tulbură, iar naratorul îi analizează trăirile (exemple din text și dezvoltarea ideii).

– formularea opiniei despre mesajul fragmentului dat; (4/2/1p)
– susținerea opiniei prin două argumente potrivite, valorificând textul dat; (4/2/1p+ 4/2/1p)
– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)
– respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. (2p)

II. (36 de puncte)

A.

1. (4p) Cauza care îi determină pe părinți să plece în străinătate o reprezintă situația financiară precară. Boala de care se suferă copiii cu părinți plecați în străinătate este depresia. (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: Elevii devin lipsiți de interes, notele lor scad din ce în ce mai mult, iar mulți rămân repetenți sau abandonează școala, mai ales în cazul liceenilor. (2p+2p)

3. (4p) *s-au văzut* – mod indicativ, timp perfect compus;
preia – mod indicativ, timp prezent (4x1p)

4. (4p) *care* – subiect, pronume relativ;
părinților – atribut substantival genitival, substantiv comun. (4x1p)

5. (4p) *dacă este vorba despre o fată*: subordonată circumstanțială condițională.

6. (4p) de exemplu: *Cum a plouat,/* nu am mai venit.

B. (12p)

În realizarea compunerii trebuie să prezinți elementele indicate în cerință. Trebuie să ai în vedere faptul că acest text nonliterar prezintă trăsături precum: relatează obiectiv un aspect din realitate; transmite informații; are drept scop informarea cititorului; limbajul este, în general, neutru; este folosit aspectul corect, îngrijit al limbii; informația este prezentată obiectiv, clar, accesibil; se referă la persoane și situații reale. Fiecare element trebuie susținut cu exemple din text.

– să numești două trăsături ale textului nonliterar; (4/2/1p)
– să ilustrezi cele două trăsături identificate în textul dat; (2/1p+2/1p)
– să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; (2/1p)
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 28

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) *astfel*: compunere prin sudare; *tare*: conversiune, de la adjectiv propriu-zis la adverb de mod. (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: prima virgulă izolează un vocativ; în același timp, cele două virgule delimitează vorbirea indirectă de vorbirea directă/propoziția incidentă, în cadrul dialogului. (4/2/1p)

3. (4p) de exemplu: repejor, a repezi, repeziciune etc. (2p+2p)

4. (4p) de exemplu: *persoană* – individ, ins, om; *repede* – lent, încet. (2p+2p)

5. (4p) de exemplu: Personajul-narator urcă în tren. În compartiment, intră o femeie și un bărbat. (2p+2p)

6. (4p) Un fragment care demonstrează prezența monologului: *„A! Așa ți-e vorba? zic eu în gândul meu; bine!"*

B. (16p)

– menționarea unor trăsături specifice genului epic, existente în fragmentul dat: personaje, acțiune, prezența naratorului, ce surprinde momente din viața personajelor, aici, călătoria cu trenul spre Pesta; narațiunea și dialogul; (4/2/1p)
– ilustrarea a două trăsături (de exemplu: situația semnificativă înfățișată, logica acțiunii, timp și spațiu, moduri de expunere, numărul personajelor, modalități de caracterizare etc.), valorificând textul dat; (4/2/1p+ 4/2/1p)
– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)
– respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. (2p)

II. (36 de puncte)

A.

1. (4p) În bagajul de mână ar trebui să fie o sticlă cu apă, o carte sau o revistă, un sandviș. Gențile trebuie să fie de voiaj sau geamantane tip troler, acestea fiind de obicei dotate și cu roți. (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: Călătorii trebuie să salute și când intră și când ies din compartiment.

3. (4p) *mai ușoară* – caz acuzativ, comparativ de superioritate;
lungă – caz acuzativ, pozitiv (4x1p)

4. (4p) *alți* – atribut adjectival, adjectiv pronominal nehotărât;
pentru a citi – complement circumstanțial de scop, prepoziție simplă *pentru* și verb predicativ *a citi*. (2p+2p)

5. (4p) *prin care treceți* – atributivă.

6. (4p) de exemplu: *Chiar dacă plouă,/* vom veni cu voi.

B. (12p)

În realizarea compunerii trebuie să prezinți elementele indicate în cerință. Întâmplarea relatată poate fi reală sau imaginară, însă credibilă/verosimilă, iar coordonatele ei spațio-temporale trebuie precizate. Este indicat să nu folosești numele proprii, personajele implicate în acțiune identificându-se prin denumiri generice: băiatul, prietenul meu etc. Iată câteva reguli care ar putea să te ajute:

1. Nu folosi alt timp verbal decât prezentul și persoana I pentru a crea efectul de veridicitate/autenticitate!

2. Nu caracteriza direct personajul, lasă-l să acționeze!

3. Nu uita regula celor 4 C: concis, clar, corect, creativ.

4. Nu dilua/uita punctul culminant!

5. Nu exclude câteva propoziții menite a crea atmosfera, dar nu abuza de ele.

6. Nu părăsi convenția registrului pe care l-ai asumat la început!

7. Nu încheia narațiunea cu un final clasic, optează, mai degrabă, pentru un final deschis sau neașteptat.

– să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a evenimentelor; (4/2/1p)

– să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal; (2/1p+2/1p)

– să ai un conținut adecvat cerinței; (2/1p)

– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 29

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) *altceva*, cuvânt compus prin sudare, pronumele nehotărâte *alt* și *ceva*.

asta, cuvânt format prin conversiune de la pronumele demonstrativ de apropiere la adjctiv pronominal demonstrativ (2p+2p)

2. (4p) *obicei*: 6 litere, 5 sunete; *cinci*: 5 litere, 5 sunete. (2p+2p)

3. (4p) de exemplu: Echipamentul de sport pe care mi-l doresc este *scump*.

4. (4p) de exemplu: rostire familiară; grafia *aaaa* sugerează o tonalitate a rostirii prin care elevul încearcă să capteze bunăvoința profesoarei. (4/2/1p)

5. (4p) de exemplu: Textul aparține genului epic, deoarece există o voce, numită „narator", care relatează evenimentele la persoana I, deci se identifică cu personajul, acțiunea este plasată în timp și spațiu (într-o sală de clasă, în timpul orei de istorie), la ea participă diferite personaje (personajul-narator, profesoara de istorie, Simona, Dochia, Sam, Zvanu). (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: Personajul-narator este un elev pasionat de muzică, dar pe care școala nu prea îl interesează. Fragmentul redă preocuparea lui legată de faptul că dorește să se alăture altei trupe și nu știe cum să le spună prietenilor acest lucru. Conflictul interior este redat cu ajutorul monologului: *Nu prea știu cum o să le spun io acuma că îi las baltă și îmi fac formație cu Costi.* Pe de altă parte, apare conflictul exterior: profesoara de istorie îi reproșează că a întârziat și că nu prea învață la disciplina ei, deși se dovedește a fi cât se poate de bun la română: *Ia să pui mâna pe carte. Cum la română se poate să ai nouă și la mine nu treci niciodată de șase?*. În plus, băiatul este caracterizat indirect prin intermediul gândurilor sale. Astfel, cititorul are posibilitatea să o cunoască nu numai pe profesoara de istorie, ci și pe câțiva colegi de clasă: *M-a așezat lângă Simona, o legumă pe care n-o băga nimeni în seamă și chiar n-ai ce vorbi cu ea.* Inteligent, ironic, dotat cu spirit de observație, protagonistul folosește un limbaj dominat de argoul specific elevilor: *Ne mai băteam noi cu cărămida în piept, dar de cântat din părți. Pun pariu că ăștia acuma or să facă gât.* [...]. (4/2/1p)

B. (16p)

De exemplu: Fragmentul din *Aia de istorie*, de Sorin Stoica, surprinde imaginea elevului pentru care școala reprezintă o obligație, pasiunea lui fiind muzica. În prima parte, este redat conflictul interior al protagonistului care dorește să se alăture altei formații și nu știe cum să-și anunțe foștii colegi de trupă. Apare și conflictul exterior, declanșat de profesoara de istorie (exemple din text și dezvoltarea ideii).

– formularea opiniei despre comportamentul personajului; (4/2/1p)

– justificarea opiniei prin două argumente potrivite, valorificând textul dat; (4/2/1p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. (2p)

II. (36 de puncte)

A. (4p)

1. România a fost reprezentată de șase elevi; Numele elevului care a obținut punctajul maxim la această competiție este Zhuo Qun (Alex) Song, iar țara din care provine este Canada. (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: Simona Diaconu a câștigat medalie de aur la Olimpiada Europeană de Matematică pentru Fete, de asemenea, ea a obținut medalie de aur la Olimpiada Balcanică de Matematică pentru seniori. (2p+2p)

3. (4p) *au obținut* – conjugarea a III-a, timp perfect compus;

apar – conjugarea a II-a, timp prezent (4x1p)

4. (4p) *singura* – atribut adjectival, adjectiv propriu-zis

din lotul – atribut substantival prepozițional, prepoziția simplă *din* și substantivul comun *lotul*. (4x1p)

5. (4p) *unde România a ocupat locul 3 pe națiuni*: subordonată atributivă.

6. (4p) de exemplu: El a rămas/ *cum îl știai.*

B. (12p)

Vei folosi verbe și pronume la persoana I. Vei utiliza o descriere tip portret, care să conțină impresia generală despre persoana prezentată, trăsăturile fizice și morale și o situație care să le ilustreze, contextul spațio-temporal, un limbaj expresiv, mijloace artistice diversificate (figuri de stil, imagini artistice) etc. Îți recomand să eviți numele proprii, pe care să le înlocuiești cu sintagme de tipul: colegul meu/colega mea etc.

– prezentarea celor două trăsături (fizice și morale) pe care le consideri caracteristice colegului/colegei respectiv(e), motivându-ți alegerea; (4/2/1p)

– utilizarea a două imagini artistice diferite în descrierea lui/ei; (2/1p+2/1p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 30

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: *uşe, nuş, acu.* (2p+2p)

2. (4p) Apostroful înlocuiește consoana „r".

3. (4p) *speriată* conține vocale în hiat: *i-a*

prăvălioară conține diftongul *oa* (2p+2p)

4. (4p) *prăvălioară*, derivat cu sufixul diminutival *-oară* de la cuvântul de bază *prăvălie*;

toate, cuvânt obținut prin conversiune de la pronume nehotărât la adjectiv pronominal (2p+2p)

5. (4p) de exemplu: Indicațiile regizorale surprind gesturile protagoniștilor, contribuind la caracterizarea lor. (4/2/1p)

6. (4p) Ion sparge plăcile de patefon, ceea ce îi provoacă suferință pentru că le găsise atât de greu. (4/2/1p)

B. (16p) De exemplu:

– numirea a două trăsături caracteristice genului dramatic (de exemplu: prezența indicațiilor scenice plasate între paranteze; structura în acte și scene; dispunerea specifică a textului în pagină; dialogul ca mod de expunere etc.); (4/2/1p)

– ilustrarea acestor caracteristici cu ajutorul exemplelor extrase din text sau prin comentarea acestora; (4/2/1p+ 4/2/1p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. (2p)

II. (36 de puncte)

A.

1. Gramofonul este instrumentul muzical care apare în text; Vasile Mușinschi, profesor. (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: Pasiunea de restaurator și-a descoperit-o atunci când a reușit să repare gramofonul unui prieten din copilărie. (4/2/1p)

3. (4p) *-le* – persoana a III-a, acuzativ;

mi – persoana I, dativ (4x1p)

4. (4p) *nucleul* – nume predicativ, substantiv comun;

meu – atribut adjectival, adjectiv pronominal posesiv. (4x1p)

5. (4p) *Când am observat patefonul acoperit de praf pe poliță*: subordonată circumstanțială de timp.

6. (4p) de exemplu: A venit/ *să vă viziteze.*

B. (12p)

În realizarea compunerii trebuie să prezinți elementele indicate în cerință. Întâmplarea relatată poate fi reală sau imaginară, însă credibilă/verosimilă, iar coordonatele ei spațio-temporale trebuie precizate. Este indicat să nu se folosească numele proprii, personajele implicate în acțiune identificându-se prin denumiri generice: băiatul, prietenul meu etc. Iată câteva reguli care ar putea să te ajute:

1. Nu folosi alt timp verbal decât prezentul și persoana I pentru a crea efectul de veridicitate/autenticitate!

2. Nu caracteriza direct personajul, lasă-l să acționeze!

3. Nu uita regula celor 4 C: concis, clar, corect, creativ.

4. Nu dilua/uita punctul culminant!

5. Nu exclude câteva propoziții menite a crea atmosfera, dar nu abuza de ele.

6. Nu părăsi convenția registrului pe care l-ai asumat la început!

7. Nu încheia narațiunea cu un final clasic, optează, mai degrabă, pentru un final deschis sau neașteptat.

– relatarea întâmplării cu respectarea succesiunii logice a evenimentelor; (4/2/1p)

– precizarea celor două elemente ale contextului spațio-temporal; (2/1p+2/1p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării referitoare la numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 31

I (40 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: *îndată* – imediat; *se făleşte* – se mândreşte. (2p+2p)

2. (4p) explicarea rolului cratimei în structura dată (de exemplu: marchează rostirea legată a două cuvinte; marchează căderea unei vocale). (4/2/1p)

3. (4p) pi-*si*-că, săl-*ba*-ti-că. (2p+2p)

4. (4p) *negreşit*: derivare cu prefix (ne+greşit); *dumnezeiesc*: derivare cu sufix (Dumnezeu+esc). (2p+2p)

5. (4p) narațiune, dialog. (2p+2p)

6. (4p) precizarea oricărui motiv pentru care pisica i se adresează tigrului (3p); formularea răspunsului într-un enunț (1p).

B. (16p)

– precizarea oricăror patru trăsături ale fabulei (de exemplu: fabula este specia genului epic, în versuri sau în proză, care satirizează anumite forme de comportament, având scop moralizator; procedeul stilistic definitoriu este personificarea; personajele sunt prezentate antitetic, pentru a sublinia contrastul dintre acestea și necesitatea remedierii unor defecte; la nivel structural, fabula este formată din narațiunea propriu-zisă – în care se prezintă o povestire din lumea animalelor – și din morală – învățătura fabulei). (4x1p)

– ilustrarea oricăror două trăsături ale fabulei, valorificând textul dat. (4/2/1p+4/2/1p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. (2p)

II. (36 de puncte)

A.

1. (4p) Fântâna Cantacuzino se află pe Drumul Filaret.; Mahalaua Filaret figurează cu această denumire în documentele și pe hărțile de la jumătatea secolului al XIX-lea. (2p+2p)

2. (4p) Emanuel Bădescu; *Povestea Cuțitului de argint din Dealul Filaretului.* (2p+2p)

3. (4p) *1796* – numeral cardinal; *Bucureștilor* – substantiv propriu; *și* – conjuncție simplă/coordonatoare; *de* – prepoziție simplă. (4x1p)

4. (4p) funcții sintactice: *l-* – complement direct; *o stradă* – atribut apozițional. (2p+2p)

5. (4p) *ce ținea seama de granițele proprietăților* – propoziție atributivă; *din care pricină șerpuiau aparent fără noimă, nefiind încurcate de geografia locului* – propoziție atributivă. (2p+2p)

6. (4p) construirea unei fraze alcătuite din două propoziții, în care să existe o propoziție subordonată subiectivă, introdusă prin pronumele relativ *ce* (de exemplu: Nu e bine/ *ce faci.*)

B. (12p)

– relatarea unei întâmplări petrecute în timpul unei plimbări. (4/2/1p)

– precizarea celor două elemente ale contextului spațio-temporal. (2p+2p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 32

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: *niciodată* – totdeauna; *prieteni* – inamici. (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: marchează raportul de coordonare prin juxtapunere.

3. (4p) mă-ri-rii; fi-eș-te-ci-ne. (2p+2p)

4. (4p) de exemplu: a vesti, vestire. (2p+2p)

5. (4p) narațiunea și dialogul. (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: secvența surprinde morala fabulei; nu vorbele, ci faptele arată cine suntem cu adevărat; versurile au caracter moralizator. (4/2/1p)

B. (16p)

– precizarea oricăror patru trăsături ale fabulei (de exemplu: fabula este specia genului epic, în versuri sau în proză, care satirizează anumite forme de comportament, având scop moralizator; procedeul stilistic definitoriu este personificarea; personajele sunt prezentate antitetic; la nivel structural, fabula este formată din narațiunea propriu-zisă – în care se prezintă o povestire din lumea animalelor – și din morală – învățătura fabulei); (4x1p)

– ilustrarea oricăror două trăsături ale fabulei, valorificând textul dat; (4/2/1p+4/2/1p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. (2p)

II. (36 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: Sub templul mayaș au fost identificate nouă canale de 17 metri lungime.; Templul Palenque datează din anul 675. (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: *Vechi sistem de canalizare, identificat sub un templu mayaș; www.historia.ro* (2p+2p)

3. (4p) *mexicani* – adjectiv propriu-zis; *recent* – adverb de mod; *sub* – prepoziție simplă; *ale* – articol posesiv genitival. (4x1p)

4. (4p) funcții sintactice: *patrimoniului* – complement indirect; *Mexicului* – atribut substantival genitival. (2p+2p)

5. (4p) completivă directă: *că pot face referire la izvor și la o cale simbolică către apele lumii de dincolo, reprezentată de canale.* (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: Propunerea mea este/ *să căutăm noi soluții* – predicativă.

B. (12p)

– relatarea unei întâmplări petrecute în timpul unei vizite într-un sit arheologic; (4/2/1p)

– precizarea celor două elemente ale contextului spațio-temporal, de exemplu: situl arheologic din localitatea/din zona...; la începutul verii...; (2p+2p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 33

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: *urca* – suia; *tezaur* – bogăție. (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: marchează raportul de coordonare. (4/2/1p)

3. (4p) de exemplu: transformarea diftongului (*ea*) în hiat (*O-cé-an*) s-a produs pentru conservarea ritmului și a măsurii versului. (4/2/1p)

4. (4p) de exemplu: piatră, pietros, a pietrui etc. (2p+2p)

5. (4p) de exemplu: *Venea ca un logodnic zvârlind mărgăritare* – comparație; *scoici barbare* – epitet. (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: imensitatea oceanului devine o metaforă a existenței umane supuse timpului; invocația retorică *o, jalnic Oceán!* accentuează tensiunea lirică; lăcomia oceanului – *Ce-ți mai lipsește oare când ai atâtea ape/ Și-n ele-atâtea perle și aur și mărgean?* – este o imagine a timpului distrugător. (4/2/1p)

B. (16p)

– de exemplu: pastelul este specia genului liric, în care poetul își exprimă în mod direct sentimentele și gândurile generate de contemplarea unui tablou de natură; prezența eului liric contemplator, care își exprimă în mod direct sentimentele, atitudinea și concepția despre viață și lume, prin intermediul mărcilor subiectivității și al limbajului expresiv; modul principal de expunere este descrierea subiectivă, susținută de figuri de stil variate și de numeroase imagini artistice; preferința pentru epitetele cromatice etc.; (4x1p)

– ilustrarea oricăror două trăsături ale pastelului, valorificând textul dat; (4/2/1p+4/2/1p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul de cuvinte. (2p)

II. (36 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: *Mowgli nu mai este bine-venit în junglă din cauza amenințării tigrului Shere Khan.; Kaa îl hipnotizează pe puiul de om.* (2p+2p)

2. (4p) *Cartea Junglei; www.filme-online.org* (2p+2p)

3. (4p) *singura* – adjectiv propriu-zis; *vreodată* – adverb de timp; *pornește* – verb predicativ; *și* – conjuncție simplă, coordonatoare, copulativă (4x1p)

4. (4p) *sale* – atribut adjectival; *diferite* –atribut adjectival. (2p+2p)

5. (4p) oricare două propoziții din următoarele șase: *că nu mai este bine-venit în junglă* – completivă directă; *când înfricoșătorul tigru Shere Khan* [...] *promite* – circumstanțială de timp; *care poartă cicatricile unor răni provocate de om* – atributivă; *să sfâșie tot* – completivă directă; *ce i se va părea* – atributivă; *că reprezintă o amenințare* – predicativă. (4x1p)

6. (4p) de exemplu: Mă gândesc/ *care dintre voi va ajunge primul la destinație.*

B. (12p)

– relatarea unei întâmplări, cu respectarea succesiunii logice a evenimentelor; (4/2/1p)

– de exemplu: noul cinematograf 3D din orașul...; sâmbătă, la ora 5 după-amiaza etc.; (2p+2p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării privind numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 34

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) sinonime, de exemplu: *pășind* – călcând, mergând; *deodată* – brusc, fulgerător. (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: cratima marchează rostirea legată a cuvintelor, pentru conservarea măsurii versului. (4/2/1p)

3. (4p) pă-u-ni-țe (hiat); că-ră-ru-ia, co-boa-ră (diftong). (2p+2p)

4. (4p) derivare cu prefix: în+vesel.

5. (4p) de exemplu: *cozile învoalte ca un ghiveci de flori; măgarul... își pleacă fruntea ca Midas* – comparații; *vechiul rege; albastra-i umbră* – inversiuni. (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: Descriere literară în versuri, înfățișează un aspect din

natură, un peisaj, sugerează sentimentele poetului, apelează la elemente de expresivitate artistică etc. (4/2/1p)

B. (16p)
– trăsături ale genului liric, de exemplu: genul liric cuprinde totalitatea operelor în care eul liric își exprimă în mod direct și nemijlocit propriile idei, gânduri, sentimente; prezența eului liric se face în mod direct, prin formele verbale și pronominale de persoana I și a II-a, numărul singular și plural etc.; (2p+2p)
– ilustrarea oricăror două trăsături ale genului liric, valorificând textul dat; (4/2/1p+4/2/1p)
– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)
– respectarea precizării referitoare la numărul minim de cuvinte. (2p)

II. (36 de puncte)

A.
1. (4p) de exemplu: *Numele capitalei regatului mayaș este Tikal.*; *Prima expediție în Lumea Nouă a fost organizată în 1848.* (2p+2p)
2. (4p) titlul articolului: *Orașe pierdute*; sursa: www.historia.ro (2p+2p)
3. (4p) *grație* – prepoziție simplă; *excepțional* – adjectiv propriu-zis; *astăzi* – adverb de timp; *său* – adjectiv pronominal posesiv. (4x1p)
4. (4p) *unii* – atribut adjectival; *zvonuri* – subiect. (2p+2p)
5. (4p) de exemplu: *că terenul nu ar fi putut oricum găzdui numărul mare de oameni* – propoziție subordonată completivă directă; *despre care se știe* – atributivă; *că locuiau acolo* – subiectivă. (2p+2p)
6. de exemplu: *Să se fi străduit,/* tot n-ar fi reușit. – concesivă.

B. (12p)
– relatarea unei întâmplări, cu respectarea succesiunii logice a evenimentelor; (4/2/1p)
– precizarea celor două elemente ale contextului spațio-temporal; (2p+2p)
– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)
– respectarea precizării referitoare la numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 35

I. (40 de puncte)

A.
1. (4p) sinonime, de exemplu: *trândăvie* – lenevie; *caută* – încearcă. (2p+2p)
2. (4p) de exemplu: marchează rostirea legată a două cuvinte diferite; cratima marchează căderea unei vocale. (4/2/1p)

3. (4p) Este pentru prima oară când citesc poezia lui N. Davidescu „Umbra Camerelor". (4x1p)
4. (4p) în-tre-des-chi-se, stră-lu-ci-rea. (2p+2p)
5. (4p) de exemplu: *se deschid ca florile prin glastre* – comparație; personificare – *... al nostru suflet, când se-adună/ Se furișează...* (2p+2p)
6. (4p) de exemplu: versurile surprind legătura dintre oameni și locurile de care aceștia se atașează; sunt prezente imagini vizuale și auditive – *sufletele noastre/ Se-mprăștie tăcute și senine/ Și se deschid ca florile prin glastre/ În mijlocul tăcerii lor depline.* – ce accentuează intensitatea și complexitatea sentimentelor eului liric. (4/2/1p)

B. (16p)
– precizarea oricăror patru trăsături ale genului liric; (4x1p)
– ilustrarea oricăror două trăsături ale genului liric, valorificând textul dat; (4/2/1p+4/2/1p)
– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)
– respectarea precizării referitoare la numărul de cuvinte. (2p)

II. (36 de puncte)

A.
1. (4p) *Neagu Djuvara împlinește 100 de ani.*; *Neagu Djuvara a fost elev de liceu la Nisa.* (2p+2p)
2. (4p) autor: Ion M. Ioniță; titlul articolului: *Neagu Djuvara – 100 de ani.* (2p+2p)
3. (4p) *scrie* – verb predicativ; *o* – articol nehotărât; *perioada* – substantiv comun; *de* – prepoziție simplă. (4x1p)
4. (4p) *destinul* – complement direct; *ultima* – atribut adjectival. (2p+2p)
5. (4p) *să publice un studiu de mari dimensiuni despre popoarele din Balcani* – completivă directă; *că ar fi fost o încercare prea ambițioasă pentru un singur om* – completivă indirectă. (2p+2p)
6. (4p) de exemplu: *Cine se bucură/* trăiește cu adevărat. – *subiectivă.*

B. (12p)
– ilustrarea situației de comunicare tipice unui interviu, respectând succesiunea logică a evenimentelor; (4/2/1p)
– precizarea fiecăruia dintre cele două elemente ale contextului spațio-temporal; (2p+2p)
– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)
– respectarea precizării referitoare la numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 36

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) sinonime, de exemplu: *chipuri* – fețe; *deasă* – compactă. (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: marchează rostirea legată a două cuvinte diferite; marchează căderea unei vocale. (4/2/1p)

3. (4p) derivare cu prefix: în+bogat. (4/2/1p)

4. (4p) de exemplu: clopotar, clopotniță, clopoțel etc. (2p+2p)

5. (4p) de exemplu: personificare – *memoria le vede prin perdele*; epitet – *ceață deasă*. (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: neputința poetului de a-și exprima intensitatea trăirilor – *Un clopot fără limbă, mut sunt*; imaginea auditivă *Doar vântu-i suflă uneori alama* amplifică sonoritatea tristă a poeziei. (4/2/1p)

B. (16p)

– precizarea oricăror două trăsături ale genului liric; (4x1p)

– ilustrarea celor două trăsături ale genului liric, valorificând textul dat; (4/2/1p+4/2/1p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării referitoare la numărul minim de cuvinte. (2p)

II. (36 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: *În Valea Indusului a fost identificat pentru prima dată sarí-ul.; Materialul din care este confecționat sarí-ul are o lungime de 9 metri.* (2p+2p)

2. (4p) numelui autoarei: Ana-Maria Șchiopu; titlului articolului: *Sarí – eleganță, tradiție și culoare în nouă metri de țesătură.* (2p+2p)

3. (4p) *Indiei* – substantiv propriu; *păstrează* – verb predicativ; *unui* – articol nehotărât; *iar* – conjuncție simplă/adversativă. (4x1p)

4. (4p) funcții sintactice: *rochia* – atribut apozițional; *explozia* – complement direct. (2p+2p)

5. (4p) propoziție principală: *sarì-ul este identificat pentru prima dată în reprezentarea statuară a unui preot din Valea Indusului, cu mai bine de 5000 de ani în urmă.* subordonată concesivă: *Deși este un obiect vestimentar specific femeilor...* (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: Reușea precis/ *să fi învățat.* – subordonată condițională. (2p+2p)

B. (12p)

– relatarea unei întâmplări, cu respectarea succesiunii logice a evenimentelor (de exemplu: târgul tradițional de Mărțișor/târgul tradițional de Florii/târgul tradițional de Crăciun de la Muzeul Țăranului Român/de la... etc.; în ajunul sărbătorii, de dimineață/spre prânz/după-amiaza etc.); (4/2/1p)

– precizarea fiecăruia dintre cele două elemente ale contextului spațio-temporal; (2p+2p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării referitoare la numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 37

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) despărțire în silabe: *măi-cu-ța; stră-i-nă.* (2p+2p)

2. (4p) virgula marchează raportul de coordonare prin juxtapunere. (4/2/1p)

3. (4p) derivare cu sufix (maică+uță). (4/2/1p)

4. (4p) de exemplu: Am plecat spre casă.

5. (4p) de exemplu: *Străina mamii, străină,/ Ca garoafa din grădină* – comparație; *Plânge frunza după mine* – personificare. (2p+2p)

6. (4p) prezentarea semnificației secvenței date, de exemplu: Versurile surprind durerea și neputința de a schimba ordinea lumii. Tristețea este amplificată de ritualul cotidian: *Seara pe pelin mă culc./ Dimineața când mă scol,/ Cu pelin la ochi mă spăl.* Pelinul este o plantă din frunzele căreia se obține o băutură foarte amară, de aici putându-se deduce, prin analogie, starea sufletească a omului. (4/2/1p)

B. (16p)

– precizarea oricăror două trăsături ale doinei populare (de exemplu: fiind o *operă anonimă*, doina exprimă cu simplitate cele mai profunde trăiri; substanța tematică a doinei trimite la destinul uman și la forța de împlinire a acestuia; eul liric, ca imagine simbolică a umanității, își exprimă sentimentele în mod direct, prin intermediul mărcilor subiectivității etc.); (2p+2p)

– ilustrarea oricăror două trăsături ale doinei populare, valorificând textul dat; (4/2/1p+4/2/1p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării referitoare la numărul minim de cuvinte. (2p)

II. (36 de puncte)

A.

1. (4p) Adina Dragomirescu este autoarea minigramaticii și a caietului de exerciții. Cele 100 de exerciții și probleme de limba română sunt adresate elevilor de clasele a VII-a și a VIII-a. (2p+2p)

2. (4p) titlul articolului: *100 de exerciții și probleme de limba română pentru clasele VII – VIII*; sursa: *Limba și literatura română.* (2p+2p)

3. (4p) *spațiilor* – substantiv comun; *cu* – prepoziție simplă; *și* – conjuncție simplă/copulativă; *unor* – articol nehotărât. (4x1p)

4. (4p) *prezentări* – complement direct; *integral* – complement circumstanțial de mod. (2p+2p)

5. (4p) *să reflecteze asupra rezolvărilor* – predicativă.

6. (4p) subordonată subiectivă, de exemplu: *Cine caută adevărul/* arată împlinit.

B. (12p)

– relatarea unei întâmplări, cu respectarea succesiunii logice a evenimentelor; (4/2/1p)

– precizarea celor două elemente ale contextului spațio-temporal. (2p+2p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării referitoare la numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 38

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) *metalice* – 8 litere, 8 sunete; *închizând* – 9 litere, 8 sunete. (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: izolează un substantiv propriu în cazul vocativ. (4/2/1p)

3. (4p) ta-bu-*ret*, ge-*nun*-chii. (2p+2p)

4. (4p) de exemplu: scrierea *uu* asociată celor două semne grafice (!?) accentuează mirarea personajului. (4/2/1p)

5. (4p) formularea celor două idei principale/secundare. (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: se pot desprinde elemente de portret moral; în egală măsură, secvența dată ilustrează legătura candidă dintre cele două fete. (4/2/1p)

B. (16p)

– prezentarea a două trăsături ale personajului (de exemplu: candoarea și curiozitatea fetiței pot fi puse în relație cu Sonia, celălalt personaj feminin al fragmentului; (2p+2p)

– ilustrarea oricăror două modalități de caracterizare folosite în text; (4/2/1p+4/2/1p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării referitoare la numărul de cuvinte. (2p)

II. (36 de puncte)

A.

1. (4p) Zâmbetul Duchenne este produs numai ca răspuns voluntar la o emoție autentică. În America de Nord zâmbetul este considerat un prim semn de încredere și deschidere spre dialog. (2p+2p)

2. (4p) titlul articolului: *Mici istorii*; sursa: www.historia.ro. (2p+2p)

3. (4p) *și* – conjuncție simplă/copulativă; *în* – prepoziție simplă; *dată* – adjectiv provenit din verb la modul participiu; *întotdeauna* – adverb de timp. (4x1p)

4. (4p) funcții sintactice: *zâmbesc* – predicat verbal; *excesiv* – complement circumstanțial de mod. (2p+2p)

5. (4p) de exemplu: *care circulă printre locuitorii peninsulei* – atributivă; *că „acela [...] nu este om adevărat"* – completivă directă. (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: Ajunge la mine/ *când poate.* – circumstanțială de timp.

B. (12p)

– relatarea unei întâmplări petrecute în timpul unei discuții cu un călător străin; (4/2/1p)

– precizarea celor două elemente ale contextului spațio-temporal (de exemplu: în aeroport/în gară/în stația de metrou etc.; de dimineață, când orașul încă nu se trezise cu adevărat, la prânz, când orașul forfotește sub pașii trecătorilor, seara, când reperele spațiale se ascund privirilor unui călător etc.); (4/2/1p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării referitoare la numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 39

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) sinonime, de exemplu: *spune* – zice; *stufoase* – dese. (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: virgula marchează raportul de coordonare prin juxtapunere. (4/2/1p)

3. (4p) de exemplu: El are o fire veselă.

4. (4p) fe-res-tre-le, doar-me. (2p+2p)

5. (4p) două idei principale/secundare prezente în text, de exemplu: Bunicii nu s-au schimbat odată cu trecerea timpului. Bunica își cercetează cu atenție nepoții. (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: te poți referi la flerul bunicii de „a vedea" în sufletul nepoților; de asemenea, poți evidenția și un succint portret al bunicii etc. (4/2/1p)

B. (16p)

– precizarea oricăror patru trăsături ale genului epic, de exemplu: prezența naratorului, relatarea întâmplărilor făcându-se la persoana a III-a; prezența personajelor (bunicii, părinții, băieții); narațiunea ca principal mod de expunere; acțiunea care urmărește un fir logic și cronologic; reperele temporale și cele spațiale; (4x1p)

– ilustrarea celor două trăsături ale genului epic, valorificând textul dat; (4/2/1p+4/2/1p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării referitoare la numărul minim de cuvinte. (2p)

II. (36 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: Dem I. Dobrescu a înființat Pinacoteca Municipiului București.; Din 1994, operele de artă au intrat în procesul de restaurare. (2p+2p)

2. (4p) titlul articolului: *Pinacoteca București, după 20 de ani*; sursa: www.historia.ro. (2p+2p)

3. (4p) părți de vorbire: *impresionantul* – adjectiv propriu-zis; *ale* – articol genitival; *de* – prepoziție simplă; *sau* – conjuncție simplă/disjunctivă. (4x1p)

4. (4p) funcții sintactice: *expoziția* – subiect; *publicul* – complement direct. (2p+2p)

5. (4p) *ce cuprinde piesele cele mai importante donate, în special de către Ioan Movilă și Filip Marin, dar și lucrările reprezentative cumpărate în perioada interbelică* – atributivă. (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: Inițiativa/ *pe care au susținut-o toți colegii*/ a avut rezultatele dorite.

B. (12p)

– relatarea unei întâmplări petrecute în timpul unei vizite într-un muzeu de artă; (4/2/1p)

– precizarea celor două elemente ale contextului spațio-temporal (de exemplu: Muzeul de Artă Contemporană din București/Castelul Peleș din Sinaia/Muzeul Ceasului din Ploiești etc.; într-o zi de duminică, la prânz etc.); (4/2/1p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării referitoare la numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 40

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) sinonime, de exemplu: *consimțământul* – acordul; *generoasă* – darnică. (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: virgula izolează substantivul propriu în cazul vocativ de restul propoziției. (4/2/1p)

3. (4p) de exemplu: tăioasă (triftong), toată (diftong). (2p+2p)

4. (4p) Țin să vii neapărat mâine la mine. (2p+2p)

5. (4p) două idei principale/secundare, de exemplu: Ștefan o felicită pe Corina pentru succesul său. Madame Vintilă îi propune lui Ștefan să joace tenis. (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: scena surprinde confruntarea dintre două „rivale": Corina și Madame Vintilă; comicul situației este sporit de tensiunea dintre personaje și de ironia doamnei Vintilă; indicațiile de regie surprind atitudinea protagoniștilor, fiind relevante pentru conturarea tensiunii dramatice (4/2/1p)

B. (16p)

– patru trăsături ale genului dramatic, de exemplu: structura specifică – orice text dramatic este împărțit în acte (tablouri) și scene; textul dramatic este o succesiune dinamică, progresivă și continuă de replici; modul de expunere definitoriu este dialogul; prezența didascaliilor (indicații scenice); conturarea unui conflict dramatic etc.; (4x1p)

– ilustrarea celor două trăsături ale genului dramatic; (4/2/1p+4/2/1p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)

– respectarea precizării referitoare la numărul minim de cuvinte. (2p)

II. (36 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: Regele Carol I avea un protocol foarte strict. Jubileul inaugurării Castelului Peleș a avut loc în 1933. (2p+2p)

2. (4p) numelui autorului: Ciprian Plăiașu; titlul articolului: *Istorii comestibile*. (2p+2p)

3. (4p) părți de vorbire: *uneori* – adverb de timp; *lucrurile* – substantiv comun; *devin* – verb copulativ; *amuzante* – adjectiv propriu-zis. (4x1p)

4. (4p) funcții sintactice: *palatelor* – atribut substantival genitival; *aceste* – atribut adjectival. (2p+2p)

5. (4p) *ca la aceste ieșiri la iarbă verde să se gătească românește.* – predicativă. (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: Poți/ *să te pregătești mai bine pentru examen.* – completivă directă.

B. (12p)

– relatarea întâmplării; (4/2/1p)

– precizarea celor două elemente ale contextului spațio-temporal; (2p+2p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)
– respectarea precizării referitoare la numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 41

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) *cată totdeauna către cer,/ și-n ruga lor cea verde parcă cer.*

2. (4p) de exemplu: În structura *s-aud* cratima marchează elidarea vocalei *e* și evitarea hiatului. (4/2/1p)

3. (4p) *poa*-te, na-*in*-tea. (2p+2p)

4. (4p) Înțelepciunea este să respiri ușor?

5. (4p) de exemplu: Repetiția *Nu te gândi la mâine, nici la ieri* are rolul de a accentua ideea scurgerii timpului și nevoia de a trăi clipa de față, fără a rămâne ancorat în trecut sau a trăi doar prin prisma unor planuri legate de viitor. (4/2/1p)

6. (4p) măsura: 10 silabe; rima: îmbrățișată. (2p+2p)

B. (16p)

Semnificația poeziei *Înțelepciune*, de Magda Isanos, și trăsăturile specifice genului literar.

În compunere, trebuie să ai în vedere faptul că motivarea apartenenței la *genul liric* necesită enumerarea unor trăsături, ilustrate apoi pe baza textului dat. Este de reținut că *liricul*, prin excelență, genul subiectivității, al lumii interioare, exprimă, prin intermediul *eului liric*, viziunea și sentimentele/trăirile poetului; acestea pot fi identificate atât la nivelul ideilor (de exemplu: Poezia *Înțelepciune*, de Magda Isanos, se prezintă sub forma unei confesiuni monologate în care eul liric își exprimă gândurile și sentimentele despre valorile vieții. Aparținând genului liric, prin conturarea unor sentimente, creația transmite un mesaj optimist, prin care omul este invitat să trăiască intens clipa de față, valorificând experiența trecutului, însă depășind stadiul unei rememorări. Se transmite cititorului un îndemn, un sfat, care să îl determine să prețuiască viața, cu bucuriile și necazurile ei.), cât și al limbajului poetic bazat pe elemente de expresivitate artistică (de exemplu: epitetul cromatic *ruga* [...] *verde*, prin care se stabilește legătura ființei umane cu natura văzută ca un leagăn al vieții și repetiția *Nu te gândi la mâine, nici la ieri*, prin intermediul căreia se subliniază importanța prezentului.).

– numirea genului literar și a trăsăturilor specifice ale acestuia; (2p+2p)
– ilustrarea celor două trăsături ale genului literar; (4/2/1p+4/2/1p)
– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)
– respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. (2p)

II. (36 de puncte)

A.

1. (4p) CD de unde a fost selectat fragmentul se numește *Edu Istorie;* text nonliterar. (2p+2p)

2. (4p) Structurile care conțin date privind portul dacilor sunt: *Dacii* [...] *purtau pantaloni lungi înnodați la glezne, tunică scurtă, cu mâneci și aveau capul acoperit cu o căciulă conică; Femeile îmbrăcau o cămașă plisată la gât și pe piept.* (2p+2p)

3. (4p) Valorile morfologice: *noastre* – adjectiv pronominal posesiv; *înnodați* – adjectiv provenit din verb. (2p+2p)

4. (4p) *era locuit* – predicat verbal; *popor* – apoziție. (2p+2p)

5. (4p) de exemplu: Se știe *modul* de organizare al societății strămoșilor noștri. – subiect.

6. (4p) de exemplu: A învățat despre daci,/ *care sunt strămoșii noștri.* – atributivă

B. (12p)

– precizarea celor două elemente ale contextului spațio-temporal al descrierii; (2p+2p)
– prezentarea celor două trăsături ale peisajului pentru care ai optat; (2p+2p)
– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)
– respectarea precizării privind numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 42

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) Cuvântul *cineva* are șase litere și șase sunete. (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: *alimentam* – hrăneam; *complicații* – încurcături. (2p+2p)

3. (4p) ni-cio-da-tă/nici-o-da-tă, fi-ind-că. (2p+2p)

4. (4p) de exemplu: *pierzător, pierzanie.* (2p+2p)

5. (4p) de exemplu: prezența naratorului, a personajelor (aici, narator-personaj), a subiectului, a narațiunii ca mod principal de expunere etc. (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: Epitetul *copilărie tristă* surprinde starea sufletească a copilului izolat în lumea adulților, care au uitat farmecul jocului și al imaginației.

B. (16p)

Semnificația titlului *Pânza de păianjen* în relație cu mesajul textului.

De exemplu: Alcătuit din două substantive comune, legate printr-o prepoziție, titlul *Pânza de păianjen* face trimiteri la un element natural-capcană, devenind un

simbol al unui univers închis. La nivel metaforic, pânza de păianjen simbolizează atât izolarea copilului privat de afecțiunea adulților (*Niciodată nu mi-a adus cineva o jucărie. Nimeni n-a luat în seamă existența mea.*), cât și vraja pe care ficțiunea o exercită asupra minții fetiței.

– formularea opiniei; (4/2/1p)
– susținerea opiniei prin două argumente, valorificând textul dat; (4/2/1p+4/2/1p)
– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)
– respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. (2p)

II. (36 de puncte)

A.

1. (4p) Creatorul jocului *The Sims* este Will Wright. Jocul s-a inspirat din experiența de viață a autorului, căruia i-a fost distrusă casa într-un incendiu, fapt ce l-a obligat să își construiască o nouă locuință, așa cum se întâmplă și în joc. (2p+2p)

2. (4p) Jocul *The Sims* a câștigat *Game of the Year Award* pentru anul 2000.

3. (4p) Valoarea morfologică a cuvintelor: *Wright* – substantiv propriu; *-și* – pronume reflexiv. (2p+2p)

4. (4p) Funcții sintactice: *șapte* – atribut adjectival, *ca o căsuță* – complement circumstanțial de mod. (2p+2p)

5. (4p) două.

6. (4p) de exemplu: Se joacă/ *cine poate.* – subiectivă.

B. (12p)

Opinia despre importanța jocului în viața omului.

În formularea opiniei este recomandat să utilizezi cuvinte/structuri precum *cred/consider, în primul rând, pe de o parte, pe de altă parte, așadar/în concluzie* etc. De asemenea, este bine să subliniezi cu ajutorul paragrafelor trecerea de la o idee la alta (de la primul argument la al doilea).

– exprimarea punctului de vedere despre importanța jocului; (4/2/1p)
– formularea celor două argumente; (4/2/1p)
– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)
– respectarea precizării privind numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 43

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: Cuvântul care conține hiat: *știe;* cuvântul care conține diftong: *noi.* (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: Cuvântul *americană* s-a format prin derivare cu sufix, *America de Sud* prin compunere prin alăturare. (2p+2p)

3. (4p) de exemplu: Semnalează transcrierea întocmai a spuselor cuiva. (4/2/1p)

4. (4p) A-*me*-ri-ca, Dra-*cu*-la. (2p+2p)

5. (4p) de exemplu: Dracula, Ceaușescu, mititei și sărmăluțe. (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: Americanul de rând nu știe aproape nimic despre România. Singurele informații despre România ale americanului de rând sunt despre Dracula, Ceaușescu, mititei și sărmăluțe. (2p+2p)

B. (16p)

Mesajul fragmentului din *Don Quijote în Est*, de Octavian Paler.

De exemplu: Cred că mesajul textului lui Octavian Paler se referă la modul în care societatea românească este percepută de o parte a societății americane, pentru care România este aproape necunoscută: *Americanul de rând nu știe, de fapt, mai nimic despre noi. Unii ne-au plasat prin America de Sud...*

– prezentarea mesajului; (4/2/1p)
– ilustrarea afirmațiilor legate de mesajul textului; (4/2/1p+4/2/1p)
– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)
– respectarea precizării privind numărul de cuvinte. (2p)

II. (36 de puncte)

A.

1. (4p) Autoarea fragmentului este Ana Blandiana. Spațiul întâmplărilor este orașul Madrid, momentul acțiunii este noaptea. (2p+2p)

2. (4p) *Ca să intri după 11 noaptea într-o casă sau un hotel, să zicem, nu trebuie să suni – de altfel, nici nu există sonerii –, trebuie să bați din palme.*

3. (4p) *înaintată* – adjectiv provenit din verb, caz nominativ; *zumzetului* – substantiv comun, caz genitiv. (4x1p)

4. (4p) *se petrece* – predicat verbal; *este* – predicat verbal. (4x1p)

5. (4p) *Să-ți deschidă* – circumstanțială de scop.

6. (4p) *Știe/ când vei veni.* (2p+2p)

B. (12p)

Descrierea unui loc vizitat.

– descrierea cadrului spațio-temporal (unde, când); (4/2/1p)
– descrierea peisajului (imagine de ansamblu, detalii); (4/2/1p)

– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)
– respectarea precizării privind numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 44

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) *Cio-co-tes-cu, târ-ziu.* (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: Cratima marchează elidarea vocalei *î* și rostirea într-o silabă a două părți de vorbire diferite pentru asigurarea fluenței vorbirii. (4/2/1p)

3. (4p) de exemplu: *a împrieteni, împrietenire, prietenesc, prietenie* etc. (2p+2p)

4. (4p) pri-e-te-nă (hiat), cea (diftong). (2p+2p)

5. (4p) narațiunea și descrierea. (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: Solistul trupei Modern Talking este caracterizat direct de către naratoare care îi scoate în evidență trăsăturile fizice (*cea mai frumoasă arătare pe care o văzusem vreodată, o făptură cu un ten de porțelan cafeniu, cu părul ondulat și mătăsos*). (4/2/1p)

B. (16p)

Sfântul Thomas, de Cecilia Ștefănescu – text ce aparține genului epic.

De exemplu: prezența naratorului, a personajelor (aici, narator-personaj), a subiectului, a narațiunii ca mod principal de expunere.

– numirea celor două trăsături ale genului epic; (4/2/1p)
– ilustrarea cellor două trăsături; (4/2/1p+4/2/1p)
– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)
– respectarea precizării privind numărul de cuvinte. (2p)

II. (36 de puncte)

A.

1. (4p) Autoarea articolului este Delia Zahareanu. Articolul se referă la istoria apariției trenulețelor de jucărie. (2p+2p)

2. (4p) Trenulețele electrice au fost create în 1897.

3. (4p) *astfel* – adverb de mod; *al doilea* – numeral ordinal. (2p+2p)

4. (4p) *copil* – nume predicativ; *pentru a învăța* – complement circumstanțial de scop. (2p+2p)

5. (4p) În fraza dată sunt trei propoziții subordonate.

6. (4p) de exemplu: Mă gândesc/ *cum să îi spun asta,/ dar să nu îl jignesc.* (2p+2p)

B. (12p)

Compunere narativă

În compunere, vei avea în vedere prezentarea unor întâmplări într-o succesiune logică, desfășurate într-un timp și spațiu precizate. O compunere narativă surprinde arcul poveștii, adică are un punct culminant ce asigură acțiunii o turnură neașteptată.

– folosirea modului/modurilor de expunere corespunzător/corespunzătoare; (4/2/1p)
– respectarea momentelor subiectului; (4/2/1p)
– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)
– respectarea precizării privind numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 45

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) sinonime: *odată* – cândva; *slut* – urât. (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: virgulele delimitează o construcție incidentă. (4/2/1p)

3. (4p) de exemplu: Afară era o vreme foarte urâtă.

4. (4p) de exemplu: niciodată.

5. (4p) de exemplu: narațiunea ca mod de expunere predominant, acțiunea, personajele etc. (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: mama este supărată că a adus pe lume un copil urât, fiindcă, împărătească fiind, trebuia să asigure un urmaș demn pe tron, dar își găsește alinare în spusele ursitoarei, înțelegând că înțelepciunea și bunătatea sunt mai importante decât frumusețea. (4/2/1p)

B. (16p)

Argumentarea apartenenței la specia basm.

În compunere, trebuie să ai în vedere enumerarea și ilustrarea unor trăsături precum existența formulei inițiale, a personajelor fabuloase (ursitoarele), a eroului având calități neobișnuite (*nici n-a-nceput copilul să gângurească bine, că numaidecât s-a pornit să spună fel de fel de vorbe cuminți și pline de duh*), a numelor specifice (Făt-Frumos).

– enumerarea celor patru trăsături ale basmului; (4x1p)
– ilustrarea celor două trăsături ale basmului, valorificând textul dat; (4/2/1p+4/2/1p)
– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)
– respectarea precizării privind numărul de cuvinte. (2p)

II. (36 de puncte)

A.

1. (4p) Autorul articolului se numește Dumitru Rus. Tema articolului este prezentarea Geoparcului Dinozaurilor Hațeg. (2p+2p)

2. (4p) Dinozaurii de Hațeg *nu s-au dezvoltat prea mult sub aspectul dimensiunilor, având talii extrem de modeste, cu mult sub media celorlalți giganți cunoscuți, din alte părți ale lumii, ca urmare a condițiilor de izolare totală față de alte zone ale uscatului Terrei din acea vreme.*

3. (4p) *acest* – adjectiv pronominal demonstrativ; *cu* – prepoziție simplă; *sau* – conjuncție coordonatoare disjunctivă; *pot* – verb predicativ. (4x1p)

4. (4p) *bazele* – subiect; *ulterior* – complement circumstanțial de timp. (2p+2p)

5. (4p) *după ce dominaseră pământul peste 165 de milioane de ani.* – circumstanțială de timp. (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: Te-a căutat la serviciu,/ *că nu te-a găsit acasă.* – cauzală.

B. (12p)

Opinia despre importanța existenței rezervațiilor naturale.

În formularea opiniei este recomandat să utilizezi cuvinte/structuri precum *cred/consider, în primul rând, pe de o parte, pe de altă parte, așadar/în concluzie* etc. De asemenea, este bine să subliniezi cu ajutorul paragrafelor trecerea de la o idee la alta (de la primul argument la al doilea).

– formularea opiniei; (4/2/1p)
– susținerea opiniei prin două argumente adecvate; (4/2/1p)
– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)
– respectarea precizării privind numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 46

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) *inventator* – derivare cu sufix (inventa+tor); *mărgeluțe* – derivare cu sufix (mărgea+uță). (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: A citit despre soldații *pieriți* în război.

3. (4p) de exemplu: Marchează coordonarea prin juxtapunerea propozițiilor din frază. (4/2/1p)

4. (4p) Nu ai învățat chiar nimic?

5. (4p) de exemplu: trebuie scoasă în evidență ideea asocierii dintre frigul și noaptea din pădurea împietrită din basme și severitatea tatălui. (4/2/1p)

6. (4p) Trebuie să ai în vedere trecerea verbelor și a pronumelor de la persoana I și a II-a la persoana a III-a, păstrarea, pe cât e posibil, a cuvintelor vorbitorului,

evidențierea replicilor prin verbe care exprimă acțiunea de „a spune", eliminarea vocativelor, ortografia și punctuația adecvate. (4/2/1p)

B. (16p)

Caracterizarea unui personaj

De exemplu, bunicul: directă de către narator, care insistă asupra caracterizării morale (firea optimistă, asemănată cu a unui *căpitan năzdrăvan*, dorința lui de a îmbogăți viața nepoților, prin puterea imaginației: *Bunicul e un inventator de pomină. Ne-a meșterit o scară de sfoară groasă și a agățat-o cu două inele de tavanul săliței. De pe ea, culegem stelele ușor.*) etc.

– precizarea celor două trăsături ale personajului; (4/2/1p);
– ilustrarea celor două trăsături; (4/2/1p+ 4/2/1p)
– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)
– respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. (2p)

II. (36 de puncte)

A.

1. (4p) Numărul membrilor înscriși în Astronomical League este de 10 000. Astronomii amatori urmăresc obiecte și compară constelațiile cerești. (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: Numărul membrilor Astronomical League a crescut după 1990, deoarece tehnologia modernă a putut fi achiziționată la prețuri accesibile. (4/2/1p)

3. (4p) *astăzi* – adverb de timp; *câteva* – adjectiv pronominal nehotărât; *cărora* – pronume relativ; *se* – pronume reflexiv. (4x1p)

4. (4p) *diferențele* – complement direct; *de luminozitate* – atribut substantival prepozițional. (2p+2p)

5. (4p) de exemplu: *Există de mai mult timp și o rețea de astronomi amatori.* (principală); *care îndeplinesc sarcini speciale.* (atributivă). (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: Nelămurirea lui este/ *unde îl va găsi.* – predicativă.

B. (12p)

Exprimarea opiniei.

În formularea opiniei este recomandat să utilizezi cuvinte/structuri precum *cred/consider, în primul rând, pe de o parte, pe de altă parte, așadar/în concluzie* etc. De asemenea, este bine să subliniezi cu ajutorul paragrafelor trecerea de la o idee la alta (de la primul argument la al doilea).

– exprimarea punctului de vedere despre importanța utilizării tehnologiei; (4/2/1p)
– formularea celor două argumente; (4/2/1p)
– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)
– respectarea precizării privind numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 47

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) forma literară actuală a cuvintelor: *pustiile* – pustietățile, *moșoroaie* – mușuroaie. (2p+ 2p)

2. (4p) Mo-*vi*-la, ver-*dea*-ța. (2p+2p)

3. (4p) de exemplu: *vulturii* – primul *i* este desinența de plural, al doilea este articolul hotărât. (2p+2p)

4. (4p) de exemplu: Marchează un raport de coordonare adversativă în frază. (4/2/1p)

5. (4p) de exemplu: o comparație *...ele stau semănate în prealargul câmpiei, ca sentinelele mute și gârbovite.*

6. (4p) de exemplu: Enunțul descrie drumul pe care îl străbate vânătorul prin imensitatea câmpiei (*culcat* sugerează starea de calm, relaxarea călătorului; *căile fără urme* indică sălbăticia locului). (4/2/1p)

B. (16p)

Psesudo-Kinegetikos – descriere literară

Argumente, de exemplu: imaginea de ansamblu descrisă (*câmpia*), detaliile tabloului (*iarba, movilele* etc.), perspectiva spațială (*linia netedă a orizontului*), figuri de stil utilizate pentru a sugera sentimentele călătorului (epitetul: *desfătare vânătorească, voioase visări*; inversiunea: *nestatornicului ocean* etc.).

– precizarea celor patru trăsături; (4x1p)
– ilustrarea a două dintre aceste trăsături; (4/2/1p+4/2/1p)
– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)
– respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. (2p)

II. (36 de puncte)

A.

1. (4p) Revista în care a fost publicat articolul se numește *Terra Magazin*. Articolul se referă la modalitățile prin care utilizatorii pot reduce numărul mesajelor de tip spam. (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: Se poate reduce numărul e-mailurilor de tip spam prin folosirea unor aplicații antivirus.

3. (4p) *fiecare* – adjectiv pronominal nehotărât; *deveni* – verb copulativ; *când* – adverb relativ; *criterii* – substantiv comun. (4x1p)

4. (4p) *greu* – complement circumstanțial de mod; *de eliminat* – nume predicativ. (2p+2p)

5. (4p) *Folosiți aplicații antivirus, cu filtru anti-spam* – propoziție principală; *care verifică, după anumite criterii* – propoziție atributivă; *dacă respectivul mesaj prezintă încredere* – propoziție completivă directă; *sau este un spam* – propoziție completivă directă. (4x1p)

6. (4p) de exemplu: Vei câștiga/ *dacă muncești.* – condițională.

B. (12p)

Opinia despre vânarea animalelor.

În formularea opiniei este recomandat să utilizezi cuvinte/structuri precum *cred/consider, în primul rând, pe de o parte, pe de altă parte, așadar/în concluzie* etc. De asemenea, este bine să subliniezi cu ajutorul paragrafelor trecerea de la o idee la alta (de la un argument la altul).

– formularea opiniei; (4/2/1p)
– susținerea opiniei formulate prin două argumente adecvate; (4/2/1p)
– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)
– respectarea precizării privind numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 48

I (40 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: *spui* – taci, *răcorește* – încălzește. (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: *dacă-i* – evitarea hiatului; rostirea împreună a două părți de vorbire diferite pentru fluența vorbirii. (4/2/1p)

3. (4p) de exemplu: cântare, cântăreț, cântăreață. (2p+2p)

4. (4p) de exemplu: Este un cuvânt derivat cu prefix (ne+înțeles). (4/2/1p)

5. (4p) de exemplu: *Cadâr, du-te în casă și te răcorește!* (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: Este un mod de a-i spune lui Ianke că nu vrea să primească sfaturi de la el; (nu te mai amesteca în treburile mele, lasă-mă în pace...) (4/2/1p)

B. (16p)

Take, Ianke și Cadâr, de Victor Ion Popa, aparține genului dramatic.

De exemplu: Textul este structurat în acte și scene și este completat de didascalii. Este de reținut că *genul dramatic* conține opere destinate reprezentării scenice, deci utilizează dialogul ca mod de expunere predominant. De asemenea, mai poate fi menționată și dispunerea specifică a textului în pagină.

– numirea celor patru trăsături ale genului dramatic; (4x1p)
– să ilustrezi două trăsături ale genului dramatic, valorificând textul dat; (4/2/1p+4/2/1p)
– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)
– respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. (2p)

II. (36 de puncte)

A.

1. (4p) Înălțimea celui mai înal pisc al Muntelui Alb, din zona italiană este de 4.748 metri. Jacques Blamat și Michel Gabriel Paccard. (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: Muntele Alb a devenit locul de ucenicie al alpiniștilor, deoarece granitul de foarte bună calitate permite exersarea diferitelor stiluri de cățărare. (4/2/1p)

3. (4p) *sa* – adjectiv pronominal posesiv; *este* – verb copilativ; *unui* – articol nehotărât; *a* – articol genitival. (4x1p)

4. (4p) *acestui* – atribut adjectival; *realizând* – complement circumstanțial de mod. (2p+2p)

5. (4p) *din care este format masivul.*

6. (4p) de exemplu: *Când a fost în Franța/ și a escaladat Mont Blanc,/* a întâlnit mulți alpiniști. (2p+2p)

B. (12p)

În compunere, vei avea în vedere prezentarea unor întâmplări într-o succesiune logică, desfășurate într-un timp și spațiu precizate. O compunere narativă surprinde arcul poveștii, adică are un punct culminant ce asigură acțiunii o turnură neașteptată.

– utilizarea modului/modurilor de expunere adecvat/e; (4/2/1p)
– să prezinți evenimentele în succesiunea lor logică; (4/2/1p)
– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)
– respectarea precizării privind numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 49

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: *Soarele* strălucește pe cer. – sens propriu; Mama este *soarele* copilului său. – sens figurat. (2p+2p)

2. (4p) Doi termeni din familia lexicală a cuvântului *noapte:* nopticică, a înnopta, înnoptat. (2p+2p)

3. (4p) de exemplu: — Te aștept, amice!

4. (4p) *visătoare*: *a visa* + sufixul *tor.*

5. (4p) de exemplu: *visătoare, lunatice firi.* – inversiune; *zale,* [...] *platoșe,* [...] *hangere* – enumerație. (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: Element definitoriu în construirea semnificației unei opere, titlul anticipează mesajul și tema acesteia. Alcătuit dintr-un substantiv comun, *Anotimpuri* sugerează intenția autoarei de a descrie un colț din natură, surprinzând specificul fiecărui anotimp. (4/2/1p)

B. (16p)

Pastelul utilizează ca mod de expunere predominant descrierea, deci trebuie să evidențiezi trăsăturile unei descrieri. De exemplu: Titlul aduce în prim-plan tema naturii. Ipostaza eului este cea de contemplator al unui spațiu vast, zugrăvit prin alăturarea unor imagini vizuale – *zei de lumină, mestecenii subțiri* – și auditive – *Glasuri de zâne, sus, s-auzeau*. Predominant este grupul nominal: substantivul (care denumește) și adjectivul (îmbrăcând forma epitetului) care caracterizează: *dârze neamuri, visătoare, lunatice firi.* Obiectul descrierii este panorama unei păduri nocturne.

– numirea celor două trăsături ale pastelului; (2p+2p)
– ilustrarea celor două trăsături; (4/2/1p+ 4/2/1p)
– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)
– respectarea precizării privind numărul de cuvinte. (2p)

II. (36 de puncte)

A.

1. (4p) Violoncelul face parte din familia viorii. Violoncelul are patru coarde. (2p+2p)

2. (4p) Articolul a fost preluat de pe site-ul https://ro. wikipedia.org.

3. (4p) *ei* – pronume personal; *deoarece* – conjuncție subordonatoare; *subțire* – adjectiv propriu-zis; *în consecință* – locuțiune conjuncțională. (4x1p)

4. (4p) *sunetul* – nume predicativ; *ei* – atribut pronominal. (2p+2p)

5. (4p) de exemplu: *Când o coardă este lovită sau ciupită.*

6. (4p) de exemplu: Se știe/ că va concerta astăzi.

B. (12p)

– precizarea timpului și a spațiului; (4/2/1p)
– descrierea modului în care tu și colegii tăi vă raportați la activitățile desfășurate în timpul orei; (4/2/1p)
– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)
– respectarea precizării privind numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

Baremul 50

I. (40 de puncte)

A.

1. (4p) de exemplu: *să ispitească* – să testeze; *vrednic* – capabil. (2p+2p)

2. (4p) de exemplu: În structura *să-l* cratima marchează elidarea vocalei *î* și rostirea într-o silabă a două părți de vorbire diferite pentru fluența vorbirii. (4/2/1p)

3. (4p) as-tăzi, tur-mă. (2p+2p)

4. (4p) derivare cu sufixul *esc* de la substantivul *pământ*. (2p+2p)

5. (4p) În text sunt prezente narațiunea și dialogul. (2p+2p)

6. (4p) de exemplu: Secvența surprinde relația dintre cioban și câinii săi, arătând că uneori aparențele pot înșela. Câinii, indiferent de mărimea lor, pot fi buni paznici, dacă și stăpânul este un om destoinic. (4/2/1p)

B. (16p)

Este de reținut că *fabula* utilizează narațiunea îmbinată cu dialogul și prezintă, cu ajutorul personificării și alegoriei, o întâmplare cu tâlc (de exemplu: Lupul vrea să își inițieze puiul în obținerea hranei și de aceea îl trimite să verifice turma de oi din preajmă, câinii ciobănești și atitudinea ciobanului. Purtarea lupușorului demonstrează că nu are suficientă experiență, fiindcă se lasă păcălit de aspectul câinilor care *sunt slabi și puțintei*. Caracterul didactic al fabulei se desprinde din morala explicită: *Să mergem noi mai bine/ Pe unde am mai fost/ Și știu că sunt câini mulți, dar e păstorul prost./ Iar unde e păstorul de nimică/ Nici câinii nu-s de frică.*).

– precizarea celor patru trăsături ale fabulei, care se întâlnesc în poezia dată; (4x1p)
– ilustrarea celor două trăsături; (4/2/1p+4/2/1p)
– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)
– respectarea precizării privind numărul de cuvinte. (2p)

II. (36 de puncte)

A.

1. (4p) Autorul articolului este Paul Constantin. Articolul se referă la vulcanii noroioși. (2p+2p)

2. (4p) *Sub denumirea de vulcani noroioși au fost descrise fenomene naturale constând în erupții de noroi, însoțite adesea de emisii de gaze, în urma cărora ia naștere un relief de acumulare, cu forme caracteristice.*

3. (4p) *noastră* – adjectiv pronominal posesiv; *variați* – adjectiv propriu-zis; *de găsit* – verb predicativ; *și* – conjuncție coordonatoare copulativă. (4x1p)

4. (4p) *care* – subiect; *din Subcarpații Buzăului* – atribut substantival. (2p+2p)

5. (4p) element regent – substantivul *gazele*.

6. (4p) de exemplu: Cunoaște informații despre vulcanii noroioși,/ *deși nu i-a văzut niciodată*. – concesivă.

B. (12p)

Compunere narativă – o întâmplare petrecută într-o zonă turistică

În compunere, vei avea în vedere prezentarea unor întâmplări într-o succesiune logică, desfășurate într-un timp și spațiu precizate. O compunere narativă surprinde arcul poveștii, adică are un punct culminant ce asigură acțiunii o turnură neașteptată. Nu uita! Dacă nu ai fost într-o astfel de zonă, poți utiliza informațiile de la textul-suport, imaginând o întâmplare pe care ți-o inspiră particularitatea locului.

– povestirea întâmplării; (4/2/1p)
– precizarea celor două elemente ale contextului spațio-temporal; (4/2/1p)
– adecvarea conținutului la cerință; (2/1p)
– respectarea precizării privind numărul de cuvinte. (2p)

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel: unitatea compoziției (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); coerența textului (câte 1 punct pentru fiecare compoziție: 1p+1p); registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (2/1p); ortografia (3/2/1/0p); punctuația (3/2/1/0p); așezarea corectă a textului în pagină (1p); lizibilitatea (1p).

PARTEA A III-A

PROGRAMA. SUBIECT ȘI BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

(ANUL ȘCOLAR 2016 – 2017)

PROGRAMA

pentru disciplina Limba și literatura română,
Evaluarea Națională pentru elevii clasei a VIII-a – 2018

I. STATUTUL DISCIPLINEI

Limba și literatura română are, în cadrul Evaluării Naționale de la finalul clasei a VIII-a, statut de disciplină obligatorie.

Prezenta programă pentru Evaluarea Națională de la finalul clasei a VIII-a la disciplina Limba și literatura română vizează evaluarea competențelor elevilor de receptare a mesajului scris, din texte literare și nonliterare, în scopuri diverse, de exprimare scrisă și de utilizare corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse. Deoarece competențele de evaluat sunt ansambluri de cunoștințe, deprinderi și atitudini formate în clasele a V-a – a VIII-a, subiectele pentru Evaluarea Națională vor evalua atât competențele specifice și conținuturile asociate acestora, conform programei școlare actualizate pentru clasa a VIII-a (aprobată prin Ordinul Ministrului Educației, Cercetării și Inovării cu nr. 5097/09.09.2009), cât și conținuturile din programele școlare actualizate pentru clasele a V-a – a VII-a.

Prin Evaluarea Națională la Limba și Literatura română, în evaluarea unităților de conținut care privesc domeniul *limba română* (*Elemente de construcție a comunicării*), se are în vedere *viziunea comunicativ-pragmatică, abordarea funcțională și aplicativă* a elementelor de construcție a comunicării, cu accent pe identificarea rolului acestora în construirea mesajelor și pe utilizarea lor corectă și adecvată în propria exprimare scrisă. Sarcinile de lucru vizează exerciții de tip analitic (de recunoaștere, de grupare, de motivare, de descriere, de diferențiere) și de tip sintetic (de modificare, de completare, de exemplificare, de construcție), de subliniere a valorilor stilistice și de evidențiere a aspectelor de ortografie și de punctuație, în situațiile care impun o asemenea abordare.

În evaluarea unităților de conținut ale domeniului *lectură*, sarcinile de lucru implică cerințe care privesc înțelegerea unui text dat, literar sau nonliterar (identificarea ideilor principale, a unor trăsături generale și particulare ale textului și exprimarea unui punct de vedere asupra acestora etc.), precum și redactarea de către elev a unor compuneri având ca reper un text literar sau nonliterar (rezumat, caracterizare de personaj, comentarea sumară a unor secvențe,

identificarea ideilor principale, exprimarea unui punct de vedere privind ideile sau structurarea textului etc.). De asemenea, sarcinile de lucru vor avea în vedere evaluarea competențelor de redactare a unor texte argumentative (exprimarea argumentată a unui punct de vedere privind textul studiat sau la prima vedere, motivarea apartenenței la un gen literar sau la o specie literară), reflexive și imaginative (compuneri care presupun exprimarea propriilor sentimente, evidențierea trăsăturilor unui obiect într-o descriere, scurte narațiuni, continuarea logică a unor dialoguri etc.).

Pentru competențele de receptare și de producere a mesajelor orale, profesorii vor organiza activități specifice și vor realiza evaluarea de parcurs a progresului elevilor.

II. COMPETENȚE DE EVALUAT

Tabelul de mai jos cuprinde competențele generale care vizează receptarea și producerea mesajelor scrise din programa școlară pentru clasa a VIII-a *(Receptarea mesajului scris, din texte literare și nonliterare, în scopuri diverse; Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse)*, detalierile lor în competențele specifice și conținuturile asociate, din programele școlare pentru clasele a V-a – a VIII-a.

1. Receptarea mesajului scris, din texte literare și nonliterare, în scopuri diverse

Competențe specifice	Conținuturi asociate
1.1. dovedirea înțelegerii unui text literar sau nonliterar, pornind de la cerințe date	– idei principale, idei secundare; ordinea logică și temporală a ideilor/a întâmplărilor dintr-un text; – moduri de expunere (narațiune, descriere, dialog); – structuri în textele epice (logica acțiunii, timp, spațiu, modalități de caracterizare a personajelor, relațiile dintre personaje, naratorul) și lirice (concordanța dintre forma grafică a poeziei și ideea transmisă de aceasta, eul liric); – subiectul operei literare, momentele subiectului; – procedee de expresivitate artistică în textele studiate (figuri de stil: personificarea, alegoria, repetiția fonetică/aliterația, metafora, hiperbola, epitetul, comparația, repetiția, enumerația, antiteza); – sensul propriu și sensul figurat al unor cuvinte într-un context dat; – elemente de versificație (măsura, rima, piciorul metric, ritmul, versul, strofa); – trăsăturile specifice genului epic, liric și dramatic în opere literare studiate sau în texte la prima vedere; – trăsături ale speciilor literare: schița, basmul popular, pastelul, fabula, nuvela, romanul, doina populară, balada populară; – texte literare (populare și culte – aparținând diverselor genuri și specii); texte nonliterare.

Competențe specifice	Conținuturi asociate
1.2. sesizarea corectitudinii și a valorii expresive a categoriilor morfosintactice, a mijloacelor de îmbogățire a vocabularului și a categoriilor semantice studiate, a ortografiei și punctuației	– arhaisme, regionalisme și neologisme; cuvinte derivate, compuse sau obținute prin schimbarea valorii gramaticale/conversiune; – categorii semantice studiate: sinonime, antonime, omonime, cuvinte polisemantice; construcții pleonastice; sensurile cuvintelor în contexte diferite; – mijloacele interne de îmbogățire a vocabularului (derivarea, compunerea, schimbarea valorii gramaticale/conversiunea), familia de cuvinte; mijloacele externe de îmbogățire a vocabularului; – ortografierea diftongilor, a triftongilor și a vocalelor în hiat; – despărțirea cuvintelor în silabe; – semne de punctuație: punctul, virgula, două puncte, ghilimelele, linia de dialog, semnul întrebării, semnul exclamării, cratima, punctul și virgula, linia de pauză; – semne ortografice: cratima, punctul; – valori expresive ale nivelurilor limbii (fonetic, lexical și morfosintactic) într-un text dat; elemente de limbă și de stil în textul literar; figurile de stil, versificația; – categorii morfologice specifice părților de vorbire (conform programelor școlare pentru clasele a V-a – a VIII-a): părțile de vorbire flexibile (verbul, substantivul, articolul, pronumele, numeralul, adjectivul) și neflexibile (adverbul, prepoziția, conjuncția, interjecția); relații și funcții sintactice; – elemente de sintaxă a propoziției și a frazei (probleme de acord; funcții sintactice; tipuri de propoziții principale și subordonatele indicate de programa școlară; propoziția regentă, elementul regent, cuvintele și construcțiile incidente; relații sintactice; topică și punctuație; valori stilistice ale folosirii acestora în textul dat).
1.3. identificarea valorilor etice și culturale într-un text, cu exprimarea impresiilor și preferințelor	– elemente etice și culturale în texte literare și nonliterare și exprimarea propriei atitudini față de acestea.

2. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse

Competențe specifice	Conținuturi asociate
2.1. redactarea diverselor texte, cu scopuri și destinații diverse, adaptându-le la situația de comunicare concretă	– elemente de redactare a unor compuneri pe o anumită temă/ urmărind un plan dat sau conceput de elev; părțile componente ale unei compuneri; organizarea planului unei compuneri pe o temă dată; structurarea detaliilor în jurul ideii principale; dispunerea în pagină a diverselor texte; scrierea îngrijită, lizibilă și corectă; – redactarea unor texte reflexive și imaginative (compuneri care presupun exprimarea propriilor sentimente cu ocazia unui eveniment personal, social sau cultural; evidențierea unor trăsături ale unui obiect (peisaj, operă de artă, persoană) într-o descriere; – redactarea unor scurte narațiuni; continuarea unor dialoguri; redactarea unor texte argumentative (susținerea preferințelor și a opiniilor); redactarea unor compuneri având ca suport texte literare studiate sau la prima vedere – rezumat, caracterizare de personaj; – motivarea apartenenței unui text studiat sau la prima vedere la o specie literară sau la un gen literar; – prezentarea unui punct de vedere asupra unor secvențe din texte la prima vedere, pe baza unor cerințe date (de exemplu: elemente de structură a operei literare, figurile de stil studiate, elemente de versificație etc.) sau exprimarea argumentată a opiniei personale privind structura textului, semnificația titlului, procedeele de expresivitate artistică învățate și semnificația/mesajul textului dat; – exprimarea argumentată a unui punct de vedere privind un text studiat sau textul la prima vedere; aprecieri personale referitoare la fragmente din textele studiate sau la prima vedere.
2.2. utilizarea în redactarea unui text propriu a cunoștințelor de lexic și de morfosintaxă, folosind adecvat semnele ortografice și de punctuație	– elemente de lexic studiate în clasele a V-a – a VIII-a; – aplicarea corectă a cunoștințelor de morfosintaxă în exprimarea scrisă; – folosirea corectă a semnelor de punctuație la nivelul propoziției și al frazei (coordonare, subordonare, incidență); – enunțul, fraza, părți de propoziție și propoziții studiate (predicatul și propoziția subordonată predicativă, subiectul și propoziția subordonată subiectivă; atributul și propoziția subordonată atributivă; complementul direct și propoziția subordonată completivă directă; complementul indirect și propoziția subordonată completivă indirectă; complementele circumstanțiale și propozițiile subordonate circumstanțiale corespunzătoare (de loc, de timp, de mod, de cauză, de scop); propoziția subordonată circumstanțială condițională, concesivă, consecutivă; expansiunea și contragerea.

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A

Anul școlar 2016 – 2017

Probă scrisă

Limba și literatura română

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 2 ore.**

SUBIECTUL I (40 de puncte)

Citește următorul text:

Ploi verzi de vară sufletu-mi vrăjiră
și-n melodia caldă, rămuroasă,
eu auzeam pământul cum respiră,
iarba cum crește, noaptea cum se lasă.

Nu era nimic trist. Dar solemn,
sufletul lumii închis în lemn,
în flori palide, în hribi și scaieți,*
revărsa bucuria tainicei vieți.

Cerul pierdut în cețuri îl uitam.
Nu mai eram decât ram,
decât rădăcină și pace
de ierburi opace.

Însă irizata, subtila apă voioasă,*
avea licurici, clopoței, în plete.
Jumătate din ființa ei luminoasă
lăsând să cadă văluri încete,

apărea în pajiște sau lângă bălți,
(o zână pe care-o văzusem și-n alte dăți),
numai picături de apă, văpăi,
era frumusețea-i dintâi. [...]*

Magda Isanos, *Ploaia* (fragment)

**irizat*, care reflectă culorile curcubeului
**hribi*, ciuperci comestibile
**dintâi*, dintâi

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *melodia, apărea.* **4 puncte**

2. Menționează rolul cratimei din secvența *și-n alte dăți.* **4 puncte**

3. Explică modul de formare a unui cuvânt obținut prin conversiune și a unui cuvânt obținut prin derivare din ultimele trei strofe. **4 puncte**

4. Precizează două cuvinte din prima strofă a poeziei care conțin diftong. **4 puncte**

5. Numește tipul de rimă din ultima strofă a poeziei și măsura ultimului vers. **4 puncte**

6. Transcrie două figuri de stil diferite din poezie, precizând felul lor. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte, în care să motivezi apartenența la genul liric a poeziei *Ploaia* de Magda Isanos. 16 puncte

În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi două trăsături ale genului liric;
– să prezinți detaliat două trăsături ale genului liric, valorificând textul dat;
– să respecți structura specifică tipului de compunere cerut;
– să ai obligatoriu numărul minim de cuvinte precizat.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește următorul text:

Oamenii nu pot să simtă viteza în mod direct, altfel am fi cu toții amețiți de mișcarea Pământului în spațiu. Prin urmare, cum putem ști ce înseamnă rapid? Cel mai rapid sprinter poate alerga cu o viteză de aproximativ 38 de km/h, aproape de 4000 de ori mai mare decât viteza unui melc, unul dintre cele mai lente animale. Dar această viteză este și de 28 de milioane de ori mai mică decât cea mai mare viteză din Univers – viteza luminii. Așadar, la scară largă, suntem destul de lenți. [...]*

De la apariția cronometrajului electronic în 1968, recordul mondial în proba atletică de 100 de metri la bărbați a coborât cu mai puțin de o jumătate de secundă – în special datorită îmbunătățirilor aduse pistei și tehnologiei pantofilor de alergare. La un moment dat, s-a crezut că limita superioară a vitezei de alergare a omului este determinată de forța pe care tendonul cvadricepsului o poate absorbi la fiecare pas fără să se rupă. Acesta ar fi implicat o viteză maximă de 43,06 de km/h, dar, la Campionatul Mondial de la Berlin din 2009, jamaicanul Usain Bolt a depășit această viteză, atingând 44,72 de km/h. Acum se crede că factorul limitator este rapiditatea cu care se pot contracta fibrele musculare, pentru a propulsa corpul înainte în timpul fracțiunii de secundă în care fiecare picior este în contact cu solul. Încă nu știm dacă antrenamentul sau moștenirea genetică pot îmbunătăți viteza de contracție a mușchilor, dar calculele arată că tendoanele umane pot rezista, teoretic, la viteze de până la 64 de km/h!*

(*Cel mai rapid de pe pământ*, în revista Terra Magazin)

**sprinter*, atlet specializat în alergări de mare viteză
**cvadriceps*, mușchi al piciorului

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
– anul apariției cronometrajului electronic;
– campionatul la care s-a stabilit recordul de viteză de 44,72 de km/h. **4 puncte**

2. Scrie titlul articolului din care a fost extras fragmentul și denumirea publicației în care a apărut. **4 puncte**

3. Arată genul și cazul substantivelor subliniate în textul dat. **4 puncte**

4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate, menționând partea de vorbire prin care se exprimă: *Acum se crede că factorul limitator este rapiditatea.* **4 puncte**

5. Transcrie propoziția principală și propoziția subordonată din fraza următoare, precizând felul subordonatei: *Oamenii nu pot să simtă viteza în mod direct.* **4 puncte**

6. Construiește o frază alcătuită din două propoziții în care să existe o propoziție subordonată atributivă, introdusă prin conjuncția subordonatoare *să*. **4 puncte**

B. Redactează o narațiune de 150 – 300 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare, reală sau imaginară, petrecută în timpul unei întreceri sportive. 12 puncte

În compunerea ta, trebuie:
– să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a evenimentelor;
– să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă a textului în pagină – 1 p., lizibilitatea – 1 p.).

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A

Anul școlar 2016 – 2017

Probă scrisă

Limba și literatura română

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

- **Se punctează oricare alte formulări/modalități de rezolvare corectă a cerințelor.**
- **Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.**
- **Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total obținut pentru lucrare.**

SUBIECTUL I (40 de puncte)

A.

1. câte 2 puncte pentru notarea oricărui sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor indicate (de exemplu: *melodia* – cântecul; *apărea* – se ivea)
2 x 2 p. = 4 puncte

2. menționarea rolului cratimei din secvența dată (de exemplu: marchează rostirea legată a două cuvinte; marchează căderea unei vocale) **4 puncte**

3. câte 2 puncte pentru explicarea modului de formare a oricărui cuvânt obținut prin conversiune și a oricărui cuvânt obținut prin derivare din ultimele trei strofe **2 x 2 p. = 4 puncte**

- câte 1 p. pentru identificarea cuvintelor **2 x 1 p. = 2 puncte**
- câte 1 p. pentru explicarea modului de formare a celor două cuvinte (de exemplu: *pierdut* – adjectiv format prin conversiune din participiul verbului *a pierde; voioasă* – format prin derivare cu sufixul *-os* de la substantivul voie; *licurici* – format prin derivare cu sufixul *-ici* de la verbul *a licări; clopoței* – format prin derivare cu sufixul *-el* de la substantivul *clopot; ființa* – format prin derivare cu sufixul *-ință* de la verbul *a fi; alte* – adjectiv pronominal nehotărât format prin conversiune din pronume nehotărât; *picături* – format prin derivare cu sufixul *-ătură* de la verbul *a pica*, derivat, la rândul lui, de la interjecția *pic; frumusețea* – format prin derivare cu sufixul *-ețe* de la adjectivul *frumos*) **2 x 1 p. = 2 puncte**

4. câte 2 puncte pentru precizarea oricăror două cuvinte din prima strofă a poeziei care conțin diftong (de exemplu: *ploi; rămuroasă; auzeam; iarba; noaptea*)
2 x 2 p. = 4 puncte

5. câte 2 puncte pentru numirea tipului de rimă din ultima strofă (împerecheată) și a măsurii ultimului vers al poeziei (8 silabe) **2 x 2 p. = 4 puncte**

6. – câte 1 punct pentru transcrierea oricăror două figuri de stil (de exemplu: *ploi verzi; pământul cum respiră*) **2 x 1 p. = 2 puncte**

– câte 1 punct pentru precizarea felului celor două figuri de stil transcrise (de exemplu: *ploi verzi* – epitet; *pământul cum respiră* – personificare)
2 x 1 p. = 2 puncte

B.

– câte 2 puncte pentru precizarea oricăror două trăsături ale genului liric
2 x 2 p. = 4 puncte

– câte 4 puncte pentru prezentarea detaliată a oricăror două trăsături ale genului liric, valorificând fragmentul dat **2 x 4 p. = 8 puncte**

(Punctele pentru prezentarea fiecărei trăsături a genului liric se acordă astfel:
- prezentare adecvată, detaliată a trăsăturii – 4 p.
- prezentare superficială a trăsăturii/schematism – 2 p.)

– adecvarea conținutului la cerință – 2 p.; adecvarea parțială a conținutului la cerință – 1 p. **2 puncte**

– respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte **2 puncte**

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

A.

1. câte 2 puncte pentru formularea corectă a fiecăruia dintre cele două enunțuri cerute (Cronometrajului electronic a apărut în 1968.; Recordul de viteză de 44,72 de km/h s-a stabilit la Campionatul Mondial de la Berlin.) **2 x 2 p. = 4 puncte**

2. câte 2 puncte pentru scrierea titlului articolului (*Cel mai rapid de pe pământ*) și a denumirii publicației în care a apărut (Terra Magazin) **2 x 2 p. = 4 puncte**

3. – câte 1 punct pentru menționarea genului fiecărui substantiv subliniat (*recordul* – genul neutru; *secundă* – genul feminin) **2 x 1 p. = 2 puncte**

– câte 1 punct pentru menționarea cazului fiecărui substantiv subliniat (*recordul* – cazul nominativ; *secundă* – cazul acuzativ) **2 x 1 p. = 2 puncte**

4. – câte 1 punct pentru precizarea fiecărei funcții sintactice (*Acum* – complement circumstanțial de timp; *factorul* – subiect) **2 x 1 p. = 2 puncte**

– câte 1 punct pentru precizarea fiecărei părți de vorbire (*Acum* – adverb de timp; *factorul* – substantiv comun) **2 x 1 p. = 2 puncte**

Notă! Punctajul se acordă pentru răspunsul complet.

5. – câte 1 punct pentru transcrierea integrală a propoziției principale (*Oamenii nu pot*) și a propoziției subordonate (*să simtă viteza în mod direct*)
2 x 1 p. = 2 puncte

– precizarea felului propoziției subordonate transcrise: să simtă viteza în mod direct – propoziție subordonată completivă directă **2 puncte**

6. construirea unei fraze alcătuite din două propoziții în care să existe o propoziție subordonată atributivă, introdusă prin conjuncția subordonatoare *să* **4 puncte**

– construirea unei fraze alcătuite din două propoziții – 1 p.

– construirea corectă a propoziției subordonate indicate, introduse prin conjuncția subordonatoare să: respectarea tipului de propoziție subordonată indicat (propoziție subordonată atributivă) – 1 p.; introducerea propoziției subordonate prin conjuncția subordonatoare *să* – 2 p.

B.

– relatarea unei întâmplări: cu respectarea succesiunii logice a faptelor – 6 p.; fără respectarea succesiunii logice a faptelor – 3 p. **6 puncte**

– câte 1 punct pentru precizarea fiecăruia dintre cele două elemente ale contextului spațio-temporal **2 x 1 p. = 2 puncte**

– adecvarea conținutului la cerință – 2 p.; conținut parțial adecvat – 1 p. **2 puncte**

– respectarea precizării privind numărul de cuvinte **2 puncte**

Notă!

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel:

– unitatea compoziției: câte 1 punct pentru fiecare compunere **2 x 1 p. = 2 puncte**

– coerența textului: câte 1 punct pentru fiecare compunere **2 x 1 p. = 2 puncte**

– registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; adecvarea parțială – 1 p. **2 puncte**

– ortografia (0 erori: 3 p.; 1 – 2 erori: 2 p.; 3 – 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) **3 puncte**

– punctuația (0 erori: 3 p.; 1 – 2 erori: 2 p.; 3 – 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) **3 puncte**

– așezarea corectă a textului în pagină **1 punct**

– lizibilitatea **1 punct**

CUPRINS

Câteva precizări 3

PARTEA I • TESTE DE EVALUARE CURENTĂ

1. Receptarea mesajului scris, din texte literare și nonliterare, în scopuri diverse 6

1.1. competențe specifice: dovedirea înțelegerii unui text literar sau nonliterar, pornind de la cerințe date 6

1.2. sesizarea corectitudinii și a valorii expresive a categoriilor morfosintactice, a mijloacelor de îmbogățire a vocabularului și a categoriilor semantice studiate, a ortografiei și punctuației 13

1.3. identificarea valorilor etice și culturale într-un text, cu exprimarea impresiilor și preferințelor 22

2. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse 28

2.1. redactarea diverselor texte, cu scopuri și destinații diverse, adaptându-le la situația de comunicare concretă 28

2.2. utilizarea în redactarea unui text propriu a cunoștințelor de lexic și de morfosintaxă, folosind adecvat semnele ortografice și de punctuație 32

PARTEA A II-A • MODELE DE SUBIECTE
BAREME DE CORECTARE ȘI NOTARE

Modele de subiecte (50 de variante) 42

Bareme de corectare și de notare 158

PARTEA A III-A • PROGRAMA
SUBIECT ȘI BAREM DE EVALUARE ȘI
DE NOTARE (ANUL ȘCOLAR 2016 – 2017)

- Programa pentru disciplina Limba și literatura română, Evaluarea Națională pentru elevii clasei a VIII-a – 2018 245
- Evaluarea Națională pentru absolvenții clasei a VIII-a, anul școlar 2016 – 2017 (subiect și barem de evaluare și de notare) 249